

**REPRODUKCIJA
ZNANJA ALI NEZNANJA V
VISOKEM
ŠOLSTVU V REPUBLIKI
SLOVENIJI**

Monografija

Majda Prijon

Josip Zohil

**REPRODUKCIJA ZNANJA ALI NEZNANJA V
VISOKEM ŠOLSTVU V REPUBLIKI SLOVENIJI**

Monografija

dr. Majda Prijon, dr. Josip Zohil

Koper, 2000

REPRODUKCIJA ZNANJA ALI NEZNANJA V VISOKEM ŠOLSTVU V REPUBLIKI SLOVENIJI

Avtorske pravice © Prijon Majda, Josip Zohil, 2000.

Avtorske pravice so zaščitene. Brez predhodnega dovoljenja avtorjev ni dovoljeno razmnoževanje ali prenos monografije ali dela monografije v katerikoli obliki ali na katerikoli način (elektronski, mehanični, fotokopiranje, snemanje ali kako drugače).

Avtorja:

dr. Majda Prijon, MCIT/MILT

dr. Josip Zohil

Recenzent:

Mag. Iztok Ostan

Uredila:

dr. Majda Prijon, dr. Josip Zohil

Računalniško obdelala:

dr. Majda Prijon in dr. Josip Zohil

Izdala:

Samozaložba

Razmnoženo:

200 izvodov

CIP – Kataloški zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378(497.4)

PRIJON, Majda

Reprodukcija znanja ali neznanja v visokem šolstvu v Republiki Sloveniji : monografija / Majda Prijon, Josip Zohil. – Koper : Samozal., 2000

ISBN 961-236-026-X

1. Zohil, Josip

108402176

Vsebina

Predgovor

Povzetek

Summary

1. Uvod	1
1.1 Opredelitev temeljnih problemov in namen raziskave	1
1.2 Predmet in omejitve raziskave	4
1.3 Cilji in predpostavke raziskave	6
1.4 Metoda raziskave	8
1.5 Vsebina poročila o raziskavi	10
2. Normiranje visokega šolstva v Republiki Sloveniji	11
2.1 Povzetek zakonskih določb	11
2.2 Sklep	13
3. Študijski programi Fakultete za pomorstvo in promet in nosilci predmetov	14
3.1 Splošno o razvoju šole	14
3.2 Študijsko leto 1992/93	15
3.3 Študijsko leto 1993/94	18
3.4 Študijsko leto 1994/95	22
3.5 Študijsko leto 1995/96	26
3.6 Vloge za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze	29
3.7 Študijsko leto 1996/97	37
3.8 Študijsko leto 1997/98	41
3.9 Študijsko leto 1998/99	44
3.10 Povzetek	48
4. Pomen vpliva različnih vplivnih skupin v reprodukciji neznanja	53
4.1 Večanje tržnega deleža Fakultete za pomorstvo in promet na trgu visokošolskega znanja	53
4.2 Delitev družbene moči na fakulteti	53
4.2.1 Primarni dejavniki (formalni viri družbene moči)	53
4.2.2 Sekundarni dejavniki	55
4.3 Vpliv in družbena moč v praksi	59
4.3.1 Najvplivnejši in močno obremenjeni učitelji	59
4.3.2 Srednje vplivni (srednje vodstvo) in s številom predmetov obremenjeni učitelji	64
4.3.3 Ostali učitelji in sodelavci (brez formalnih funkcij)	66
4.3.4 Obremenjenost učiteljev s spornimi habilitacijami (najmanj vplivnih)	67
4.4 Število predmetov in družbena moč	70

4.5 Odstopanje organizacije raziskovanja in izobraževanja od organizacije razširjene reprodukcije znanja, ki zagotavlja ustrezno kvaliteto	73
4.5.1 Reprodukcijska neznanja redno zaposlenih učiteljev po kriteriju zakonskih normativov v študijskem letu 1997/98	74
4.5.2 Drugi kriteriji kvalitete pedagoškega procesa	75
4.6 Sklep	76
5. Ekonomski vidik prisvajanja moči	85
5.1 Javnost študija in minimalni standardi	85
5.2 Velik obseg delovanja učiteljev z visokimi nazivi pri visokošolskem izrednem študiju	86
5.3 Honorarji učiteljev pri izrednem študiju	89
5.4 Dobičkonosnost izrednega študija	89
5.5 Zmanjševanje plač manj vplivnim učiteljem pri rednem študiju	91
5.6 Prelivanje sredstev in »popravljanje« dohodkov učiteljev pri izrednem študiju	95
5.7 Dva primera domnevnega poskusa prisile učiteljev za sodelovanje pri izrednem študiju	96
5.8 Sklep	96
6. Zaključek	100
7. Predlogi na nadaljnjo preučevanje	103
Priloge	105
• Norme povezane z visokošolskimi kadri v Republiki Sloveniji	107
• Analitični prikaz obremenitev posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev na Fakulteti za pomorstvo in promet po posameznih analiziranih študijskih letih	121
1. Metoda izdelave tabel in ugotavljanje obremenitev	121
2. Tabelarni prikaz obremenitev	123
Literatura	151
Seznam tabel	154
Seznam slik	155

Povzetek

Informacijsko obdobje že močno čutimo, čeprav traja relativno kratek čas. Informacije in nove informacijske tehnologije srečujemo v vseh bistvenih sestavinah gospodarskega in družbenega življenja. Posebno obliko informacije predstavlja znanje. V pričujočem besedilu ga obravnavamo kot poseben pojav v sklopu informacij: predstavlja metodo uporabe informacij za doseganje ciljev. Znanje je bistvena prvina sodobnih tehnoloških procesov; v mnogih primerih so informacije celo njihovi edini učinki. Hitra rast novih tehnologij (novih znanj) pa je mogoča edino ob vse večjem vključevanju človeške ustvarjalnosti v te procese.

Republika Slovenije ima mnogo bolj omejene (klasične) produkcijske vire kot bogatejše države. Če se RS želi približati stopnji razvoja nekaterih svojih sosed, mora s svojimi skromnimi viri dosegati mnogo večje učinke kot njene sosede. Možnosti za hitro rast pa nudi ravno znanje (raziskovanje, prenos in uporaba znanja). Predpostavljamo, da sta razvoj in uporaba znanja nujni prvini uspešnega in hitrega razvoja RS. Univerze s svojim raziskovalnim delom praviloma pospešujejo družbeni razvoj in ga celo usmerjajo. V RS ima torej univerza (visoko šolstvo), ki zaposluje velik delež raziskovalno usposobljenega kadra, odgovorno nalogo nosilca gospodarskega in družbenega razvoja.

Na osnovi javnih podatkov o študijskih programih in o načrtih njihovega izvajanja, ki jih je objavljala Univerza v Ljubljani, smo preučevali, kako se reproducira znanje v Republiki Sloveniji. Na konkretnem primeru iz prakse visokošolskega izobraževanja v RS, na primeru FPP, smo ugotovili, da so se študenti (indeks 1998/99-1992/93 = 314,13, v RS = 199,78) in javnost v RS ustrezno odzvali na politiko RS, da izboljša kadrovske strukture in mrežo reprodukcije znanja, čeprav so bili pogoji za šolanje manj ugodni (zmanjševanje števila kadrovske študijske, socialno prestrukturiranje itd.).

Z določitvijo minimalnih standardov integralnega pedagoškega procesa in odgovornosti nosilcev predmetov, je država predhodno že določila obseg in kvaliteto znanja diplomantov v mejah razpoložljivih virov. Dani standardi so nam predstavljali merilo oz. razmejitev med reprodukcijo znanja in reprodukcijo neznanja.

Za obdobje od študijskega leta 1992/93 do študijskega leta 1998/99 smo ugotovili, da so na FPP organizacija in procesi visokošolskega izobraževanja bistveno odstopali od zakonitosti razširjene reprodukcije znanja, celo neznanje so producirali. Reprodukcijsko neznanje smo merili z dvema kriterijema: s številom ur nadobremenitve predavatelja, ki presegajo zakonske normative, in s številom predmetov na učitelja. Od 14.925 neposrednih pedagoških ur letnega programa v študijskem letu 1997/98 so reproducirali redno zaposleni učitelji 5.615 ur (37%) neznanja. Pet formalno najvplivnejši učiteljev in pet najmanj vplivnih so skupaj reproducirali 91% tega neznanja, ostalih 13 učiteljev pa so reproducirali 9% neznanja. Pet redno zaposlenih najvplivnejših učiteljev z visoko funkcijo, urejeno habilitacijo je neposredno obvladovalo 64 predmetov (12,8 predmet/učitelj) in je reproduciralo 2.865 ur neznanja. Istočasno so le-ti posredno obvladovali pet družbeno najšibkejših (nerezistentnih) redno zaposlenih učiteljev s sporno habilitacijo tako, da so jih postavili na vodstvene funkcije ali kako drugače in hkrati so »pokrivali« 32 predmetov (6,4 predmet/učitelj), s čimer so reproducirali 2.235 ur neznanja. Vsak izmed najvplivnejših učiteljev je torej neposredno obvladoval sebe (300 ur) in še 1,91 učitelja, posredno pa celo sebe in 3,15 učitelja. Pet redno zaposlenih učiteljev s srednjo vodstveno funkcijo in urejeno habilitacijo je bilo nosilcev 36 predmetov (7,2 predmet/učitelj) in so reproducirali 395 ur neznanja. Osem redno zaposlenih učiteljev brez vodstvenih funkcij, urejeno habilitacijo s skupaj 32 predmeti (4 predmet/učitelj) pa je reproduciralo 120 ur neznanja.

Vpliv učiteljev se je pokazal predvsem s funkcijo v organizaciji, ki jim je dajala dovolj družbene moči, da so si prisvajali večje število predmetov in si z njimi krepili ekonomsko moč: ob letni plači okrog 3 milijona SIT so zaslužili z izrednim študijem še okrog 6 milijonov SIT. To zaslužkarstvo pa je imelo destruktivne posledice na pedagoški proces, saj se je ta izvajal, kot smo videli, globoko pod zakonsko opredeljenimi standardi. Dogajalo se je, da je bilo v centrih za izredni študij težko organizirati laboratorijske vaje, zato so zmanjševali laboratorijsko delo tudi pri rednem (podobno je bilo s knjižničnim delom itd.). Vplivni univerzitetniki so prevzemali predvsem predmete, ki so se (pogosto) izvajali na izrednem študiju, ali pa so le podpisovali pogodbe in prejeli denar, pedagoško delo pa so opravljali drugi manj usposobljeni delavci (asistenti, upokojenci itd.). Zaradi ekonomskih interesov so posledično vodili destruktivno kadrovske politiko. Za reprodukcijo neznanja so bili posebej iskani učitelji iz »najnižjih« slojev. V študijskem letu 1997/98 je FPP objavila, da bo izvajala študijski proces z anonimni izvajalci (2.865 ur), upokojenci (225 ur), ceneni učitelji (1e) s Hrvaške (705 Ur), učitelji brez habilitacije (375 ur) in učitelji brez ustrezne habilitacije (1.860 ur)... Kaznovali so manj vplivne učitelje, ki niso hoteli sodelovati pri takem izrednem študiju. Izkoriščali so jih pri rednem študiju tako, da so jim izplačevali nižje plače, kot so dobili zanje proračunskega denarja. Da bi zaslužili normalno plačo, so bili manj vplivni učitelji prisiljeni sprejemati obremenitve iz izrednega študija, čeprav so bili preobremenjeni že z rednim delom.

Vplivni univerzitetniki so udeležili izjemno veliko družbeno moč na družbeno šibkih študentih. Diplome študentov so ogrožene, saj FPP domnevno ni izpolnjevala zakonskih zahtev za izvajanje študijskih programov z redno zaposlenimi in ustreznimi kadri. Po zgledih »superučiteljev« so jih usposabljali za oblike neposrednega izkoriščanja sočloveka in ne za kreativno delo. Študentje so ostajali strokovno nepismeni, četudi so se izobraževali, usposabljali ali celo diplomirali. V svojem okolju bodo razširjali vzorce svojega šolanja, torej bodo preprečevali inovacije, ki jim sami ne bodo kos.

Vzorci obnašanja, ki so se pojavljali na FPP, niso bili izolirani, temveč so bili splošno uveljavljeni v slovenskem prostoru. Uveljavili so se taki pogoji dela, da so učitelji na šolah pridobivali družbeno moč tako, da niso spoštovali pravnega reda, da so zanemarjali univerzitetno etiko, da so ustvarjali zaslužke z zapostavljanjem znanja. Na deformirani (v kvantitativnem smislu) mreži reprodukcije znanja pa je zelo tvegano (če ne celo nesmiselno) snovati sodobni družbeni razvoj.

UL in državni organi so popolnoma opustili nadzor nad visokošolskim študijem, posebno izrednim, četudi je v preučevanem obdobju število izrednih študentov strmo naraščalo. Primer UL (konkretno FPP), za katerega so imeli državni organi vse razpoložljive podatke (ti so uporabljeni tudi za to raziskavo), kaže, da je MŠŠ vedelo za nezakovitosti in iz njih izhajajoče pedagoške anomalije, pa ni posredovalo, kot bi bilo dolžno.

Summary

In spite of its relatively recent history the information era has had a tremendous impact on us. Information and the new information technologies have become an essential element of social and economic activities. Knowledge is considered a special form of information. In this context, it is viewed as a special phenomenon within information framework, namely, as a method defining the use of information so as to achieve certain aims. Knowledge is an essential element of modern technological processes, whereas information is often their only product. However, the continuing advance of scientific and technological knowledge can only be achieved by engaging more and more human creativity in the evolution process.

When compared to richer countries, the (classical) production resources of the Republic of Slovenia are rather limited. Therefore, if Slovenia is to achieve a development level comparable to that of some of the neighbouring states, its relatively meagre resources should be used to better effect. Only knowledge can raise opportunities for a faster development (research, knowledge/information transfer and exploitation). Let us suppose that a fast and successful development of Slovenia requires two main components, namely, advance of new knowledge and its exploitation. As a rule, universities are considered promoters and accelerators of social growth and development, directing these trends by engaging into research work. Thus the task of Slovenian Universities (institutions of higher education), as institutions employing a big part of research personnel, is a highly responsible one, that of the bearer of social and economic growth and development.

The findings in this book are based on data quoted in study programmes and plans for their implementation, officially published by authorised representatives of the education system analysed, thus these data can be used in assessing the actual evolution of root and new knowledge in the Republic of Slovenia. Grounded on a realistic model of higher education practice in Slovenia such as the Faculty of Maritime and Transport Studies (FPP), our research showed the response of students and the general public to the government policy aimed at improving the structure and level of professional training as well as at expanding the knowledge generation network. A positive response of students (index 1998/99 = 314.13, in RS = 199.78) and the general public is evident, in spite of rather poor conditions for studies (numbers of specialist scholarships diminished, social restructuring, etc.)

The overall knowledge framework, its quantity and quality, required from the graduates were defined earlier by the State through introduction of minimal standards and definition of responsibilities of the Fellows in the integral education process. In our research these standards were taken as assessment criteria, or else as a demarcation line between spreading of knowledge and generation of ignorance.

We found out that the period between the academic year 1992/93 and 1998/99 was characterised by a significant gap between the actual organisation of the higher education process at FPP and the laws for spreading new knowledge, with the resulting education practice taking, possibly, a turn to generation of ignorance. Such generation of ignorance was suggested by the following assessment criteria: the number of lessons exceeding norms established by the law, as well as the number of subjects taught by individual lecturers. In the academic year 1997/98 the study programme incorporated 14,925 contact hours, out of which 5,615 contact hours (37%) were devolved to generation of ignorance by permanent teaching staff. Five most influential teaching staff and five teaching staff with least influence were accorded 91% of the above quota for generation of ignorance, with the remaining 13 lecturers limited to 9% of the quota for generating ignorance. The five permanent staff holding top

positions within the Faculty's hierarchy and a regular licence to teach, thus covered 64 teaching subject within the course structure (12.8 subject/teacher), engaging in generation of ignorance for 2,865 hours per year. They were also in indirect control of five lecturers among the permanent staff, among who some even covered high offices, but their social power was minimal (non-resistant) due to difficulties with the licence to teach. The latter were entrusted with 32 subjects (6.4 subject/teacher) and were attributed 2,235 contact hours of generation of ignorance. Another five lecturers with permanent posts, vested with middle official charges and holding regular licences to teach, covered 36 subjects (7.2 subject/teacher) and were attributed 395 contact hours of spreading ignorance. The remaining eight permanent teaching staff held no managerial positions, satisfied all terms to acquire a regular teaching licence, and were in charge of 32 subjects (4 subjects/teacher) thus engaging in 120 contact hours of ignorance generation. The most influential professors with top positions were thus each in direct control of their own charges (300 contact hours) and the charges covered by 1.91 lecturers, or else wielding direct or indirect power over their own charges and those of 3.15 lecturers.

The influence of permanent teaching staff depended mostly on their high position within the organisation, vesting them with social power and, consequently, enabling them to gain control over a number of teaching subjects. As a consequence their financial power increased allowing an annual income of, roughly, SIT 3 million from salaries as well as an additional SIT 6 million income from teaching part-time students. However, such craving for money has caused a deterioration of the quality of the pedagogical process, since teaching was carried out far below legally determined standards. In centres for part-time study the possibilities of organising practical classes were sometimes very limited. This developed into a tendency to diminish the numbers of practical classes within regular study courses as well (similar tendencies were evident with respect to library facilities, etc). As a rule influential academics covered compulsory subjects in the course structure of part-time study programmes. In some instances they had the contract compiled in their name, received payment, but delegated the actual work to less qualified teaching staff (their assistants, retired lecturers, etc). The research has pointed out that these influential academics could best look after their financial interests by adopting a destructive personnel policy. "Low" class teaching staff were sought for and considered most suitable for generation of ignorance. In the academic year 1997/98 FPP officially announced that the study programme would be carried out as follows: anonymous lecturers (2,865 contact hours), retired lecturers (225 contact hours), cheap lecturers (only) from Croatia (705 contact hours), lecturers without regular licence to teach (375 contact hours) and lecturers with licence to teach not corresponding to the subject taught (1,860 contact hours). These academics also punished less influential teaching staff, if they dared refuse any extra workload. As a consequence they would be taken advantage of in their regular work and their regular income would be reduced below the actual budgetary remuneration. In spite of the fact that their normal workload regularly included overtime work, less influential lecturers would be forced to engage in the part-time study process in order to earn a normal salary.

The influential academics also exercised their social power on students whose social status is considered as rather weak. Due to a suspected breach of legal regulations in carrying out the study programmes by permanently engaged and suitably licensed staff the degrees acquired at FPP may prove worthless. As role models for students such powerful teachers can train them to take advantage of others, but could hardly be expected to prepare them for creative work. The students can expect to acquire "a degree of illiteracy" in their field of work.

They can also be expected to copy and multiply the behaviour models acquired in the educational process in their own environment, and therefore stop all innovative or developmental attempts beyond their immediate control.

Behaviour patterns that have been observed at FPP are far from being limited to this institution; in fact such behaviour is firmly established within Slovenia. Present working conditions promote acquisition of social power by means of disrespect to the legal system and denigration of academic ethics as well as by allowing high income to those engaging in generation of ignorance. Such a misshapen (in terms of quantity) network of knowledge generation and evolution can prove a great hazard (if not outright nonsense) to the shaping of modern social development.

The University of Ljubljana and the different state agencies have neglected exercising any supervision over institutions of higher education, and are particularly lenient with respect to part-time study programmes. In the case of the University of Ljubljana (and precisely FPP) all the pertinent state agencies, including the Ministry of Education, had access to all data (which were also used for this research). This implies that all official bodies are aware of illegal and anomalous practices as well as of their consequences within the pedagogical process. However, none of them has interfered and thus they have not acted as it would have been their duty.

1. UVOD

1.1 Opredelitev temeljnih problemov in namen raziskave

Informacijsko obdobje že močno čutimo, čeprav traja relativno kratek čas. Informacije in nove informacijske tehnologije srečamo v vseh bistvenih sestavinah gospodarskega in družbenega življenja. Posebno obliko informacije predstavlja **znanje**. V tem kontekstu obravnavamo znanje kot poseben pojav v sklopu informacij: predstavlja metodo uporabe informacij za doseganje ciljev. Znanje je bistvena prvina sodobnih tehnoloških procesov; v mnogih primerih so informacije celo njihovi edini produkti. Hitra rast novih tehnologij (novih znanj) pa je mogoča le ob vse večjem vključevanju **človeške ustvarjalnosti** v te procese.

Z vidika organizacije in ekonomike informacij in posebej znanja moramo poudariti **multiplikativne lastnosti informacije**: materialne produkcijske faktorje (na pr.: surovine, energijo ...) z uporabo potrošimo, isto informacijo pa lahko uporabljamo velikokrat, ne da bi jo pri tem porabili, ne da bi jo pri tem uničili. Nasprotno, njeno uporabljanje omogoča pospešeno reprodukcijo dodatnih informacij. Druga pomembna lastnost informacije in znanja je **konvertibilnost**: informacije (znanje) lahko v velikem deležu nadomeščajo materialne in energetske vire. Iz omenjenega sledi, da z uporabo informacij in znanja povečujemo dodano vrednost in bogastvo tistega ali tistih, ki so za njihovo **proizvodnjo in porabo** usposobljeni.

Republika Slovenije (RS) ima mnogo bolj omejene (klasične) produkcijske vire kot bogatejše države. Če se RS želi približati stopnji razvoja nekaterih svojih sosed, mora s svojimi skromnimi viri dosegati mnogo večje učinke kot njene sosede. Tehnične možnosti za hitro rast pa nudi ravno znanje (raziskovanje, prenos in uporaba znanja). V monografiji izhajamo iz predpostavke, da so **predajanje znanja in širjenje vedenja ter uporaba znanja nujne prvine uspešnega in hitrega razvoja RS**.

Upoštevati moramo tudi posebnosti RS: v zadnjem desetletju so propadli številni industrijski razvojni oddelki¹, delež zaposlenih z visokošolsko izobrazbo je že desetletja znatno manjši kot v razvitih sosednih državah² in velika večina doktorjev znanosti (skoraj 90 %) je zaposlena na univerzi in v paradržavnih službah³.

Univerze so že v industrijskem obdobju pomembno vplivale na svetovni gospodarski razvoj. V gospodarsko uspešnih podjetjih je bil relativno velik delež zaposlenih z univerzitetno izobrazbo in posamezne gospodarske veje se niso mogle razvijati brez univerzitetno izobraženih kadrov. Obenem so le-te s svojim raziskovalnim delom pospeševale družbeni razvoj. Nekateri celo menijo, da bi morale univerze s svojo dejavnostjo usmerjati gospodarski in družbeni razvoj.

V RS ima torej **univerza (visoko šolstvo), ki zaposluje velik delež raziskovalno usposobljenega kadra, odgovorno nalogo nosilca gospodarskega in družbenega razvoja**.

¹ Tancing, P., (2000), *Javni apel na poslanke in poslance Državnega zbora*, Združenje raziskovalcev Slovenije, Ljubljana.

² Zohil et al., (1985), *Znanje in inovacijska dejavnost na Obali*, VPŠ, Portorož.

³ Černetič, M. (1998), *Razvoj človeških virov – primer podiplomskega študija v Sloveniji*, Organizacija, letnik 31, števil. 7, september 1998.

Statistični podatki o rasti števila študentov v visokem šolstvu RS kažejo, da sta državna in visokošolska politika naredili prve korake za izboljšanje kadrovske strukture v RS. Tej akciji je sledil neverjetno velik odziv povpraševalcev in ponudnikov visokošolskega izobraževanja:

V visokem šolstvu je močno naraslo število študentov (1998/99 – 1992/93 je indeks rasti 199,78⁴)⁵. Izjemno **povečano povpraševanje po visokošolskem študiju** dokazuje, da so mnogi študenti, ki se niso mogli vpisati v redne programe izobraževanja, našli vire sredstev in so se vpisali kot izredni. V obdobju 1988 do 1998 se je BDP na prebivalca v RS povečal le za 18,2 odstotka (po podatkih CIA World Factbook), desetina prebivalstva RS pa je leta 1998 zaslužila kar 70% vseh prihodkov v RS⁶. Velik delež relativno obubožanih študentov je veliko investiralo v svoje visokošolsko izobraževanje. Kljub izjemno negativnim trendom socialnega prestrukturiranja RS in ob **močno zmanjšanem številu kadrovskega študentov** (indeks 1997/1990 = 41,00⁷) so se študenti odločali za šolanje; od njega so torej veliko pričakovali. Visokošolske ustanove so podprle državno politiko; nastali so mnogi **novi visokošolski programi**. Tudi v primerih, ko so imele visokošolske inštitucije močno zasedene kadrovske in prostorske zmogljivosti, so **znatno povečale število vpisanih študentov**, kljub skromnem povečanju kadrovske zmogljivosti.

Navedeno kaže na skoraj idealne razmere za uresničevanje prej omenjenih dolgoročnih ciljev razvoja RS: **povpraševalci so odlično reagirali na ukrepe visokošolske izobraževalne politike RS**; povpraševanja po študiju ni bilo potrebno spodbujati z dodatnimi investicijami (npr. štipendijami). Odporov pa ni bilo niti na strani ponudnikov izobraževalnih storitev. Ravno obratno: **visokošolske inštitucije se še danes intenzivno borijo za pridobivanje novih izobraževalnih programov in s tem študentov**. Ob tem se zastavlja vprašanje, ali sta državna politika in visoko šolstvo izkoristila te izjemno ugodne pogoje za uresničitev gospodarskih in družbenih ciljev RS ali pa sta zasledovala kakšne druge cilje?

Prvi pomislek o njihovi uspešnosti je naslednji: hitre (kvantitativne) rasti visokošolskega izobraževanja **v RS ni spremljala ustrezna rast raziskovalno razvojnih aktivnosti**⁸, zaradi česar je sporna kvaliteta in uporabnost znanj, ki jih pridobijo študenti v visokošolskem izobraževanju v RS. Mreža reprodukcije znanja⁹ v RS je že več let zelo šibka prav pri svojem izvoru (ustvarjanje znanj, njihova selekcija in prenos v prakso) in je iz leta v leto slabša.

Drugi podatki, ki osvetljujejo posebne interese državne politike in visokega šolstva, so: **povečal se je predvsem delež izrednih študentov in študentov, ki plačujejo šolnine** (indeks rasti rednih študentov 1998/99 – 1992/93 znaša 141,79, izrednih pa 310,59¹⁰). Visokošolske inštitucije so omejevale redni študij, ki ga je financirala država. Na ta način so številne študente preusmerjale v izredni študij.

⁴ Število študentov v akademskem letu 1998/99 vključuje 10.570 absolventov s statusom študenta. Če od skupnega števila študentov (74.642) odštejemo omenjene absolvente, znaša indeks rasti 171,49.

⁵ Statistični letopis Republike Slovenije, Ljubljana, leto 1995, str. 121-125; leto 1999, str. 122-126.

⁶ Alkalaj, M., Delo, 02.04.2000.

⁷ Statistični letopis Republike Slovenije: leto 1991, str. 514, leto 1999, str. 133.

⁸ Tancing, P., (2000), *Javni apel na poslanke in poslance Državnega zbora*, op. cit.

⁹ Kot mrežo reprodukcije znanja razumemo organizacijsko strukturo velikega števila neodvisnih subjektov (posameznikov ali skupin) z ohlapnimi medsebojnimi vezmi, ki jih povezujejo isti cilji (projekti, izumi itd), vodijo pa jih skupni standardi (oz. temeljne informacije) in interdisciplinarna vedenja. Ob vsakem dodatnem subjektu se sinergijsko povečuje intelektualni kapital mreže in posameznika, zato se izboljša razmerje med *inputi* in *outputi*.

¹⁰ Statistični letopis Republike Slovenije, Ljubljana, leto 1995, str. 121-125; leto 1999, str. 122-126.

Pri tem so uporabljale različne prijeme: za izredne študente so razpisovale več izpitnih rokov, le-ti niso imeli obveznih laboratorijskih vaj, izrednim študentom so predstavile študijsko snov v zgoščeni obliki (v 1/3 ur, ki so predvidene za redni študij) itd., povečali so se vpisi na tiste študijske smeri, na katerih je v RS relativno več diplomantov kot v gospodarsko razvitih evropskih državah¹¹.

Teoretično je mogoče na področju šolstva ustvariti maksimalne dobičke z večanjem števila študentov (večanje prihodkov) in dajanjem minimalnega znanja (minimizacija stroškov)¹². Če upoštevamo specifično koncentracijo raziskovalnega kadra na univerzah v RS in skoraj popolno inovativno mrtvilo raziskovalcev, lahko zaključimo, da je v RS skromna rast novega znanja. Zato je ob velikem povpraševanju (rasti števila študentov) umestna **domneva, da se v visokem šolstvu v RS predvsem maksimira dobičke, ni se pa reproduciralo znanja**. V teh pogojih je smiselno preveriti tudi skrajni primer, ko inštitucije dajejo študentom napačno ali v praksi popolnoma neuporabno znanje, zato da ustvarijo videz, da študenti le dobijo nekaj znanja za plačano šolnino, kar lahko pomeni: **maksimacija dobička z reprodukcijo neznanja**.

Mnoge "laboratorijsko idealne" tehnologije se v praksi ne uveljavijo. K družbeni ekonomiki pa prispevajo le tiste, ki jih praksa učinkovito uporablja. Zato nas ne zanimajo tiste proizvodnje znanja, ki se zaključijo z njegovo stvaritvijo (ali objavo v znanstveni reviji), ampak predvsem tisto znanje, ki najde pot v prakso in se tam učinkovito izkorišča. Najkvalitetnejše so torej tiste mreže reprodukcije znanja, ki temeljijo na raziskovalnem delu (produkciji znanj) in imajo verifikacijo in aplikacijo v praksi. Mreže reprodukcije znanja, ki nimajo verifikacije v praksi, imenujemo mreže reprodukcije neznanja. Takšna opredelitev je smiselna tudi zaradi tega, ker je obseg znanj že zelo velik, mnogo tega znanja pa je praksa že sprejela (ali pa so ugodni pogoji, da jih bo). Jasno je, da bodo tisti subjekti v mreži reprodukcije znanj, ki imajo izkušnje pri delu v praksi, bolje izbirali znanje, ki je bolj uporabno. To velja tudi za univerze: tu potekajo raziskave, univerzitetni učitelji objavljajo, prenašajo znanje na študente itd. V teoretičnem smislu se torej univerza lahko vključuje v mreže reprodukcije znanja ali pa v mreže reprodukcije neznanja.

Specifična dogajanja na trgu visokošolskega študija pa utrjujejo domnevo, da **visokošolske inštitucije niso izkoristile relativno ugodnih pogojev za reprodukcijo znanja, ki jo je omogočalo izjemno veliko povpraševanje**.

Tako kot vsak kompleksen sistem, mora biti tudi izobraževalni **nadzorovan**, mora omogočati tudi preverjanje svojega vpliva na organizacijo in ekonomiko znanja. Sproti mora ugotavljati omejevalne dejavnike za doseganje ciljev, da bi jih lahko pravočasno odpravljali. V obdobjih nenormalno velikega povpraševanja in/ali ponudbe, hitrega tehnološkega razvoja, hitrih sprememb¹³ itd. potrebuje trg visokošolskega izobraževanja (ki je izjemno pomembna dobrina za dolgoročni družbeni razvoj) še posebej skrben nadzor. Odgovorni državni funkcionarji pa zatrjujejo, da nadzoru hitro razvijajočega se šolstva niso kos¹⁴.

¹¹ Že leta 1995 je bilo pri nas 36% študentov vpisanih na poslovne in družbene vede, medtem ko jih je bilo v Evropski uniji le 25%. Ravno na teh šolah pa se pri nas povečuje delež vpisanih študentov, Svet za visokošolstvo RS, Gradivo za pripravo izhodišč, 1997.

¹² Načinov minimizacije stroškov je mnogo: učijo slabo usposobljeni učitelji, ki imajo nižje urne postavke, učijo upokojenci itd.

¹³ Šele leta 1999 so politiki RS začeli obravnavati nekatere finančne nepravilnosti v visokem šolstvu v RS iz leta 1996, ki jih je odkrilo Računsko sodišče.

¹⁴ Bistvo zapleta je po Z. M. (državni sekretar pri MŠŠ) besedah povezano s hitrim razvojem portoroške visoke šole v fakulteto (Ivelja, R.: *Protestni pohod iz Kopra v Ljubljano*, Dnevnik, 28.03.2000).

Kljub tem podatkom o zelo nenavadni mreži reprodukcije znanja v visokem šolstvu v RS, je mogoče, da **ima visoko šolstvo dobre korekcijske mehanizme** in da je že odpravilo anomalije, ki so jih ustvarili nenavadna rast povpraševanja, specifični interesi zbirokratizirane države in **neobičajno velika hitrost**, ko nekateri izredni študentje pridobivajo diplome¹⁵. Zato je smiselno raziskati, kakšno je **stanje v praksi**. Ali se v visokošolski praksi v RS reproducira znanje ali neznanje? Kako se v njej uresničujejo interesi družbeno močne države, univerz in za študij izjemno zainteresiranih študentov?

1.2 Predmet in omejitve raziskave

Predmet raziskave je **visokošolska politika RS, ki jo bomo preučevali na primeru Univerze v Ljubljani (UL)** in še posebej njene članice **Fakultete za pomorstvo in promet (FPP)**. FPP je značilna predstavница hitre rasti visokošolskega izobraževanja v RS. Je relativno stara (skoraj 40 let) ustanova, ki se je več desetletij razvijala v okviru UL, pri tem pa je bila dokaj avtonomna.

Predmet preučevanja je **obdobje od študijskega leta 1992/1993 do študijskega leta 1998/1999**, to je obdobje hitre rasti števila študentov v RS, torej obdobje izrazitega povečanja mreže šol, ali bolj točno izobraževalnih programov in možnosti prenosa znanja na študente (širjenje mreže reprodukcije znanja).

FPP je vse od svoje ustanovitve izobraževala kadre po svetovnih standardih, saj so se njeni diplomanti zaposlovali po celem svetu ali pa so pretežni del svojega dela opravljali na svetovnem trgu v menjavi s strokovnjaki iz podjetij zunaj bivše Jugoslavije. Mnogo bolj kot številne fakultete v RS je bila s svojimi kadri prisotna na **svetovnem trgu**, kjer je tudi verificirala svoje standarde dela. Izbor FPP pomeni, da bomo preučevali delovanje visokošolskega sistema RS na tistem segmentu, ki je izvorno (zgodovinsko) zelo kvaliteten (verificiran na svetovnem trgu).

O FPP so bili v javnosti že objavljeni mnogi podatki, zato bomo lahko raziskavo obogatili tudi z analizo le-teh. Kmalu po njihovi objavi je UL sprejela pravilnik o tajnosti podatkov in s tem raziskovalcem skoraj onemogočila dostop do njih.

V RS je po letu 1994 število študentov močno naraslo (indeks rasti 1998/99-1994/95 brez absolventov s statusom študenta 148,15¹⁶). **Rast števila študentov FPP pa je precej večja** (indeks rasti 1998/99-1994/95 brez absolventov s statusom študenta 175,98¹⁷). FPP je z nadpovprečno hitrostjo uresničevala cilje državne politike po ekspanziji visokega šolstva v RS. Podobno kot ostale članice UL je tudi FPP hitro večala število izrednih študentov (indeks rasti UL 1998/99 - 1994/95 = 216,89¹⁸)¹⁹, ob relativno manjši rasti števila redno zaposlenih učiteljev (UL ima indeks rasti 1998/99 - 1994/95 = 114,11)²⁰. Ko je FPP leta 1994 izgubila svojo subjektiviteto (pravna oseba je postala UL), je UL dobila večji vpliv na bistvene funkcije FPP: na kadrovanje in na študijske programe. **FPP je lahko zaposlovala le kadre, ki**

¹⁵ Kontler – Salamon, J. (1999), *Z anonimko proti dekanji*, Delo, 26.02.1999.

¹⁶ Statistični letopis Republike Slovenije, Ljubljana, leto 1995, str. 121-125; leto 1999, str. 122-126.

¹⁷ Statistični letopis Republike Slovenije, Ljubljana, leto 1993, str. 92; leto 1994, str. 129; leto 1995, str. 125; leto 1996, str. 131; leto 1997, str. 124; leto 1998; str. 127; leto 1999, str. 123.

¹⁸ Statistični letopis Republike Slovenije, Ljubljana, leto 1995, str. 121-125; leto 1999, str. 122-126.

¹⁹ V istem obdobju je število redno zaposlenih visokošolskih učiteljev in sodelavcev na FPP zabeležilo indeks rasti 156,25, medtem ko se je število izrednih študentov povečalo za indeks 198,14.

²⁰ Seznam predavanj UL za študijsko leto 1994/95, Ljubljana, 1995, Seznam predavanj UL za študijsko leto 1998/99, Ljubljana, 1999.

jih je odobrila UL in izvajala programe, ki jih je sprejela UL, torej je delala po temeljnih normativih in standardih UL. FPP je v tem pogledu zelo značilen predstavnik UL.

Večanje vpliva UL na delo FPP je potekalo vzporedno z **rastjo avtonomije UL**. Hiter razvoj FPP je specifičen za UL v celoti. FPP je ob dveh višješolskih (dvoletnih) programih v dvajsetih letih komajda pridobila še en dvoletni program, ki je v letu 1993 postal štiri letni. Ta relativno skromen razvoj študijskih programov je bil do leta 1993 pod strogim nadzorom UL, lahko bi celo rekli, da ga je UL zavirala. Po letu 1995 (mogoče še prej) pa so se interesi UL popolnoma spremenili. V skladu z državno in univerzitetno politiko je **FPP močno povečala število študijskih programov (iz 2 na 5), smeri študija (iz 3 na 12) in študentov** (indeks 1998/1999 - 1992/1993 = 314,13²¹). V šolskem letu 1999/2000 je bilo na FPP vpisanih skoraj 2.000 študentov (v študijskem letu 1992/93 pa le nekaj nad 500).

Predmet preučevanja so predvsem **vplivni učitelji FPP in UL**. Njihova družbena moč je relativno velika²² in jim omogoča večjo reprodukcijo znanja ali pa tudi neznanja. Značilnost visokega šolstva v RS je velik razkorak v družbeni moči posameznih učiteljev. Tako je tudi na FPP, ki pa ima za preučevano problematiko posebne pogoje. Na njej je namreč opaziti **veliko rezistenco manj vplivnih učiteljev**, kar ni značilno za druge visokošolske zavode. V pogojih izražene strukture družbene moči (družbeno močnih in nemočnih učiteljev) so raziskovalcu lažje merljivi učinki obeh skupin učiteljev na reprodukcijo znanja.

Učitelji FPP so bili med prvimi, ki so zaznali in javnosti poročali o destruktivnem vidiku reprodukcije znanja v visokem šolstvu (Zohil, Superučitelji na visokošolskih inštitucijah, Primorske novice, 11.09.1998), o etatističnem neomerkantilizmu (Ostan, Etatistični neomerkantilizem, Delo, 27.02.1999), o kadrovske destruktiji (Prijon, Desna roka destruktivne univerze, Delo 27.02.1999), o podkupljenih univerzitetnikih (Ostan, Podkupljeni univerzitetniki, Primorske novice, 12.02.1999) itd. Okviri, ki jih je postavilo visoko šolstvo v RS, so bili za omenjene pisce pretesni in so začeli iskati oz. sooblikovati "novo univerzo". Zato bo FPP najprimernejši subjekt za trenutno raziskovanje dejavnikov reprodukcije znanja v RS, saj omogoča tudi njihovo **preveritev na mejnih (kritičnih) področjih prehajanja stare univerze v novo**.

V obdobju, ko so na UL iskali opravičila in izgovore za dokazovanje, da so superučitelji normalen pojav visokega šolstva, so učitelji FPP že **poglobili in učvrstili raziskovanja domnevno deformiranega visokošolskega izobraževanja** (visokošolsko izobraževanje je temeljni element mreže reprodukcije znanja). Začeli so **uveljavljati pravni red v visokem šolstvu in določbe etičnega kodeksa univerzitetnih učiteljev**. V ta proces pa so začeli vstopati tudi študenti, ki so morali vsakodnevno reševati zapletene probleme etike, prava in svojega uveljavljanja med družbeno izjemno močnimi univerzitetniki. FPP je v tem pogledu specifičen predmet preučevanja. V skladu s cilji nove univerze je FPP začela študente praktično usposabljanje, da ne bi postali produktivni roboti, temveč osebnosti, ki vedo, kaj je dobro in kaj je napačno (tudi v visokem šolstvu) in kako naj se pokončno borijo. Bistvene formalne sestavine današnjega visokošolskega izobraževanja so (poleg študentov) študijski programi, visokošolski učitelji in raziskovalni programi, na katerih le-ti delajo. V tej študiji je **relativno pomanjkljivo obdelana problematika študentov**, saj je zelo obsežna. Na FPP zaključujejo študij prve generacije študentov na univerzitetnem študiju, zato na FPP še ni

²¹ Statistični letopis Republike Slovenije: leto 1994, str. 127; leto 1999, str. 123.

²² O tem dokazuje Seznam predavanj UL za študijsko leto 1997/98. V njem preberemo, da so posamezni učitelji, poleg vodstvenih funkcij (dekan fakultete, vodja katedre, vodja raziskovalnih projektov itd.), odgovarjali celo za 20 predmetov (en učitelj), ki jih je razpisovala UL in drugi visokošolski zavodi.

prave študentske "tradicije" takega študija. Delež "klasičnih" študentov FPP, navtikov in strojnikov, pa je majhen v primerjavi s študenti novejših programov FPP.

Na univerzitetnih učiteljih bomo opazovali predvsem njihov odnos do **študijskih programov, pedagoškega procesa in kadrovanja**. Dotaknili se bomo tudi njihovega odnosa do zakonitosti in etičnosti dela. Finančni vidiki, odnosi učiteljev in ustanov do financerja (MŠŠ) ter izrednih študentov bodo le nakazani, saj so nam podatki težko dostopni²³.

Tudi **raziskovalna problematika je prikazana relativno skromno**. Ob majhnem družbenem povpraševanju po znanju in neverjetni ekspanziji števila študentov FPP formalno²⁴ ni uspela niti celovito izdelati programa raziskav, kaj šele načeti družbeno pomembne probleme²⁵. V tem pogledu je izbrano ugodnejše področje za preučevanje reprodukcije znanja v RS.

Dekadenco raziskovanja na UL kažejo tudi Merila za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev na UL. Po mnenju mnogih univerzitetnikov bi bil tudi slavni A. Einstein težko izvoljen na UL. Temeljni kriterij raziskovalnega dela univerzitetnikov UL ni, koliko so prispevali k razvoju prakse, koliko jo poznajo itd., temveč koliko kongresov so obiskovali in v koliko znanstvenih revij so razširili svojo družbeno moč. Ti trendi neproduktivnega raziskovalnega dela²⁶ UL so zajeli tudi FPP. Že asistenti FPP intenzivno publicirajo (širijo znanja), čeprav imajo težave že pri postavitvi programov dela FPP, zaključku podiplomskega študija itd.. Ta vidik reprodukcije znanja bi bilo potrebno natančneje obdelati v posebni raziskavi.

1.3 Cilji in predpostavke raziskave

Na podatkih iz segmentov prakse želimo preveriti, **v kolikšni meri visokošolsko izobraževanje v RS v praksi zasleduje cilje reprodukcije znanja**.

Izhajamo iz predpostavke, da so **minimalni standardi znanja tisti, ki sprožajo vsaj minimalne multiplikativne učinke v narodnem gospodarstvu in v družbi**. V pravnih aktih (zakoni, statuti itd.), ki so bili veljavni do leta 1999 in ki so urejali delovanje sistema izobraževanja v RS (glej prilogo), nismo odkrili elementov, ki bi lahko bistveno zavirali reprodukcijo znanja. Zato bomo izhajali iz predpostavke, da **normativni akti zadovoljivo dobro urejajo mrežo reprodukcije znanja v RS** (ali pa ga bistveno ne ovirajo)²⁷.

Cilj je predvsem ugotoviti, **ali dejanska organizacija izobraževanja upošteva zakonitosti organizacije razširjene reprodukcije znanja** ali pa se v tem sistemu želi z izobraževanjem **doseči druge cilje** in (morebiti) koliko so ti drugi cilji istovetni s cilji družbenega razvoja Republike Slovenije.

²³ Na FPP učitelji tudi več let nismo videli najave izvajanja študijskih programov, ki jih FPP pošilja financerju, to je MŠŠ. Torej nismo vedeli, kaj je FPP obljubila, da bo za denar davkoplačevalcev naredila, niti iz katerih virov prihaja naša plača. Od decembra 1999. še sedaj teče v okviru sindikata FPP razprava o tem, ali ima sindikat pravico vpogleda v te "tajne" podatke. Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji v svojem 16. členu pa obvezuje vodstvo oz. strokovne službe, da zagotavljajo take podatke sindikatu.

²⁴ V neformalnem smislu (skoraj tajno) pa so učitelji FPP raziskovali zelo intenzivno, kar potrjuje tudi ta študija, v njej citirani članki in druga dela.

²⁵ FPP je bila vodilna v Sloveniji v analizi destrukcije znanja že v 80. letih.

²⁶ Tancig, P., (2000), *Javni apel na poslanke in poslance Državnega zbora*, op. cit.

²⁷ Veljavni normativni akti v Republiki Sloveniji globalno upoštevajo zakonitosti organizacije in ekonomike razširjene reprodukcije znanja.

Z vidika reprodukcije znanja so pomembni tudi odnosi družbene moči v reprodukcijskem procesu znanja. Kot smo že povedali, izhajamo iz predpostavke, da je pri nas skromno povpraševanje po raziskavah. Z raziskovalnim delom si univerzitetniki večajo družbeno moč le z izjemnimi naporji; delo v praksi je težko, saj je treba reševati konkretne probleme. V pedagoškem procesu je študent po definiciji podrejen učitelju. Glede na študenta ima torej učitelj ekskluzivno moč (Študentu posreduje znanje le ob določenih pogojih). Če ob tem učitelj še preverja znanje, ima v primerjavi s študentom tudi moč sankcioniranja (znanja/neznanja). Domneva je, da **si vplivni univerzitetniki pridobivajo izjemno veliko družbeno moč prav na račun (v pedagoškem procesu in tudi drugače) družbeno šibkih študentov (njihovega izkoriščanja).**

Pomembne so tudi tehnike pridobivanja družbene moči. V gospodarstvu so poznani primeri monopolov in drugih oblik donosnega obvladovanja trga. V šolstvu so praviloma zadeve normirane. Zakoni in načela profesionalne etike naj bi omejevali družbeno moč učitelja v njegovem odnosu do družbeno šibkega študenta²⁸. Cilj naloge je tudi preveriti domnevo: **Univerzitetni učitelji si večajo družbeno moč predvsem na (za učitelja) destruktivnih delih: učenje (oblast) večjega števila predmetov in velikih skupin študentov na organizacijsko relativno neurejenem izrednem in podiplomskem študiju²⁹.**

Na univerzi so velike razlike tudi v družbeni moči posameznih učiteljev. Učitelji z višjimi nazivi odločajo o tistih z nižjimi, jim določajo komisije za izvolitve v nazive itd. Še večjo družbeno moč imajo "domači" učitelji (tisti ki so redno zaposleni) v primerjavi z gostujočimi in tistimi, ki učijo po pogodbi (če vplivnim univerzitetnikom le-ti ne ustrezajo, jih odslovijo, ne da bi za morebitne posledice komu odgovarjali). Domnevamo, da je **na univerzi (ki reproducira neznanje) posebej iskan "najnižji" sloj, to so upokojenci in učitelji, ki so pripravljani ali primorani učiti brez izvolitve v naziv³⁰.** Domneva je, da je **družbeno moč vplivnega univerzitetnika (ki reproducira neznanje) mogoče meriti tudi s številom pogodbenikov, ki "zanj" delajo (učijo pri "njegovih" predmetih).** Univerzitetniki to razlagajo, čes v predavalnico vabijo priznane strokovnjake ali da dodeljujejo "venia legendi" (oz. "venia docendi", dovoljenje za predavanja na vseučiliščih ali visokih šolah, kar za UL pomeni mentorstvo učiteljev nad učitelji)³¹.

²⁸ Kot kaže naslednji primer, pa so v zadnjih letih univerzitetniki premaknili te meje že na področja podobna pedagoškemu kriminalu. Obseg svetovnega znanja je že zelo velik. Učitelj komaj obvladuje znanja (uči in raziskuje) na zelo omejenem predmetnem področju, zato lahko le občasno uči nekaj predmetov. Za rektorja UL, prof. dr. J. M., učitelji na UL, nosilci po 15 in več predmetov delajo v skladu z zakonom, učijo podobne predmete itd. Za FPP sicer niso najbolj koristni (Dober visokošolski program je boljši kot slaba fakulteta, Primorske novice, 09.04.1999). Sicer pa se stvari na univerzi ne spreminjajo čez noč, meni rektor UL.

²⁹ V letu 1999 je UL imela 129 programov podiplomskega izobraževanja. Če predpostavimo 2 letnika študija, bi potrebovali 260 predavalnic, ki jih je skorajda nemogoče nadzorovati na centraliziran način. Univerzitetniki domnevno prevzemajo odgovornosti za študij, delo itd., ki jih niti v tehnično-organizacijskem smislu ni mogoče učinkovito nadzorovati, kaj šele planirati, koordinirati itd.

³⁰ Domnevamo, da so po stavki študentov na Akademiji za glasbo (AG), jeseni 1999., vplivni univerzitetniki te ustanove bili primorani sprožiti cel plaz habilitacij učiteljev, ki so na tej ustanovi učili za skromno plačilo. Domnevno le Računsko sodišče RS, ki je imelo inšpekcijo na AG in redki vplivni univerzitetniki vedo, koliko sredstev so pridobili vplivni univerzitetniki na račun nehabilitiranih učiteljev glasbe. Vplivnim slojem na UL so ti odnosi ustrezali, saj so dopustili celo, da se na AG (določen čas) sploh ni izvajal pedagoški proces (Primorske novice, 26.10.1999).

³¹ Visokošolska zakonodaja RS ne pozna instituta "venia legendi" oz. "venia docendi". Po veljavni zakonodaji na univerzi in drugih visokošolskih zavodih lahko predavajo samo habilitirani visokošolski učitelji. V pedagoškem procesu pa lahko sodelujejo tudi habilitirani sodelavci.

Tako kot povsod obstajajo tudi na univerzi iznajdljivi ljudje (posamezniki in skupine ...), ki dajejo svojim zaslužkom in težnji po oblasti prednost pred profesionalno etiko. Poseben fenomen pa so komisije univerze, organi MŠŠ in druge inšpekcijske službe, ki kljub opozorilom, javnim protestom in drugim načinom obveščanja o domnevnih nepravilnostih na UL, ne uspejo odkriti teh anomalij in njihovih posledic. Z vidika študentov in reprodukcije znanja je to zelo problematično početi, saj se ob zgledu donosnih anomalij pri svojih učiteljih učijo predvsem, kako ubirati v življenju donosne stranpoti kot pošteno delati in skrbeti za napredek (tudi) skupnosti. Odgovornost nadzornih organov, vodstev ustanov, učiteljev in študentov do tega pojava je zelo velika. Zato bomo v naši raziskavi preverili domnevo: **V pedagoških procesih se študente usposablja za oblike neposrednega izkoriščanja sočloveka iz neposrednih zgledih superučiteljev.**

Visoko šolstvo je javna dobrina. Zaradi izjemno velike razlike v družbeni moči med učitelji in študenti na eni strani, na drugi pa pomena, ki ga ima šolstvo za družbeni razvoj, je nujno stalno spremljati njegov stabilni razvoj (ne le v finančnem smislu, kot to praviloma poudarjajo vplivni univerzitetniki). Objektivna potreba po javnosti dostopnih podatkov o izobraževanju je velika. Univerzitetni in državni organi so dolžni spremljati te javne podatke, z občasnimi inšpekcijami pa morajo preverjati tudi druge (javnosti manj dostopne) podatke³². Z uporabo javno dostopnih podatkov smo želeli preveriti tudi delovanje fakultetnih, univerzitetnih, državnih in drugih javnih ustanov. Cilj naloge je tudi, da preverimo, **ali organi nadzora sistemov reprodukcije znanja sploh uporabljajo javne podatke.** Ali so njihove metodologije učinkovite, kar bi omogočalo takojšnje popravke strukturnega in procesnega sistema³³, ali pa ne odkrivajo skoraj ničesar? Če jim ne uspe odkriti ničesar, lahko posledično opuščajo nadzor.

Domnevamo, da bo ta raziskava spodbudila republiške in univerzitetne nadzorne organe, da bodo podrobno preučili tudi finančne podatke in stanje v študentskih referatih UL. Parcialni podatki, ki jih imamo raziskovalci, dopuščajo le domneve o obstoječih skrajno neustreznih pogojih za reprodukcijo znanja³⁴.

1.4 Metoda raziskave

Metodo dela smo zasnovali na uporabi **javno objavljenih podatkov**. Ostale podatke smo uporabljali le izjemoma iz več razlogov:

Prakso, ki jo preučujemo, poznamo dokaj natančno že več let. Tendence razvoja zadnjih let kažejo nekatere neverjetne anomalije visokošolskega izobraževanja v RS. O

³² Na primer, Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih (Ur. l. RS, št. 16/92, 42/93, 18/94), 20. in 22. člen).

³³ Univerza je intenzivno sprejemala nove študijske programe. Tudi ko je bil rektor UL avgusta 1998. obveščen o nepravilnostih na FPP, domnevno ni zahteval revizije postopkov sprejemanja programov. Na primer, Računsko sodišče RS je šele sredi leta 1999. poročalo javnosti o nezakonitostih v visokem šolstvu v RS iz leta 1996. To je naredilo šele, ko je pregledalo 8 visokošolskih zavodov, čeprav je bilo že pri prvem očitno, da so v sistemu velike nezakonitosti. V tem primeru bi bilo treba proučiti, koliko so družbeno močni subjekti domnevno ovirali delo teh inšpektorjev. Na ta način bi bilo mogoče preveriti domnevo, da so anomalije na FPP in UL v interesu vplivnih subjektov v RS.

³⁴ Pričakovali smo, da bodo inšpektorji UL in drugi opravili analizo podatkov o FPP, saj so bili o podatkih o "zelo čudni" reprodukciji znanja na UL obveščeni že pred letom in pol. Zato smo predvideli obravnavo problematike računovodstva in študentskih referatov v nadaljnjem raziskovanju problematike.

problemih superučiteljev, nosilcev tudi po 20 predmetov v enem šolskem letu, smo že obveščali javnost in odgovorne v šolstvu. Hitra rast števila študentov, anomalije v podiplomskih študijih³⁵ ipd. so po naših ocenah tako akutne, da je potrebno (četudi nekoliko okrnjeno) raziskavo čim prej predstaviti javnosti.

Ravno v obdobju začetka te raziskave se je Univerza v Ljubljani še bolj zaprla, saj je izdala pravilnik o tajnih podatkih. Vodstva posameznih segmentov imajo tako skoraj vse univerzitetne podatke tajne.

Uporaba javno objavljenih podatkov dokazuje potrebo po uveljavljanju načela transparentnosti trošenja proračunskih sredstev in sredstev posameznikov. Tako je možna splošna kontrola javnega sistema, kot je visokošolsko izobraževanje, in poseganje v sistem takoj, ko se opazijo morebitni odkloni. Hkrati pa omogoča enostaven način primerjalne analize. Na tem mestu je raziskava dodatno **podprta z izjavami posameznikov v medijih**, dopisih in drugih dokumentih, da bi dodatno preverili naše podatke in rezultate. Ključne tendence izhajajo iz dejstva, da **so podatke objavljali pooblaščen subjekti analiziranega sistema**, torej tisti, ki so odgovorni za razvoj in kvaliteto dela ter zakonitost. Njihova identifikacija pa lahko pripomore k ugotavljanju interesov tako izvajalcev kot koristnikov.

Pri analizi kadrovskega vidika organizacije in ekonomike izobraževanja smo izhajali najprej iz zakonskih določil. Hoteli smo pokazati, da so v večini primerov le-ta usklajena z organizacijo in ekonomiko znanja glede na razpoložljiva sredstva. Nadaljnji korak pri analizi izobraževalnega sistema je preverjanje upoštevanja zakonskih določil na FPP in tako tudi na visokem šolstvu v Sloveniji. Izhajamo iz predpostavke, da **vzorci obnašanja, ki se pojavljajo na FPP, niso izolirani, temveč splošno uveljavljeni v slovenskem prostoru**. Obstoječi mehanizmi kontrole na splošni državni ravni sicer ne bi dovoljevali odstopanj.

Podatke smo črpali pretežno iz Seznama predavanj za posamezna študijska leta, ki jih objavlja Univerza v Ljubljani. Hoteli smo ugotoviti udeležbo posameznih predavateljev v izobraževalnih programih in iz teh podatkov ugotoviti splošno veljavno obnašanje sistema. Tendence sistema pa nam bodo nadalje omogočile ugotavljanje njegove usklajenosti z reprodukcijo znanja ali neznanja.

Obseg znanja, ki ga pridobijo študenti, običajno merimo po zaključenem študijskem procesu ali med študijem. Ker je to relativno težko izvedljiva naloga, zakonodajalci predpišejo **minimalne standarde in normative**, po katerih se mora izvajati študijski proces. V njem je tako zagotovljen vsaj minimalen prenos znanja, omogočen pa je tudi njegov nadzor. V ta namen se **v šolah izvaja študijski proces po vnaprej sprejetih in družbeno verificiranih programih**. Vsaj teoretično je mogoče, da študenti pridobijo v dejanskem študijskem procesu ustrezna znanja tudi ob slabo načrtovanih študijskih programih, z neustrezno strokovno usposobljenimi učitelji itd. Iz izjav študentov in rektorja UL (Dober visokošolski program je boljši kot slaba fakulteta, Primorske novice, 09.04.1999) izhaja, da se študijski programi FPP niso izvajali v celotnem predpisanem obsegu (odpadle ure po urnikih, zamude itd.). Posebej problematično je področje izrednega študija, kjer se praviloma niso izvajale laboratorijske vaje. Vsi ti pogoji še dodatno otežujejo ugotavljanje dejanske produkcije znanja. V raziskavi smo se zato omejili le na **preučevanje objavljenih in verificiranih študijskih programov in objavljenih načrtov njihovega izvajanja, ki ga je Univerza v Ljubljani ponudila trgu**. Možno je, da so v objavljenih podatkih napake. Rektorja UL smo avgusta 1998. obvestili o domnevno nenormalnih podatkih v Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1997/98. Ni nam

³⁵ Po ugotovitvah Univerze "stanje na področju podiplomskega študija je študentom krivično, družbi in državi nekoristno, univerzi pa niso v čast" (Vestnik UL, števil. 10/97, 1997).

sporočil, da bi utegnile biti napake v omenjenem seznamu. Ravno obratno. V Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1998/99 so bili objavljeni podobni podatki kot v predhodnem letu. Preučevani študijski programi predstavljajo torej trend razvoja UL (vsaj na nekaterih njenih segmentih).

Ker so predmet proučevanja študijski programi, moramo upoštevati tudi možnost, da se v celoti ali deloma ne izvajajo. Ker pa jih UL razpisuje in objavlja njihove izvajalce, je na preučevanem trgu znanja smiselno preučiti **vsaj hipotetičen primer**, kaj bi se zgodilo na Univerzi, če bi bilo dovolj kandidatov (študentov) za izvajanje objavljenih študijev?

1.5 Vsebina poročila o raziskavi

Pričujoča monografija vključuje razpravo o organizaciji in ekonomiki informacije in znanja, kadrovske vidike izvajanja rednega študija in izvajanje izrednega študija na FPP ob visokošolskih programih FPP.

Pri obravnavanju kadrovskega vidika na FPP smo izhajali iz **zakonskih določil**, ki obravnavajo visokošolske učitelje in sodelavce. V tretjem poglavju je podana analiza **urne obremenitve posameznih izvajalcev** pedagoškega in raziskovalnega procesa na FPP glede na objavljene podatke v Seznamu predavanj UL za posamezna študijska leta, četrto poglavje odpira vprašanje **ustreznosti nosilcev predmetov** v praksi in **ustreznost njihovih habilitacij**. Peto poglavje obravnava **plačilo visokošolskih učiteljev** in sodelavcev ter morebitno **prelivanje namenskih sredstev**. Zaključno poglavje pa sintetizira obstoječo organiziranost in ekonomiko edukacije z vidika kadrov, primerja usklajenost z organizacijo in ekonomiko znanja. Analizira **nadzor odgovornih subjektov** na UL in FPP, njihovo odgovornost, inertnost in možnosti merjenja konkretne škode, ki jo je povzročila njihova inertnost. Monografijo zaključujemo s predlogi za nadaljnjo preučevanje.

2. ZAKONSKA UREDITEV VISOKEGA ŠOLSTVA V REPUBLIKI SLOVENIJI

2.1 Povzetek zakonskih določb

Iz pregleda zakonskih določil (natančneje so določbe navedene v prilogi: Norme povezane z visokošolskimi kadri v Republiki Sloveniji), ki urejajo kadrovske vidik v visokošolskem sistemu Republike Slovenije, lahko povzamemo, da se organizacija sistema izobraževanja praviloma ujema z zahtevami organizacije razširjene reprodukcije znanja. Zakonodaja namreč omogoča v organizacijskem smislu formiranje mrežne povezave subjektov in daje vzpore za povečanje njene atraktivne moči. Kot organizacijsko mrežo produkcije znanja razumemo neformalno (lahko pa tudi formalno, vendar z ohlapnimi vezmi) povezavo subjektov, ki opravljajo naloge raziskovanja in izobraževanja, ki izpolnjujejo pogoje vsaj minimalnih standardov, ki so veljavni za to mrežo.

Minimalni standardi so, vsaj globalno, razvidni v določbah zakonov. Njihovo financiranje pa je predvideno s proračunsko porabo. **Vzgojno-izobraževalna dejavnost je definira kot organizirano, načrtno in sistematično posredovanje znanja ter občin civilizacijskih in kulturnih vrednot.** To dejavnost se opravlja tudi na ravneh višjega, visokega ter podiplomskega izobraževanja po dodiplomskih in podiplomskih študijskih programih **vzporedno z raziskovalnim delom, ki je povezano z razvojem strok in z izvajanjem študijskih programov.** Visokošolski zavodi delujejo po načelih avtonomije, ki jim zagotavlja svobodno raziskovanje in posredovanje znanja. Ta avtonomija se prenese tudi na **visokošolske učitelje, ki so nosilci izobraževalnega, umetniškega in raziskovalnega programa.** Pri svojem delu morajo slediti in prispevati k razvoju znanosti, umetnosti in stroke na področju, za katerega so izvoljeni, samostojno morajo razvijati določeno področje znanosti, umetnosti oziroma stroke in skrbeti morajo za **prenos tega znanja.** Na vsakega visokošolskega učitelja je predvideno vsaj eno **asistentsko mesto**, kar pomeni, da je sistemsko predvideno sinergijsko povečanje kadrovskega potenciala v mreži.

Visokošolska dejavnost integralno vključuje in obsega vse oblike in vsebine dela, ki jih opravijo pedagoški delavci v polnem delovnem času, in sicer: predavanja, seminarje, seminarske in druge oblike teoretskih vaj, lektorske vaje, laboratorijske in klinične vaje, individualno umetniško delo in usposabljanje, sprejemni izpiti, preizkus usposobljenosti in umetniške nadarjenosti, izpiti, diplome (višješolske in visokošolske), seminarske naloge, nastopi, hospitacije, terensko delo, konzultacije, govorilne ure, pripravo učbenikov in skript, spremljanje stroke, sodelovanje na strokovnih in znanstvenih srečanjih ter drugo raziskovalno delo, ki je vezano na pedagoški proces. Polni delovni čas je 40 ur tedensko, v okviru katerega je za posamezen naziv določena neposredna pedagoška obveza. Pri pedagoških obremenitvah je možen razpon od minimalne 2/3 obremenitve do maksimalne 4/3 obremenitve, kar prevedeno v polni delovni čas pomeni od približno 27 do približno 53 ur tedensko. Če dosledno upoštevamo integralnost dejavnosti, pomeni, da **vsaka dodatna neposredna pedagoška obremenitev, ki presega postavljene zakonske okvire, bistveno vpliva na zmanjševanje kvalitete pedagoškega in raziskovalnega dela.** Tako postaja sporna tudi vsaka preobremenitev visokošolskih učiteljev tako pri izvajanju rednega kakor tudi pri izvajanju izrednega študija. Iz konkretnih pogodb izhaja obveza nosilcev po **usklajevanju**

znanja med rednim in izrednim študijem, saj visokošolska ustanova za oba načina izdaja javno veljavno spričevalo po skupnih programih.

Da bi se tudi spoštovali minimalni, z zakonom določeni standardi, predvideva sistem stalni **monitoring in kontrolo**³⁶ na različnih ravneh, predvsem pa pri **Ministrstvu za šolstvo in šport**. Vgrajeni mehanizmi zunanje kontrole visokošolske dejavnosti so tudi **proračunski inšpektorji in računsko sodišče**. Učinkovitost kontrole pa se najprej izkazuje v preverjanju spoštovanja postavljenih norm in v preprečevanju samovoljnega reševanja sistemskih zagat. Eden izmed takih primerov je plačevanje visokošolskih učiteljev iznad predvidene zakonske obremenitve. Sicer zakon dopušča tudi 1/3 nadobremenitve, ki naj bi bila, po analogiji plačila za podobremenitev, plačana kot običajne ure in ne kot nadure, ki jih predvideva kolektivna pogodba. V tem primeru bi bilo vsaj delno zadoščeno tudi organizaciji razširjene reprodukcije znanja v primerih morebitnega pomanjkanja kadra.

Odstopanje od norme, to je obračunavanja nadobremenitve v višini 50% običajne ure³⁷, pa so bile usodne za krepitev organizacijske mreže produkcije znanja v RS s povečanjem števila izvajalcev. Skorajda neopazno se je skozi pogodbe o sklenitvi delovnega razmerja in skozi odločbe o plači uveljavila praksa, da je posameznik dobival 133% plače pri tem pa je njegova neposredna obremenitev dosegla stopnjo 167% in več. Za redne in izredne profesorje ter docente je to pomenilo 300 ur letno (ali 10 ur tedensko) neposredne pedagoške obremenitve namesto šestih (180 ur letno), za višje predavatelje 400 ur neposrednega pedagoškega dela letno ali 13,33 ur na teden namesto osmih (240 ur letno), za asistente 500 ur ali 16,67 ur na teden namesto desetih (300 ur letno). Če upoštevamo integralnost dejavnosti je za normalne neposredne pedagoške obremenitve (6 ur tedensko za redne in izredne profesorje in docente, 8 ur tedensko za višje predavatelje ter 10 ur tedensko za asistente) predvideno 40 ur tedenskega dela. Nadobremenitev 167% predstavlja **delovni čas 67 ur na teden** ali 13,4 ure na dan efektivnega dela. Situacija se poslabša še v primerih, ko se nosilec višjih nazivov vključijo v delovno obveznost vaje po normativih asistentov. Ta problem je podrobneje obdelan v petem poglavju.

Želimo tudi poudariti tista zakonska določila in določila splošnih aktov, ki urejajo organizacijo in ekonomiko izobraževanja, vendar ne podpirajo širitve znanja ali jo celo preprečujejo ali omejujejo. Pri tem utemeljujemo, kako in v kakšni meri preprečujejo razširjeno reprodukcijo znanja ali celo podpirajo reprodukcijo neznanja.

Javni zavodi podeljujejo javno veljavno listino, ki zagotavlja minimalne standarde kvalitete, zato mora **biti uspeh rednega in izrednega študija izenačen**. Ker država jamči za javno veljavno listino, mora biti posebno pozorna pri kontroli izvajanja izrednega študija na osnovi ustreznih zakonskih določil, ki bi urejala izvajanje, financiranje, uporabo presežnih sredstev, ki pripadajo sicer javnemu zavodu, vendar vedno po določilih proračunske porabe. V odsotnosti kontrole se lahko zgodi, da je znanje, ki ga zagotavlja javno veljavna listino, nižje od predpisanih minimalnih standardov. Merilo kvalitete predstavlja obseg (in kvaliteta) znanja tistih, ki so imeli slabše pogoje v tehnološkem procesu izobraževanja, kar se dogaja pri izrednem študiju. Tako so posredno razvrednotena tudi proračunska sredstva, ki so namenjena rednemu študiju.

³⁶ Na primer, 20. in 22. člen Zakona o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih (Ur. l. RS, št. 16/92, 42/93, 18/94).

³⁷ Glej Poročilo Računskega sodišča za leto 1996.

2.2 Sklep

Vzgojno-izobraževalna dejavnost je definirana kot organizirano, načrtno in sistematično posredovanje znanja ter občin civilizacijskih in kulturnih vrednot. To dejavnost se opravlja tudi na visokošolski ravni po študijskih programih vzporedno z raziskovalnim delom, ki je povezano z razvojem strok in z izvajanjem študijskih programov. Visokošolski zavodi delujejo po načelih avtonomije, ki jim zagotavlja svobodno raziskovanje in posredovanje znanja. Ta avtonomija se prenese tudi na visokošolske učitelje, ki so nosilci izobraževalnega, umetniškega in raziskovalnega programa. Pri svojem delu morajo slediti razvoju znanosti, umetnosti in stroke na področju, za katerega so izvoljeni, in prispevati k njihovem razvoju, morajo samostojno razvijati določeno področje znanosti, umetnosti oziroma stroke in morajo skrbeti za prenos tega znanja. Na vsakega visokošolskega učitelja je predvideno vsaj eno asistentsko mesto, kar pomeni, da je sistemsko predvideno minimalno sinergijsko povečanje kadrovskega potenciala v mreži.

Minimalni izobraževalni standardi so v osnovi podani v določbah zakonov. Njihovo financiranje pa je predvideno s proračunsko porabo. Pri neposrednem pedagoškem delu je možen razpon od minimalne 2/3 obremenitve do maksimalne 4/3 obremenitve, kar prevedeno v polni delovni čas pomeni od približno 27 do približno 53 ur tedensko. Zakon torej predvideva 1/3 nadobremenitev neposrednega pedagoškega dela. Obračunavanje nadobremenitev v višini 50% običajne ure do štirih tretjin (133%) plače posameznega visokošolskega učitelja ali sodelavca je vzrok, da v praksi neposredne pedagoške nadobremenitve daleč presegajo (najmanj 167%) tiste z zakonom predpisane. Če dosledno upoštevamo integralnost dejavnosti, pomeni, da **vsaka dodatna neposredna pedagoška obremenitev, ki presega postavljene zakonske okvire, bistveno zmanjšuje kvalitete pedagoškega in raziskovalnega dela.**

Sistem predvideva na različnih ravneh tudi stalni monitoring in kontrolo, da bi se spoštovali minimalni, z zakonom določeni standardi. Tej nalogi je predvsem zavezano Ministrstvo za šolstvo in šport. Za zunanjo kontrolo pa so zadolženi še proračunski inšpektorji in računsko sodišče.

3. ŠTUDIJSKI PROGRAMI FAKULTETE ZA POMORSTVO IN PROMET IN NOSILCI PREDMETOV

3.1 Splošno o razvoju šole

Fakulteta za pomorstvo in promet Portorož (FPP) izobražuje kadre od leta 1960, t. j. 40 let. Ustanovljena je bila kot Višja pomorska šola v Piranu³⁸. V tem obdobju je delovala predvsem na področju pomorstva. Usposabljala je navtike in ladijske strojnike po zahtevah interne zakonodaje in po mednarodnih pravilih. Vzgojno-izobraževalni program za smeri Navtika in Ladijsko strojništvo je bil usklajen z zahtevami Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražo iz leta 1978. To je dajalo šoli **mednarodno verifikacijo**.

Šola je razširila svojo dejavnost s področja pomorstva na širše področje prometa in zvez. Od leta 1983 je tedanja Višja pomorska in prometna šola začela izobraževati na višji stopnji tudi prometne tehnologe na osnovi študije Integralni transport in izobraževanje³⁹. Raziskava Hipoteza o optimalnem izobraževanju in znanstvenem usposabljanju inženirjev prometa v Republiki Sloveniji⁴⁰ je utemeljevala optimalni program izobraževanja in znanstvenega usposabljanja prometnih kadrov kot specifičnega interdisciplinarnega profila in postavila strateški razvoj takega šolanja v Republiki Sloveniji. Neposredno iz hipoteze je izhajal koncept višješolskega in v nadaljevanju visokošolskega programa izobraževanja ter usmeritve o podiplomskem študiju in znanstvenem usposabljanju prometnih inženirjev. Z osamosvojitvijo Republike Slovenije pa je postala bistvena zahteva po celovitem strokovnem obravnavanju pomorstva in prometa. Zato je nastala nova potreba po ustanavljanju razvojno-raziskovalnega inštituta in po organizaciji magistrskega in doktorskega študija prometa. Strategija je bila dokumentirana in delno realizirana v vzgojno-izobraževalnem programu Promet in pomorstvo III⁴¹.

Komisija za pomorstvo Skupščine Republike Slovenije je v Skupščini Republike Slovenije vodila postopek sprejema zakona o ustanovitvi Visoke pomorske in prometne šole Portorož⁴². S tem je izpolnjevala enega izmed ciljev Resolucije o pomorski usmeritvi Republike Slovenije⁴³. Vsebinska in formalna celovitost vzgojno-izobraževalne in raziskovalne dejavnosti šole se je udeležila v okviru Fakultete za pomorstvo in promet⁴⁴.

³⁸ Zakon o ustanovitvi Višje pomorske šole Piran (Uradni list LRS šte. 23/60).

³⁹ Kaltnekar, Z., Zohil, J., Hanžel, S., (1982), *Integralni transport in izobraževanje*, VŠOD, VPŠ, Kranj, Portorož.

⁴⁰ Prijon, M., Zohil, J., Ostan, I., Petrovič, N. (1991), *Hipoteza o optimalnem izobraževanju in znanstvenem usposabljanju inženirjev prometa v Republiki Sloveniji* (poročilo o raziskavi), VPPŠ, Portorož.

⁴¹ Prijon M., koordinator, (1992), *Vzgojnoizobraževalni program Promet in pomorstvo III*, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola v Piranu. Portorož.

⁴² Zakon o ustanovitvi Visoke pomorske in prometne šole v Piranu, Uradni list RS, št. 13/92 z dne 20.03.1992.

⁴³ Resolucija o pomorski usmeritvi Republike Slovenije, Uradni list RS šte. 10/91 z dne 14.03.1991.

⁴⁴ Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani (Uradni list RS št. 75/95 z dne 31.12.1995).

V nadaljevanju poglavja razberemo analizo izpolnjevanja kadrovskih pogojev FPP upoštevajoč zakonske definicije visokošolskih učiteljev in sodelavcev⁴⁵ in zakonske normative. Začenja se s študijskim letom 1992/93 vse do študijskega leta 1998/99. Vključuje tudi Vloge za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze.

3.2 Študijsko leto 1992/93

Podatke o kadrovskih pogojih za izvajanje pedagoškega procesa na tedanji Visoki pomorski in prometni šoli smo povzeli iz Seznama predavanj⁴⁶ za leto 1992/93. Seznam v bistvu predstavlja ponudbo, iz katere uporabnik lahko spozna strukturo programov šole, predvsem pa nosilce predmetov, ki s svojim nazivom zagotavljajo kvaliteto izvajanja programa. Zato navedbe v programih ne bi smele bistveno odstopati od dejanskega stanja.

V tem študijskem letu so šolo vodili Jože Utenkar, kap. dolge plovbe, kot predsednik Sveta visoke šole, mag. Zdravko Klasek, VP, kot dekan šole, mag. Majda Prijon, VP, kot prodekan šole in Danijel Božič, dipl. prof. soc., kot tajnik šole. Odločitve, povezane s pedagoškim procesom in z raziskovalnim delom, je sprejemal znanstveno-pedagoški svet, ki so ga sestavljali vsi nosilci pedagoškega procesa na Visoki pomorski in prometni šoli.

Poudariti velja, da je Višja pomorska šola v šolskem letu 1992/93 prešla na visoko stopnjo izobraževanja s tretjim letnikom Tehnologije prometa. Program Tehnologije prometa se je delil na program prve stopnje s poudarkom na usmeritev v operativno delo in program druge stopnje s pretežno upravljavsko vsebino. Tako vsebinsko strukturo so pogojevali gospodarski subjekti v Republiki Sloveniji. Pred sprejemom programa so bile opravljene konzultacije s Splošno plovbo (direktorjem Aldom Krejačičem), z Luko Koper (direktorjem Rudijem Dujcem), z Intereuropo (direktorjem Miranom Turkom), z železnico (team, ki ga je vodil dr. Bogdan Zgonc), s PTT (mag. Alfonzom Podgorelcem), z mag. Milanom Jelencem, bivšim ministrom za promet in zveze R Slovenije, in drugimi. Pri sestavi programa PROMET IN POMORSTVO III⁴⁷ je sodelovalo s svojimi pripombami, recenzijami in predlogi poleg visokošolskih učiteljev VPPŠ še 15 znanstvenikov in strokovnjakov s področja prometa in pomorstva iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Primerjalna analiza programov pa je bila izdelana s programi usposabljanja The Chartered Institute of Transport, London in s programom Traffic and Transport, ki se je izvajal na univerzi Erasmus v Rotterdamu.

Ne glede na prehod šole iz višje na visoko stopnjo sta se v šolskem letu 1992/93 izvajala še višješolska programa Tehnologije prometa in Pomorstvo II: ta se je delil v dve smeri, v Navtiko in v Ladijsko strojništvo. Iz Seznama predavanj se jasno vidijo skupni predmeti pri programu Pomorstvo II, ki so v prvem letniku Politična ekonomija, Matematika, Angleščina za pomorce, Transportni sistemi, Nauk o ladji I in v drugem letniku Pomorsko in gospodarsko pravo, Angleščina za pomorce, Ladijski elektrotehniški sistemi in Računalništvo

⁴⁵ Visokošolski učitelji so nosilci izobraževalnega in raziskovalnega programa. Pri svojem delu sledijo in prispevajo k razvoju znanosti, umetnosti in stroke na področju, za katerega so izvoljeni, samostojno razvijajo določeno področje znanosti in skrbijo za prenos tega znanja. Visokošolski sodelavci so asistent, lektor, strokovni svetnik, višji strokovni svetnik, strokovni sodelavec in učitelj veččin. Visokošolski sodelavci sodelujejo pri izvajanju izobraževalnega in znanstveno-raziskovalnega dela.

⁴⁶ Seznam predavanj za šolsko leto 1992/93, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1992, str. 641 – 646.

⁴⁷ Prijon M., koordinator, (1992), *Vzgojnoizobraževalni program Promet in pomorstvo III*, Univerza v Ljubljani, op. cit.

in informatika. Če upoštevamo skupne predmete za obe smeri Pomorstva II in Tehnologijo prometa, obsegajo predavanja 2.175 ur, vaje pa 1.695 ur, skupni obseg je **3.870 ur**.

Tabela 3.2.1 predstavlja sintezo priložene tabele 1P, kazalniki v tabelah 3.2.2 in 3.2.3 pa so izračunani iz podatkov v tabeli IP in 3.2.1. V tabeli IP so naštetih predavatelji po nazivu, po predmetih, katerih nosilci so bili, po obremenitvi in po delovnem razmerju (rednemu ali pogodbenemu). Spisek predavateljev in sinteza njihovih obremenitev predstavlja tabela 3.2.1, medtem ko je v tabeli 3.2.2 ločeno predstavljena obremenitev pri predavanjih in vajah za redno zaposlene učitelje in za pogodbene učitelje. Tabela 3.2.3 pa prikazuje strukturo obremenitev, da bi se tako lažje prepoznalo usklajenost izvajanja programa z zakonskimi normativi.

Tabela 3.2.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1992/93

Predavatelj	Naziv	Del. razm.	Štev. Predm.	Skupaj			
				Predavanja	Vaje	Skupaj	
Dr. R. Z.	HRV	RP	Pog	1	30	30	60
Dr. J. M.	HRV	RP	Pog -UP	1	30	15	45
Dr. F. C.		IP	Pog - UP	3	135	60	195
Dr. D. K.		IP	Pog - UP	0	0	0	0
Dr. D. M.		IP	Redno	2	120	60	180
Dr. V. B.	HRV	Doc	Pog	1	30	60	90
Dr. J. F.		Doc	Redno	1	30	30	60
Dr. L. J.		Doc	Pog - UP	2	60		60
Mag. V. K.		Doc	Pog	1	60	0	60
Dr. S. P.		Doc	Pog	1	60	0	60
Dr. J. Z.		Doc	Redno	2	105	60	165
Mag. R. Č.		VP	Redno	5	150	135	285
Mag. F. D.		VP	Pog	0	0	0	0
Mag. R. D.		VP	Redno	4	135	75	210
Mag. D. F.		VP	Redno	5	180	105	285
Dr. V. F.		VP	Pog	1	0	30	30
Mag. Z. K.		VP	Redno	5	225	135	360
G. K.		VP	Redno	3	135	135	270
Š. K.		VP	Pog	1	30	30	60
Dr. M. L.		VP	Pog	2	0	45	45
Mag. D. M.		VP	Pog	0	0	0	0
Mag. A. N.		VP	Redno	2	90	105	195
Mag. I. O.		VP	Redno	2	90	60	150
Mag. N. P.		VP	Pog	2	90	75	165
Mag. A. P.		VP	Redno	4	150	75	225
Mag. A. P.		VP	Pog.	0	0	0	0
Mag. R. P.		VP	Pog	1	0	30	30
Mag. M. P.		VP	Redno	4	150	75	225
I. R.		VP	Pog	1	15	15	30
V. S.		VP	Pog	1	30	30	60
Mag. J. S.		VP	Pog	1		30	30
I. P.- Z.		UJ	Pog	0	0	0	0
Mag. B. C.		AS	Pog	1	0	45	45
Mag. I. T.		AS	Pog	1	0	30	30
Mag. E. T.		AS	Pog	2		90	90
Nedoločeno				1	45	30	75

Vir: Seznam predavanj UL za študijsko leto 1992/93, Ljubljana, 1992, str. 641 – 646.

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelj., 0 = označuje, da iz Seznama predavanj ni bilo mogoče ugotoviti predmete za imenovane učitelje.

Iz Tabele 3.2.1 je razvidno, da je bilo vključenih v delo šole 35 visokošolskih učiteljev in sodelavcev, programe pa je dejansko izvajalo le 30 nosilcev. Dokaj obremenjen je mag. N. P. (kapitan dolge plovbe)⁴⁸, ki je v predhodnem letu zapustil kolektiv in opravljal predavanja po pogodbi. Njegov odhod je bilo težko nadomestiti. Gre za zelo specifičen kader, ki predstavlja temelj izobraževanja na področju pomorstva. Iz tabele je tudi razvidno, da je šola angažirala 4 upokojene visokošolske učitelje, od katerih so trije bili aktivno vključeni v pedagoški proces z 225 urami predavanj in 75 urami vaj, kar znaša skupaj 300 ur obremenitve. V primerjavi z urami programov je to 7,75% delež. Pri izvajanju programov VPPŠ so sodelovali tudi kolegi iz Hrvaške, in sicer z 90 urami predavanj in 105 urami vaj, kar znaša skupne obremenitve 195 ur ali 5,04 %.

Tabela 3.2.2: Razvid obremenitev po nazivih, poreklu in vrsti obremenitve za študijsko leto 1992/93

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
<i>Redni profesorji</i>	60	45	105	2	1	1 (ponavlja)
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	60	45	105	2	1	1 (ponavlja)
<i>Izredni profesorji</i>	255	120	375	3	5	
- redno delovno razmerje	120	60	180	1	2	
- pogodbeno delovno razmerje	135	60	195	2	3	
<i>Docenti</i>	345	150	495	6	8	
- redno delovno razmerje	135	90	225	2	3	
- pogodbeno delovno razmerje	210	60	270	4	5	
<i>Višji predavatelji</i>	1470	1185	2655	20	40	
- redno delovno razmerje	1305	900	2205	9	34	
- pogodbeno delovno razmerje	165	285	450	11	6	
<i>Učitelji jezika</i>	0	0	0	1	0	
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	0	0	1	0	
<i>Asistenti</i>	0	165	165	3	4	4 (ponavlja)
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	165	165	3	4	4 (ponavlja)
<i>Nedoločeno</i>	45	30	75	0	1	
<i>SKUPAJ</i>	2175	1695	3870	35	55	
- redno delovno razmerje	1560	1050	2610	12	39	
- pogodbeno delovno razmerje	570	615	1185	23	15	
- nedoločeno	45	30	75	-	1	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1992/93, str. 641-646.
Opombe: (ponavlja) = ponavljajoči predmet pri dveh ali več izvajalcih.

⁴⁸ Mag. N. P. je izrecno imenovan, ker njegov odhod predstavlja začetek osiromašenja kadrovske zasedbe na programu Pomorstvo.

Iz Tabele 3.2.2 razberemo, da so bile obremenitve posameznih učiteljev v okviru **zakonsko predvidenih normativov**: za redne in izredne profesorje ter docente 180 ur neposrednega pedagoškega dela v letu, za višje predavatelje 240 ur in za asistente 300 ur letno. Dejanske obremenitve posameznih izvajalcev odstopajo praviloma zato, ker v obračunu niso vključene ponavljajoče se vaje. Le-te niso v tem primeru pomembne glede na to, da obravnavamo predvsem nosilce pedagoškega procesa, ki morajo skrbeti za kvaliteten prenos znanja (Naloge nosilcev pedagoškega procesa definira zakon.) tako pri predavanjih kot pri vajah. Največje odstopanje od normativov (240 ur) opazimo pri dekanu, mag. Z. K., s 360 urami.

Od skupnega števila visokošolskih učiteljev in sodelavcev je bilo pogodbeno vključenih 18 predavateljev in sodelavcev pri 15 predmetih, kar predstavlja 0,83 predmeta na izvajalca. Dvanajst redno zaposlenih predavateljev je izvajalo 39 predmetov, kar predstavlja **povprečje 3,25 predmeta** po izvajalcu. Redno zaposleni visokošolski učitelji, brez ponavljajočih vaj, so skupno opravili 2.610 ur neposrednega pedagoškega dela, in sicer za predavanja 1.560 in vaje za 1.050. Obremenitev pogodbenih predavateljev pa je znašala 1185 ur (31,23 %), to je 15 predmetov (27,78 %).

Iz tabele 3.2.3 je razvidno, da je v strukturi predavateljev največji delež (57,15 %) odpadel na višje predavatelje. Opravili so 68,61 % pedagoških obveznosti (skupaj predavanj in vaj). Četrtnina (25,71 %) redno zaposlenih višjih predavateljev je opravilo 56,98 % pedagoških obveznosti (predavanj in vaj) za 61,82 % predmetov. Relativno velika prisotnost višjih predavateljev je izhajala iz zakonskih zahtev, ki so določale za nosilce na višji stopnji tudi višje predavatelje in predavatelje. Danes velja to določilo za visoke strokovne šole in programe. Iz tabele je tudi razvidno, da **je šola z redno zaposlenim kadrom pokrivala 70,91 % predmetov in opravila 67,45 % pedagoških obveznosti**.

Tabela 3.2.3: Struktura obremenitve po nazivih, poreklu in vrsti obremenitve za študijsko leto 1992/93 (v %)

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
<i>Redni profesorji</i>	1,55	1,16	2,71	5,71	1,82	
- redno delovno razmerje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	1,55	1,16	2,71	5,71	1,82	
<i>Izredni profesorji</i>	6,59	3,10	9,69	8,57	9,09	
- redno delovno razmerje	3,10	1,55	5,04	2,86	3,64	
- pogodbeno delovno razmerje	3,49	2,33	5,82	5,71	5,45	
<i>Docenti</i>	8,91	3,88	12,79	17,14	14,54	
- redno delovno razmerje	3,49	2,33	5,82	5,71	5,45	
- pogodbeno delovno razmerje	5,42	1,55	6,97	11,43	9,09	
<i>Višji predavatelji</i>	37,99	30,62	68,61	57,15	72,73	
- redno delovno razmerje	33,72	23,26	56,98	25,71	61,82	
- pogodbeno delovno razmerje	4,27	7,36	11,63	31,44	10,91	
<i>Učitelji jezika</i>	0,00	0,00	0,00	2,86	0,00	
- redno delovno razmerje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	0,00	0,00	0,00	2,86	0,00	
<i>Asistenti</i>	0,00	4,26	4,26	8,57	0,00	
- redno delovno razmerje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	0,00	4,26	4,26	8,57	0,00	
<i>Nedoločeno</i>	1,16	0,78	1,94	0,00	1,82	
SKUPAJ	56,20	43,80	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	40,31	27,14	67,45	34,28	70,91	

- pogodbeno delovno razmerje	14,73	15,88	30,61	65,72	27,27	
- nedoločeno	1,16	0,78	1,94	-	1,82	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1992/93

V tem šolskem letu prihajajo do izraza ustaljenost preteklega obdobja, ko so predavatelji izvajali predavanja in vaje, in zahteve prehoda na izvajanje dodatnega dvoletnega visokošolskega programa. Tako so že pogodbeno vključeni v sistem trije asistenti, s katerimi bi morali skleniti redno delovno razmerje. Še najmanj šest asistentov pa bi morali pritegniti na šolo s pogodbo.

3.3 Študijsko leto 1993/94

Podatke za analizo smo povzeli iz Seznama predavanj ljubljanske univerze⁴⁹. Za študijsko leto 1993/94 je opazna skoraj popolna menjava vodstva. Iz Seznama tako povzamemo, da predsednik sveta VPPŠ ni bil izbran v času objavljanja publikacije, kakor tudi ni bil še izbran prodekan. Dekan šole je postala prof. dr. Marija Bogataj, izredna profesorica. Kontinuiteto je ohranil tajnik šole, Danijel Božič, dipl. prof. soc. V tem šolskem letu se izvajata nespremenjena višješolska programa Tehnologija prometa in Pomorstvo II s smermi Navigacija in Ladijsko strojništvo ter tretji letnik visokošolskega programa Promet in pomorstvo III.

Na osnovi podatkov iz tabele 2P, ki je v prilogi, smo izdelali tabele 3.3.1, 3.3.2 in 3.3.3. Tabela 3.3.1 podaja seznam visokošolskih učiteljev in sodelavcev predvidenih za izvajanje pedagoškega procesa v tem šolskem letu, njihove obremenitve s predavanji in vajami, status delovnega razmerja (redno ali pog. - pogodbeno), označeni so upokojeni učitelji (UP) in kolegi iz Hrvaške (HRV).

Tabela 3.3.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1993/94

Predavatelj	Naziv	Del. Razm.	Število predmetov	Skupaj		
				Predavanja	Vaje	Skupaj
1. Dr. I. T.	RP – UP	Pog – UP	1	45	45	90
2. Dr. R. Z. HRV	RP	Pog	0	0	0	0
3. Dr. J. M. HRV	RP – UP	Pog – UP	0	0	0	0
4. Dr. M. B.	IP	Redno	2	75	75	150
5. Dr. F. C.	IP – UP	Pog – UP	1	30	30	60
6. Dr. J. F.	IP	Redno	2	75	75	150
7. Dr. D. K.	IP – UP	Pog - UP	0	0	0	0
8. Dr. V. B. HRV	Doc	Pog	1	30	60	90
9. Dr. L. J.	Doc	Pog – UP	2	45	0	45
10. Mag. V. K.	Doc	Pog – UP	1	60	0	60
11. Dr. M. O.	Doc	Pog	1	60	30	90
12. Dr. M. P.	Doc	Pog	1	60	60	120
13. Dr. S. P.	Doc	Pog	1	60	0	60
14. Dr. M. P.	Doc	Redno	1	45	45	90
15. Dr. J. U.	Doc	Redno	2	120	105	225
16. Dr. M. Z.	Doc	Redno	2	150	60	210
17. Dr. J. Z.	Doc	Redno	2	75	75	150
18. Mag. M. B.	VP	Redno	2	90	75	165
19. Mag. R. Č.	VP	Redno	5	150	135	285
20. Mag. F. D.	VP	Pog	0	0	0	0
21. Mag. R. D.	VP	Redno	4	120	135	255
22. Mag. D. F.	VP	Redno	5	285		285

⁴⁹ Seznam predavanj za študijsko leto 1993/94, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 1993, str. 719 – 726.

23. Dr. V. F.	VP	Pog	0	0	0	0
24. Mag. M. J.	VP	Pog	1	30	30	60
25. Mag. Z. K.	VP	Pog – UP	1	15	15	30
26. Mag. G. K.	VP	Redno	4	180	120	300
27. Mag. Š. K.	VP	Pog	1	30	30	60
28. Mag. D. M.	VP	Pog	0	0	0	0
29. Mag. P. M.	VP	Pog	1	30		30
30. Mag. A. N.	VP	Redno	4	210	210	420
31. Mag. I. O.	VP	Redno	2	90	60	150
32. Mag. N. P.	VP	Pog	0	0	0	0
33. Mag. A. P.	VP	Redno	4	150	75	225
34. Mag. A. P.	VP	Pog.	0	0	0	0
35. Mag. R. P.	VP	Pog	1	0	30	30
36. Mag. M. P.	VP	Redno	4	180	120	300
37. I. R.	VP	Pog	1	15	15	30
38. V. S.	VP	Pog	1	0	30	30
39. N. C.	UJ	Pog	2	180		180
40. I. P.–Z.	UJ	Pog	0	0	0	0
41. Mag. F. B.	AS	Redno	1	0	30	30
42. Mag. B. C.	AS	Pog	1	0	45	45
43. Mag. I. T.	AS	Pog	1	0	15	15
44. Mag. E. T.	AS	Redno	2	0	45	45
45. Nedoločeno			3	75	75	150

Vir: Seznam predavanj UL za študijsko leto 1993/94, Ljubljana 1993, str. 719–726.

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelji, 0 = označuje, da iz Seznama predavanj ni bilo mogoče ugotoviti predmete za imenovane učitelje.

Iz Tabele 3.3.1 je razvidno, da se je število predvidenih izvajalcev pedagoškega procesa povečalo s 35 na 44, program pa je izvajalo 35 učiteljev. Od tega je bilo v rednem delovnem razmerju 17 visokošolskih učiteljev in sodelavcev, pogodbeno pa je bilo vključenih 18 predavateljev. Upokojenih predavateljev je bilo 7 s skupnim številom predavanj 195 ur in številom vaj 90 ur v skupni obremenitvi 285 ur, kar znaša 6,05 % urnega obsega programov in je manj kot v predhodnem šolskem letu (7,75 %). V izvajanje so bili vključeni še trije hrvaški kolegi, vendar aktivno samo eden s 30 urami predavanj in s 60 urami vaj v skupnem obsegu 90 ur, kar znaša 1,91 %. Ta delež je prav tako manjši glede na predhodno leto (5,04 %).

Če primerjamo tabeli 3.2.1 in 3.3.1 ugotovimo, da v sistemu ni več dveh učiteljev, in sicer prof. dr. D. M. in dr. M. L., VP. Pri tem se odpira vprašanje, zakaj VPPŠ ni vključila v pedagoški proces prof. dr. D. M. (matematika)⁵⁰, s katerim je bil dogovorjen postopen prehod na VPPŠ. Ta odločitev je nerazumljiva, saj sta doc. dr. J. U. (225 ur) in mag. A. N., VP (420 ur) ravno zaradi matematike bila preobremenjena (Tabela 3.3.1).

V sistem je vstopilo 11 novih izvajalcev, od katerih je 6 sklenilo redno delovno razmerje (prof. dr. M. B., doc. dr. M. P., doc. dr. J. U., doc. dr. M. Z., mag. M. B., VP, mag. F. B., asistent), 5 pa je izvajalo program na osnovi pogodbe o delu (prof. dr. I. T., doc. dr. M. O., doc. dr. M. P., mag. M. J., VP, in mag. P. M., VP).

Tabela 3.3.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1993/94

Vsečina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			

⁵⁰ Prof. dr. D. M. izrecno navajamo zaradi poznejšega pojava superučiteljev na področju matematike. Ni nam znano, da bi imel dr. D. M. zadržke za vključitev v študijski proces na FPP.

<i>Redni profesorji</i>	45	45	90	3	1	
- redno delovno razmerje						
- pogodbeno delovno razmerje	45	45	90	3	1	
<i>Izredni profesorji</i>	180	180	360	4	5	
- redno delovno razmerje	150	150	300	2	4	
- pogodbeno delovno razmerje	30	30	60	2	1	
<i>Docenti</i>	705	435	1140	10	14	
- redno delovno razmerje	390	285	675	4	7	
- pogodbeno delovno razmerje	315	150	465	6	7	
<i>Višji predavatelji</i>	1575	1080	2655	21	38	
- redno delovno razmerje	1455	930	2385	9	34	
- pogodbeno delovno razmerje	120	150	270	12	4	3 (ponavlj)
<i>Učitelji jezika</i>	180	0	180	2	2	
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	180	0	180	2	2	
<i>Asistenti</i>	0	135	135	4	5	5 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	0	75	75	2	3	3 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	0	60	60	2	2	2 (ponavlj)
<i>Nedoločeno</i>	75	75	150	0	3	
SKUPAJ	2760	1950	4710	44	63	
- redno delovno razmerje	1995	1440	3435	17	45	
- pogodbeno delovno razmerje	690	435	1125	27	15	
- nedoločeno	75	75	150	0	3	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1993/94, 557 – 562.

Opombe: . (ponavljalj) = ponavljajoči predmet v primeru dveh ali več izvajalcev.

Iz tabele 3.3.1 tudi opazimo, da raste obremenitev mag. A. N. (420 ur) in mag. G. K.. Povečana obremenitev obeh magistrstov je razumljiva, saj sta morala prevzeti predmete iz programa Pomorstva zaradi odhoda mag. N. P., ki se ga v kratkem času ni dalo nadomestiti. Ni pa razumno, da so enega od njiju obremenili še z urami matematike. Pri drugih izvajalcih pa je neposredna pedagoška obremenitev usklajena z zakonskimi normativi. Iz tabele tudi razberemo, da je v tem šolskem letu napredoval v naziv izrednega profesorja dr. J. F.

Tabela 3.3.2 nam pokaže, da je bil obseg neposrednega pedagoškega dela za vse programe **4.710 ur**, od tega 2.760 ur predavanj in 1.950 ur vaj. V primerjavi s predhodnim letom (3.870) se je obseg ur povečal za 840 ur (21,71 %) predvsem zaradi začetka predavanj v tretjem letniku programa Promet in pomorstvo III. Ta rast izhaja tudi iz primerjave števila predmetov (63) glede na predhodno leto (55).

V povprečju je vsak učitelj obremenjen z 1,43 predmeta. Redno zaposleni dosegajo **2,64 predmetov**, pogodbeni pa 0,56 predmeta. Sedemnajst redno zaposlenih je opravilo 72,92 % pedagoških obveznosti, pogodbeni pa 23,88 %. Število asistentov se je povečalo za enega, v redno delovno razmerje pa sta bila sprejeta 2 asistenta. Glede na predviden razvoj šole je število vključenih asistentov izjemno nizko, še posebno če pomislimo na kontinuiteto izvajanja programov, predvsem programa Pomorstvo II. Sistem pa se je okrepil z izrednima profesorjema in z docenti. Pretežen delež programa so še vedno opravljali višji predavatelji, vendar se je razmerje spremenilo, saj so VP izvajali 56,37 % pedagoške obremenitve, leto prej pa 68,61 %. Povečal se je delež učiteljev v rubriki nedoločeno iz 1,82 % na 4,76 %.

Tabela 3.3.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1993/94 (v %)

Vsečina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			

<i>Redni profesorji</i>	0,96	0,96	1,92	6,82	1,59	
- redno delovno razmerje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	0,96	0,96	1,92	6,82	1,59	
<i>Izredni profesorji</i>	3,82	3,82	7,64	9,09	7,94	
- redno delovno razmerje	3,19	3,18	6,37	4,54	6,35	
- pogodbeno delovno razmerje	0,63	0,64	1,27	4,55	1,59	
<i>Docenti</i>	14,97	9,24	24,21	22,73	22,22	
- redno delovno razmerje	8,28	6,05	14,33	9,09	11,11	
- pogodbeno delovno razmerje	6,69	3,19	9,88	13,64	11,11	
<i>Višji predavatelji</i>	33,44	22,93	56,37	47,73	60,32	
- redno delovno razmerje	30,89	19,75	50,64	20,45	53,97	
- pogodbeno delovno razmerje	2,55	3,18	5,73	27,28	6,35	
<i>Učitelji jezika</i>	3,82	0,00	3,82	4,54	3,17	
- redno delovno razmerje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	3,82	0,00	3,82	4,54	3,17	
<i>Asistenti</i>	0,00	2,86	2,86	9,09	0,00	
- redno delovno razmerje	0,00	1,59	1,59	4,54	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	0,00	1,27	1,27	4,55	0,00	
<i>Nedoločeno</i>	1,59	1,59	3,18	0,00	4,76	
SKUPAJ	58,60	41,40	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	42,36	30,57	72,93	38,64	71,43	
- pogodbeno delovno razmerje	14,65	9,24	23,89	61,36	23,81	
- nedoločeno	1,59	1,59	3,18	0,00	4,76	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1993/94, str. 557 – 562.

Delež rednih in izrednih profesorjev in docentov, kar je po zakonu predvideno za univerzitetni program, je znašal 33,77 %, kar pomeni, da se je bistveno povečal v primerjavi s predhodnim letom (25,19 %). **Povečanje je posledica novo sklenjenih delovnih razmerij, ne pa izobraževanja in usposabljanja že obstoječega kadra.**

3.4 Študijsko leto 1994/95

V tem študijskem letu je VPPŠ izvajala programa Tehnologije prometa in Pomorstva II s smermi Navigacija in Ladijsko strojništvo po nespremenjenih višješolskih programih. Program Promet in pomorstvo III se je izvajal v celoti, to je s tretjim in četrtem letnikom. Če primerjamo fond ur iz posameznih učnih načrtov tretjega in četrtega letnika programa Promet in pomorstvo III⁵¹ s fondom ur v objavljenih programih v Seznamu, opazimo pomembna odstopanja prijavljenega od programskih norm. Program je bil sprejet na vseh ravneh v republiki, saj je pogojeval prehod šole iz višje na visoko stopnjo.

V tretjem letniku je za predmeta Uporaba matematičnih metod v prometnih sistemih in Operacijske raziskave in statistika v prometu II bilo predvidenih 45 ur predavanj in 45 ur vaj, medtem ko je iz Seznama⁵² razvidno, da je to razmerje spremenjeno: za predavanja je predvidenih 60, za vaje pa 30 ur. Predmeta naj bi izvajala doc. dr. J. U. in prof. dr. M. B.. Spremembe v predvidenem fondu ur opazimo tudi pri predmetih četrtega letnika, in sicer pri Človeških virih se zmanjša fond predvidenih ur na račun predavanj iz 60 na 45 ur. Enako je s predmeti Upravljanje in ravnanje v prometu iz 75 na 60 ur, Mednarodna menjava iz 90 na 75

⁵¹ Prijon, M., koordinator, (1992), *Vzgojnoizobraževalni program Promet in pomorstvo III*, Univerza v Ljubljani, op. cit.

⁵² Seznam predavanj za študijsko leto 1994/95, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1994, str. 557 – 562.

ur, Trženje v prometu iz predvidenih 75 ur na 60. V obvezne predmete pa je vključen predmet, ki je v programu Pomorstvo in promet III naveden kot izbirni, in sicer Modeli in simulacije (60 ur). Kot nosilec tega predmeta je v programu navedena dekanica, prof. dr. M. B.. Istočasno opazimo povečan fond ur za diplomski seminar iz 30 na 60 ur.

S takim posegom je druga stopnja v povezavi s prvo izgubila ravnotežje v interdisciplinarnem poučevanju prometa. Utemeljitev te trditve je razvidna iz Hipoteze. V dveh letih, odkar je bil program sprejet, je FPP v **dveh letnikih formalno spremenila njegovo strukturo za 180 ur, to je za 12 %**. V program je smiselno vnašati spremembe, vendar le na osnovi bistvenih sprememb na področju znanosti in jih je treba strokovno utemeljiti. Druga možnost pa je, da se študijski program spreminja po njegovi opravljeni verifikaciji v praksi. V zgoraj opisanem primeru pa je FPP spremenila program kmalu po njegovem sprejetju na ustreznih organih. Učitelji FPP o teh spremembah nismo razpravljali, zato domnevamo, da so bile sprejete v ožjem krogu in v skladu z interesi vplivnih univerzitetnikov FPP, ne pa v skladu z objektivnimi potrebami mreže reprodukcije znanja v RS. Na drugi strani pa te spremembe dokazujejo, da **»obnovljeni« študijski programi niso bili dovolj domišljeni in strokovno preverjeni**.

Iz Seznama razberemo, da je predsednik Sveta visoke šole mag. Dušan Fabe, višji predavatelj, dekanica šole je prof. dr. Marija Bogataj, prodekan pa dr. Janez Usenik, docent, tajnik je Danijel Božič, dipl. prof. soc..

Iz priložene tabele 3P so podatki sintetizirani in prikazani v tabelah 3.4.1 in 3.4.2 ter iz njih izračunani strukturni deleži, ki so prikazani v tabeli 3.4.3. Iz teh tabel lahko preverimo, ali se **pri izvajanju oziroma pri objavljanju upoštevajo z zakonom predvideni normativi**⁵³.

Tabela 3.4.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1994/95

Predavatelj	Naziv	Del. Razm.	Število predmetov	Skupaj			
				Predavanja	Vaje	Skupaj	
1. Dr. M. B.	RP	Redno	3	150	120	270	
2. Dr. F. K.	RP	Pog	1	15	0	15	
3. Dr. A. K.	RP	Pog	1	45	0	45	
4. Dr. J. M.	HRV	RP	Pog-UP	1	15	15	30
5. Ddr. Ž. R.	HRV	RP	Pog	1	15	15	30
6. Dr. P. S.	HRV	RP	Pog	0	0	0	0
7. Dr. M. T.	RP	Pog - UP	2	45	45	90	
8. Dr. F. T.	RP	Pog	1	30	0	30	
9. Dr. V. Z.	RP	Pog - UP	1	30	30	60	
10. Dr. B. Z.	RP	Pog	1	45	45	90	
11. Dr. J. F.	IP	Redno	2	75	75	150	
12. Dr. T. H.	IP	Pog	1	15	30	45	
13. Dr. J. Z.	IP	Redno	2	105	90	195	
14. Dr. L. J.	Doc	Redno	7	285	165	450	
15. Mag. V. K.	Doc	Pog - UP	1	60	45	105	
16. Dr. F. M.	Doc	Pog	1	45	45	90	
17. Dr. M. O.	Doc	Pog	1	30	30	60	
18. Dr. M. P.	Doc	Pog	1	60	60	120	
19. Dr. S. P.	Doc	Pog	1	60	0	60	
20. Dr. M. P.	Doc	Redno	4	120	105	225	
21. Dr. J. U.	Doc	Redno	3	135	135	270	
22. Dr. M. Z.	Doc	Redno	2	150	90	240	
23. Mag. M. B.	VP	Redno	4	135	120	255	
24. Mag. R. Č.	VP	Redno	5	135	120	255	

⁵³ Kot je bilo že omenjeno, je objava predavanj pomembna pri negovanju zaupanja študentske populacije in javnosti. Z objavo izkaže visokošolski zavod korektnost do svojega dela, do razvojnih usmeritev in do okolja.

25. Mag. R. D.	VP	Redno	4	120	105	225
26. Mag. D. F.	VP	Redno	5	375		375
27. Mag. M. J.	VP	Pog	1	30	30	60
28. Mag. Z. K.	VP	Pog – UP	3	45	30	75
29. Mag. G. K.	VP	Redno	5	240	180	420
30. Mag. Š. K.	VP	Pog	1	30	30	60
31. Mag. P. M.	VP	Pog	1	30	30	60
32. Mag. A. N.	VP	Redno	2	135	105	240
33. Mag. I. O.	VP	Redno	2	90	60	150
34. Mag. A. P.	VP	Redno	4	165	90	255
35. Mag. A. P.	VP	Pog.	1	0	45	45
36. Mag. M. P.	VP	Redno	3	135	90	225
37. Dr. I. S.	VP	Pog	0	0	0	0
38. N. Č.	UJ	Pog	2	180	0	180
39. I. P.– Z.	UJ	Pog	0	0	0	0
40. Mag. F. B.	AS	Redno	3	15	60	75
41. Mag. I. T.	AS	Pog	1	0	45	45
42. Mag. E. T.	AS	Redno	1	0	45	45
43. Dr. M. V.	ZnSod	Redno	2	30	45	75
44. Nedoločeno			2	90	15	105

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1994/95, str. 557 – 562.

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelji.

V tabeli 3.4.1 opazimo, da se je v tem šolskem letu število visokošolskih učiteljev in sodelavcev zmanjšalo s 44 na 43, povečalo pa se je število dejanskih izvajalcev s 35 na 42. Skupno so opravili 5.895 ur ali 145,35 ur na izvajalca. V primerjavi s preteklim študijskim letom (4.710 ur) se je število ur povečalo za 25 % (1.185 ur). Obseg ur programov FPP se je povečal že drugo leto za več kot 20 %. Redno zaposleni so opravili 4575 ur ali 228,75 ur na zaposlenega, kar pomeni, da so v povprečju spoštovani normativi, razen pri docentih (296,25 ur na zaposlenega) in izrednih profesorjih. Izboljšalo se je tudi razmerje med lastnim (77,60 %) in gostujočim kadrom (20,62 %).

Če primerjamo tabeli 3.3.1 in 3.4.1 vidimo, da se je izboljšala kadrovska struktura. Prof. dr. M. B. je bila promovirana v rednega profesorja, v izrednega pa prof. dr. J. Z.. Opazimo tudi, da se je doc. dr. L. J. reaktiviral in se redno zaposlil na VPPŠ. Ob vstopu v sistem je bil obremenjen s 450 urami predavanj in vaj, kar predstavlja 2,5-krat več kot dopušča zakonski normativ. Po obremenitvah izstopa tudi mag. G. K., VP, s 420 urami ali 1,75-kratnim normativom. Hrvaški kolegi so prisotni s 60 urami ali 1,02 %, upokojeni učitelji pa s 360 urami ali 6,11 %. Na seznamu tudi ni več prof. dr. R. Z.⁵⁴.

Tabela 3.4.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1994/95

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	390	270	660	10	7	
- redno delovno razmerje	150	120	270	1	3	
- pogodbeno delovno razmerje	240	150	390	9	4	5 (ponavlji)
Izredni profesorji	195	195	390	3	4	
- redno delovno razmerje	180	165	345	2	4	
- pogodbeno delovno razmerje	15	30	45	1	0	1 (ponavlji)
Docenti	945	675	1620	9	21	
- redno delovno razmerje	690	495	1185	4	16	
- pogodbeno delovno razmerje	255	180	435	5	5	

⁵⁴ Prof. dr. R. Z. omenjamo glede na pojav številnih hrvaških nevplivnih učiteljev v naslednjih letih.

<i>Višji predavatelji</i>	1665	1035	2700	15	36	
- redno delovno razmerje	1530	870	2400	9	29	
- pogodbeno delovno razmerje	135	165	300	6	7	
<i>Učitelji jezika</i>	180	0	180	2	1	1 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	180	0	180	1	1	1 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	0	0	0	1	0	
<i>Znanstveni sodelavec</i>	30	45	75	1	0	2 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	30	45	75	1	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
<i>Asistenti</i>	15	150	165	3	0	5 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	15	105	120	2	0	4 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	0	45	45	1		1 (ponavlj)
<i>Nedoločeno</i>	90	15	105	0	1	
SKUPAJ	3510	2385	5895	43	70	
- redno delovno razmerje	2775	1800	4575	20	53	
- pogodbeno delovno razmerje	645	570	1215	23	16	
- nedoločeno	90	15	105	0	1	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1994/95, str.557 – 6562.

Opombe: (ponavlj) = označuje ponavljajoče predmete oziroma predmete z dvama ali več nosilci.

Da bi lahko razbrali prevladujoče tendence v sistemu, je potrebno na osnovi podatkov iz tabele 3.4.2 analizirati strukturne odstotke, ki so podani v tabeli 3.4.3, horizontalno in vertikalno. Ugotovitve bistveno vplivajo na organizacijo razširjene reprodukcije znanja na VPPŠ:

- **VPPŠ ni zaposlila dovolj asistentov** (2,80 % udeležbe pri opravljanju predavanj in vaj), istočasno pa so bili z vajami obremenjeni redni in izredni profesorji, docenti in višji predavatelji v skupnem deležu 36,90 % (4,58 % redni profesorji, 3,31 % izredni profesorji, 11,45 % docenti in 17,56 % višji predavatelji). To izrazito dokazuje zapiranje sistema, kar opozarja na zoženo reprodukcijo znanja ali celo na reprodukcijo neznanja. Zakonitosti organizacije razširjene reprodukcije znanja pa (nasprotno) zahtevajo nenehno vključevanje novih subjektov v sistem.
- 16,29 % rednih in izrednih profesorjev ter docentov je bilo nosilcev 32,86 % predmetov; ti so predstavljali 30,53 % skupnega fonda ur (Tabela 3.4.3). Visoki strokovni študij lahko izvajajo tudi višji predavatelji, zato je omenjena razporeditev izvajalcev vprašljiva.
- V skupni obremenitvi rednih in izrednih profesorjev ter docentov (45,30 %) predstavljajo vaje (z deležem 19,34 %) 42 % v primerjavi s predavanji (delež 24,66 %), ki obsegajo 58 %. - - Pri višjih predavateljih pa je delež vaj nižji (17,56 %), tako da znaša razmerje med predavanji in vajami pri višjih predavateljih 62 : 38. (Tabela 3.4.3). Ker so po zakonskih določilih omenjeni učitelji nosilci predmetov, kažejo ta razmerja, da so zavirali razvoj znanja in slabo izkoriščali razpoložljive vire. Vaje bi namreč lahko opravljali habilitirani asistenti.
- Delež pogodbeno vključenih učiteljev je visok (20,62 %), kar dodatno šibi organizacijsko mrežo razvoja znanja.

Tabela 3.4.3: Strukturni deleži predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1994/95 (v %)

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	6,62	4,58	11,20	23,26	10,00	
- redno delovno razmerje	2,54	2,04	4,58	2,33	4,29	
- pogodbeno delovno razmerje	4,08	2,54	6,62	20,93	5,71	
Izredni profesorji	3,31	3,31	6,62	6,98	5,71	
- redno delovno razmerje	3,05	2,80	5,85	4,65	5,71	
- pogodbeno delovno razmerje	0,26	0,51	0,77	2,33	0	
Docenti	16,03	11,45	27,48	20,93	30,00	
- redno delovno razmerje	11,70	8,40	20,10	9,30	22,86	
- pogodbeno delovno razmerje	4,33	3,05	7,38	11,63	7,14	
Višji predavatelji	28,24	17,56	45,80	34,88	51,43	
- redno delovno razmerje	25,95	14,76	40,71	20,93	41,43	
- pogodbeno delovno razmerje	2,29	2,80	5,09	3,95	10,00	
Učitelji jezika	3,05	0	3,05	4,65	1,43	
- redno delovno razmerje	3,05	0	3,05	2,33	1,43	
- pogodbeno delovno razmerje	0	0	0	2,32	0	
Znanstveni sodelavec	0,51	0,76	1,27	2,32	0	
- redno delovno razmerje	0,51	0,76	1,27	2,32	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
Asistenti	0,26	2,54	2,80	6,98	0	
- redno delovno razmerje	0,26	1,78	2,04	4,65	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	0,76	0,76	2,33	0	
Nedoločeno	1,58	0,26	1,78	0	1,43	
SKUPAJ	59,54	40,46	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	47,06	30,54	77,60	46,51	75,71	
- pogodbeno delovno razmerje	10,96	9,66	20,62	53,49	22,86	
- nedoločeno	1,52	0,26	1,78	0	1,43	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1994/95

3.5 Študijsko leto 1995/96

Iz Seznama predavanj⁵⁵ ugotovimo, da so v študijskem letu 1995/96 vodili šolo kot predsednik Sveta visoke šole mag. Dušan Fabe, VP, kot dekanica prof. dr. M. B., redna profesorica, kot prodekan dr. Livij Jakomin, docent, in kot tajnik šole Danijel Božič, dipl. prof. soc..

Tabela 3.5.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1995/96

Predavatelj	Naziv	Del. razm.	Število predmetov	Skupaj			
				Predavanja	Vaje	Skupaj	
1. Dr. M. B.	RP	Redno	4	195	0	195	
2. Dr. J. K.	RP	Redno	3	165	0	165	
3. Dr. F. K.	RP	Pog	2	45	0	45	
4. Dr. A. K.	RP	Pog	1	45	0	45	
5. Dr. K. A.	RP	Pog	1	45	30	75	
6. Dr. D. M.	HRV	RP	Pog	0	0	0	
7. Ddr. Ž. R.	HRV	RP	Pog	1	45	0	45
8. Dddr. V. R.	RP	Pog – UP	1	60	0	60	
9. Dr. P. S.	HRV	RP	Pog	2	60	60	120
10. Dr. M. T.	RP	Pog – UP	3	75	45	120	
11. Dr. F. T.	RP	Pog	0	0	0	0	
12. Dr. V. Z.	RP	Pog – UP	1	45	0	45	
13. Dr. B. Z.	RP	Pog	1	45	0	45	

⁵⁵ Seznam predavanj za študijsko leto 1995/96, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 1995, str. 637 – 642.

14. Dr. J. F.	IP	Redno	3	120	30	150
15. Dr. S. P.	IP	Pog	1	60	0	60
16. Dr. M. V.	IP	Redno	3	45	45	90
17. Dr. M. Z.	IP	Redno	2	150	90	240
18. Dr. J. Z.	IP	Redno	2	105	45	150
19. Dr. L. J.	Doc	Redno	4	195	90	285
20. Mag. V. K.	Doc	Pog – UP	1	60	45	105
21. Dr. V. M.	Doc	Pog	1	45	45	90
22. Dr. J. M.	Doc	Pog	1	15	0	15
23. Dr. F. M.	Doc	Pog	1	45	45	90
24. Dr. M. M.	Doc	Pog	1	0	45	45
25. Dr. M. O.	Doc	Pog	3	120	0	120
26. Dr. M. P.	Doc	Pog	2	60	60	120
28. Dr. M. P.	Doc	Redno	5	195	165	360
29. Dr. J. U.	Doc	Redno	3	180	135	315
30. Mag. M. B.	VP	Redno	4	90	105	195
31. Mag. R. Č.	VP	Redno	5	135	75	210
32. Mag. R. D.	VP	Redno	3	105	105	210
33. Mag. D. F.	VP	Redno	6	375	0	375
34. Mag. M- J.	VP	Pog	1	30	30	60
35. Mag. Z. K.	VP	Pog – UP	3	45	30	75
36. Mag. G. K.	VP	Redno	6	255	210	465
37. Mag. Š. K.	VP	Pog	1	30	30	60
38. Mag. P. M.	VP	Pog	1	30	30	60
39. Mag. A. N.	VP	Redno	4	150	135	285
40. Mag. I. O.	VP	Redno	2	90	60	150
41. Mag. A. P.	VP	Redno	4	165	90	255
42. Mag. A. P.	VP	Pog.	1	0	45	45
43. Mag. M. P.	VP	Redno	3	135	90	225
44. Mag. A. F.	PRED	Pog	2	0	60	60
45. K.	PRED	Pog	1	0	45	45
46. N. Č.	UJ	Pog	3	180	0	180
47. Š. G.	UJ	Pog	0	0	0	0
48. I. P.– Z.	UJ	Pog	0	0	0	0
49. Mag. O. B.	AS	Pog	1	0	45	45
50. Dr. F. B.	AS	Redno	3	15	75	90
52. Mag. S. D.	AS	Redno	4	0	150	150
51. Mag. I. T.	AS	Pog	2	0	75	75
52. Mag. E. T.	AS	Redno	1	0	90	90
53. Mag. E. V.	AS	Redno	1	0	45	45
54. Mag. P. V.	AS	Pog	1	0	45	45
55. Mag. R. V.	AS	Pog	1	0	30	30

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1995 /96, str. 637 –642.

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelji.

Na višji šolski ravni so se izvajali programi Tehnologija prometa in Pomorstvo II s smerema Navigacija in Ladijsko strojništvo, na visoki stopnji pa Promet in pomorstvo III, za smer A tretjega in četrtega letnika, za smer B in C pa tretji letnik. Program Pomorstvo II posebej navaja skupne predmete za obe smeri, medtem ko za program Pomorstvo III niso posebej specificirani skupni predmeti, čeprav jih program Promet in pomorstvo III predvideva.

Podatki iz priložene tabele 4P so sintetizirani in prikazani v tabelah 3.5.1 in 3.5.2, iz tabele 3.5.3 pa so razvidni strukturni odstotki, ki omogočajo vertikalno in horizontalno analizo razmerij med zastopanostjo različnih nazivov, med predavanji in vajami za posamezne nazive, med številom predmetov glede na nazive nosilcev, med redno zaposlenimi in zunanjimi sodelavci ter gostujočimi učitelji.

Iz tabele 3.5.1 opazimo, da se je število visokošolskih učiteljev in sodelavcev povečalo s 43 na 55 v primerjavi s predhodnim letom. Število redno zaposlenih učiteljev se je povečalo z 20 na 23, medtem ko je pogodbenih izvajalcev 32 (58,18 %). Povprečna obremenitev na izvajalca je znašala 123,82 ur, na redno zaposlenega pa 211,96 ur, kar je v okviru zakonskih določil. Upokojeni učitelji so bili udeleženi s 405 urami ali 5,95 %, hrvaški kolegi pa s 165 urami ali 2,42 %.

Tabela 3.5.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1995/96

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavatelj.	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
<i>Redni profesorji</i>	825	135	960	13	14	6 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	360	0	360	2	5	2 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	465	135	600	11	9	4 (ponavlj)
<i>Izredni profesorji</i>	480	210	690	5	8	3 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	420	210	630	4	7	3 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	60	0	60	1	1	
<i>Docenti</i>	915	630	1545	10	21	2 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	570	390	960	3	12	
- pogodbeno delovno razmerje	345	240	585	7	8	2 (ponavlj)
<i>Višji predavatelji</i>	1635	1035	2670	14	40	4 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	1500	870	2370	9	35	2 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	135	165	300	5	5	2 (ponavlj)
<i>Učitelji jezika</i>	270	0	270	3	3	0
- redno delovno razmerje	180	0	180	1	2	0
- pogodbeno delovno razmerje	90	0	90	2	1	0
<i>Predavatelji</i>	0	105	105	2	0	2 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	0
- pogodbeno delovno razmerje	0	105	105	2		2 (ponavlj)
<i>Asistenti</i>	15	555	570	8		14 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	15	360	375	4		9 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	0	195	195	4		5 (ponavlj)
<i>Nedoločeno</i>	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	4140	2670	6810	55	85	
- redno delovno razmerje	3045	1830	4875	23	61	
- pogodbeno delovno razmerje	1095	840	1935	32	24	
- nedoločeno	0	0	0	0	0	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1995/96, str. 637 – 642.

Opomba: (ponavlj) = pomeni ponavljajoči se predmet ali pa predmet z dvema ali večjim številom izvajalcev.

Redno delovno razmerje je sklenil redni profesor dr. J. K., v izredna profesorja pa sta bila promovirana prof. dr. M. V. in prof. dr. M. Z.. V primerjavi s predhodnim letom je opazno povečanje števila asistentov tako v rednem delovnem razmerju (za 2) kot pogodbenem (za 3). Kadrovska struktura naj bi se tudi v tem šolskem letu formalno izboljšala. Po ugotovitvah komisije UL, kar izhaja iz zapisnika seje senata FPP z dne 12.03.1999, pa habilitacije teh (omenjenih 3) učiteljev formalno niso bile veljavne, kar kaže na **dejansko slabšanje kadrovske strukture FPP**.

Kljub povečanju števila asistentov v pedagoškem procesu na VPPŠ ostaja delež obremenitve z vajami rednih in izrednih profesorjev in docentov visok, saj znaša 14,31 %. Nekateri nosilci so bili obremenjeni bolj kot to dopuščajo z zakonom predvidene norme. Po obremenitvi so izstopali mag. G. K. (465 ur), mag. D. F. (375 ur), doc. dr. M. P. (360 ur), doc. dr. J. U. (315 ur) in doc. dr. L. J. (285 ur). Konstantna nadobremenitev pri mag. G. K. in pri mag. A. N. je v tistem času začejala **ogrožati kontinuiteto študija na programih Pomorstva II**. Oba učitelja sta bila namreč glavna nosilca strokovnih predmetov in hkrati pred upokojitvijo. V tem primeru bi lahko vzporedno prevzemali obveznosti mlajši in ustrezno usposobljeni kadri (možnosti vzporedne nastavitve pred upokojitvijo).

Tabela 3.5.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1995/96 (v %)

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	12,12	1,98	14,10	23,64	16,47	
- redno delovno razmerje	5,29	0	5,29	3,64	5,88	
- pogodbeno delovno razmerje	6,83	1,98	8,81	20,00	10,59	
Izredni profesorji	7,05	3,08	10,13	9,09	9,41	
- redno delovno razmerje	6,17	3,08	9,25	7,27	8,24	
- pogodbeno delovno razmerje	0,88	0	0,88	1,82	1,17	
Docenti	13,44	9,25	22,69	18,18	23,53	
- redno delovno razmerje	8,37	5,73	14,10	5,45	14,12	
- pogodbeno delovno razmerje	5,07	3,52	8,59	12,73	9,41	
Višji predavatelji	24,01	15,20	39,21	25,45	47,06	
- redno delovno razmerje	22,03	12,78	34,81	16,36	41,18	
- pogodbeno delovno razmerje	1,98	2,42	4,40	9,09	5,88	
Učitelji jezika	3,96	0	3,96	5,45	3,53	
- redno delovno razmerje	2,64	0	2,64	1,82	2,35	
- pogodbeno delovno razmerje	1,32	0	1,32	3,63	1,18	
Predavatelji	0	1,54	1,54	3,64		
- redno delovno razmerje	0	0	0	0		
- pogodbeno delovno razmerje	0	1,54	1,54	3,64		
Asistenti	0,22	8,15	8,37	14,55		
- redno delovno razmerje	0,22	5,29	5,51	7,27		
- pogodbeno delovno razmerje	0	2,86	2,86	7,28		
Nedoločeno	0	0	0	0		
SKUPAJ	60,79	39,21	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	44,71	26,87	71,58	41,82	71,76	
- pogodbeno delovno razmerje	16,08	12,34	28,42	58,18	28,24	
- nedoločeno	0	0	0	0	0	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1994/95, str. 637 – 642.

Izračuni v tabeli 3.5.3 potrjujejo, da je VPPŠ opravljala z lastnim kadrom 71,58 % neposrednega pedagoškega dela. 41,82 % učiteljev je pokrivalo 71,76 % predmetov (kar je 2,65 predmeta na izvajalca).

3.6 Vloge za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze

Za ugotavljanje usklajenosti organizacije in ekonomike izobraževanja na VPPŠ z organizacijo in ekonomiko znanja je potrebno analizirati tudi vloge za pridobitev mnenja⁵⁶ o novih programih članic univerze, ki so bile oddane v študijskem letu 1995/96.

Splošen vtis, ki izhaja iz dosedanjih analiz, lahko povzamemo z ugotovitvijo, da so se izobraževalni sistem in izobraževalni procesi do študijskega leta 1995/96 intenzivno (letna rast je presežala tudi 20 %) prilagajali prehodu iz višje na visoko stopnjo izobraževanja.

Izhodišča za pripravo programa Pomorstvo in promet III so bila natančno podana v študiji Hipoteza o optimalnem izobraževanju in znanstvenem usposabljanju inženirjev prometa v Republiki Sloveniji. Predvsem sta pomembna kadrovski vidik s stališča izvajalcev

⁵⁶ Vloge za pridobitev mnenja ... so v bistvu predlogi študijskih programov, ki naj bi jih izvajale fakultete. Zajemajo učne načrte posameznih predmetov, like diplomantov, kadrovske in materialne pogoje, načine financiranja itd.

in kadrovski vidik s stališča uporabnikov, to je diplomantov in njihovih delodajalcev. Zaradi pomanjkanja ustreznih učiteljev v slovenskem prostoru naj **bi se program izvajal v najnujnejšem obsegu vzporedno z razvojem novih kadrov** (asistentov), ki bi se istočasno prilagajali na individualno delo s študenti in skupaj z nosilci razvijali stroko. Podiplomski študij iz prometnih ved pa naj bi organizirali na ravni univerze. Koristnikom pa je bilo zagotovljeno obvladovanje »infrastrukturnih« področij, kot sta angleški jezik in informatika zaradi globalnega povezovanja, in usposobljenost za permanentno usposabljanje na področju stroke.

Nadaljnje izhodišče je predstavljala **racionalna umeščenost študija v slovenski prostor**, kjer se je upoštevalo skupno število prebivalcev in dejanske potrebe transportne oziroma prometne dejavnosti in nacionalnega gospodarstva. Možnost delitve programa na posamezne smeri oz. module po vrstah prometne dejavnosti ni bila smiselna, saj je prav v velikih sistemih kot sta železnica in pošta potekalo organizirano interno usposabljanje, ki naj bi bilo nadaljevanje študija na VPPŠ.

Študij za pridobitev visoke strokovne izobrazbe se je delil na dva programa, in sicer na Tehnologijo prometa z dodatnim tretjim letnikom (375 ur) in na Pomorstvo (750 ur), kjer je bilo potrebno za obe smeri uvesti tretji letnik. Program za pridobitev univerzitetne izobrazbe Tehnologije prometa (3.000 ur) pa je podan v celoti s štirimi letniki. Dodatnih 4.125 ur programa brez obvezne prakse, predvidene po visokošolskih programih (navtika in ladijsko strojništvo), je pomenilo precejšnji zalogaj za skromne materialne in kadrovske pogoje šole.

Pri analizi vlog smo ugotovili precejšnja odstopanja od širše sprejete strategije razvoja šole in celo od zakonskih normativov: Kot je bilo poudarjeno, so bili razpoložljivi kadrovski in materialni viri skromni že za dodatno obremenitev po določenih zakona. Če k temu še dodamo module v tretjem letniku visoke šole Tehnologije prometa (2.325 ur brez splošne smeri in 750 ur v 4. letniku smeri zavarovalne tehnike) in nov program Prometno-energetske tehnike (3.750 ur⁵⁷) ter magistrski študij (450 obveznih ur + 900 izbirnih ur + 390 usmeritvenih ur), se razmerja med obveznostmi iz programov in kadrovskega vira še poslabšajo. Ne glede na morebitne razlage, da se nekateri programi ne bodo izvajali, da ne bodo izvajani v celoti, da se bodo izvajali kot izredni študij, da se bodo predmeti izvajali za več smeri skupaj, so bili nosilci, **predlagatelji in institucije (Univerza v Ljubljani, Svet za visoko šolstvo)**, ki so preverjali pogoje, **dolžni spoštovati zakonska določila in normative**. V tem kontekstu je **najbolj sporen vnos modulov v visokošolski in magistrski študij**.

Vloge za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze so bile vložene v študijskem letu 1995/96 za naslednje programe:

- Program za pridobitev **visoke strokovne izobrazbe Tehnologija prometa** (sestavljavci: prof. dr. Marija Bogataj, mag. Milan Batista, VP, doc. dr. Milojka Počuča, doc. dr. Janez Usenik, doc. dr. Miran Zgonik, doc. dr. Livij Jakomin, mag. Dušan Fabe, VP, prof. dr. Jadran Faganelli, mag. Andrej Pirš, VP, mag. Rudi Čop, VP).
- Program za pridobitev **visoke strokovne izobrazbe Pomorstvo** (sestavljavci: mag. Andrej Novak, VP, prof. dr. Miran Zgonik v sodelovanju s prof. dr. Marija Bogataj, mag. Milan Batista, VP, doc. dr. Milojka Počuča, doc. dr. Janez Usenik, doc. dr. Livij

⁵⁷ Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe Prometno-energetska tehnika je težko primerjalno analizirati glede na zakonske normative in druge kriterije, ker so postavljena izhodišča v tem programu po obliki in vsebini nekonzistentna.

Jakomin, mag. Dušan Fabe, VP, prof. dr. Jadran Faganelli, mag. Andrej Pirš, VP, mag. Rudi Čop, VP, mag. Zdravko Klasek, VP).

- Program za pridobitev **visoke strokovne izobrazbe Prometno-energetska tehnika** (prof. dr. Marija Bogataj, mag. Milan Batista, VP, mag. Andrej Novak, VP, doc. dr. Milojka Počuča, doc. dr. Janez Usenik, doc. dr. Miran Zgonik, doc. dr. Livij Jakomin, mag. Dušan Fabe, VP, prof. dr. Jadran Faganelli, mag. Andrej Pirš, VP, mag. Rudi Čop, VP).
- Program za pridobitev **univerzitetne izobrazbe Tehnologija prometa** (sestavljavci: prof. dr. Marija Bogataj, doc. dr. Milojka Počuča, doc. dr. Janez Usenik, doc. dr. Miran Zgonik, doc. dr. Livij Jakomin, mag. Dušan Fabe, VP, prof. dr. Jadran Faganelli, prof. dr. Predrag Stanković).
- **Magistrski podiplomski študij prometnih ved** (sestavljavci: red. prof. dr. Marija Bogataj, red. prof. dr. Jurij Kolenc, izr. prof. Jadran Faganelli, izr. prof. Miran Zgonik, doc. dr. Livij Jakomin, doc. dr. Milojka Počuča, doc. dr. Janez Usenik, s sodelovanjem prof. ddr. Viljemom Rupnikom, prof. dr. Predragom Stankovićem, prof. dr. Željkom Radačićem in doc. dr. Markom Pavliho).

Sestavljale programov je potrebno navesti, da bi razumeli cilje, ki jih je VPPŠ zasledovala pri pripravi vlog in ocenjevanju. So ti cilji kompatibilni z zahtevami za razširjeno reprodukcijo znanja? Analiza ustreznosti programov je predmet drugih raziskav. Na tem mestu pa lahko ugotovimo naslednje:

- Temeljni cilji programa za pridobitev **univerzitetne izobrazbe Tehnologije prometa** je skoraj v celoti skladen z likom diplomanta diplomirani inženir iz programa Promet in pomorstvo III, ki ga je VPPŠ izvajala kot visokošolski program. Odstopajo pretežno v tistih točkah, kjer poudarjajo področja zavarovanja.
- Predmetnik za tretji in četrti letnik univerzitetne izobrazbe Tehnologija prometa je skoraj enak predmetniku programa Promet in pomorstvo III razen pri predmetu Mednarodna špedicija (nosilec prof. dr. R. Z.), ki je dodan novemu predlogu. Predmet Upravljalno računovodstvo in finance, ki je v programu Promet in pomorstvo III vključen v tretji letnik, je po novem programu predviden v drugem letniku. Iz novega programa je izključen predmet Človeški viri. Uveden je prenovljen predmet GIS modeli in simulacije (nosilec prof. dr. M. B.).
- Tudi učni načrti pri obeh omenjenih programih so po vsebini in delno po formi enaki. Navajamo le nekaj primerov: Ekonomika prometnega sistema, Mednarodno pomorsko in prometno pravo, Varstvo okolja v prometu, Informatika v prometu II, Regulacija in optimizacija tehničnih sistemov, Mednarodna menjava, Pomorski promet, Pristanišča in terminali, Železniški promet, Cestni promet in PTT promet.

Tabela 3.6.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v Vlogah za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze iz 1995/96

Predavatelj	Naziv	Del. Razm.	Število predmetov	Skupaj		
				Predavanja	Vaje	Skupaj
1. Dr. M. B.	RP	Redno	15	870	150	1020
2. Dr. J. K.	RP	Redno	9	420	90	510
3. Dr. F. K.	RP	Pog	2	75	0	75
4. Dr. A. K.	RP	Pog	1	45	0	45
5. Dr. J. M.	HRV RP	Pog –UP	2	30	0	30

6. Dr. S. P.		RP	Pog	1	30	15	45
7. Ddr. Ž. R.	HRV	RP	Pog	7	225	30	255
8. Ddr. V. R.		RP	Pog - UP	3	225	0	225
9. Dr. P. S.	HRV	RP	Pog	4	150	45	195
10. Dr. F. T.		RP	Pog	1	30	0	30
11. Dr. R. Z.	HRV	RP	Pog	1	45	0	45
12. Dr. V. Z.		RP	Pog - UP	2	45	0	45
13. Dr. B. Z.		RP	Pog	3	105	0	105
14. Vabljeni profesor		RP	Pog	1	60	0	60
15. Ddr. L. B.		IP	Pog	2	105	75	180
16. Dr. J. F.		IP	Redno	8	405	240	645
17. Dr. T. H.		IP	Pog	1	15	15	30
18. Dr. S. P.		IP	Pog	4	120	90	210
19. Dr. M. T.		IP	Pog - UP	3	150	0	150
20. Dr. M. V.		Post IP	Redno	9	330	195	525
21. Dr. J. Z.		IP	Redno	5	255	150	405
22. Dr. L. J.		Doc	Redno	18	885	195	1080
23. Mag. V. K.		Doc	Pog - UP	3	90	30	120
24. Dr. V. M.		Doc	Pog	1	45	30	75
25. Dr. F. M.		Doc	Pog	2	105	60	165
26. Dr. M. M.		Doc	Pog	1	0	45	45
27. Dr. M. O.		Doc	Pog	6	150	75	225
28. Dr. M. P.		Doc	Pog	3	105	0	105
29. Dr. M. P.		Doc	Redno	8	360	45	405
30. Dr. I. P.		Doc	Pog	2	30	60	90
31. Dr. J. U.		Doc	Redno	12	750	180	930
32. Dr. M. Z.		Doc/IP	Redno	12	645	225	870
33. Mag. M. B.		VP	Redno	19	480	740	1220
34. Mag. R. Č.		VP	Redno	9	240	240	480
35. Mag. R. D.		VP	Redno	8	120	225	345
36. Mag. D. F.		VP	Redno	11	810	0	810
37. Mag. M. J.		VP	Pog	2	45	60	105
38. Mag. Z. K.		VP	Pog - UP	2	120	0	120
39. Mag. G. K.		VP	Redno	8	285	255	540
40. Mag. Š. K.		VP	Pog	1	45	60	105
41. Mag. P. M.		VP	Pog	2	30	60	90
42. Mag. A. N.		VP	Redno	8	240	345	585
43. Mag. I. O.		VP	Redno	7	150	150	300
44. Mag. A. P.		VP	Redno	10	330	285	615
45. Mag. A. P.		VP	Pog.	4	150	105	255
46. Mag. M. P.		VP	Redno	9	165	240	405
47. Mag. T. Š.		VP	Pog	8	300	210	510
48. M. K.		Post PR	Pog	1	30	15	45
49. M.		Post PR	Pog	2	60	30	90
50. V. R.		Post PR	Pog	10	60	120	180
51. J. Š.		Nedefiniran	Pog	1	30	0	30
52. N. Č.		UJ	Redno	10	780	0	780
53. I. P.- Z.		UJ	Pog	5	390	0	390
54. Mag. F. B.		AS/postDO	Redno	10	195	385	580
55. Mag. S. D.		AM/post VP	Pog	5	45	210	255
56. Mag. E. T.		AS/post VP	Redno	5	60	165	225
57. Mag. E: V.		AM	Redno	2	0	90	90
58. Mag. P. V.		AM / VP	Pog	3	30	105	135
59. Mag. R. V.		AM / VP	Pog	4	30	75	105
60. Nedoločeno		Praksa		6		2325	2325

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, AM = asistent z magisterijem, HRV = hrvaški učitelji, post = v postopku za izvolitev v naziv.

Dozdeva se, da prevzemanje vloge sestavljalcev programov s strani skupine učiteljev FPP predstavlja že poskus porazdelitve moči in monopoliziranja segmentov prenosa znanja na račun razširjene produkcije znanja.

Finančni predračuni v omenjenih vlogah niso podani ločeno za vsak program posebej, saj se redni študij financira iz proračunskih sredstev in zato bi morala biti znana bodoča proračunska obremenitev. Hkrati pa so navedeni enaki materialni pogoji za vsak predlagani program. Ocenjevalci izvedljivosti posameznih vlog za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze bi morali opaziti vsaj omenjene vidne nepravilnosti in očitni kadrovske deficit, ki ga opisujemo v nadaljevanju.

V naslednji tabeli 3.6.2 je podan pregled najbolj obremenjenih izvajalcev pedagoškega procesa:

Tabela 3.6.2: Obremenjenost posameznih izvajalcev vzgojno-izobraževalnih programov po Vlogah .. iz 1995/96

Visokošolski učitelj	Naziv	Število predmetov	Obremenitve v urah	Preseganje normalne obremenitve	Opombe
1. Mag. M. B.	VP	19	1220	5,08-krat	Prodekan FPP
2. Dr. L. J.	Doc	18	1080	6,00-krat	Prodekan FPP
3. Dr. M. B.	RP	15	1020	5,67-krat	Dekan FPP
4. Dr. J. U.	Doc	12	930	5,16-krat	Prodekan FPP
5. Dr. M. Z.	IP	12	870	4,83-krat	Brez ustrezne habilitacije
6. Mag. D. F. *	VP	11	810	3,38-krat	
7. N. Č. *	UJ	10	780	2,89-krat	
8. Dr. J. F.	IP	8	645	3,58-krat	Brez ustrezne habilitacije
9. Mag. A. P.	VP	10	615	2,56-krat	
10. Mag. A. N.	VP	8	585	2,43-krat	Pred upokojitvijo
11. Dr. F. B.	AS	10	580	1,93-krat	
12. Mag. G. K.	VP	8	540	2,25-krat	Pred upokojitvijo
13. Dr. M. V.	IP	9	525	2,92-krat	Brez ustrezne habilitacije
14. Dr. J. K.	RP	9	510	2,83-krat	Prodekan FPP, b.u.h.**
15. Mag. T. Š.	VP	8	510	2,13-krat	
16. Mag. R. Č.	VP	9	480	2,00-krat	
17. Dr. J. Z.	IP	5	405	2,25-krat	
18. Dr. M. P.	Doc	8	405	2,25-krat	
19. Mag. M. P.	VP	9	405	1,69-krat	

* Angleški oz. tuji jezik je v razvidu specifično obravnavan. V Seznamu predavanj je za jezik določeno večje število nosilcev, poleg tega se je delno upoštevalo tudi režim predavanja jezika v skupinah s 30 študenti. Ker se pri tej analizi ne vključujejo ponavljajoče se skupine povezane s številom vpisanih študentov, razen pri univerzitetnem študiju, ker je to navedeno v programu, prihaja do odstopanj od dejanskega stanja pri realizaciji programov.

** b.u.h.- brez ustrezne habilitacije

Iz tabele 5P v prilogi smo povzeli podatke, ki so vneseni v tabelo 3.6.1. V tabeli 3.6.3 pa smo upoštevali morebitne ponavljajoče predmete⁵⁸, čeprav so pri samem izvajanju programov ponavljajoči se predmeti vprašljivi: na samo izvajanje programov vplivajo materialni pogoji, to so predvsem predavalnice in laboratoriji, skupnih predavanj ni možno organizirati, kjer je, zaradi materialni omejitev, omejen vpis,

⁵⁸ Nosilci programa so definirani v zakonu o visokem šolstvu. To so habilitirani visokošolski učitelji, ki skrbijo za razvoj stroke in za razvoj znanstvene discipline, svoja spoznanja prenašajo v pedagoškem procesu. Torej, nosilci so tudi izvajalci učnega načrta predmetov. Če se v Seznamih predavanj naziv predmeta ponavlja v dveh ali več študijskih programov, smo take predmete obravnavali kot ponavljajoče se predmete. Vključevanje ponavljajočega predmeta v posamezni študijski program odpira vprašanje, ali gre dejansko za ponavljajoči predmet z vidikov uporabljenih pedagoških metod in vsebinske vpletenosti predmeta v program. To posebno velja, ker v Seznamih predavanj taki predmeti niso eksplicitno označeni kot skupni predmeti za dve ali več smeri oz. za dva ali več študijskih programov. Poudarimo naj, da obravnavamo samo redni študij brez izrednega.

za vaje pa je potrebno programirati skupine po 30 študentov.

V tabelah 3.6.3 in 3.6.4 smo izračunali kazalce v absolutnih in relativnih vrednostih. Pri pripravi razvida kadrovskih obremenitev smo upoštevali istočasno vse programe. Pogoj za pridobitev mnenja je namreč tudi dokazilo o izpolnjevanju kadrovskih pogojev. Medtem ko **posamezni program utegne** zadoščati tem kriterijem, pa je **skupna obremenitev**, izhajajoča iz Vlog ..., **posameznega nosilca predmeta bistveno presega zakonska določila**.

Iz tabele 3.6.1 smo ugotovili nosilce predmetov, ki so najbolj obremenjeni. Na prvem mestu je doc. dr. M. B. (ob sestavljanju vloge je bil še višji predavatelj, kmalu potem pa docent in kar prodekan). V predlogu novih programov, ki naj bi jih izvajala FPP, naj bi bil obremenjen kar za **1.220 ur pedagoškega dela pri devetnajstih predmetih**, kar je 5,08-kratna normalna obremenitev učitelja. Zakon predpisuje za docente 180 ur neposrednega pedagoške obremenitve praviloma v obliki predavanj, medtem ko za asistente predvideva 300 ur vaj. Neposredno pedagoško obremenitev je možno povečati za 1/3, to je za 60 ur oz. za 100 ur. Torej, 2,67 učitelja bi izvajal le predavanja (480 ur) in 2,47 asistenta pa 740 ur vaj, kar je skupaj 5,14 učitelja za 1.220 ur pedagoškega dela. V praksi pa naj bi učitelji pri izrednem študiju izvajali vsaj 1/3 ur, v našem primeru pri 1.220 ur je to 407 ur, kar mu po ceniku iz začetka leta 2000 vsaj teoretično lahko nanese tudi do **11 mio SIT avtorskega honorarja letno**⁵⁹. Kako naj novinec pri raziskovalnem delu na univerzi raziskuje kar pri 19 predmetnih področjih? Po Zakonu mora univerzitetni učitelj z nazivom docent ali višjim raziskovati in razvijati področje, na katerem izobražuje. To lahko počne le, če so predmetna področja zelo podobna. Zakaj pa naj bi FPP (in UL) ponudili MŠŠ v financiranje devetnajst zelo podobnih predmetov⁶⁰ in zakaj je MŠŠ to dopustilo?

Še bolj kot omenjeni primer devetnajstih predmetov z 1220 ur pedagoškega dela (480 ur predavanj in 740 ur vaj) izstopa primer prof. dr. M. B. s petnajstimi predmeti in 1020 urami. Bila naj bi nosilec kar 870 ur predavanj in 150 ur vaj (skupaj 1.020 ur), čeprav je zakonsko določena obremenitev le 180 ur. Po številu ur planiranega neposrednega pedagoškega dela **mnogi učitelji daleč presegajo zakonsko določene obremenitve** (te so, kot rečeno, za redne in izredne profesorje ter docente 180 ure, za višje predavatelje 240 ur, za učitelje jezika 270 ur ter za asistente 300 ur). Obremenitve bi bile celo večje, če bi dosledno vnašali tudi ponavljajoče se vaje. Delno so ponavljajoča predavanja upoštevana pri angleškem oziroma tujem jeziku, kjer so organizirana v skupini po 30 študentov. V tabeli 3.6.1 lahko vidimo, da so z vajami posebno obremenjeni višji predavatelji.

Več kot očitno je, da so FPP, UL in MŠŠ ponudili v izvajanje študijske programe, ki po normativih niso bili kadrovsko pokriti. Drugače povedano, **FPP ni imela kadrov za izvajanje tako obsežnih študijskih programov**. Kot bo pokazano v nadaljevanju, FPP teh vrzeli ni zapolnila do danes. Ob tem se postavljata vsaj dve vprašanji. Prvo, kakšni so bili interesi komisij in državnih inštitucij, ki so odobrile te programe? Odgovore na to vprašanje naj bi raziskali ustrezni državni organi. Subjekte in njihove odgovornosti naj bi bilo relativno enostavno identificirati. Poskusimo odgovoriti na vprašanje, kakšni so bili interesi sestavljavcev?

⁵⁹ Če upoštevamo bruto honorar okrog 900.000 SIT za 32 ur predavanj na izrednem študiju, ki ga je FPP ponudila mag. I. O., višjemu predavatelju, lahko ocenimo, da je imel doc. dr. M. B. teoretično možnost zaslužiti letno okrog 11 mio SIT avtorskega honorarja le pri izrednem študiju. Učitelj z višjim nazivom pa bi lahko zaslužil še več. Kalkulacija je teoretična, v praksi se vsi predmeti ne izvajajo na izrednem študiju vsako leto.

⁶⁰ Dejansko se poskuša podobne predmete združiti. Na ta način se študentom olajša prehajanje med študijskimi programi, zmanjša se jim število izpitov, zmanjšajo pa se tudi stroški programa. Komisije, ki pregledujejo programe, so posebej pozorne na to, da se vsebine ne ponavljajo, skratka, da se isto znanje ne "proda" dvakrat.

V ta namen uporabimo tabelo 3.6.2, v kateri opazujemo predvsem stolpca Število predmetov (ali urne obremenitve) in Opombe. Če ne upoštevamo dveh učiteljev jezikov, pri katerih se obremenitve določajo po drugačnih merilih, vidimo veliko **korelacijsko odvisnost med številom predmetov in vodstveno funkcijo** (v preučevanem obdobju) na FPP. Podobno obnašanje kot pri vodstvenem sloju FPP lahko opazimo tudi pri učiteljih, ki na UL niso imeli habilitacij (po ugotovitvah komisije UL, glej zapisnik izredne seje senata FPP z dne 12.03.1999). V vzorcu sedemnajstih najbolj obremenjenih učiteljev je bilo na prvih dvanajstih mestih kar 9 učiteljev **iz najvišjega vodstva FPP ali pa takih, ki so bili brez habilitacije**. Vseh 9 učiteljev je imelo (ali ima) naziv doktor znanosti. Sodelovali so pri 112 predmetih, skratka absurd; 9 učiteljev, ki raziskuje 112 predmetnih področij. Podatek kaže, da je tudi **v univerzitetni praksi mreža reprodukcije znanja zelo šibka (če ne celo destruktivna) prav pri svojem izvoru (tam kjer znanje nastaja in se širi)**.

Če sloju učiteljev iz vodstva FPP dodamo še dva učitelja pred upokojitvijo, je na prvih enajstih mestih po številu predmetov kar 10 učiteljev, ki so bili v vodstvu FPP ali so bili brez ustrezne habilitacije ali pred upokojitvijo. Drugače povedano, na FPP je veljalo pravilo supertri: **Veliko število predmetov (in možnost večjih zaslužkov) so imeli učitelji iz vodstva FPP (super 1), učitelji, ki so bili vodstvu zelo blizu in so bili brez habilitacij lažje obvladljivi (super 2) in učitelji tik pred upokojitvijo (super 3)**.

Pri tem se postavlja vprašanje, ali so sestavljavci študijskih programov sploh imeli soglasje posameznih izvajalcev programov. Pri nekaterih predmetih so napisana imena sestavljavcev, pri drugih jih ni. Javno obveščanje o večjem številu predmetov namreč pomeni strokovno diskvalifikacijo učitelja.

Ilustrativen je primer prof. dr. M. B. (15 predmetov s 1.020 urami), prof. dr. J. Z. (5 predmetov s 405 urami) in doc. dr. J. U. (12 predmetov z 930 urami). Prof. dr. J. Z. je na FPP zaposlen že več kot 20 let in je poučeval mnoge predmete, ki jih v omenjenih vlogah poučujeta prof. dr. M. B. in doc. dr. J. U., ki sta na FPP zaposlena le nekaj let. Prof. dr. J. Z. domnevno ni bil sestavljalec programov, čeprav je nekatere že oblikoval pred desetletjem in jih od tedaj tudi izvajal. Zato so navedbe o sestavljavcih programov zelo sporne. Izstopa tudi relativno majhno število predmetov in ur, ki naj bi jih pokrival prof. dr. J. Z. V primeru, da bi FPP (sestavljavci programov) želeli sestaviti kadrovske sestavo, ki naj bi le začasno pokrivala programe, bi bila **smiselna enakomernejša obremenitev vseh treh učiteljev**. Očitno so prevladovali drugi (izločevalski) interesi. V tem smislu je zanimiv tudi primer mag. I. O., višjega predavatelja, ki je imel po petnajstih letih dela na FPP le 300 ur⁶¹.

Število asistentov v vlogah je manjše od števila asistentov, ki so bili vključeni v pedagoški proces v šolskem letu 1995/96. Izključena sta mag. O. B. in mag. I. T..

Iz tabele 3.6.3 je razvidna obremenitev izvajalcev programa z upoštevanjem ponavljajočih se predavanj. Čeprav so ponavljajoča se predavanja pri drugih smereh ali programih sporna, je bilo pa le potrebno ugotoviti, ali obremenitve v tem primeru bistveno odstopajo od obremenitev, podanih v tabeli 3.6.1. Če primerjamo obe omenjeni tabeli, vidimo, da te obremenitve bistveno ne odstopajo.

⁶¹ Domnevamo, da je bil "odpisan" zaradi šibkih superučiteljskih afinitet. Očitno je, da je imela superučiteljska politika podporo tudi pri državnih funkcionarjih. Zanimiva je npr. izjava dr. Z. M., državnega sekretarja za visoko šolstvo, ki meni, da je normalno, da predmet mag. I. O. prevzame učitelj z nazivom doktorja znanosti (Ivelja, R., *Protestni pohod iz Kopra v Ljubljano*, Dnevnik, 28.03.2000), čeprav je mag. I. O. strokovno usposobljen za delo, ki ga opravlja.

Tabela 3.6.3: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu iz Vlog za pridobivanje mnenja o novih programih članic univerze iz 1995/96

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	2355	330	2685	14	47	5 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	1290	240	1530	2	24	
- pogodbeno delovno razmerje	1065	90	1155	12	23	5 (ponavlji)
Izredni profesorji	1380	765	2145	7	31	1 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	990	585	1575	3	22	
- pogodbeno delovno razmerje	390	180	570	4	9	1 (ponavlji)
Docenti	3165	915	4080	11	59	9 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	2640	645	3285	4	48	2 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	525	270	795	7	11	7 (ponavlji)
Višji predavatelji	3510	2975	6485	15	83	25 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	2820	2480	5300	9	67	22 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	690	495	1185	6	16	3 (ponavlji)
Učitelji jezika	1170	0	1170	2	2	13 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	780	0	780	1	2	8 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	390	0	390	1	0	5 (ponavlji)
Predavatelji	180	165	345	4	12	2 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	180	165	345	4	12	2 (ponavlji)
Asistenti	360	1030	1390	6	10	19 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	255	640	895	3	7	10 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	105	390	495	3	3	9 (ponavlji)
Nedoločeno	0	0	0	0	0	Praksa
SKUPAJ	12120	6180	18300	59	244	
- redno delovno razmerje	8775	4590	13365	22	170	
- pogodbeno delovno razmerje	3345	1590	4935	37	74	
- nedoločeno	0	0	0	0	0	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1994/95, str. 637 – 63742.

Povedali smo, da je VPPŠ v študijskem letu 1995/96, ob več kot 20% letni rasti, dosegla neko stabilnost (normalnost) po prehodu iz višje na visoko stopnjo. Izvajala je 6.810 ur neposrednega pedagoškega dela s triindvajsetimi zaposlenimi učitelji. Dvaintrideset učiteljev pa je pogodbeno sodelovalo v delu šole. Iz tabele 3.6.3 pa opazimo, da znaša urni obseg predlaganih (novih) programov kar 18.300 ur, kar je za 2,68-krat več kot je bilo objavljeno za tekoče leto. Povečan obseg programov ni imel podlage v materialnih in kadrovskih virih (22 redno zaposlenih in 37 pogodbenih sodelavcev). V predlaganih programih so vključeni kolegi s hrvaškega s 525 urami ali 2,87 % in upokojeni učitelji s 720 urami ali 3,93 %. Ponovno se pojavlja na VPPŠ prof. dr. R. Z.. Dvaindvajset redno zaposlenih izvajalcev programa bi po predlaganih programih opravilo vsaj 13.365 ur neposrednega pedagoškega dela za 170 predmetov: na redno zaposlenega izvajalca programov je torej bilo 7,72 predmetov. Pogodbeni izvajalci (v skupnem številu 37) naj bi izvajali 4.935 ur pri 74 predmetih, kar pomeni 2 predmeta na izvajalca. Tu izstopa mag. T. Š., višji predavatelj, s 510 urami in 8 predmeti.

Ob vsem tem se odpira vprašanje strokovne zasnove programov, saj v zvezi z njihovo izredno širitvijo ni bila opravljena nobena študija. Odstopajo tudi od strategije razvoja šole, podane v Hipotezi. Predhodno sprejeti programi pa tudi še niso dosegli pogojev za njihovo praktično evalvacijo. Kakšni so bili dejanski razlogi, ki so vodili sestavljalce pri oblikovanju tako obsežnih študijskih programov?

Tabela 3.6.4: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu iz Vlog za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze iz 1995/96.

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
<i>Redni profesorji</i>	12,87	1,80	14,67	23,73	19,27	
- redno delovno razmerje	7,05	1,31	8,36	3,39	9,84	
- pogodbeno delovno razmerje	5,82	0,49	6,31	20,34	9,43	
<i>Izredni profesorji</i>	7,54	4,18	11,72	11,86	12,71	
- redno delovno razmerje	5,41	3,20	8,61	5,08	9,02	
- pogodbeno delovno razmerje	2,13	0,98	3,11	6,78	3,69	
<i>Docenti</i>	17,30	5,00	22,30	18,64	24,18	
- redno delovno razmerje	14,43	3,52	17,95	6,78	19,67	
- pogodbeno delovno razmerje	2,87	1,48	4,35	11,86	4,51	
<i>Višji predavatelji</i>	19,18	16,26	35,44	25,43	34,00	
- redno delovno razmerje	15,41	13,55	28,96	15,24	27,46	
- pogodbeno delovno razmerje	3,77	2,71	6,48	10,18	6,54	
<i>Učitelji jezika</i>	6,39	0	6,39	3,39	0,82	
- redno delovno razmerje	4,26	0	4,26	1,70	0,82	
- pogodbeno delovno razmerje	2,13	0	2,13	1,69	0	
<i>Predavatelji</i>	0,98	0,90	1,88	6,78	4,92	
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	180	165	345	678	4,92	
<i>Asistenti</i>	1,97	5,63	7,60	10,17	4,10	
- redno delovno razmerje	1,39	3,50	4,89	5,09	2,87	
- pogodbeno delovno razmerje	0,58	2,13	2,71	5,08	1,23	
<i>Nedoločeno</i>	0	0	0	0		
<i>SKUPAJ</i>	66,23	33,77	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	47,95	25,08	73,03	37,29	69,68	
- pogodbeno delovno razmerje	18,28	8,69	26,97	62,71	30,32	
- nedoločeno	0	0	0	0	0	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Predvidene obremenitve iz Vlog za pridobitev mnenja za nove programe.

Iz tabele 3.6.4 razberemo, da **ni spoštovan normativ**, po katerem mora šola imeti 2/3 lastnega kadra **za izvajanje programov**. Če pri vseh učiteljih upoštevamo 4/3 maksimalno zakonsko obremenitev, ugotovimo, da FFF z redno zaposlenimi učitelji pokriva le **45,08 % predlaganih programov**. Če pa dosledno upoštevamo zakonske normative, to je 3/3 neposredne pedagoške obremenitve, potem bi **FPP pokrivala z lastnim kadrom le 27,05 %**.

Podatki o nezakonitostih so že na prvi pogled zgovorni. Zato se opravičeno postavlja vprašanje, **kako in zakaj so bili taki programi odobreni**. Dejansko ne dosegajo (zakonsko določene) **minimalne kvalitete študija in je zato sporna umestnost javnega financiranja programov**. Iz tega pa izhaja tudi vprašljivost izrednega študija, ki te obremenitve le še večja.

3.7 Študijsko leto 1996/97

V tem šolskem letu je šola delovala že kot Fakulteta za pomorstvo in promet. Vodili⁶² so jo predsednik Upravnega odbora, mag. Dušan Fabe, višji predavatelj, dekanica, prof. dr. Marija Bogataj, redna profesorica, prodekana, dr. Livij Jakonim, docent, in dr. Jurij Kolenc, redni profesor. Ime tajnika pa naj bi bilo sporočeno kasneje.

⁶² Seznam predavanj za študijsko leto 1996-1997, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 1996, str. 303 – 310.

V tem študijskem letu je FPP izvajala naslednje programe: drugi letnik višješolskega programa in prvi letnik visokošolskega programa Tehnologije prometa in programa Pomorstva II. Pri drugem letniku višješolskega programa Pomorstvo II so posebej označeni skupni predmeti za smeri Navigacija in Ladijsko strojništvo. FPP je izvajala tudi prvi in tretji letnik univerzitetnega programa Tehnologije prometa in četrti letnik programa Promet in Pomorstvo III za smer A in smer B in C. Vsebinska analiza programov je predmet druge raziskave.

Tabela 3.7.1 povzema tabelo 6P, ki je v prilogi. Le-ta je bila izdelana na osnovi podatkov iz Seznama predavanj UL za študijsko leto 1996/97. Na osnovi podatkov navedenih v tabelah 3.7.1 in 6P, so izračunani kazalci v absolutnih in relativnih vrednostih, ki so podani v tabelah 3.7.2 in 3.7.3.

Pedagoški proces je izvajalo po programih tega študijskega leta 66 visokošolskih učiteljev in sodelavcev. Od tega je bilo 24 redno zaposlenih, 42 pa je bilo zunanjih sodelavcev in gostujočih učiteljev. Povečal se je delež pogodbenih učiteljev, ki se je že bližal 2/3. Če spremljamo razmerje med rednimi in pogodbenimi kadri od študijskega leta 1992/93 pa do študijskega leta 1996/97, ugotovimo, da je bilo najugodnejše razmerje v šolskem letu 1994/95 (20 redno zaposlenih in 23 pogodbenih), v vseh drugih študijskih letih pa je razmerje med redno zaposlenimi in pogodbenimi približno 1 : 2.

Iz tabele 3.7.1 je tudi razvidno, da je **obremenjenost vsaj 14 nosilcev nad zakonskimi normativi**. Preobremenitev posameznih nosilcev na FPP je prej pravilo kot izjema.

Iz tabele 3.7.2 izhaja, da je 66 visokošolskih učiteljev in sodelavcev izvajalo 120 predmetov ali 1,81 predmeta na izvajalca v skupnem fondu ur 8.835. Indeks rasti števila ur v primerjavi s predhodnim študijskim letom je 149. Štiriindvajset redno zaposlenih je opravilo 6.210 ur pri 81 predmetih, ali 3,38 predmeta na izvajalca. Podatki za redno zaposlene redne in izredne profesorje in docente pa kažejo nadpovprečno preobremenitev, in sicer 29 predmetov za skupno opravljeni fond ur 2.265 in število izvajalcev 9, kar pomeni 252 ur na izvajalca ali 1,4-kratna obremenitev glede na zakonska določila.

Tabela 3.7.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1996/97

Predavatelj	Naziv	Del. Razm.	Število predmetov	Skupaj			
				Predavanja	Vaje	Skupaj	
1. Dr. M. B.	RP	Redno	4	195	60	255	
2. Dr. B. B.	HRV	RP	Pog – UP	1	30	45	75
3. Dr. J. K.	RP	Redno	2	135	0	135	
4. Dr. F. K.	RP	Pog	1	45	0	45	
5. Dr. A. K.	RP	Pog	2	30	0	30	
6. Dr. A. K.	RP	Pog	1	45	30	75	
7. Dr. D. M.	HRV	RP	Pog	0	0	0	
8. Ddr. Ž. R.	HRV	RP	Pog	1	45	0	45
9. Ddr. V. R.	RP	Pog.-UP	1	60	0	60	
10. Dr. P. S.	HRV	RP	Pog	1	45	0	45
11. Dr. D. S.	HRV	RP	Pog	0	0	0	
12. Dr. M. T.	RP	Pog - UP	5	165	90	255	
13. Dr. F. T.	RP	Pog	0	0	0	0	
14. Dr. V. Z.	RP	Pog - UP	1	45	0	45	
15. Dr. B. Z.	RP	Pog	1	45	0	45	
16. Dr. J. F.	IP	Redno	2	135	75	210	
17. Dr. D. K.	IP	Pog - UP	2	90	90	180	
18. Dr. S. P.	IP	Pog	2	90	30	120	
19. Dr. M. V.	IP	Redno	5	105	135	240	
20. Dr. M. Z.	IP	Redno	2	105	75	180	
21. Dr. J. Z.	IP	Redno	3	165	90	255	
22. Dr. L. J.	Doc	Redno	5	225	90	315	
23. Mag. V. K.	Doc	Pog – UP	1	60	0	60	

24. Dr. V. M.	Doc	Pog	1	45	45	90
25. Dr. J. M.	Doc	Pog	1	15	0	15
26. Dr. F. M.	Doc	Pog	1	45	30	75
27. Dr. M. M.	Doc	Pog	2	60	0	60
28. Dr. M. O.	Doc	Pog	2	105	0	105
29. Dr. M. P.	Doc	Pog	1	30	45	75
30. Dr. M. P.	Doc	Redno	6	285	60	345
31. Dr. D. S.	Doc.	Pog	0	0	0	0
32. Dr. T. T.	Doc.	Pog	0	0	0	0
33. Dr. J. U.	Doc	Redno	3	270	60	330
34. M.	Doc. ?	Pog	1	30	30	60
35. V.	Doc. ?	Pog	1	60	30	90
36. Dr. M. B.	VP	Redno	6	150	225	375
37. Mag. R. Č.	VP	Redno	9	240	165	405
38. Mag. R. D.	VP	Redno	4	135	135	270
39. Mag. S. D.	VP	Redno	3	0	105	105
40. Mag. D. F.	VP	Redno	8	555	0	555
41. Mag. M. J.	VP	Pog	1	30	30	60
42. Mag. Z. K.	VP	Pog – UP	3	75	75	150
43. Mag. G. K.	VP	Redno	6	255	210	465
44. Mag. Š. K.	VP	Pog	1	45	60	105
45. Mag. P. M.	VP	Pog	1	30	30	60
46. Mag. A. N.	VP	Redno	6	285	315	600
47. Mag. I. O.	VP	Redno	2	45	60	105
48. Mag. A. P.	VP	Redno	4	165	90	255
49. Mag. A. P.	VP	Pog.	1	0	45	45
50. Mag. M. P.	VP	Redno	5	120	180	300
51. Mag. T. Š.	VP	Pog	0	0	0	0
52. Mag. A. F.	PRED	Pog	2	0	60	60
53. N. Č.	UJ	Redno	3	255	0	255
54. Š. G.	UJ	Pog	0	0	0	0
55. Mag. B. K.	UJ	Pog	0	0	0	0
56. I. P.–Z.	UJ	Pog	0	0	0	0
57. M. T.	UJ	Pog	3	255	0	255
58. Dr. O. B.	AS	Pog	0	0	0	0
59. Mag. F. B.	AS	Redno	2	0	60	60
60. Mag. T. K.	AS	Pog	2	0	90	90
61. Mag. I. T.	AS	Pog	1	0	30	30
62. D. T.	AS	Redno	1	0	60	60
63. Mag. E. T.	AS	Redno	2	0	90	90
64. Mag. E. V.	AS	Redno	1	0	45	45
65. Mag. P. V.	AS	Pog	2	0	90	90
66. Dr. R. V.	AS	Pog	1	0	30	30

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1996 – 1997, 303 – 310.

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelji.

Tabela 3.7.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1996/97

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	885	225	1110	15	20	1 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	330	60	390	2	6	
- pogodbeno delovno razmerje	555	165	720	13	14	1 (ponavlj)
Izredni profesorji	690	495	1185	6	13	3 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	510	375	885	4	9	3 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	180	120	300	2	4	0
Docenti	1230	390	1620	14	23	5 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	780	210	990	3	14	0
- pogodbeno delovno razmerje	450	180	630	11	9	5 (ponavlj)
Višji predavatelji	2130	1725	3855	16	56	10 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	1950	1485	3435	10	49	8 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	180	240	420	6	7	2 (ponavlj)
Učitelji jezika	510	0	510	5	6	3 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	255	0	255	1	3	3 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	255	0	255	4	3	0
Predavatelj	0	60	60	1	2	1 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	0

- pogodbeno delovno razmerje	0	60	60	1	2	1 (ponavlj)
Asistenti	0	495	495	9		12 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	30	255	255	4		6 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	0	240	240	5		6 (ponavlj)
Nedoločeno	90	60	150	0		
SKUPAJ	5445	3390	8835	66	120	
- redno delovno razmerje	3825	2385	6210	24	81	
- pogodbeno delovno razmerje	1620	1005	2625	42	39	
- nedoločeno	0	0	0	-		

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavaj UL za šolsko leto 1996 – 1997, 303 – 310.

Hrvaški učitelji naj bi pokrivali 165 ur programov ali 1,87 %, medtem ko naj bi upokojeni učitelji pokrivali 750 ur programov ali 8,49 %.

Iz dosedanjih analiz opazimo nekaj stalnih sistemskih pojavov, ki močno vplivajo na procese prenosa znanja, na razvoj stroke in na kvaliteto dela ustanove. Ti pojavi ovirajo širjenje znanja na področju stroke in razširjajo pomanjkljivo in zastarelo znanje ali celo neznanje. Evidentirali smo naslednje pojave:

- Stalna prisotnost hrvaških učiteljev. Vsak izobraževalni sistem potrebuje izmenjave z drugimi okolji, da obogati lastna spoznanja, zato bi upravičeno pričakovali gostujoče profesorje tudi iz drugih evropskih dežel. Toda na FPP gostujejo učitelji samo s Hrvaškega⁶³. Enostranski vpliv lahko vnaša deformacije v razreševanju prometnih problemov naše države, saj Hrvaška ni ekonomsko razvita država in še ni prilagojena standardom EU, ki se ji Slovenija približuje.
- Upokojeni učitelji so sicer dobrodošli svetovalci v sistemu, niso pa obvezni posodabljeni in poglobljati znanja iz svojega področja. Zato praviloma prenašajo na mlajše le to, za kar so se usposobili v preteklosti⁶⁴.
- Pogodbeno vezani učitelji, posebno učitelji iz prakse, predstavljajo dragoceno povezavo s prakso. Niso pa aktivno udeleženi v delu šole in praviloma tudi ne v njenem raziskovalnem delu⁶⁵.

Tabela 3.7.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1996/97 (v %)

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	10,02	2,55	12,57	22,73	16,67	
- redno delovno razmerje	3,74	0,68	4,42	3,03	5,00	
- pogodbeno delovno razmerje	6,28	1,87	8,15	19,70	11,67	
Izredni profesorji	7,81	5,60	13,41	9,09	10,83	
- redno delovno razmerje	5,77	4,24	10,01	6,06	7,50	
- pogodbeno delovno razmerje	2,04	1,36	3,40	3,03	3,33	
Docenti	13,92	4,42	18,34	21,21	19,16	
- redno delovno razmerje	8,83	2,38	11,21	4,55	11,67	
- pogodbeno delovno razmerje	5,09	2,04	7,13	16,66	7,49	

⁶³ Hrvaški učitelji so šibka točka v sistemu, ker so lahko obvladljivi. Njihov interes, ki jih veže na FPP, je domnevno predvsem v povečanju lastnega dohodka.

⁶⁴ Tudi upokojene učitelje domnevno motivira predvsem dohodek, ki ga dosežejo s sodelovanjem s šolo. V primerjavi z redno zaposlenimi učitelji so družbeno šibki.

⁶⁵ V šolskem sistemu predstavljajo tudi oni lahko obvladljiv segment, saj je njihova pogajalska moč majhna: vodstvo šole jih lahko zlahka odslovi, če izražajo stališča in zahteve, ki vplivnim šolnikom ne ustrezajo.

<i>Višji predavatelji</i>	24,11	19,52	43,63	24,24	46,67	
- redno delovno razmerje	22,07	16,81	38,88	15,15	40,83	
- pogodbeno delovno razmerje	2,04	2,71	4,75	9,09	5,84	
<i>Učitelji jezika</i>	5,77	0	5,77	7,58	5,00	
- redno delovno razmerje	2,89	0	2,89	1,52	2,50	
- pogodbeno delovno razmerje	2,88	0	2,88	6,06	2,50	
<i>Predavatelj</i>	0	0,68	0,68	1,52	1,67	
- redno delovno razmerje	0	0	0	0	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	0,68	0,68	1,52	1,67	
<i>Asistenti</i>	0	5,60	5,60	13,63	0	
- redno delovno razmerje	0	2,89	2,89	6,06	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0	2,71	2,71	7,57	0	
SKUPAJ	61,63	38,37	100,00	100,00		
- redno delovno razmerje	43,29	26,99	70,28	36,37		
- pogodbeno delovno razmerje	18,34	11,38	29,72	63,63		

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1996 – 1997, 303 – 310.

Vsi omenjeni subjekti so v velikem deležu (29,72 % vseh učiteljev) prisotni v sistemu, kar pomeni, da utegne FPP v bodoče utrpeti znatno škodo: ne samo kolektiv, ampak tudi študenti. Namesto vključevanja študentov in bodočih strokovnjakov v organizacijsko mrežo razširjene reprodukcije znanja, da bi izboljšali učinkovitost in povečali uspešnost prometne dejavnosti v Sloveniji, UL podeljuje diplome z domnevno vse bolj dvomljivo vrednostjo.

Iz podatkov v tabeli 3.7.3 ugotavljamo, da je FPP z lastnim kadrom opravila skupaj 70,28 % pedagoških obveznosti (in vsaj s tega vidika zadostila normativom, a so bili posamezni učitelji nezakonito preobremenjeni). Od tega je 13,64 % rednih in izrednih profesorjev in docentov opravilo skupaj 25,64 % pedagoške obveznosti, 15,15 % višjih predavateljev pa je opravilo skupaj 38,88 % pedagoških obveznosti.

3.8 Študijsko leto 1997/98

V študijskem letu 1997/98 je šola izvajala programa: prvi in drugi letnik visokošolskega programa Tehnologije prometa in visokošolskega programa Pomorstvo s smerema Navigacija in Ladijsko strojništvo⁶⁶. Izvajala je tudi prvi, drugi, tretji in četrti letnik univerzitetnega programa Tehnologije prometa in magistrski podiplomski študij prometnih ved. V seznamu je objavljen še tretji letnik visokošolskega programa Tehnologije prometa in prvi letnik visokošolskega programa Prometno-energetske tehnike smer A in smer B. Tretji letnik Tehnologije prometa ni izpolnil pogoja za njegovo redno izvajanje, izvajal pa se je kot izredni študij. Tako naj bi bilo tudi z obema smerema programa Prometno-energetske tehnike.

Fakulteto za pomorstvo in promet so vodili: predsednik Upravnega odbora fakultete, ddr. Janez Usenik, dekanica je bila dr. Marija Bogataj, redna profesorica, prodekani pa dr. Milan Batista, docent, dr. Livij Jakomin, izredni profesor, dr. Jurij Kolenc, redni profesor. Zapisano je, da bo ime tajnika sporočeno kasneje.

Iz tabele 7P, ki je v prilogi, smo povzeli obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev, ki so prikazane v tabeli 3.8.1. Povzetek podatkov iz omenjenih dveh tabel v obliki kazalnikov pa je podan v tabelah 3.8.2 in 3.8.3.

⁶⁶ Pri slednjem niso več posebej označeni skupni predmeti na obeh smereh.

V predhodnih poglavjih analizirani predlogi novih izjemno razširjenih (2,68-krat) programov FPP so v tem letu v celotnem obsegu zaživel tudi v praksi FPP. UL je objavila njihovo izvajanje in FPP naj bi jih izvajala.

Iz tabele 3.8.1 je razvidna ogromna prekomerna obremenitev nekaterih nosilcev predmetov. Predhodna navedba, da je na FPP praksa (ne pa izjema) **koncentriranje predmetov na enega nosilca in njegova obremenitev nad razumnimi mejami**, se je v tem letu krepko potrdila⁶⁷. Zato je potrebno, da se v poglavju 4 te študije pristopi k analizi vlog kadrov s takimi obremenitvami. Najbolj je obremenjen prodekan dr. M. B.⁶⁸, s 1110 urami in 14 predmeti. Pri (neposrednem) izvajanju bi moral biti tedensko v predavalnici 37 ur ali 7,4 ur na dan. Njegova obremenitev presega normativno kar za 6,16-krat⁶⁹. Iz omenjenega lahko sklepamo, da so pri izvajanju sodelovali tudi drugi izvajalci, vendar ostajajo za javnost anonimni (pogodbeni sodelavci, gostujoči učitelji, upokojeni učitelji, nehabilitirani asistenti ali celo demonstratorji).

V izvajanju neposrednega pedagoškega dela so vključeni upokojeni učitelji z 225 urami ali 1,51 %, kar je bistveno manj kot v predhodnem letu. Delež hrvaških učiteljev pa se je (bistveno) povečal do obsega 705 ur ali 4,72 %. Nihanje udeležbe upokojenih učiteljev in hrvaških učiteljev utegne biti povezano z domnevnim obvladovanjem posameznih predmetov nosilcev – »superučiteljev«.

Tabela 3.8.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1997/98

Predavatelj	Naziv	Del. Razm.	Število predmetov	Skupaj			
				Predavanja	Vaje	Skupaj	
1. Dr. M. B.	RP	Redno	14	765	160	915	
2. Ddr. L. B.	RP	Pog	2	135	75	210	
3. Dr. J. K.	RP	Redno	11	570	30	600	
4. Dr. F. K.	RP	Pog	1	30	0	30	
5. Dr. A. K.	RP	Pog	1	30	0	30	
6. Dr. D. M.	HRV	RP	Pog	0	0	0	
7. Ddr. Ž. R.	HRV	RP	Pog	7	315	45	360
8. Dr. P. S.	HRV	RP	Pog	4	165	45	210
9. Dr. D. S.	HRV	RP	Pog	1	45	15	60
10. Dr. M. T.		RP	Pog - UP	3	150	15	165
11. Dr. R. Z.	HRV	RP	Pog	1	45	30	75
12. Dr. B. Z.		RP	Pog	3	135	15	165
13. Dr. J. F.		IP	Redno	6	345	150	495
14. Dr. L. J.		IP	Redno	17	855	180	1035
15. Dr. A. M.		IP	Pog	0	0	0	0
16. Dr. F. M.		IP	Pog	2	105	60	165
17. Dr. S. P.		IP	Pog	1	30	15	45
18. Dr. S. P.		IP	Pog	2	60	0	60
19. Dr. M. V.		IP	Redno	5	195	120	315
20. Dr. M. Z.		IP	Redno	5	330	120	450
21. Dr. J. Z.		IP	Redno	4	210	195	405
22. Dr. M. B.		Doc	Redno	14	675	435	1110
23. Mag. V. K.		Doc	Pog - UP	1	60	0	60

⁶⁷ Dekanica FPP, prof. dr. M. B., meni (Šuligoj Boris, *Superučitelji ali slaba matematika?* Delo, 15.09.1998) "da nobena od števil, ki jih navaja dr. J. Z.... ne drži" in nadaljuje "delata še dva višja predavatelja in en profesor iz Ljubljane ter gostujoči profesor iz tujine ... ". Vplivni univerzitetniki so torej najemali učitelje, ki jih niso navajali v Seznameh UL.

⁶⁸ Dr. M. B. je zelo hitro napredoval v funkcijo prodekana, saj je bil leta 1996 še višji predavatelj.

⁶⁹ Dejanska teoretična obremenitev je lahko znatno večja, saj je FPP objavila (in izvajala) tudi izredni študij v Portorožu, Ljubljani in Celju. Študijski programi (vsaj pri nekaterih predmetih) so se lahko izvajali za 4 skupine: ena za redni študij in tri za izredni. 6,16-kratna obremenitev je izračunana le za redni študij. Nekateri omenjeni učitelji so učili tudi na drugih inštitucijah (Zohil, J., *Superučitelji na visokošolskih inštitucijah*, Delo, 11.09.1998).

24. Dr. V. M.	Doc	Pog	1	15	0	15
25. Dr. J. M.	Doc	Pog	0	0	0	0
26. Dr. M. M.	Doc	Pog	0	0	0	0
27. Dr. M. O.	Doc	Pog	2	60	30	90
28. Dr. M. P.	Doc	Pog	3	90	75	165
29. Dr. M. P.	Doc	Redno	8	360	75	435
30. Dr. D. S.	Doc.	Pog	0	0	0	0
31. Dr. T. T.	Doc.	Pog	0	0	0	0
32. Dr. J. U.	Doc	Redno	11	645	225	870
33. Mag. R. Č.	VP	Redno	9	240	180	420
34. Mag. R. D.	VP	Redno	4	120	75	195
35. Mag. S. D.	VP	Redno	1	30	0	30
36. Mag. D. F.	VP	Redno	8	600	0	600
37. Mag. M. J.	VP	Pog	1	45	30	75
38. Mag. Z. K.	VP	Pog – UP	0	0	0	0
39. Mag. G. K.	VP	Redno	7	270	210	480
40. Mag. Š. K.	VP	Pog	1	45	60	105
41. Mag. P. M.	VP	Pog	1	30	15	45
42. Mag. A. N.	VP	Redno	5	180	210	390
43. Mag. I. O.	VP	Redno	5	150	120	270
44. Mag. A. P.	VP	Redno	7	300	195	495
45. Mag. A. P.	VP	Pog.	3	150	90	240
46. Dr. M. P.	VP	Redno	5	135	150	285
47. Mag. T. Š.	VP	Pog	4	135	60	195
48. Mag. A. F.	PRED	Pog	2	0	60	60
49. V. S.	PRED	Redno	2	0	90	90
50. N. Č.	UJ	Redno	6	465	0	465
51. Š. G.	UJ	Pog	0	0	0	0
52. T. M.	UJ	Redno	5	375	0	375
53. M. T.	UJ	Pog	5	390	0	390
54. Dr. O. B.	AS	Pog	1	0	60	60
55. Mag. F. B.	AS	Redno	5	75	180	255
56. M. M.	AS	Pog	0	0	0	0
57. Dr. P. M.	AS	Pog	0	0	0	0
58. Š. N.	AS	Pog	2	0	75	75
59. Dr. I. T.	AS	Redno	3	0	105	105
60. Mag. E. T.	AS	Redno	3	0	135	135
61. Mag. E. V.	AS	Redno	2	0	90	90
62. Mag. P. V.	AS	Pog	2	0	75	75
63. Dr. R. V.	AS	Pog	2	0	90	90
64. D. P.	STAŽ	Redno	4	0	165	165
65. D. T.	STAŽ	Redno	2	0	120	120
66. M. O.	AS	Pog.	1	0	30	30
67. D. F.	RAZISK	Redno	1	0	45	45
68. Nedoločeno			7	330	60	390

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1997/98, 347 – 362.

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelji...

V tabeli tudi vidimo, da se je izboljšala kadrovska struktura, saj je bil promoviran v izrednega profesorja dr. L. J., v docenta pa dr. M. B.. Občutno se je povečalo tudi število asistentov z 9 v študijskem letu 1996/97 na 13 v študijskem letu 1997/98.

Tabela 3.8.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in delovnem razmerju za študijsko leto 1997/98

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	2385	420	2805	12	41	7 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	1335	180	1515	2	22	3 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	1050	240	1290	10	19	4 (ponavlj)
Izredni profesorji	2130	795	2925	9	36	6 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	1935	720	2655	5	32	5 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	195	75	270	4	4	1 (ponavlj)
Docenti	1905	840	2745	11	27	13 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	1680	735	2415	3	23	10 (ponavlj)

- pogodbeno delovno razmerje	225	105	330	8	4	3 (ponavlji)
Višji predavatelji	2430	1395	3825	15	48	13 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	2025	1140	3165	9	38	13 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	405	255	660	6	10	0
Učitelji jezika	1230	0	1230	4	11	5 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	840	0	840	2	6	5 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	390	0	390	2	5	0
Predavatelj	0	150	150	2	0	4 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	0	90	90	1	0	2 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	0	60	60	1	0	2 (ponavlji)
Asistenti	75	1170	1245	14	2	24 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	75	840	915	7	2	22 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	0	330	330	7	0	2 (ponavlji)
SKUPAJ	10155	4770	14925	67	165	
- redno delovno razmerje	7890	3705	11595	29	123	
- pogodbeno delovno razmerje	2265	1065	3330	38	42	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1997/98, 347 – 362.

Opombe: V Seznamu predavanj je bilo objavljeno 330 ur za 7 predmetov nedoločenimi učitelji, kar nismo upoštevali v fondu ur neposrednega pedagoškega dela.

V tabeli 3.8.2 ugotovimo, da so objavljeni programi za redni študij obsegali kar 14.925 ur. **Vrednost stroškov programov FPP⁷⁰ v primerjavi s programi po »Hipotezi ... » iz leta 1995/96 je imela indeks 169. Število redno vpisanih študentov pa je imelo indeks rasti 154⁷¹.** V primerjavi s predhodnim letom se je število redno zaposlenih izvajalcev povečalo s 24 na 29, v njihovi domeni je bilo 123 predmetov; povprečje je 4,24 predmeta na izvajalca. **Deset nosilcev med rednimi in izrednimi profesorji in docenti je obvladovalo kar 77 predmetov, kar pomeni 7,7 predmeta na nosilca.**

Tabela 3.8.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in delovnem razmerju - študijsko leto 1997/98 (v %)

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
Redni profesorji	15,98	2,81	18,79	17,91	24,85	
- redno delovno razmerje	8,94	1,21	10,15	2,99	13,33	
- pogodbeno delovno razmerje	7,04	1,60	8,64	14,92	11,52	
Izredni profesorji	14,27	5,33	19,60	13,43	21,82	
- redno delovno razmerje	12,96	4,83	17,79	7,46	19,39	
- pogodbeno delovno razmerje	1,31	0,51	1,81	5,97	2,43	
Docenti	12,76	5,63	18,39	16,42	16,36	
- redno delovno razmerje	11,26	4,92	16,18	4,48	13,94	
- pogodbeno delovno razmerje	1,50	0,71	2,21	11,94	2,42	
Višji predavatelji	16,28	9,35	25,63	22,39	19,09	
- redno delovno razmerje	13,57	7,64	21,21	13,43	23,03	
- pogodbeno delovno razmerje	2,71	1,71	4,42	8,96	6,06	
Učitelji jezika	8,24	0,00	8,24	5,97	6,67	
- redno delovno razmerje	5,63	0,00	5,63	2,99	3,64	
- pogodbeno delovno razmerje	2,61	0,00	2,61	2,98	3,03	
Predavatelj	0,00	1,01	1,01	2,98	0,00	
- redno delovno razmerje	0,00	0,60	0,60	1,49	0,00	
- pogodbeno delovno razmerje	0,00	0,41	0,41	1,49	0,00	
Asistenti	0,50	7,84	8,34	20,90	1,21	
- redno delovno razmerje	0,50	5,63	6,13	10,45	1,21	
- pogodbeno delovno razmerje	0,00	2,21	2,21	10,45	0,00	

⁷⁰ Niso pa bile izdelane nobena študija, analize itd, ki bi utemeljevale to izredno rast stroškov.

⁷¹ Že v predhodnem študijskem letu je bil letni indeks rasti števila ur 149.

SKUPAJ	68,04	31,96	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	52,86	24,82	77,69	43,28	74,55	
- pogodbeno delovno razmerje	15,18	7,14	22,31	56,72	25,45	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1996 – 1997, 347 – 362.

3.9 Študijsko leto 1998/99

V tem študijskem letu je FPP objavila naslednje programe: vse letnike visokošolskega programa Tehnologije prometa, vse letnike visokošolskega programa Pomorstva ločeno po smereh Navigacija in Ladijsko strojništvo, vse letnike univerzitetnega programa Tehnologije prometa, vse letnike visokošolskega programa Prometno-energetske tehnike ločeno za smer A in B in magistrski podiplomski študij prometnih ved.

V tem šolskem letu so torej v celoti zaživel v praksi novi študijski programi. V predhodnih poglavjih smo opisali zelo nenormalne podatke o programih, ki so jih verificirali UL in državni organi. Poglejmo si, kakšna je bila njihova izvedba v univerzitetni praksi.

Šolo so vodili dekan, dr. Marija Bogataj, redna profesorica, prodekan za študijske zadeve, dr. Jurij Kolenc, redni profesor, in prodekan za znanstveno raziskovalno delo, dr. Robert Vodopivec, docent.

Imenovanje dr. R. V. za prodekana za raziskovalno delo je zelo vprašljiva odločitev, saj je bil v šolskem letu 1997/98 še asistent, redno pa se je zaposlil v šolskem letu 1998/99. Za tajnika šole je bila imenovana Tanja Knez, dipl. prav.. Predsednik Upravnega odbora FPP pa v objavah ni omenjen⁷².

Tabela 3.9.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijskem letu 1998/99

Predavatelj	Naziv	Del. Razm.	Število Predmetov	Skupaj		
				Predavanja	Vaje	Skupaj
1. Dr. M. B.	RP	Redno	10	475	60	535
2. Ddr. L. B.	RP	Pog	2	120	0	120
3. Dr. P. K.	RP	Pog	2	45	0	45
4. Dr. J. K.	RP	Redno	15	745	180	925
5. Dr. F. K.	RP	Pog	3	80	0	80
6. Dr. D. M. HRV	RP	Pog	7	120	45	165
7. Ddr. Z. R. HRV	RP	Pog	7	260	15	275
8. Dr. B. R.	RP	Pog	1	45	0	45
9. Dr. P. S. HRV	RP	Pog	5	225	45	270
10. Dr. D. S. HRV	RP	Pog	1	45	15	60
11. Dr. B. Z.	RP	Pog	5	195	30	225
12. Dr. J. F.	IP	Redno	6	345	0	345
13. Dr. L. J.	IP	Pog – UP	13	650	90	740
14. Dr. A. M.	IP	Pog	0	0	0	0
15. Dr. F. M.	IP	Pog	2	105	60	165
16. Dr. S. P.	IP	Pog	1	15	0	15
17. Dr. S. P.	IP	Pog	7	210	120	330
18. Ddr. J. U.	IP	Redno	9	585	0	585
19. Dr. M. V.	IP	Redno	7	315	240	555
20. Dr. M. Z.	IP	Redno	20	780	390	1170
21. Dr. J. Z.	IP	Redno	5	255	150	405
22. Dr. M. B.	Doc	Redno	14	575	120	695
23. Dr. I. B.	Doc	Pog	2	105	45	150
24. Mag. V. K.	Doc	Pog – UP	1	60	0	60
25. Dr. V. M.	Doc	Pog	2	45	0	45
26. Dr. M. O.	Doc	Pog	1	45	0	45
27. Dr. M. P.	Doc	Redno	5	120	180	400

⁷² Avgusta 1998. smo rektorja UL, prof. dr. J. M., in ministra za šolstvo in šport, dr. S. G., seznanili z zelo nenormalnimi podatki pri izvajanju študijskih programov FPP. Aprila 1999. je rektor javnost seznanil, da na UL niso kršena zakonska določila (Pajnik, M., *Dober visokošolski program je boljši kot slaba fakulteta*, Primorske novice, 09.04.1999).

28 Dr. M. P.	Doc	Redno	9	380	105	485
29. Dr. T. T.	Doc.	Pog	1	15	0	0
30. Dr. R. V.	Doc.	Redno	5	225	120	345
31. Mag. R. Č.	VP	Redno	11	300	135	435
32. Mag. R. D.	VP	Redno	5	120	75	195
33. Mag. S. D.	VP	Pog	2	75	0	75
34. Mag. D. F.	VP	Redno	12	930	0	930
35. Mag. M. J.	VP	Pog	1	45	30	75
36. Mag. Z. K.	VP	Pog – UP	8	180	255	435
37. Mag. G. K.	VP	Redno	6	270	210	480
38. Mag. Š. K.	VP	Pog	1	45	60	105
39. Mag. P. M.	VP	Pog	1	30	15	45
40. Mag. A. N.	VP	Pog – UP	8	195	0	195
41. Mag. I. O.	VP	Redno	5	180	105	285
42. Mag. A. P.	VP	Redno	7	300	105	405
43. Mag. A. P.	VP	Pog.	3	30	75	105
44. Dr. M. P.	VP	Redno	6	135	150	285
45. Dr. I. S.	VP	Redno	6	180	180	360
46. Mag. T. Š.	VP	Pog	2	60	30	90
47. Mag. E. T.	VP	Redno	2	45	75	120
48. Mag. E. V.	VP	Redno	5	30	150	180
49. Mag. B. L.	PRED	Pog	1	30	30	60
50. E. R.	PRED	Redno	7	150	150	300
51. V. S.	PRED	Redno	6	150	105	255
52. N. Č.	UJ	Redno	6	405	0	405
53. V. J.	UJ	Redno	1	90	0	90
54. T. M.	UJ	Redno	6	405	0	405
55. M. T.	UJ	Pog	6	450	0	450
56. Dr. O. B.	AS	Redno	3	0	165	165
57. Mag. F. D.	AS	Redno	7	0	180	180
58. Dr. P. M.	AS	Pog	1	0	45	45
59. Š. N.	AS	Pog	3	0	90	90
60. M. O.	AS	Pog	3	0	120	120
61. Dr. I. T.	AS	Redno	5	15	150	165
62. Mag. P. V.	AS	Pog	4	0	135	135
63. T. M.	STAŽ	Redno	6	0	300	300
64. D. P.	STAŽ	Redno	5	0	195	195
65. M. P.	STAŽ	Redno	5	0	285	285
66. Mag. J. Š.	STAŽ	Redno	3	0	120	120
67. D. T.	STAŽ	Redno	5	0	270	270
68. P. V.	STAŽ	Redno	4	0	90	90
69. D. F.	RAZISK	Redno	2	0	75	75
70. Nedoločeno			6	345	180	525

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1997/98, str. 249 – 260..

Opombe: Pog = pogodbeno delovno razmerje, Redno = redno delovno razmerje; UP = upokojen; RP = redni profesor, IP = Izredni profesor, Doc = docent, VP = višji predavatelj, UJ učitelj jezika, AS = asistent, HRV = hrvaški učitelji...

V tabeli 8P, ki je priložena, so podrobno navedene objavljene obremenitve posameznega visokošolskega učitelja in sodelavca. Povzetek omenjenih obremenitev pa podaja tabela 3.9.1. Iz njih izhajajoči kazalniki so prikazani v tabelah 3.9.2 in 3.9.3.

V septembru 1998. leta je izšel članek prof. dr. J. Z.⁷³, v katerem je opozarjal na pojav »superučiteljev«. Iz tabele 3.9.1 je razvidno, da je vsebina članka verjetno vplivala na obremenitve učiteljev v študijskem letu 1998/99. Obremenitve namreč prehajajo z učiteljev, ki so bili v omenjenem članku izpostavljeni (prof. dr. M. B., prof. ddr. J. U.), na manj vplivne učitelje. Kljub temu pa vidimo, da obremenitve daleč presegajo zakonske normative. Sistem se prepočasi oplaja z mladimi raziskovalci in pedagogi, saj se je število asistentov povečalo le za enega.

Tabela 3.9.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1998/99

Vsebina	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
<i>Redni profesorji</i>	2355	390	2745	11	35	23 (ponavlji)
- redno delovno razmerje	1220	225	1445	2	20	5 (ponavlji)
- pogodbeno delovno razmerje	1135	165	1300	9	15	18 (ponavlji)

⁷³ Zohil, J., *Superučitelji na visokošolskih inštitucijah*, Primorske novice, 11.09.1998.

<i>Izredni profesorji</i>	3260	1050	4310	10	48	22 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	2490	900	3390	6	34	20 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	770	150	920	4	14	2 (ponavlj)
<i>Docenti</i>	1570	570	2140	9	29	11 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	1300	525	1825	4	24	9 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	270	45	315	5	5	2 (ponavlj)
<i>Višji predavatelji</i>	3150	1695	4845	18	58	33 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	2490	1185	3675	10	45	20 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	660	510	1170	8	13	13 (ponavlj)
<i>Učitelji jezika</i>	1350	0	1350	4	8	11 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	900	0	900	3	2	11 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	450	0	450	1	6	0
<i>Predavatelj</i>	330	285	615	3	5	9 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	300	255	555	2	5	8 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	30	30	60	1	0	1 (ponavlj)
<i>Asistenti, stažisti, mladi raziskovalci</i>	15	2220	2235	14	0	56 (ponavlj)
- redno delovno razmerje	15	1950	1965	11	0	48 (ponavlj)
- pogodbeno delovno razmerje	0	270	270	3	0	8 (ponavlj)
<i>Nedoločeno</i>	345	180	525	0	6	0
SKUPAJ	12375	6390	18765	69	189	
- redno delovno razmerje	8715	5040	13755	38	130	
- pogodbeno delovno razmerje	3315	1170	4485	31	53	
- nedoločeno	345	180	525	0	6	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1998/99, str. 249 – 260

Redno zaposlenih učiteljev in sodelavcev je v tem letu kar 38, pogodbenih in gostujočih učiteljev pa 31. Upokojeni učitelji so udeleženi s 1430 urami (delež 7,62 %), hrvaški učitelji⁷⁴ pa s 770 urami (4,10 % delež); skupno obvladujejo torej kar 11,72 % (7,62 % + 4,10 %) fonda ur (leto poprej pa 6,23 %), kar kaže na neustrezno reprodukcijo znanja.

Dvanajst redno zaposlenih rednih in izrednih profesorjev in docentov je predvidoma obremenjeno s 6.660 urami (35 % vseh ur), kar je povprečno 555 ur na učitelja; v povprečju imajo torej kar 3,08-kratno normativno preobremenitev. Le-ti so nosilci 78 predmetov, kar znaša povprečno 6,5 predmetov na učitelja. Ob taki obremenitvi in ob dejstvu, da sodelujejo v sistemu upokojeni in hrvaški učitelji v deležu 11,72 %, lahko samo zaključimo, da je močno ogrožena raziskovalna dejavnost, namenjena razvoju stroke pri posameznih predmetih, in prenos tega znanja na študente, kar je primarna naloga visokošolskega učitelja. Kar 47 % vsega fonda ur opravlja 12 preobremenjenih učiteljev in upokojeni učitelji oz. učitelji s Hrvaške.

Tabela 3.9.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1998/99 (v %)

<i>Vsebina</i>	Obremenitev ure			Število predavateljev	Število predmetov	Opombe
	P	V	Σ			
<i>Redni profesorji</i>	12,55	2,08	14,63	15,94	18,52	
- redno delovno razmerje	6,50	1,20	7,70	2,90	10,58	
- pogodbeno delovno razmerje	6,05	0,88	6,93	13,04	7,94	
<i>Izredni profesorji</i>	17,37	5,60	22,97	14,49	25,40	
- redno delovno razmerje	13,27	4,80	18,07	8,70	17,99	
- pogodbeno delovno razmerje	4,10	0,80	4,90	5,79	7,41	

⁷⁴ Praviloma so bili učitelji s Hrvaške že na svojih delovnih mestih 100% obremenjeni ali pa so bili upokojeni.

<i>Docenti</i>	8,37	3,03	11,40	13,04	15,34	
- redno delovno razmerje	6,93	2,80	9,73	5,79	12,70	
- pogodbeno delovno razmerje	1,44	0,23	1,67	7,25	2,64	
<i>Višji predavatelji</i>	16,79	9,03	25,82	26,09	30,69	
- redno delovno razmerje	13,27	6,31	19,58	14,49	23,81	
- pogodbeno delovno razmerje	3,52	2,72	6,24	11,59	6,88	
<i>Učitelji jezika</i>	7,19	0	7,19	5,80	4,23	
- redno delovno razmerje	4,80	0	4,80	4,35	1,06	
- pogodbeno delovno razmerje	2,39	0	2,39	1,45	3,17	
<i>Predavatelji</i>	1,76	1,52	3,28	4,35	2,65	
- redno delovno razmerje	1,60	1,36	2,96	2,90	2,65	
- pogodbeno delovno razmerje	0,16	0,16	0,32	1,45	0	
<i>Asistenti, stažisti, mladi raziskovalci</i>	0,08	11,83	11,91	20,29	0	
- redno delovno razmerje	0,08	10,39	10,47	15,94	0	
- pogodbeno delovno razmerje	0,00	1,44	1,44	4,35	0	
<i>Nedoločeno</i>	1,84	0,96	2,80	0	3,17	
SKUPAJ	65,95	34,05	100,00	100,00	100,00	
- redno delovno razmerje	46,44	26,86	73,30	55,07	68,78	
- pogodbeno delovno razmerje	17,67	6,24	23,91	44,93	28,04	
- nedoločeno	1,84	0,95	2,79	0	3,18	

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1998 – 1999

V tabeli 3.9.3 ponovno ugotavljamo, da FPP izvaja z lastnim kadrom kar 73,30 % neposredne pedagoške obremenitve po objavljenih programih⁷⁵. Če pa merimo udeležbo lastnega kadra z zakonskim normativom (maksimalno 4/3 ur neposredne pedagoške obremenitve), se razkrije, da znaša lastna udeležba le 62,24 %. Zato **FPP ne izpolnjuje zakonskih predpisov o izvajanju 2/3 programa z redno zaposlenim kadrom.**

3.10 Povzetek

V letu 1994 je bila **FPP** (tako kot desetletja pred tem) **mednarodno priznana**, imela je strokovno utemeljene študijske programe, ki jih je izvajala (relativno) v skladu z normativi.

V letu 1997 je začela FPP izvajati študijske programe, ki so odstopali od strokovnih utemeljitev (podanih v Hipotezi...).

UL in Svet za šolstvo RS sta odobrila 5 študijskih programov (brez strokovnih osnov), čeprav je bilo očitno, da FPP nima materialnih pogojev za njihovo izvajanje in tudi kadrov nima. **V novih programih so bili predvideni številni moduli (smeri), indeks rasti števila ur 268⁷⁶, 5 učiteljev naj bi skupaj izvajalo kar 76 predmetov (povprečno 15 predmetov na učitelja) v skupnem obsegu 5.120 ur (povprečno 1.024 ur letno na učitelja, čeprav prejema učitelj 100 % plačo že za 180 ur). Že pri teh petih učiteljih je bil kadrovski deficit kar za 4.220 (5.120 - 900) ur, to je 23 (4.220/180) učiteljev⁷⁷.**

⁷⁵ Upoštevali smo kriterije, po katerih je MŠŠ plačeval učitelje, to je največ 1,66 pedagoške obremenitve, kar je za redne in izredne profesorje in docente 300 ur, za višje predavatelje 400 ur, za predavatelje in učitelje tujih jezikov 450 ur, za asistente 500 ur letno.

⁷⁶ V primerjavi s študijskim letom 1995/96.

⁷⁷ Če upoštevamo maksimalno dopustne obremenitve 300 ur letno, je pri petih najbolj obremenjenih učiteljih kadrovski deficit 3.620 (5.120 - 1500) ur, to je 12 (3.620/300) učiteljev.

MŠŠ je že v začetku potrjevalo najave za izvajanje novih študijskih programov, ki jih je objavljala UL. Po objavljenih podatkih UL za študijsko leto 1997/98 so se ti programi izvajali v nasprotju z zakoni, saj so bile obremenitve učiteljev nad normativi, **delež redno zaposlenih učiteljev je bil le 42,4 % (6.330 ur) celotnih programov** (Tabela 3.10.2). Če redno zaposlene učitelje maksimalno obremenimo, pokrivajo 11.450 (76,70 %) ur. V tem primeru pa se postavlja vprašanje, kdo izvaja izredni študij FPP v Celju, Ljubljani in Portorožu.

Kadrovska dekadencia je razvidna tudi iz primerjave študijskih let 1996/97 in 1997/98. V primerjavi s študijskim letom 1996/97 je v študijskem letu 1997/98 FPP objavila, da **izvajajo redno zaposleni učitelji večji obseg ur programov za indeks rasti 187. Indeks rasti števila redno zaposlenih učiteljev pa je bil le 121** (s 24 na 29) (Tabela 3.10.1). **Majhna rast (indeks 111) pa je opazna pri številu učiteljev z nazivom docent ali višjim.**

V Tabeli 3.10.1 je prikazana **sprememba obremenitev nosilcev predmetov v prehodu iz študijskega leta 1996/97 v 1997/98.** V enem samem letu se je izjemno **povečalo število predmetov (48), ki so jih izvajali učitelji z visokimi nazivi (docent ali višjim)** in so bili že v prejšnjem letu preobremenjeni. Število učiteljev v tej skupini pa se je povečalo le za enega⁷⁸. Zaradi teh sprememb je raslo število predmetov na posameznega nosilca (v povprečju iz 1,6 na 3,3). Ta rast je opazna predvsem med **redno zaposlenimi (s 3,2 na 7,7 predmeta na učitelja z nazivom docent in višjim).**

Abnormalnost pedagoške preobremenjenosti vplivnih učiteljev se še posebej izkaže, če upoštevamo, da se je obremenjenost manj vplivnih učiteljev zmanjšala (torej ni šlo za posledice pomanjkanja kadra). Tabela 3.10.1 namreč kaže, da je pri **15 manj vplivnih višjih predavateljih na FPP skupno število predmetov celo upadlo** (za 8)! Še bolj ilustrativen je primer redno zaposlenih višjih predavateljev, pri katerih se je število predavateljev zmanjšalo za enega, skupno število predmetov pa se je zmanjšalo za 11. Zato se moramo posebej posvetiti nenavadnemu velikemu povprečnemu številu predmetov na redno zaposlenega učitelja z nazivom docent in višjim (7,7): **Štirje učitelji iz najvišjega vodstva FPP (dekanica in trije prodekani) so sodelovali pri 57 predmetih (14,25 predmeta na učitelja) s skupaj 3.660 urami (915 ur na učitelja).** Očitno te njihove preobremenitve niso bile nujne za prehod FPP na univerzitetni študij, saj so bili ti učitelji nosilci številnih predmetov na visokošolskem študiju, ki bi ga lahko izvajali tudi višji predavatelji, katerih število predmetov se je, kot rečeno, v povprečju celo zmanjšalo.

Tabela 3.10.1: Razvid razlik predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1996/97 in študijsko leto 1997/98

Vsebina	Število predavateljev	Število predmetov	Število predavateljev	Število predmetov	Število predavateljev	Število predmetov
	1996/97		1997/98		Razlika	
<i>Redni profesorji</i>	15	20	12	41	-3	+21
- redno delovno razmerje	2	6	2	22	0	+16
- pogodbeno delovno razmerje	13	14	10	19	-3	+5
<i>Izredni profesorji</i>	6	13	9	36	+3	+23
- redno delovno razmerje	4	9	5	32	+1	+23
- pogodbeno delovno razmerje	2	4	4	4	+2	0

⁷⁸ Ob prehodu na univerzitetni študij je FPP potrebovala kadre z nazivom doktor znanosti: zaradi poudarjenega raziskovalnega dela, na katerem temelji univerzitetni študij in zaradi zakonskih zahtev o kadrovske zasedbi. Skromna rast števila učiteljev iz te skupine (1) je vprašljiva.

<i>Docenti</i>	14	23	11	27	-3	+4
- redno delovno razmerje	3	14	3	23	0	+9
- pogodbeno delovno razmerje	11	9	8	4	-3	-5
<i>Višji predavatelji</i>	16	56	15	48	-1	-8
- redno delovno razmerje	10	49	9	38	-1	-11
- pogodbeno delovno razmerje	6	7	6	10	0	+3
<i>Učitelji jezika</i>	5	6	4	11	-1	+5
- redno delovno razmerje	1	3	2	6	+1	+3
- pogodbeno delovno razmerje	4	3	2	5	-2	+2
<i>Predavatelj</i>	1	2	2	0	+1	-2
- redno delovno razmerje	0	0	1	0	+1	0
- pogodbeno delovno razmerje	1	2	1	0	0	-2
<i>Asistenti</i>	9	0	14	0	+5	
- redno delovno razmerje	4	0	7	0	+3	
- pogodbeno delovno razmerje	5	0	7	0	+2	
SKUPAJ	66	120	67	165	+1	+45
- redno delovno razmerje	24	81	29	123	+5	+42
- pogodbeno delovno razmerje	42	39	38	42	-4	+3

Vir: Izračunano na osnovi podatkov iz tabele Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za šolsko leto 1996/97, 303 – 310.

Tako obnašanje vplivnih univerzitetnikov je mogoče pojasniti le z njihovimi interesi pri izrednem študiju. **Interesi po visokih zasluških pri izvajanju izrednega študija so se v preučevanem obdobju močno povečali.** Komisija UL na primer je ugotovila, da so bile urne postavke FPP (tudi do 40.000 SIT) znatno višje od tistih, ki jih je predvidela UL (Zapisnik izredne seje senata FPP, 12.03.1999). Objavljeni so bili izračuni (Primorske novice, 23.10.1998⁷⁹), ki kažejo, da univerzitetni učitelj, ki ima veliko število predmetov in jih izvaja na vsaj treh centrih za izredni študij, lahko zasluži tudi 1.3 mio SIT mesečno⁸⁰. **Vplivni univerzitetniki so prevzemali predvsem predmete, ki so se (pogosto) izvajali na izrednem študiju.** Pri rednem študiju so imeli vplivni učitelji omejen obseg plačanega pedagoškega dela, zaslužki pa niso bili formalno omejeni. Popolnoma drugačen pa je bil njihov interes na izrednem študiju, katerega obseg je hitro naraščal. Izredni študij so praviloma formalno (po pogodbi) izvajali kar sami. Zaradi izjemnih obremenitev pri rednem študiju, raziskovalnem delu, publicistični dejavnosti, vodenju FPP itd., bi bilo potrebno preveriti, če so **izredni študij res izvajali sami ali pa so le podpisovali pogodbe in prejeli denar, pedagoško delo pa so opravljali drugi manj usposobljeni delavci (asistenti, upokojenci itd.).**

Tabela 3.10.2: Normalne in maksimalne obremenitve redno zaposlenih učiteljev in izpolnjevanje zakonskih pogojev za izvajanje pedagoškega procesa v študijskem letu 1997/98

Vsebina	Število predavateljev	Število ur po predavatelju		Redno zaposleni skupaj ur		Število ur skupaj	Razlika
		Normalno (po normativih)	Maksimalno še dopustno	Normalno (po normativih)	Maksimalno še dopustno		
<i>Redni profesorji</i>	12					2.805	
- redno delovno razmerje	2	180	300	360	600	1.515	915
- pogodbeno delovno razmerje	10					1.290	

⁷⁹ Zohil, J. (1999), Kako lahko visokošolski učitelj dobro zasluži, Primorske novice, Koper, 23. 10. 1998.

⁸⁰ Mesečna bruto plača 350.000 SIT in 3 vikende izrednega študija ali 6 popoldnevov po 4 ure po 40.000 SIT na uro je 966.000 SIT, kar je skupaj povprečno 1.316.000 SIT bruto.

<i>Izredni profesorji</i>	9					2.925	
- redno delovno razmerje	5	180	300	900	1500	2.655	1.155
- pogodbeno delovno razmerje	4					270	
<i>Docenti</i>	11					2.745	
- redno delovno razmerje	3	180	300	540	900	2.415	1.515
- pogodbeno delovno razmerje	8					330	
<i>Višji predavatelji</i>	15					3.825	
- redno delovno razmerje	9	240	400	2.160	3.600	3.165	- 435
- pogodbeno delovno razmerje	6					660	
<i>Učitelji jezika</i>	4					1.230	
- redno delovno razmerje	2	270	450	540	900	840	- 60
- pogodbeno delovno razmerje	2					390	
<i>Predavatelj</i>	2					150	
- redno delovno razmerje	1	270	450	270	450	90	- 360
- pogodbeno delovno razmerje	1					60	
<i>Asistenti</i>	14					1.245	
- redno delovno razmerje	7	300	500	2.100	3.500	915	
- pogodbeno delovno razmerje	7					330	
<i>SKUPAJ</i>	67			6.330	11.450	14.925	
- redno delovno razmerje	29				3.705	11.595	
- pogodbeno delovno razmerje	38				1.065	3.330	
% pokrivanja programa				42,41	76,72		

Vir: avtorja

Po vsem tem lahko predvidimo, da so **UL in državni organi popolnoma opustili nadzor nad izrednim študijem**, čeprav je bil le-ta in je še formalno mnogo manj reguliran kot redni. Njihovo opustitev nadzora lahko razumemo kot »šolski kriminal«, saj je v preučevanem obdobju število izrednih študentov strmo naraslo. Ker je naraščalo tudi število rednih mnogo hitreje kot število univerzitetnih učiteljev, je bilo nenormalno dogajanje pri izrednem študiju lahko predvidljivo, ravno tako tudi njegov destruktivni vpliv na redni študij.

Zaradi zasebnih interesov in domnevno pomanjkljivega nadzora so posledice naslednje:

1. Pogoji dela v visokem šolstvu omogočajo, da si vplivni univerzitetniki večajo ekonomsko moč s slabšanjem pogojev za reprodukcijo znanja.

Študenti ne pridobijo minimalnih znanj. Vplivni univerzitetniki so vzpodbujali rast izrednega študija, kar je negativno vplivalo tudi na rednega. Bistveno pomanjkljivost izrednega študija v primerjavi z rednim je laboratorijsko in praktično delo. Vse več izrednih študentov je takih, ki se vpisujejo na univerzo takoj po končani srednji šoli in nimajo praktičnih izkušenj. Njihove objektivne potrebe po laboratorijskem in praktičnem delu so enake kot pri rednih študentih. **V centrih za izredni študij⁸¹ pa je težko organizirati izredni študij z laboratoriji (saj postane drag in finančno nedonosen), zato težijo k zmanjšanju laboratorijskega dela na minimum (ali ga celo izničijo) tudi na rednem.** Zaradi zahtev po izenačenosti rednega in izrednega študija je izredni študij najbolj dobičkonosen tedaj, ko tudi pri rednem študiju opustimo laboratorijsko delo. Šole ga običajno ne opuščajo pri rednem študiju, ker ga MŠŠ plačuje bolje kot običajnega. V teh pogojih so šole finančno motivirane, da imajo revne laboratorije, ki komaj zadoščajo za izvajanje rednega študija. Zaradi skromnih laboratorijskih

⁸¹ FPP je vzdrževala tri centre za izredni študij (Portorož, Ljubljana in Celje).

zmogljivosti se pri izrednem študiju ne izvaja laboratorijskega dela, kar pomeni, da študenti ne pridobijo minimalnih znanj, predvidenih s programom in normativi.

2. Vplivni univerzitetniki uresničujejo svoje ekonomske interese z vodenjem destruktivne kadrovske politike.

Vplivni univerzitetniki zavirajo napredovanje mlajših učiteljev, prevzemajo donosne nadobremenitve in s tem onemogočajo zaposlovanje novih kadrov, kar bistveno omejuje (razširjeno) reprodukcijo znanja (nova znanja).

3. Diplome so ogrožene, saj FPP domnevno ne izpolnjuje zakonskih zahtev za izvajanje 2/3 študijskih programov z redno zaposlenim kadrom.

Boniteta javno veljavnega spričevala izhaja iz z zakonom predpisanih minimalnih standardov. Če pooblaščen zavodi pri izvajanju pedagoškega procesa delujejo pod minimalnimi standardi, razvrednotijo javno veljavno spričevalo.

4. Vplivni univerzitetniki si večajo družbeno (in ekonomsko) moč tako, ki zmanjšujejo ugled univerze.

Javnosti »nenajavljeni« strokovnjaki so izvajali celo več ur programa kot redno zaposleni, zato je vprašljiva verodostojnost UL, ki javnosti sporoča imena enim izvajalcev programov, v praksi pa jih izvajajo drugi. **Redno zaposleni učitelji z nazivom docent ali višjim so pokrivali največ 3.000 ur (600 + 1500 + 900) programov, za preostale ure pa so vabili v pedagoški proces druge učitelje v obsegu 3.585 ur** (tabela 3.10.2: 915 + 1.155 + 1.515). Javnosti "nenajavljeni" učitelji naj bi izvajali znatno večji del programa (3.585 ur) kot redno zaposleni učitelji (3.000 ur)⁸² z nazivom doktor znanosti ali višjim.

Pogoji dela na univerzi omogočajo vplivnim univerzitetnikom, da si krepijo ekonomsko moč s siromašenjem pedagoškega procesa tudi pod zakonsko mejo določenih standardov in normativov, družbeno pa z uničujočo kadrovske politiko. Podatki kažejo, da z večanjem ekonomske moči univerzitetnikov bistveno upada družbena vloga univerzitetnega učitelja. Posledice so ogrožene diplome študentov in manjši ugled univerze. Na deformirani (v kvantitativnem smislu) mreži reprodukcije znanja pa je zelo tvegano (če ne celo nesmiselno) snovanje sodobnega družbenega razvoja.

Primer UL (konkretno FPP), za katerega so imeli državni organi vse razpoložljive podatke (ti so uporabljeni tudi za to raziskavo), kaže, da je MŠŠ vedelo za nezakonnosti in iz njih izhajajoče pedagoške anomalije, pa ni poseglo, kot bi bilo dolžno.

⁸² Če k tem 24 procentom dodamo še 6.2 % upokojujencev in učiteljev iz tujine, dobimo vsaj 30 % programa, ki ga ne izvajajo ustrezni učitelji.

4. POMEN VPLIVA RAZLIČNIH VPLIVNIH SKUPIN V REPRODUKCIJI NEZNANJA

4.1 Večanje tržnega deleža Fakultete za pomorstvo in promet na trgu visokošolskega znanja

V predhodnih poglavjih je prikazano, da se je povečalo povpraševanje po visokoškolskem izobraževanju v RS. FPP je uspela znatno povečati svoj tržni delež na tem trgu, saj so ji ustrezni organi odobrili izvajanje znatno večjega obsega študijskih programov. Kljub skromnim materialnim in kadrovskim zmogljivostim (skromni *inputi*⁸³) je FPP trgu ponudila izobraževanje na številnih novih področjih. Lahko rečemo, da je na mali slovenski trg razširila svojo moč (monopol na različnih izobraževalnih področjih) na številna nova strokovna področja.

S povečanim obsegom študijskih programov je FPP pridobila povečan obseg financiranja od MŠŠ, privabila je nove izredne študente in s tem je pridobila nove šolnine. Domnevno so se dohodki FPP povečali in izboljšali pogoje **pridobitniškega obnašanja univerzitetnikov: večja ekonomska moč jim je krepila družbeno moč in obratno**. Nova delitev trga visokošolskega znanja je ustvarila pogoje za novo delitev družbene moči⁸⁴ na FPP in nove načine obnašanja posameznih slojev učiteljev na FPP. Zaradi skromnih kadrovskih zmogljivosti (predvsem učiteljev z nazivom doktor znanosti) so postali nekateri **učitelji praktično nezamenljivi**⁸⁵; njihova družbena moč se je izjemo povečala.

4.2 Delitev družbene moči na fakulteti

4.2.1 Primarni dejavniki (formalni viri družbene moči)

Na fakultetah naj bi si učitelji (po normativnih aktih) večali družbeno moč⁸⁶ z naslednji primarni dejavniki:

⁸³ Pri običajno zasedenih zmogljivostih in nespremenjenih *inputih* pomeni znatno povečan obseg izobraževalne storitve večjo reprodukcijo neznanja.

⁸⁴ Družbena moč je družbeni odnos, odnos med posamezniki in skupinami ljudi. To je sposobnost spreminjanja vedenja (odnosov) ljudi. Po obsegu lahko ločimo več tipov moči: indukcijo, rezistenco (Biersted) (Rus, Adam, 1989), pa tudi nemoč kot odsotnost družbene moči. Pri **indukciji** posamezniki ali skupine vplivajo na druge ljudi s sprejemanjem odločitev o tem, kako naj delujejo drugi (Ostan, 1995). Indukcija je torej sposobnost podrejanja drugih ljudi lastni volji, tudi proti njihovi volji. **Rezistenca** pa je način vplivanja na odločitve drugih, ki se ne udejanja kot odločanje, pač pa kot odpor na odločitve drugih (Ostan, 1995). Pri rezistenci posameznik torej ne odloča o drugih, pač pa ima moč obvladovanja lastnega dela in s tem tudi moč odpora proti prisili. Pri **nemoči** pa posameznik ne obvladuje samega sebe in je v bistvu podrejen ljudem in skupinam, ki imajo velik vpliv (indukcija).

⁸⁵ Ilustrativen je primer prof. dr. M. B., ki je izjavil (Soočeni smo z nerazumljivimi obtožbami, Primorske novice, 11.9.1998), " ...Če ne bi našli doktorjev znanosti, bi pač ukinili univerzitetni program".

⁸⁶ I. Ostan je uvedel trislojski model organizacij dela: vplivni sloj sestavljajo ljudje, ki imajo toliko moči, da pomembno vplivajo tudi na pogoje dela drugih; srednji sloj (ali srednji vplivni sloj) tvorijo posamezniki, ki pomembno vplivajo pri določanju svojih pogojev dela, ne vplivajo pa na pogoje dela drugih; malo vplivni sloj oz. nevlivni sloj sestavljajo ljudje, ki nimajo niti toliko družbene moči, da bi pomembno vplivali na lastne delovne

- Strokovna usposobljenost učitelja (merjena tudi z njegovim nazivom) vpliva na reprodukcijo znanja. Učitelji z višjimi nazivi imajo višje plače⁸⁷: njihova reprodukcija znanja naj bi bila večja. Kvaliteta njihovega dela izvira predvsem iz kvalitete njihovega raziskovalnega dela in izkušenj pri delu v visokem šolstvu.
- Funkcija v organizaciji dela na fakulteti (dekan, prodekan, vodja katedre, član senata itd.) daje univerzitetnemu učitelju dodatno družbeno moč, ki izhaja iz normativnih aktov ustanove. Na primer, po normativih pridobiva vodja fakultete (dekan)⁸⁸ za 50 % večjo plačo kot normalen učitelj, zaposluje nove kadre itd. Po funkciji v organizaciji smo učitelje razdelili v najvišje vodstvo, srednje vodstvo in v učitelje brez vodstvenih funkcij.
- Avtonomija omogoča univerzitetnemu učitelju, da relativno svobodno raziskuje, dela v javnosti in uporablja ustrezne pedagoške metode. Po zakonu pridobi to formalno avtonomijo z izvolitvijo v naziv (vsakih pet let). Učitelj, ki ni izvoljen v naziv univerzitetnega učitelja ali pa njegov naziv iz kakršnih koli razlogov ni ustrezen, nima ustrezne avtonomije in dovolj družbene moči za razvoj znanja na ravni, ki jo določajo zakoni in predpisi, zato znanja ne razvijajo.
- Redna zaposlenost je pomembna za stabilno delovanje inštitucije (za izvajanje študijskega programa zakon celo predvideva, da mora imeti inštitucija 2/3 redno zaposlenih učiteljev).

Očitno je, da opisani načini večanja družbene moči učiteljev vplivajo pozitivno na reprodukcijo znanja.

Družbeno moč učiteljev pa manjšajo naslednji dejavniki, ki izhajajo predvsem iz **statusa učiteljev**:

- Pogodbeno delo (učenje) se na univerzi praviloma dogovarja za vsako šolsko leto posebej. Pogodbeni učitelj⁸⁹ je torej relativno nemočan v primerjavi z dekanom fakultete, s katerim sklepa pogodbo, saj lahko dekan drugo leto s pogodbenim učiteljem ne obnovi pogodbe.

pogoje. Na univerzi vlada načeloma akademska svoboda in s tem avtonomija slehernega (samostojnega) pedagoškega delavca. Znotraj učiteljskega zbora bi morali torej imeti vsi učitelji rezistenco – sposobnost obvladovanja lastnega dela in sposobnost odpora proti prisili drugih kolegov (se ne uklonjajo proti lastni volji). Teoretično je to “enoslojski” model organizacije z demokratično strukturo moči, kjer se volja posameznika udejani le s prepričevanjem (ne pa z argumenti moči prisile). Trislojski model organizacije dela (Ostan, 1995) je v primeru univerze primeren za ocenjevanje odstopanj (anamalij) od institucionalno predvidene strukture, ki predvideva avtonomijo (nepodrejenost) slehernega učitelja.

⁸⁷ Po merilih MŠŠ in nato UL (Pravilnik o napredovanju nadelovnem mestu UL) ima npr. višji predavatelj pri prvi izvolitvi koeficient plače 4,00, redni profesor pri prvi izvolitvi pa 6,80.

⁸⁸ Visokošolskemu učitelju, ki je imenovan za dekana, prodekana za študijske zadeve ali predstojnika oddelka, ki je organizacijska enota zavoda in ima pooblastila v pravnem prometu, se šteje polovična letna urna obremenitev kot polna obremenitev (Drugi odstavek točke 2.1 Sklepa o normativih in standardih za opravljanje izobraževalne dejavnosti v višjem in visokem šolstvu, Ur. list RS, šte. 39/92). Delavcu, imenovanemu na funkcijo se h koeficientu za določitev osnovne plače prišteje koeficient ... 0,70 dekanu ... (7. člen Zakona o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih, Ur. list RS, šte. 16/92, 42/93, 18/94).

⁸⁹ Naveza med teorijo in prakso je pomembna prvina pedagoškega procesa, če je ta razumno vtkana v procesa poučevanja in raziskovanja. Ker pa strokovnjaki iz prakse niso aktivno udeleženi v delu šole (npr. raziskovalnem delu), naj bi se praviloma njihov interes osredotočil na plačo, razen izjem. V tem smislu predstavljajo obvladljiv segment.

- Učitelji, ki imajo na fakulteti nezakoniti status, so v ekonomskem pogledu pripravljene delati za manjše plačilo, v pravnem pa so manj odporni na pritiske vplivnih (npr. za sodelovanje v nepravilnostih na ustanovi). V sloju teh učiteljev želimo posebej poudariti učitelje, ki nimajo ustreznega (ali so brez) naziva. Po zakonskih določbah nehabilitirani učitelji in sodelavci ne smejo neposredno sodelovati v pedagoškem delu, torej so obvezni pridobiti si naziv visokošolskega učitelja oziroma sodelavca. Njihova habilitacija je odvisna od interpretacije ocenjevalcev, pri katerih pa utegne biti element ocene prilagodljivost kandidata obstoječemu sistemu in ne dejansko znanje in usposobljenost. Lažja pot je izkazovanje prilagodljivosti, zato naj bi bili nehabilitirani učitelji zelo obvladljivi in ubogljivi (neavtonomni).
- Učitelji iz tujine so gostujoči učitelji. Njihovo delo je pogodbeno ali redno za določen čas. V nekaterih primerih imajo manjšo družbeno moč kot pogodbeni učitelji, saj pri predmetu le sodelujejo, zato nimajo niti avtonomije ocenjevalcev pri izpitih. Le za svetovno priznane strokovne avtoritete bi lahko predpostavili, da imajo ustrezno družbeno moč in avtonomijo.
- Velika večina učiteljev na FPP iz ekonomsko šibke Hrvaške povzroča neravnotežje v procesu prenosa znanja. Razumeti moramo, da so to predvsem učitelji z visokimi nazivi, zato je njihovo sodelovanje v pedagoškem in raziskovalnem procesu nujno in težko nadomestljivo v kratkem času. To pomeni, da pri tem elementu ni sprejemljiva visoka stopnja fluktuacije, ker mora šola zagotavljati sistemu relativno stabilnost. Drugi problem pa izhaja iz same discipline prometne znanosti. Ker gre za občutljivo področje narodnega gospodarstva, obstaja potencialna možnost, da se vpletajo v morebitne raziskovalne projekte hrvaški interesi in prenašajo s predavanji in z vajami na študente. Enostranska vplivnost skoraj izključno hrvaških učiteljev iz tujine lahko povzroči deformacije v razreševanju prometnih problemov naše države. Njihov primarni interes, ki jih veže na FPP, naj bi bil marsikdaj le lastnem dohodek. (Čeprav posamezniki odstopajo od tega vzorca obnašanja, lahko za skupino (večino) predpostavljamo, da se tako obnaša). Vsak izobraževalni sistem potrebuje vnose iz drugega okolja, da obogati lastna spoznanja, zato bi upravičeno pričakovali tudi gostujoče profesorje iz EU, saj se pogajamo za njeno polnopravno članstvo.
- Upokojeni učitelji praviloma nimajo ustreznih psihofizičnih sposobnosti za intenzivno raziskovalno, strokovno in pedagoško delo. V primerjavi z drugimi pogodbenimi učitelji ne prinašajo niti znanj iz drugih sredin. Še posebej problematično je njihovo delovanje, če na ustanovi izvajajo kar program predmetov v celoti (predavanja, izpiti, raziskovalno delo itd.)⁹⁰. Ni mogoče niti preveriti, ali obnavljajo svoje znanje s sistematičnim raziskovalnim delom, povezanim z razvojem svoje znanstvene discipline in stroke. Upravičeno torej domnevamo, da na mlajše prenašajo zastarelo znanje. Tudi upokojeni učitelji naj bi bili vezani na šolo predvsem zaradi povečanja lastnih dohodkov, zato predstavljajo večinoma sistemu lahko prilagodljivi segment.

Učitelji z manjšo družbeno močjo ne izpolnjujejo vseh minimalnih pogojev, ki jih določa zakon za avtonomno delo visokošolskega učitelja, zato znanja gotovo ne poglobljajo in ga ne širijo, torej reproducirajo neznanje.

⁹⁰ Upokojeni učitelji so vedno dobrodošli svetovalci v izobraževalnem in raziskovalnem sistemu. Omenimo naj sedaj že pokojnega prof. dr. Dušana Krneva, ki je s svojimi bogatimi izkušnjami pomembno svetoval pri razreševanju maksikaterega problema.

4.2.2 Sekundarni dejavniki

Družbeno močan učitelj pa si večja družbeno moč tudi s prisvajanjem večjega števila predmetov, večjega števila raziskovalnih projektov, predsedovanjem na konferencah itd. V preučevanem primeru se omejujemo na preučevanje večanja družbene moči s **prisvajanjem predmetov**.

Motivi za prisvajanje predmetov so naslednji:

1. pridobitništvo pri izvajanju izrednega študija

Večje število predmetov pomeni tudi večje število pogodb za izvajanje izrednega študija in večje zaslužke.

2. večanje pogajalske moči v primerjavi s študenti

Nosilstvo večjega števila predmetov pomeni tudi pravico do večkratnega ocenjevanja (sankcioniranja) študentov. Poveča se njihova družbena moč v primerjavi z "nebogljenimi" študenti, ki na primer obveščajo odgovorne o reprodukciji neznanja. Študentska mnenja ob izvolitvah v naziv pišejo študenti, ki naj bi opravili tudi po deset izpitov pri učitelju, ki ga ocenjujejo.

3. boljši položaj pri strokovnem napredovanju

Učitelj, ki je nosilec več predmetov, ima s tem javno objavljeno "potrdilo" univerze, da je strokovnjak na vsakem od predmetnih področij, zato lahko s "priporočilom" univerze konkurira za raziskovalne in druge projekte doma in v tujini, za članstvo v uredništvih strokovnih revij in kongresnih odborih (tako se pridobivajo točke za napredovanje...).

4. boljši položaj pri korupciji študentov

Učitelj nosilec velikega števila predmetov ima boljše pogoje (večjo družbeno moč) in ekonomske motive, da "prodaja" izpite, kot jih ima učitelj z manjšim številom predmetov. Študenti, ki naj bi se npr. dogovorili z dvema učiteljema, ki bi bila vsak nosilec po 10 predmetov, za popuste pri izpitih, bi si lahko že "kupili" pretežni del visokošolske diplome (študijskega programa z dvajsetimi predmeti). Koristi bi bile lahko: v obliki denarja in drugih dobrin (klasična korupcija), v obliki proti uslug študentov na relativno vplivnih položajih v javni upravi, politiki in gospodarstvu.

5. utrjevanje delovnega mesta

Nosilci številnih predmetov na fakulteti postajajo nezamenljivi. Fakulteta jih na kratko obdobje ne more zamenjati z drugimi učitelji.

Vplivni univerzitetniki si pridobivajo družbeno moč tudi z izkoriščanjem manj vplivnih učiteljev.

Najlaže izkoriščajo družbeno najšibkejše učitelje, to je tiste s **spornimi habilitacijami**, saj jim je ogrožena družbena moč, ki izhaja iz njihove učiteljske avtonomije. V tej skupini so primerni za izkoriščanje posebej tisti, ki izpolnjujejo druge pogoje (doktorat, ubogljivost itd.) in jih zato lahko postavijo na formalno vplivna vodstvena mesta. Na teh mestih delujejo v funkciji najvplivnejših univerzitetnikov.

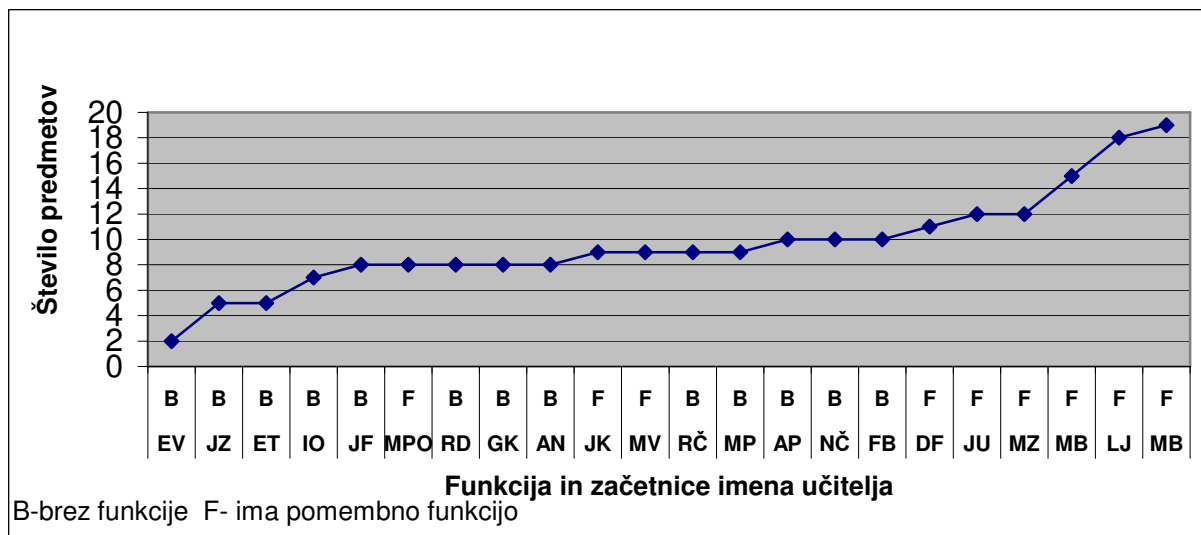
Manj vplivni učitelji imajo veliko predmetov tudi zato, ker so v to prisiljeni (npr., ko jih vodstvo obremeni z večjim številom nedonosnih predmetov⁹¹).

Manj vplivni učitelji so lahko tudi sredstvo, s katerim si **vplivni učitelji ohranjajo oblast**. Ko si vplivni učitelji prisvojijo dovolj predmetov, ostale predmete ne razdelijo enakomerno na druge učitelje, marveč jih največ dodelijo tistim, ki so od njih najbolj odvisni, to so učitelji s spornimi habilitacijami. Če želijo vplivni učitelji ponovno pridobiti te predmete, jih zlahka odvzamejo tem nevplivnim. Oblast so pripravljene torej deliti le s temi najmanj vplivnimi: **čeprav so njihove habilitacije sporne, jim dopuščajo odločanje v senatu in jim dovolijo, da si prisvojijo dodatne predmete**. Če bi vplivni učitelji dali predmete manj vplivnim, a normalno avtonomnim učiteljem, bi jih težje kontrolirali, s tem pa bi lahko celo nagradili manj prilagodljive učitelje.

Kot smo že omenili, imajo učitelji interese po večjem številu predmetov. Te interese najlažje uresničujejo družbeno močni učitelji. **Družbena moč posameznega učitelja FPP je torej razvidna iz števila predmetov (obsega ur), kar je posledica njegove funkcije v organizaciji ustanove, stanjem habilitacije** (habilitiran in ustrezna habilitacija) in **statusom** zaposlitve (redno zaposleni, pogodbeni, upokojenec). Družbeno moč najvplivnejših učiteljev pa je mogoče prepoznati tudi iz tega, koliko nevplivnih učiteljev (predvsem najmanj) obvladuje. Iz podatkov v predhodnem poglavju je razvidno, da si veliko število predmetov prisvajajo predvsem družbeno močnejši redno zaposleni učitelji⁹², zato bomo obdelali posebej to skupino.

⁹¹ Vsi predmeti niso enako donosni. Pravilnike oblikujejo predvsem vplivni učitelji. V primeru FPP je dekan FPP ponujal učitelju angleškega jezika 5.400 SIT za pedagoško uro dela v Portorožu, višjemu predavatelju, ki ima podoben plačilni razred, pa 30.000 SIT na uro v Celju. Nekateri predmeti se na donosnem izrednem študiju ne izvajajo ali pa se le občasno itd.

⁹² V skupini pogodbeno zaposlenih učiteljev FPP je imel učitelj največ 5 predmetov.

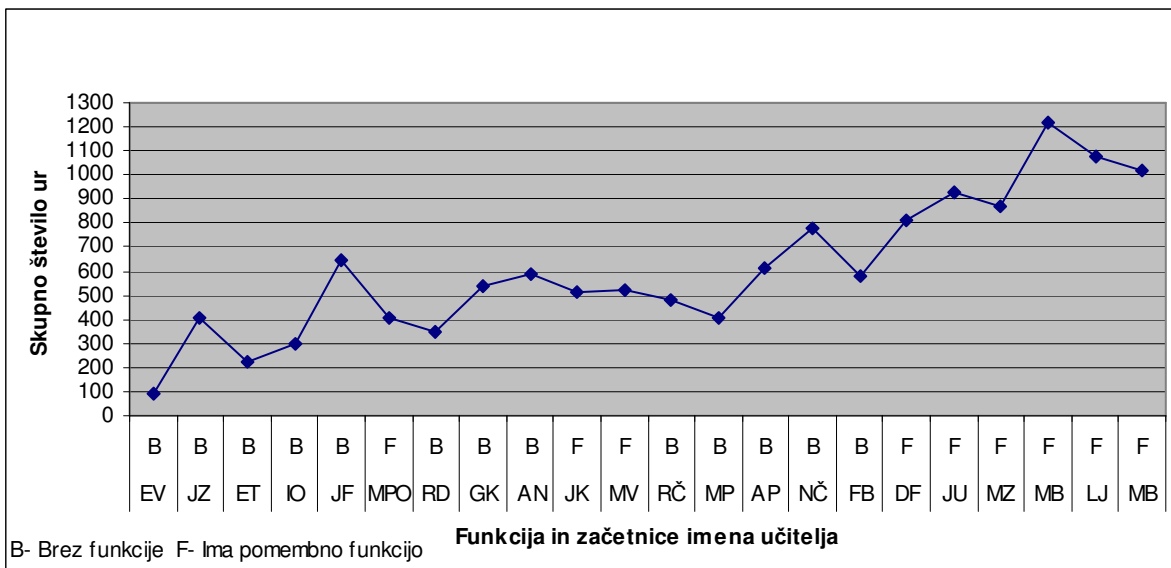
Opomba: Oznake pod X osjo so začetnice imen učiteljev.

Slika 4.1: Število predmetov redno zaposlenih učiteljev po Vlogah za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze iz 1995/96

Po kriterijih števila predmetov bomo izločili najbolj vplivne visokošolske učitelje in skušali razumeti njihovo vlogo v času redne zaposlitve na FPP. Na osnovi tabele 3.6.1 in 3.6.2 obremenitev učiteljev glede na Vloge... ,ki so jih verificirali organi v RS, smo sestavili sliko 4.1. Iz nje razberemo, da devet predmetov je število, ki razdeli učitelje na tiste, ki imajo srednje veliko in veliko število predmetov, zato bomo učitelja, ki ima devet⁹³ ali več predmetov uvrstili v skupino **močno obremenjenih** učiteljev. Tako delitev v skupine potrjuje tudi Slika 4.2, v kateri so učitelji razvrščeni po številu ur⁹⁴.

⁹³ Učitelj, ki ima v preučevanem obdobju pomembno funkcijo, ima vsaj 8 predmetov. Tudi učitelji brez funkcij imajo 10 predmetov, zato smo se odločili za povprečje 9 predmetov kot kriterij razdelitve. Praksa pri objavah študijskih programov je pokazala, da se je učiteljem, ki so imeli funkcijo in manj predmetov, število predmetov povečalo in obratno, zato je število 9 predmetov tisto, ki je povprečje in značilno za vsa leta, ko so bile obremenitve vsaj nekaterih učiteljev velike.

⁹⁴ Na meji med učitelji z velikim številom ur in manjšim številom ur so učitelji, ki so nosilci devetih predmetov (dr. M. P., mag. R. Č., VP, prof. dr. M. V., prof. dr. J. K.), zato je 9 predmetov smiselna "statistična" meja.

Opomba: Oznake ob X osi so začetnice imen učiteljev.

Slika 4.2: Število ur pedagoškega dela redno zaposlenih učiteljev po Vlogah za pridobitev mnenja o novih študijskih programih članic univerze iz 1995/96

Učitelji, ki imajo 6 do 8 predmetov uvrščamo v **srednje obremenjene**, tiste s petimi ali manj predmeti pa v skupino **normalno obremenjenih**. Pri vsakem učitelju bomo podali število ur v posameznem študijskem letu in število predmetov. Pri posameznem učitelju bomo navedli tudi dejavnike, ki utegnejo vplivati na večanje (manjšanje) njegove družbene moči: funkcija v ustanovi v preučevanem obdobju, napredovanja v nazive in ali doseganje doktorskega naziva (stopnja izobrazbe) ter druge podatke, ki so povezani z delovanjem FPP. Kot je že rečeno v predhodnem poglavju, so pravo revolucijo (in pogoje za spremembo ali učvrstitev družbene moči) na FPP povzročili novi študijski programi, zato navajamo tudi, ali je učitelj naveden kot sestavljale novih programov ali ni.

4.3 Vpliv in družbena moč v praksi

4.3.1 Najvplivnejši in močno obremenjeni učitelji

V skupini močno obremenjenih učiteljev uvrščamo prof. dr. M. B., prof. dr. L. J., prof. ddr. J. U., doc. dr. M. B. in doc. dr. M. P.. V preučevanem obdobju so imeli omenjeni učitelji **odgovorne naloge na FPP** (dekan, prodekan, vodja katedre), bili so člani senata FPP, so redno zaposleni in so sestavljavci programov, ki jih izvaja FPP in njihove habilitacije (po nam znanih podatkih) niso sporne.

Ti vplivni učitelji so si zagotovili že leta 1995 v Vlogah ... nosilstvo oz. sodelovanje pri skupaj 72 predmetov, kar je v povprečju skoraj 14 predmetov na učitelja. V študijskem letu 1997/98 pa so objavili, da so nosilci 64 predmetov ali povprečno 13 predmetov na učitelja. Če

predpostavimo, da je 5 predmetov normalna obremenitev učitelja, so formalno vplivni univerzitetniki v povprečju obvladovali svojih 5 predmetov in še 8 dodatnih. V povprečju je torej vsak učitelj obvladoval še 1,6 učitelja.

Pet vplivnih učiteljev je bilo predvidenih za izvajanje 4.655 ur (po Vlogah..) in 4.365 ur v študijskem letu 1997/98. Če predpostavimo, da je maksimalna obremenitev posameznega učitelja 300 ur⁹⁵, izračunamo, da je vplivni univerzitetnik v povprečju z inštrumentom pedagoških ur obvladoval sebe in še 2,1 $((4.655 - 1.500) / 1.500)$ učitelja (po Vlogah) in 1,9 učitelja v študijskem letu 1997/98. Od 4.655 ur lahko 3.155 (210 %) ur štejemo za reprodukcijo neznanja. V študijskem letu 1997/98 so bili omenjeni učitelji predvideni za formalne in neformalne nosilce predmetov s 4.365 ur, od teh pa **štejemo za reprodukcijo neznanja 2.865 (190 %) ur.**

Te podatke bi lahko komentirali tudi tako:

- **Univerzitetni in republiški nadzorni organi, ki sprejemajo študijske programe, so omogočili vplivnim učiteljem, da so v povprečju povečali svojo družbeno moč za dodatnih 210 %. Z njo so si prisvojili nove ure (nad obveznost), ki po zakonskih normativih pomeni 210 % reprodukcijo neznanja.** Če bi nadzorni organi le prešteli število ur v študijskih programih (Vlogah), bi lahko ocenili, da programi domnevno nimajo kadrovske podpore niti po najbolj ohlapnih normativih. Tudi po številu predmetov bi bilo mogoče oceniti anomalije v študijskih programih.
- **MŠŠ, ki financira izvajanje programov, in UL, ki objavlja podatke o programih, ki jih UL izvaja, sta omogočila vplivnim učiteljem FPP, da so v študijskem letu 1997/98 v povprečju povečali svojo družbeno moč za dodatnih 190 %⁹⁶. Z njo so si prisvojili nove ure (nad obveznost), kar po normativih pomeni 190 % reprodukcijo neznanja.**

V tabelah 4.1 do 4.5 je razvidna izjemna fluktuacija števila predmetov. Prof. dr. M. B. in doc. dr. M. B. naj bi v štirih letih (od študijskega leta 1995/96 do 1998/1999) bila nosilca 20 oz. 19 predmetov. Prof. dr. M. B. je v letu 1998 zmanjšal število svojih predmetov kar za 4, kar je enako skupnemu številu predmetov, za katere je bil nosilec v študijskem letu 1995/96 in presega za 1 predmet iz študijskega leta 1994/95.

Tabela 4.1: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. M. B.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje (ure)		1020		150	270	195	255	915	535
Reprodukcija neznanja		720		0	0	0	0	615	235
%reprodukcije neznanja		240		0	0	0	0	205	78
Število predmetov		15		2	3	4	4	14	10
Operacijske razisk. in statistika	VŠT			X	X	X			
Metode oper.razisk. in stat. II	VŠT			X	X	X			
Modeli in simulacije	PrP A				X	X	X		
Operac. Raz. in stat. II	PrP BC					X			

⁹⁵ Po zakonskih določilih je predvidena maksimalna obremenitev 4/3 ali 240 ur. Obstajajo pa interpretacije, da za plačilo 240 ur neposredne pedagoške obremenitve mora docent in višji opraviti 300 ur, kar smo tudi upoštevali v teh obračunih.

⁹⁶ Nekaj ur je sicer mogoče pripisati gostujočim (vabljenim) učiteljem, teh pa prav gotovo ni bilo za 9,5 (5 krat 1,9) učitelja.

Oper. Razisk. in statistika	TEH 2	X					X	X	X
Računalniško podprti mod.log.	TEH 3	X						X	X
Poslovni in actuarski račun	TEH 3	X						X	
Actuarska statistika	TEH 3	X						X	X
Poslovni in actuarski račun	TEH 4	X						X	
Življensko zavarovanje	TEH 4	X						X	X
Promet in prostor	UNI 1	X					X	X	
Oper. Razisk. in statistika I	UNI 2	X						X	X
Oper. Razisk. in statistika II	UNI 3	X					X	X	X
GIS modeli in simulacije	UNI 4	X						X	X
Stohastični procesi	MAG	X						X	X
Teor. Lokacije in plan. tr. mr.	MAG	X						X	X
Actuarski račun	MAG	X						X	X
Planiranje postrojenj in vzdrž.	ENE A	X							
Planiranje postrojenj in vzdrž.	ENE B	X							
Prostor.sist.in kart. Prikazi	TEH 2							X	
Dekan		X		X	X	X	X	X	X
Izredni profesor				X					
Redni profesor		X			X	X	X	X	X
Član senata		X			X	X	X	X	X
Sestavljalavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VST = višješolski program Tehnologije prometa; PrP A = program Pomorstvo in promet III, smer A; PrPBC = program Pomorstvo in promet III, smeri B in C; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

V predhodnih poglavjih smo videli, da so imeli v obdobju “normalne” FPP le redki učitelji največ 5 predmetov. Po študijskem letu 1995/96 je bil doc. dr. M.B. v 3 letih angažiran na skupaj 18 predmetih, “le” 14 pa je imel po 2 leti, v istem obdobju je torej spremenil kar 4 predmete. Kvaliteta dela je zelo sporna, če učitelj spreminja število predmetov (100 % obseg predmetov “normalnega” učitelja) ob 14 “stalnih” in 270 % preobremenitvi v urah. Zato lahko tako pedagoško delo (po zahtevnejšem kriteriju) v celoti štejemo v reprodukcijo neznanja. **Po tem strožjem kriteriju bi lahko rekli, da je bilo v študijskem letu 1997/98 celotno pedagoško delo 5 vplivnih univerzitetnikov (4.365 ur) le reprodukcija neznanja.**

Ni sporna le njihova izjemno visoka (190 % - 210 %) preobremenitev v pedagoških urah. Še bolj problematično je to, da jim je taka preobremenitev omogočala obvladovanje drugih po zakonu (formalno) avtonomnih učiteljev, ki jih bodisi na FPP ni bilo ali pa so se podrejali družbeni moči vplivnih univerzitetnikov.

Tabela 4.2: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. L. J.

Predm./Funkcije/Naziv/Dr.	Program	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		1080	60	45	450	285	315	1035	740
Reprodukcija neznanja		780	0	0	150	0	15	735	440
%reprodukcije neznanja		260	0	0	0	0	5	245	147
Število predmetov		18	2	2	7	4	5	17	13
Transportni sistemi	VŠT		X	X	X	X			
Transportni sistemi	VŠP		X	X	X				
Logistika v prometu	PrP				X				
PTT promet	PrP				X	X			
Pomorski promet	PrP				X	X			
Pristanišča in terminali	PrP				X	X			
Notranji transport in sklad.	PrP				X				
Transportni sistemi	TEH	X					X	X	
Transportna sredstva	TEH	X						X	
Logistika v prometu	TEH	X						X	
Prevoz. sred. v pom. prom.	TEH	X						X	

Transportni sistemi	UNI	X					X	X	X
Osnove prometnih tehnologij	UNI	X						X	X
Pomorski promet	UNI	X					X	X	X
Pristanišča in terminali	UNI	X					X	X	X
Poštni promet	UNI	X					X	X	
Notranji transp. in skladišč.	UNI	X						X	
Teor. integr.in mult. transp.	MAG	X						X	X
Prometna politika	MAG	X						X	X
Tehn. procesi v prist. in term.	MAG	X						X	X
Teorija upr. v pom.podjetjih	MAG	X						X	X
Teorija upr. v pošt. prometu	MAG	X						X	X
Transportni sistemi	ENE A	X						X	X
Transportna sredstva	ENE A	X						X	
Transportni sistemi	ENE B	X							X
Tehno.in org. pom.prom.	TEH								X
Tehn.dela pošte	TEH								X
Docent		X	X	X	X	X	X		
Izredni profesor								X	X
Prodekan		X				X	X	X	
Član senata		X				X	X	X	
Upokojen			X	X					X
Sestavljalet programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; VŠP = višješolski program Pomorstvo II; PrP = program Pomorstvo in promet III
TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

V omenjenih tabelah so opazni trendi rasti števila predmetov (in ur), ki v posameznem letu dosejajo verižni indeks 340 (indeks študijsko leto 1997/98-1996/97) (Tabela 4.2). Pri nekaterih učiteljih iz te skupine pa je verižni indeks rasti števila predmetov večji kot 300. Kaže, da se je v tem obdobju njihova družbena moč povečala za več kot 300 %. Ker so bili ti učitelji zaposleni na FPP manj kot 5 let, podatki dokazujejo, da **lahko učitelji povečajo svojo družbeno moč na UL v manj kot petih letih tudi na enem⁹⁷ samem zelo merljivem in javnem področju (npr. številom ur) tudi za 300 %⁹⁸**. Sodeč po številu ur vplivni univerzitetniki obvladujejo sebe in še vsaj tri druge učitelje.

Podobno razmerje kaže tudi število predmetov. Če predpostavimo, da normalen učitelj obvladuje 5 predmetov, so formalno najvplivnejši učitelji s 15 in več predmeti neposredno obvladovali sebe in še vsaj 3 druge učitelje.

Vplivni univerzitetniki so v povprečju neposredno obvladovali še vsaj 1,9 učitelja, med njimi pa so posamezniki dosegali tako družbeno moč, da so neposredno obvladovali še 3 druge. Povečana družbena moč pa je večala tudi njihovo reprodukcijo neznanja.

Tabela 4.3: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. ddr. J. U.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
-----------------------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

⁹⁷ V primerih velikega (hitrega) prisvajanja družbene moči na področjih, ki niso popolnoma v skladu z zakonom (niso normalne rasti), poskušajo subjekti prikriti pridobljeno družbeno moč. To dosežejo tudi tako, da si prisvajajo produkte novo pridobljene družbene moči na različnih področjih. Če to naredijo na enem samem področju, so njihova dejanja preveč opazna, kot na primeru prisvajanja pedagoških ur in predmetov. Rast njihove družbene moči je bila torej vidna in lahko nadzorovana, zato domnevamo, da so popolnoma odpovedali organi nadzora na UL, MŠŠ itd.

⁹⁸ Akti UL predvidevajo, da učitelj v petih letih (obdobje ene izvolitve) napreduje največ za eno stopnjo v svojem nazivu, kar pomeni mnogo manj kot 50 % povečane plače.

Σ predavanja, vaje		930		225	270	315	330	870	585
Reprodukcija neznanja		630		0	0	15	30	570	285
%reprodukcije neznanja		210		0	0	5	10	190	95
Število predmetov		12		2	3	3	3	11	9
Matematične metode	VŠT			X	X	X			
Uporaba matematičnih metod	PrP A			X	X	X			
Regulac. in optim. tehn. sist.	PrP				X				
Uporaba mat. metod v pr.sist.	PrP BC					X			
Matem. Metode in posl. račun	TEH 1	X					X	X	X
Seminar transportne logistike	TEH 3	X						X	X
Poslovni in aktuarski račun	TEH 3	X						X	
Poslovni in aktuarski račun	TEH 4	X							
Matematične metode	POM 1	X							
Matematične metode	POM 1	X							
Matem. Metode v prometu	UNI 1	X					X	X	X
Uporaba matem. metod v prom.	UNI 3	X					X	X	X
Upravljanje prom. sistemov	MAG	X						X	X
Integralni info.upravlj. sistemi	MAG	X						X	X
Matem. Metode in posl. račun	ENE A	X						X	X
Matematične metode	ENE B	X						X	X
Regulacija in opt.prom.sist.	UNI							X	X
Diplomski seminar	UNI							X	
Predsednik UO								X	
Prodekan					X				
Doktorat (drugi)								X	X
Docent		X		X	X	X	X	X	
Izredni profesor									X
Član senata		X			X	X	X	X	X
Sestavljalec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; PrP A = program Pomorstvo in promet III, smer A; PrPBC = program Pomorstvo in promet III, smeri B in C; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; POM = visokošolski program Pomorstvo; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

Tabela 4.4: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. M. B.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		1220		165	255	195	375	1110	695
Reprodukcija neznanja		920		0	0	0	75	810	395
%reprodukcije neznanja		306		0	0	0	23	270	131
Število predmetov		19		2	4	4	6	14	14
Osnove statike, dinam. in trdn.	VŠT			X					
Tehniška mehanika I.	VŠP			X	X	X			
Mehanika	VŠT				X	X			
Tehniška mehanika II.	VŠP				X	X	X		
Ladijski konstrukcijski elem.	VŠP				X	X	X		
Mehanika	TEH	X					X	X	X
Matem. metode in posl. račun	TEH	X							
Varnost.in tehn.anal. pr. nesr.	TEH	X						X	X
Varnost in tehn.anal. pr. nesr.	TEH	X							
Mehanika in hidromehanika	POM	X					X	X	X
Mehanika	UNI	X					X	X	X
Tehnična dokumentacija	UNI	X							
Matem. metode v prometu	UNI	X							
Uporaba matem. Metod v pr.	UNI	X					X		
Dinamika vozil	MAG	X						X	X
Integralni info.uprav. sistemi	MAG	X						X	X
Matem. metode in posl. račun	ENE A	X							
Mehanika	ENE A	X						X	X
Tehnična dokumentacija	ENE A	X							
Konstrukcijski elementi	ENE A	X							
Matematične metode	ENE B	X							

Tehnična dokumentacija	ENE B	X						X	X
Mehanika in hidromehanika	ENE B	X						X	X
Konstruktivski elementi	ENE B	X							
Matematične metode	POM N							X	
Matematične metode	POM L							X	X
Tehnična dokumentacija	POM L							X	X
Diplomski seminar	UNI							X	X
Varnost in tehn.anal.pr.nesr.	UNI							X	X
Matematika v navtiki	POM								X
Predstojnik VŠ		X	X	X	X	X			
Prodekan								X	
Magister		X	X	X	X				
Doktor							X	X	X
Višji predavatelj		X	X	X	X	X			
Docent								X	X
Član senata							X	X	
Sestavljavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; VŠP = višješolski program Pomorstvo II; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; POM visokošolski program Pomorstvo; POM N = visokošolski program Pomorstvo, smer navtika; POM L = visokošolski program Pomorstvo, smer ladijsko strojništvo; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved. ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

Tabela 4.5: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. M. P.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		405		90	225	360	345	435	485
Reprodukcija neznanja		105		0	0	60	45	135	185
%reprodukcije neznanja		35		0	0	20	15	45	61
Število predmetov		8		1	4	5	6	8	9
Ekonomika prometnih sistem.	PrP			X	X	X			
Ekonomika pomorstva	VŠP				X	X	X		
Vodenje ladijsk. pogona	VŠP				X	X	X		
Trženje v prometu	PrP A				X				
Ekonomika promet. sistem.	PrP BC					X			
Zunanjetrg. in devizn. poslov.	PrP A					X			
Mednarodna trgovina in carina	TEH	X						X	X
Ekonom. pomorsk. prom. sist.	TEH	X						X	X
Ekonomika	UNI	X					X	X	X
Organiz. in ekon. prom. podj.	UNI	X					X	X	X
Ekonom. prometnega sistema	UNI	X					X	X	X
Zunanjetrg. in devizno poslov.	UNI	X					X	X	X
Transp.-ekonomska analiza	MAG	X						X	X
Izbrana pogl. ekonom. prom.	MAG	X						X	X
Ekonomika pomorstva	POM								X
Predstojnik katedre		X	X	X	X	X	X	X	X
Predstojnik UNI		X	X	X	X	X			
Član senata		X	X	X	X	X	X	X	X
Sestavljavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠP = višješolski program Pomorstvo II; PrP = program Pomorstvo in promet III; PrP A = program Pomorstvo in promet III, smer A; PrPBC = program Pomorstvo in promet III, smeri B in C; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; POM = visokošolski program Pomorstvo; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved.

4.3.2 Srednje vplivni (srednje vodstvo) in s številom predmetov obremenjeni učitelji

Iz tabel v prilogi te monografije izhaja, da so preobremenjeni glede na zakonske normative tudi naslednji višji predavatelji mag. R. Č., VP, mag. D. F., VP, mag. G. K., VP, mag. A. N., VP, (Tabela 4.6) in mag. A. P., VP. **Po funkciji jih lahko (z eno izjemo) štejemo med**

srednje vplivne učitelje. Bili so sestavljavci novih programov, razen mag. G. K., VP. Mag. D. F., VP, pa je bil v študijskih letih 1994/95, 1995/96 in 1996/97 predsednik Upravnega odbora šole. Izpostavili bomo tudi obremenitve mag. Z. K., VP, (Tabela 4.7), ki je bil dekan Višje pomorske in prometne šole vse do študijskega leta 1992/93, od tedaj naprej pa je upokojen in na FPP uči.

Srednje obremenjeni so tisti učitelji, ki so nosilci šest do osem predmetov. Prikazan je primer mag. A. N., VP, (Tabela 4.6). Učitelji v tej skupini imajo le izjemoma visoke funkcije (2), njihova vplivnost je omejena, saj jih po številu predmetov dosegajo tudi upokojenci (glej primer mag. Z. K., VP, za študijsko leto 1998/99 v Tabeli 4.7.).

Vsi učitelji iz te skupine so imeli nižje univerzitetne nazive in zato po zakonu večje pedagoške obremenitve (240 ur letno oziroma še dopustno maksimalno 400 ur). V študijskem letu 1997/98 je teh 5 učiteljev bilo nosilcev 36 predmetov z 2.385 urami, 4 učitelji iz te skupine pa so bili nosilci več kot je dopustnih 400 ur letno za skupaj 395 ur (20 + 200 + 80 + 95). **Reprodukcija neznanja (skupaj 395 ur) je mnogo manjša pri učiteljih z nižjimi univerzitetnimi nazivi kot pri tistih z višjimi.**

Tabela 4.6: Družbena moč in obseg pedagoškega dela mag. A. N., višji predavatelj

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		585	195	420	240	285	600	390	240
Število predmetov		8	2	4	2	4	6	5	8
Matematika	VŠP		X	X	X	X			
Računalništvo in informatika	VŠP		X	X	X	X	X		
Matematika II	VŠP					X	X		
Nauk o ladji	VŠP N			X					
Navigacijske in komun.nprav.	VŠP N			X		X	X		
Matematične metode	POM N						X		
Matematične metode	POM L						X		
Matematika v navtiki	POM N	X					X	X	X
Računalništvo in inform.	POM N	X						X	X
Navigacijske naprave	POM N	X						X	X
Komunikacijske naprave	POM N	X							X
Računalništvo in inform.	POM L	X						X	X
Pomorski informacijski sistemi	POM L	X							X
Pomorski informacijski sistemi	POM L								X
Računalništvo in informatika	ENE B	X							X
Informatika	TEH							X	
Višji predavatelj			X	X	X	X	X	X	X
Vodja katedre					X		X	X	
Upokojen									X

Vir: avtorja

Opombe: VŠP = višješolski program Pomorstvo II; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B; POM N = program Pomorstvo, smer Navtika; POM L = program Pomorstvo, smer Ladijsko strojništvo.

Tabela 4.7: Družbena moč mag. Z. K., višji predavatelj

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		120	360	30	75	75	150	0	435
Število predmetov		2	5	1	3	3	3	0	8
Energetika in pogonski stroji	VŠT		X						
Ladijski pomožni stroji I.	VŠP		X		X	X			
Ladijski pomožni stroji II.	VŠP		X		X	X	X		
Ladijski pogonski stroji	VŠP		X						
Vodenje ladijskega postroja	VŠP		X		X	X	X		
Nauk o ladji	VŠP			X					
Del., hladilni in pom. stroji	ENE A	X							X

Del., hladilni in pom. stroji	ENE B	X							X
Vzdrževanje ladje	UNI BC						X		
Ladijski pomožni stroji	POM N								X
Protipožarna varnost	POM N								X
Del., hladilni in pom. stroji	POM								X
Protipožarna varnost	POM LS								X
Protipožarna varnost	ENE A								X
Protipožarna varnost	ENE B								X
Dekan			X						
Upokojen				X	X	X	X	X	X
Sestavljavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; VŠP = višješolski program Pomorstvo II; POM = visokošolski program Pomorstvo; POM N = visokošolski program Pomorstvo, smer Navigacija; POM LS = visokošolski program Pomorstvo, smer Ladijsko strojništvo; UNI BC = univerzitetni program Tehnologije prometa, smer BC; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

4.3.3 Ostali učitelji in sodelavci (brez formalnih funkcij)

Tabela 4.8. prikazuje primer neobremenjenega učitelja mag. I. O., VP, ki naj bi bil v študijskem letu 1997/98 nosilec "le" 5 predmetov z 270 urami. Poudariti je treba, da je FPP v Vlogah... predstavila, da bo mag. I. O., VP, izvajal kar 7 predmetov s 300 urami (Tabela 3.6.2).

Osem redno zaposlenih učiteljev (prof. dr. J. Z., mag. S. D., VP, dr. R.D., VP, mag. I. O., VP, dr. M. P., V.S., N. Č. in dr. F. B.) **brez formalnih funkcij** so bili v študijskem letu 1997/98 angažiranih z manj kot 6 predmeti (z izjemo enega, ki jih je imel 6). Omenjeni naj bi skrbeli za skupaj 32 predmetov (povprečno 4 predmete na učitelja⁹⁹) in 1.995 urami študijskega programa. Dva med njimi sta presejala skupaj za 120 ur zakonske normative (300, 400 oziroma 450 ur). Reprodukcijska neznanja te skupine učiteljev je torej le 6 % (120 ur od skupaj 1.995). Pri njihovih predmetih ni večjih fluktuacij. Število in naslovi njihovih predmetov ter ure so v preučevanem obdobju relativno konstantni.

V skupini učiteljev brez funkcij in z normalnimi obremenitvami (5 ali manj predmeti) je še en učitelj (T. M.), čigar habilitacija je sporna in ima 5 predmetov s 375 urami. Če seštejemo obremenitve učitelja s sporno habilitacijo (5 predmeti in 375 ur) in preobremenitve (120 ur) dveh drugih učiteljev, dobimo **reprodukcijsko neznanja te skupine 495 (120 + 375) ur**.

Le 8 učiteljev FPP je imelo relativno normalne obremenitve (ur in predmetov), niso imeli večje fluktuacije predmetov, niso imeli formalnih vodstvenih funkcij in so bili habilitirani. Imeli so dovolj družbene moči, da so nudili rezistenco vplivnim učiteljem na FPP.

Asistenti in stažisti FPP so sodelovali pri 15 predmetih. Niso imeli formalnih funkcij in niti preobremenitev s predmeti¹⁰⁰.

Tabela 4.8: Družbena moč in obseg pedagoškega dela mag. I. O., višjega predavatelja

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		300	150	150	150	150	105	270	285
Število predmetov		7	2	2	2	2	2	5	5

⁹⁹ Dva učitelja sta bila nenormalno nizko obremenjena. Če ju izločimo, dobimo aritmetično sredino manj kot 5 predmetov na učitelja.

¹⁰⁰ Ker pa so (z eno izjemo 90 ur) opravljali asistentska dela pri vplivnih učiteljih, lahko ugotovimo, da je po strožjih kriterijih sporno tudi njihovo izvajanje pedagoškega procesa

Uvod v ekonomiko	VŠT		X	X	X	X			
Politična ekonomija	VŠP		X	X	X	X			
Ekonomika	TEH	X					X	X	X
Ekonomika	POM N	X						X	X
Ekonomika	POM L	X						X	X
Ekonomika	UNI	X					X	X	
Organizacija in ekonomika PP	UNI	X							
Management v prometu	UNI	X							
Ekonomika	ENE A	X						X	X
Človeški viri	TEH								X
Višji predavatelj			X	X	X	X	X	X	X

Vir: avtorja

Oponbe: VŠP = višješolski program Pomorstvo II; PrP = program Pomorstvo in promet III; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B; POM = program Pomorstvo.

4. 3.4. Obremenjenost učiteljev s spornimi habilitacijami (najmanj vplivnih)

V skupini močno (9 ali več predmetov) ali srednje (6 do 8) obremenjenih učiteljev uvrščamo prof. dr. M. V., prof. dr. M. Z., prof. dr. J. K. in prof. dr. J. F. (Tabele 4.9 - 4.12). V preučevanem obdobju so imeli omenjeni učitelji odgovorne naloge na FPP (en prodekan), bili so člani senata FPP, so redno zaposleni in so sestavljavci programov, ki jih izvaja FPP. Po oceni inšpekcije UL so bile sporne njihove habilitacije, zato jih uvrščamo v skupino **družbeno nemočnih učiteljev**.

Iz Poročila o obisku glavnega tajnika UL, ga. M. V., in pomočnika glavnega tajnika UL, ga. M. Š.– R., Fakultete za pomorstvo in promet dne 16. 12. 1998 točka Ad c) navaja: »Pri pregledu veljavnih nazivov pedagoških delavcev, ki so redno zaposleni na fakulteti oz. z njo sodelujejo pogodbeno ali kot gostujoči učitelji, je bilo ugotovljeno neskladje med navedenimi izvajalci v Seznamu predavanj za študijsko leto 1998/99, predloženimi pogodbami o delu ter računalniškimi izpiskom MŠŠ. Nekateri predloženi sklepi o izvolitvah v nazive, o katerih je odločal senat FPP, pravno niso pravilni (neskladje med datumi izvolitve na senatu FPP in datumi imenovanja v naziv; v obrazložitvah sklepov o prvih izvolitvah v učiteljske nazive nikjer ni navedeno soglasje habilitacijske komisije). Brez veljavnega naziva so naslednji zaposleni: dr. J. F. (zadnja izvolitev na NTF 08.04.1993), dr. R. D. (zadnja izvolitev na VPPŠ 11.05.1993), dr. M. P. (zadnja izvolitev na VPPŠ 17.04.1993), dr. I. T.. Prodekan za študijske zadeve, dr. J. K., je naziv rednega profesorja pridobil 12.02.1991 po Zakonu o vojnim školama i naučnoistraživačkim ustanovama JNA (Ur.l. SFRJ, št. 12/78 in 43/86), 14.12.1998 pa na Fakulteti prometnih znanosti Univerze v Zagrebu. Na Univerzi v Ljubljani ni bil nikoli habilitiran. Pregled veljavnih nazivov, pogodbenih in gostujočih pedagoških delavcev, razen nekaj izjem (ddr. L. B., EF, dr. F. K., FS, dr. B. R., FGG, dr. L. J., FPP, dr. F. M., VUŠ, mag. S. D., FGG) ni bil mogoč iz dveh razlogov:

- Za nobenega pedagoškega delavca, ki s fakulteto sodelujejo po pogodbi o delu oz. kot gostujoči učitelj in je naveden v Seznamu predavanj 98/99, ni bil predložen sklep o izvolitvi v naziv.
- Nismo prejeli jasne informacije o tem, kdo ima s FPP sklenjeno pogodbo o delu in kdo je gostujoči učitelj...«

Iz zapisnika izredne seje senata FPP, ki je bila dne 12.03.1999 pa razberemo: »Ga. V. poudarja, da morata tudi prof. dr. M. V. in prof. dr. M. Z. imeti veljavno habilitacijo ljubljanske univerze. Ga. V. je obrazložila, da je potrebno sprožiti postopek habilitacije za

prof. dr. M. V. in prof. dr. M. Z. na ljubljanski univerzi, obenem pa je poudarila, da so postopki na univerzi časovno omejeni in morajo potekati v predpisanih rokih.... Ga. V. je dejala, da deluje habilitacijska komisija v skladu z Merili, da pa je za prof. dr. J. K. nujno potrebno speljati postopek na ljubljanski univerzi. Dodala je še, da priznavamo nazive za gostujoče profesorje.«

Iz omenjenega poročila in zapisnika povzemamo, da štirje učitelji, člani senata FPP (prof. dr. J. K., prodekan za študijske zadeve, prof. dr. J. F., prof. dr. M. V., prof. dr. M. Z.) niso bili ustrezno habilitirani¹⁰¹. Ugotovimo tudi, da v sistemu delujejo nehabilitirani učitelji (dr. R. D., dr. M. P., dr. I. T.). Iz zapisnika pa ni razvidno, v kakšnem obsegu se pojavljajo v sistemu drugi neustrezno habilitirani in nehabilitirani učitelji in sodelavci.

Tabela 4.9: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. J. K.

Predm.Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		510				165	135	600	925
Število predmetov		9				3	2	11	15
Logistika v prometu	Pr P					X			
Cestni promet – seminar	PrP					X			
Notranji transp. in sklad. sem.	PrP					X			
Tehn.in org. cestnega prometa	TEH	X						X	X
Prevoz.sredstva in eksploat.	TEH	X						X	
Logistika v prometu	MAG	X						X	X
Metodologija znanstv. dela	MAG	X						X	X
Promet v izrednih razmerah	MAG	X						X	X
Teorija prometne varnosti	MAG	X						X	X
Teorija upravljanja cestn. pr.	MAG	X						X	X
Prevozna sredstva	ENE B	X							
Cestna vozila	ENE B	X							
Cestni promet – seminar	UNI						X	X	X
Notranji transp.in sklad.	UNI						X		X
Prometna infrastruktura	TEH							X	X
Osnove prometnih tehnologij	UNI							X	X
Logistika v prometu	UNI							X	X
Infrastrukt.cestne. prometa	TEH								X
Varnost v cestnem prometu	TEH								X
Prometna infrastruktura	ENE A								X
Prometna infrastruktura	ENE B								X
Prodekan							X	X	X
Član senata						X	X	X	X
Sestavljaavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: PrP = program Pomorstvo in promet III; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

Tabela 4.10: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. J. F.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		645	60	150	150	150	210	495	345
Število predmetov		8	1	2	2	3	2	6	6
Tehnolog. goriv, maziv in vode	VŠP		X	X					
Goriva, maziva in voda	VŠP				X	X		X	
Varstvo okolja	Pr P				X	X			

¹⁰¹ Prav v povezavi s habilitacijami se postavlja vprašanje ustreznosti nazivov in področja habilitacije. Področje habilitacije je vprašljivo glede na repertoar predmetov posameznih nosilcev. Vprašljivost nazivov pa izhaja iz že omenjenega poročila in zapisnika izredne seje senata FPP.

Zaščita materialov	PrP					X			
Varstvo okolja in pozn. blaga	TEH	X					X	X	X
Tehnolog. goriv, maziv in vode	POM	X							X
Varstvo okolja in blago	UNI	X					X	X	X
Onesnaževanje morja	MAG	X						X	X
Nevarne snovi v transportu	MAG	X						X	X
Varstvo okolja in pozn. blaga	ENE A	X						X	X
Varstvo okolja II	ENE A	X							
Varstvo okolja II	ENE B	X							
Docent			X						
Izredni profesor		X		X	X	X	X	X	X
Član senata		X			X	X	X	X	X
Sestavljavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠP = višješolski program Pomorstvo II; PrP = program Pomorstvo in promet III; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B; POM = program Pomorstvo.

Tabela 4.11: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof.dr. M. V.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		525			75	90	240	315	555
Število predmetov		9			2	3	5	5	7
Avtomatika	VŠT				X	X			
Ladijski konstrukc. elementi	VŠP				X	X	X		
Tehniška mehanika II.	VŠP					X	X		
Tehniška dokumentacija	POM	X					X		
Fizikalne meritve	POM	X					X	X	X
Konstrukcijski elementi	POM	X						X	X
Mehanika	UNI	X							
Tehnična dokumentacija	UNI	X					X		
Sodobne mer. metode v pr.	MAG	X						X	X
Konstrukcijski elementi	ENE A	X							X
Fizikalne meritve	ENE B	X						X	X
Konstrukcijski elementi	ENE B	X							X
Diplomski seminar	UNI							X	X
Znanstveni sodelavec					X				
Izredni profesor		X				X	X	X	X
Član senata					X	X	X	X	X
Sestavljavec programov									

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; VŠP = višješolski program Pomorstvo II; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; POM = visokošolski strokovni program Pomorstvo; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

Tabela 4.12: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. M. Z.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		870		210	240	240	180	450	1170
Število predmetov		12		2	2	2	2	5	20
Energetika in pogon. stroji	VŠT			X	X	X			
Ladijski pogonski stroji	VŠP			X	X	X			
Energija v prometu	TEH	X						X	X
Ladijski pogonski stroji I	POM	X					X		X
Materiali in varjenje	POM	X							X
Ladijski pogonski stroji I + II	POM	X							X
Tehnična dokumentacija	UNI	X					X	X	
Energetski in pogonski stroji	UNI	X						X	X
Pogoni in okolje	MAG	X						X	X
Energija v prometu	ENE A	X							X
Motorji	ENE A	X							X

Prenos topl., zgor. in altern.viri	ENE A	X						X
Motorji	ENE B	X						X
Prenos topl., zgor. in alter.viri	ENE B	X						X
Motorji	POM						X	X
Prev.sred. v zračnem prom.	TEH							X
Prev. sredstva in eksploat.	TEH							X
Diplomski seminar	UNI							X
Materiali in varjenje	ENE A							X
Varstvo okolja II	ENE A							X
Prev. sredstva in eksploat.	ENE B							X
Materiali in varjenje	ENE B							X
Varstvo okolja II	ENE B							X
Predstojnik VSS		X				X	X	
Član senata		X			x	X	X	X
Docent		X		X	x			
Izredni profesor						X	X	X
Sestavljaavec programov		X						

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; VŠP = višješolski program Pomorstvo II; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; POM = visokošolski program Pomorstvo; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; POM = visokošolski program Pomorstvo; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved; ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

V študijskem letu 1997/98 so bili nevplivni učitelji nosilci skupaj 27 predmetov z 1.860 urami. Njihov prispevek **k reprodukciji neznanja je bil kar 1.860 ur**. Zaradi njihove šibke družbene moči lahko ugotovimo, da so **najvplivnejši učitelji imeli oblast nad 91 (64 + 27) predmeti**¹⁰².

Iz omenjenega lahko ugotovimo, da so **štirje vodilni visokošolski učitelji delovali na FPP ne da bi imeli urejeno habilitacijo**. Glede na to, da sta prof. dr. M. V. in prof. dr. M. Z. napredovala v višji naziv ravno v času zaposlitve na UL – FPP, se postavlja vprašanje, **kje sta pridobila višji naziv in zakaj sta se z vednostjo vodstva FPP (in verjetno tudi UL) izognila postopku na UL**.

Ker se pojavljajo dvomljivi habilitacijski postopki, bi bilo potrebo ugotoviti veljavnost habilitacij in tudi njihovo ustreznost preko biografij, bibliografij in članov strokovnih komisij. Postavlja se namreč vprašanje, **ali so pri vseh visokošolskih učiteljih na FPP dosledno upoštevali postopke in Merila UL**. Problem je še bolj zapleten, saj so ravno ti učitelji z zakonsko spornimi habilitacijami oblikovali veljavno interpretacijo FPP k Merilom.

Ena izmed metod obvladovanja FPP kot javne ustanove z namenom udejanjenja privatnih interesov posameznikov so nehabilitirani učitelji, poleg angažiranja upokojencev in učiteljev iz tujine v pedagoški proces ter neustrezno habilitiranih učiteljev. Pod pretvezo instituta mentorstva oz. z določanjem »**venia legendi**«, **ki pa ga visokošolska zakonodaja ne pozna**, so domnevno vključeni v pedagoški proces izvajalci, ki jim ni bila preverjana strokovna in pedagoška ustreznost preko habilitacijskih postopkov. Habilitacije, ki bi morale biti javne in transparentne, so tajne z utemeljitvijo, da gre za varovanje osebnih podatkov. To pomeni, da študenti in javnost nimajo pravice zvedeti o boniteti njihovih učiteljev in učiteljev na javni ustanovi.

Drugi primer ohranjanja moči predstavlja praksa zavlačevanja habilitacijskih postopkov. Dokumentirano je trajanje habilitacijskega postopka za mag. I. O., višjega

¹⁰² Pet najvplivnejših učiteljev je obvladovalo (posredno in neposredno) 6.225 ur (4.365 + 1.860), kar je v povprečju 1.245 ur. Po "interpretaciji" zakona naj bi obremenitev dosegla največ 300 ur. Vsak vplivni univerzitetni učitelj je torej obvladoval 4,15 (1.245 / 300) učitelja ali sebe in še 3,15 drugih učiteljev.

predavatelja, za katerega so potrebovali 18 mesecev, dr. J. Z., ki traja 12 mesecev, za dr. M. P., ki traja 24 mesecev, namesto predpisanih 6.

4.4 Število predmetov in družbena moč

V predhodnih poglavjih smo na konkretnih podatkih FPP ugotovili:

- da je osnovna porazdelitev števila (veliko, srednje, normalno) predmetov po učiteljih izvedena po kriteriju funkcije v organizaciji dela. Učitelji, ki imajo visoke formalne funkcije (višji vodstveni kadri) so nosilci velikega števila predmetov (od 9 do 19), učitelji z nižjimi funkcijami (srednji vodstveni kader) srednje veliko (6 do 8), učitelji brez funkcij pa komaj 2 do 5.
- veliko predmetov imajo tudi nekateri družbeno najšibkejši učitelji (večina le-teh ima sporne habilitacije in visok formalen status - doktorat znanosti). Ta pojav pa je mogoče pojasniti s tem, da delajo v interesu najvplivnejših univerzitetnikov,

Vplivnost učitelja je mogoče določiti že z dvema parametroma:

- s funkcijo pri vodenju inštitucije,
- s formalnimi pogoji učitelja za opravljanje funkcije (zaposlitev, izvolitev v naziv in doktorat znanosti).

Na primer, redno zaposlen učitelj, ki je član vodstva in ima urejeno habilitacijo, je vpliven in je svojo vplivnost tudi "tržil", saj si je pridobil veliko število predmetov. Učitelj, ki je član vodstva, nima urejene habilitacije in ima doktorat znanosti (formalen pogoj za visoko funkcijo na fakulteti), si je pridobil številne predmete, ker deluje v interesu vplivnih univerzitetnikov. Učitelj, ki ni član vodstva in nima drugih vodstvenih funkcij, svoje avtonomije ne more "unovčiti" in ima malo predmetov.

Specifični načini porazdeljevanja moči so posebej razvidni iz primera obremenitve doc. dr. R. V. (Tabela 4.13). Na šolo je bil vezan kot pogodbeni sodelavec v vlogi asistenta. Po podatkih v Seznamu je doktoriral v letu 1996, v naziv docenta pa je bil habilitiran v letu 1998. Kljub relativno skromnim izkušnjam na pedagoškem in raziskovalnem področju je bil v študijskem letu 1998/99 imenovan za **prodekana za raziskovalno delo in je postal član senata**. Po obremenitvah lahko sklepamo, da je njegova družbena moč skromna. Pri tem se zdi, da je izraz širjenja njegove moči prevzemanje predmetov, kar se je neposredno izrazilo pri predmetu Človeški viri v prometu. Nenajavljeno naj bi višji predavatelj, mag. I. O., v študijskem letu 1999 - 2000 postal asistent pri omenjenem predmetu, čeprav izpolnjuje vse pogoje in je že nekaj let razvijal ta predmet kot nosilec in ga najdemo na repu rang lestvice učiteljev po številu predmetov. Novi nosilec naj bi postal ravno **doc. dr. R. V.**

Tabela 4.13: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. R. V.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Število ur		105				30	30	90	345
Število predmetov		4				1	1	2	5
Trženje v prometu	PrP					X			
Človeški viri v prometu	TEH	X							

Ekonomika žel. prometa	TEH	X						X
Management v prometu	UNI	X					X	X
Trženje v prometu	UNI	X				X	X	X
Ekonomika zračnega prometa	TEH							X
Mednarodna špedicija								X
Redno delovno razmerje								X
Pogodbeno delovno razmerje					X	X	X	
Asistent		X			X	X	X	
Višji predavatelj		X						
Docent								X
Magister		X			X			
Doktor						X	X	X
Prodekan								X
Član senata								X

Vir: avtorja,

Opombe: PrP = program Pomorstvo in promet III; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa.

Negativno razsežnost izjemno velikih obremenitev posameznih nosilcev lahko razumemo glede na funkcije, ki jih visokošolski učitelji opravljajo v družbi. Učitelj je eden izmed osnovnih posrednikov med izvorom in ponotranjenjem informacij (znanja). Omenjena funkcija povezovanja ni enostavna zaradi različnih nalog, ki jo sestavljajo. Posrednik (učitelj) mora praviloma **usklajevati prenos** s prilagajanjem sporočil izvora, tako da so razumljiva in sprejemljiva za sprejemnika. V tej svoji vlogi tudi delno **kontrolira sporočanje**, saj lahko odloča o tem, ali bo posredoval sporočilo ali pa ne. V prilagajanju sporočil predvidenim potrebam sprejemnika lahko **informacije** tudi po svoje **prikroji**, kar lahko povzroči zmalčenje ali netočnost informacije. Posrednik mora večkrat **analizirati in razlagati pomen** sporočila, kar lahko spremeni prvoten pomen. Posrednik mora **zagotavljati fleksibilno prilagodljivost** med stalno se spreminjajočimi izvori in sprejemniki. **S hranjenjem sporočil** postaja pomemben faktor v prostorskem in časovnem povezovanju obeh (izvora in sprejemnika). Učitelj ima pri **pridobivanju, obdelavi in prenosu informacij** pogosto zelo veliko dela, iz katerega izhaja bistveni problem **preobremenjenosti** z informacijami. Posebnost posrednika je tudi v tem, da se ne more v celoti asimilirati z izvorom sporočil, kakor tudi ne s sprejemnikom sporočil. Od obeh ga ločuje sposobnost percepcije, struktura znanja itd., kar pomeni, da ne more dobro komunicirati ne z enim ne z drugim¹⁰³.

Zakonodajalec v Republiki Sloveniji je normiral funkcijo visokošolskega učitelja in sodelavca in jo obravnava integralno preko metod povezave med izvorom in ponotranjenjem. Visokošolski učitelj na eni strani predstavlja neposreden izvor spoznanja kot tudi posrednik pri prenosu informacij, ki se na drugi strani povezuje s sprejemnikom po točno določenih metodah, na pr. predavanja, vaje itd. Glede na raznolikost nalog, ki jih vključujejo funkcija prenosa znanja in metode prenosa, je zakonodajalec normiral tudi neposredne pedagoške obremenitve in s tem postavil minimum kvalitete, ki jih zahteva v procesu izobraževanja.

Iz tabel poimenovanih po posameznih nosilcih pa lahko razberemo predvsem naslednje:

- Iz Vlog za pridobitev mnenja ... je očitna tendenca k prisvajanju kar največjega možnega števila predmetov tudi preko novih programov.
- Učitelji so prekomerno obremenjeni glede na zakonske normative (en učitelj tudi do 1.220 ur glede na Vloge ...).

¹⁰³ Vickery, B., Vickery, A., (1987), Information Science in Theory and Practice, Butterworths, London, str. 52.

- Učitelji si oblikujejo »fevde« s prevzemanjem velikega števila predmetov (5 učiteljev kar 82 predmetov v študijskem letu 1998/99).
- Pri posameznih predmetih se učitelji celo iz leta v leto menjajo (7, 10 in več predmetov).
- Glede na obsežen repertoar predmetov in znanstvenih področij postaja vprašljiva njihova habilitacija, posebno iz področja transporta in prometa.
- »Superučitelji« so praviloma udeleženi v vodenju šole, kar jim povečuje družbeno moč, ki izhaja iz njihovega položaja.
- Obseg obremenitev zmanjšuje vsebinsko moč posameznih učiteljev, ker ne morejo kvalitetno opraviti naloge posrednika med izvorom in sprejemnikom znanja, in s tem se zmanjšuje kredibilnost ustanove.
- Ni poskrbljeno za naslednike, da bi lahko prevzeli delo po upokojitvi posameznih učiteljev. To se posebno odraža na programu Pomorstvo, ki je ostal brez ustreznih učiteljev, nosilcev predmetov.
- Vprašljivo postaja organizirano, načrtno in sistematično posredovanje znanja iz programov v obsegu in kvaliteti po tehnologiji, ki zagotavlja doseganje minimalnih standardov.
- Neracionalna poraba proračunskih sredstev, ki izhaja iz razmerja med vrednostjo *inputov* in vrednostjo *outputov*, to je znanja izhajajočega iz javno priznanega spričevala.
- Merilo občin civilizacijskih in kulturnih vrednot postaja pridobitništvo s prerazporeditvijo obstoječega bogastva ne pa z ustvarjenjem nove vrednosti.

Metoda, njena dinamika in strokovni nesmisel prisvajanja velikega števila predmetov so razvidni iz naslednjega primera: doc. dr. M. B., univ. dipl. ing. Strojništva, je bil leta 1993/94 še višji predavatelj (brez doktorata), ki je poučeval predmete s področja mehanike. V šolskem letu 1994/95 naj bi že razširil svoje znanje na področje ladijskih konstrukcijskih elementov, ki so jih do tedaj praviloma učili učitelji, ki so imeli tudi naziv inženir ladjedelništva. V študijskem letu 1997/98 pa se je mladi doktor znanosti uveljavil v vodstvu FPP in postal prodekan. Opazna je velika korelacija med rastjo formalne družbene moči, ki izvira iz strokovnega naziva in položaja v organizaciji, in dejanske moči v pedagoškem procesu: svojo družbeno moč je razširil na predmete s področja matematike v prometu (matematika + promet). V naslednjem letu pa še na področje tehnične dokumentacije, varnosti in analize prometnih nesreč in integralnih informacijsko upravljaljskih sistemov. Povzemimo: Univerza je objavila, da bo doc. dr. M. B. odgovarjal za predmete z naslednjih področij: mehanika, ladjedelništvo, matematika, promet, tehnična dokumentacija, varnost, prometne nesreče in informatika. Že na ravni osnovne šole bi težko našli učitelja, ki odgovarja za predmete na tako različnih in številnih strokovnih področjih, še manj verjetno je, da bi se kdo na srednji šoli odločil za to. Ta absurd pa je očitno možen na univerzi¹⁰⁴.

Prof. dr. J. Z. je opozoril na nepravilnosti (pozneje so se nekatere izmed njih izkazale celo kot protizakonite) osebno rektorja UL, prof. dr. J. M., z dopisom z dne 20. 08. 1998, in MŠŠ, nato pa še javnost z objavo članka »Superučitelji na visokošolskih institucijah« (Primorske novice, 11.09.1998 in Delo, 15.09.1998). Iz porazdelitve števila predmetov v

¹⁰⁴ Mogoče bi bilo tudi, da so družbeno močni subjekti prisilili doc. dr. M. B. v objavo ali pa da za objavo ni vedel. Ta možnost je malo verjetna, saj je bil doc. dr. M. B. prodekan FPP. Objava se je skoraj v celoti ponovila tudi naslednjem šolskem letu.

šolskem letu 1998/99 je razvidno (Tabela 4.1, 4.2 in 4.3), da so si najvplivnejši učitelji zmanjšali število predmetov, ki so ga porazdelili predvsem na manj vplivne. Ta njihov ukrep potrjuje doslej ugotovljeno razmerje družbene moči med učitelji na FPP.

4.5 Odstopanje organizacije raziskovanja in izobraževanja od organizacije razširjene reprodukcije znanja, ki zagotavlja ustrezno kvaliteto

Po zakonskih določilih naj bi temeljila družbena moč avtonomnega univerzitetnega učitelja predvsem na njegovem strokovnem in pedagoškem znanju. Opisani podatki o primeru FPP opozarjajo, da so na FPP delovali učitelji z izjemno veliko družbeno močjo. Razpoznavni so po vodstveni funkciji in statusu (redno zaposlen, doktorat znanosti itd.). Svojo družbeno moč so krepili s formalnim prisvajanjem pedagoškega procesa (do 19 predmetov z več kot 1.000 ur pedagoškega dela). Ta cilj je bilo mogoče uresničiti le v primeru, da ima FPP velik obseg predmetov (smeri, programov), kar se je tudi zgodilo v študijskem letu 1997/98. Iz seznamov predmetov, ki so jih nadzorovali, in dinamike njihovega pridobivanja je mogoče ugotoviti njihov poseben interes po predmetih, ki so se izvajali na donosnem izrednem študiju. Pretežni del tega študija so bili visoko strokovni programi, na katerih lahko predavajo tudi učitelji z nazivom višjega predavatelja ali predavatelja. Taka razporeditev učiteljskih zmogljivosti po študijskih programih je na FPP povečala kronično pomanjkanje učiteljev z nazivom docent, izredni in redni profesor.

V zadnjem desetletju je gotovo zaostal visokošolski študij, ki daje potrebno raven usposobljenosti za obvladovanje visokih tehnologij (Prašnikar, J., Slabi signali z vrha kvarijo ljudi, Delo, 15.02.2000). Zgornji primeri kažejo, da si univerzitetniki ne prisvajajo družbene moči z obvladovanjem visokih tehnologij, ampak z drugimi prijemi, ki visoko šolstvo oddaljuje od njegovega poslanstva (reprodukcije znanja).

4.5.1 Reprodukcijska neznanja redno zaposlenih učiteljev po kriteriju zakonskih normativov v študijskem letu 1997/98

Kot primer ocenimo reprodukcijo neznanja v študijskem letu 1997/98. V tem študijskem letu naj bi FPP izvajala 14.925 ur študijskih programov.

Ugotovili smo, da je 5 formalno vplivnih univerzitetnikov sodelovalo pri predmetih v skupnem obsegu 4.365 ur, reproducirali pa so neznanje v obsegu 2.865 ur (19 % vseh ur). Družbeno močni učitelji FPP so si večali družbeno moč tudi na račun večjega števila relativno nemočnih »posebnih« učiteljev: brez habilitacije, upokojencev, s Hrvaške itd.

Za reprodukcijo znanja so posebej problematični učitelji brez ustreznih habilitacij. Če v študijskem letu 1997/98 seštejemo ure učiteljev s sporno habilitacijo (prof. dr. J. K., prof.dr. J. F. in prof. dr. M. V., prof. dr. M. Z.), dobimo 1.860 ur.

FPP je izvajala 2.865 ur (19 %) od 14.925 ur programa z učitelji, ki jih ni v seznamih UL ali pa UL ni izvajala tega dela programa. Če k 2.865 uram prištejemo 1.860 ur učiteljev s sporno habilitacijo, dobimo 4.725 ur, kar je 32 % programa, ki ga je UL izvajala na specifičen način (domnevno nezakonito). **5 najvplivnejših učiteljev in 4 najmanj vplivni učitelji so skupaj po zakonskih določilih reproducirali neznanje v deležu 32 % vseh študijskih programov FPP.** Dejansko bi lahko vso to reprodukcijo neznanja (32 %) pripisali vplivnim učiteljem, saj so delovali nevplivni le v interesu vplivnih.

Reproduciranih je bilo še 890 ur neznanja (učitelj s sporno habilitacijo 375, srednje vplivni učitelji 395 in nevplivni učitelji 120), kar je skupaj 5.615 ur (37 %).

Upokojene učitelje štejemo med manj kvalitetne kadre. Po obvestilih je UL zanje planirala 225 ur (oz. 2 %) (prof. dr. M. T., doc. mag. V. K.) pedagoškega dela. Če te ure prištejemo k 5.615, dobimo 5.840 ur ali 39 %. **FPP je torej objavljala, da bo 39 % programov izvajala z učitelji s sporno habilitacijo ali upokojenci ali neznanimi nosilci.**

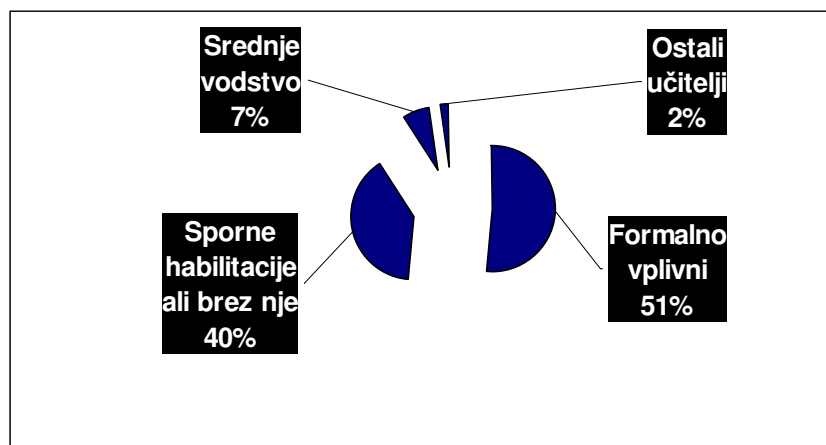
Tabela 4.14: Obseg in deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98

Učitelji	Število učiteljev	Ure reprodukcije neznanja	%
Formalno vplivni	5	2.865	51,0
Sporne habilitacije ali brez nje	5	2.235	39,9
Srednje vodstvo	5	395	7,0
Ostali učitelji	* 8	120	2,1
Skupaj	23	5.615	100,0

Vir: avtorja

Opomba: * = vključen je še 1 asistent, ki je pokrival tudi 75 ur predavanj. Ostale (6) asistente nismo vključili v preglednico redno zaposlenih učiteljev (23 učiteljev + 6 asistentov = 29 redno zaposlenih učiteljev)

Tabela 4.14 prikazuje deleže reprodukcije neznanja posameznih skupin učiteljev. Skupina družbeno najmočnejših učiteljev reproducira kar 51 % vsega neznanja merjenega v obsegu zakonsko normiranih ur. Skupina formalno najšibkejših učiteljev (problematična je habilitacija) reproducira dodatnih 40 % neznanja. Ker so le-ti pod vplivom družbeno najmočnejših učiteljev, lahko izračunamo, da je skupina petih najvplivnejših učiteljev FPP reproducirala neposredno 51 % neznanja, posredno pa še 40 %, kar je skupaj 91 % neznanja vseh redno zaposlenih učiteljev FPP.

Slika 4.3: Deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98

4.5.2 Drugi kriteriji kvalitete pedagoškega procesa

Izjemno velike obremenitve

Družbena nemoč učiteljev s sporno habilitacijo je relativno večala moč vplivnih učiteljev. Štirje učitelji, ki so bili v preučevanem obdobju dekani ali prodekani, naj bi po objavah v študijskem letu 1997/98 pokrivali 3.930 ur (prof. dr. M. B.– 915, doc. dr. M. B.– 1110, prof. dr. L. J.– 1035 in prof. ddr. J. U.– 870 ur). Ti učitelji niso imeli prisile nadrejenih, marveč so se za take objave odločali prostovoljno. Njihova avtonomija produktivnih univerzitetnih učiteljev je zato zelo sporna. Če seštejemo njihovo maksimalno dopustno obremenitev 300 ur po učitelju, dobimo dodatnih 1.200 ur programa z zelo sporno kvaliteto, ki ga je UL ponudila javnosti. Če k zgornjim 5.840 uram prištejemo še njihove maksimalne obremenitve 1.200 ur, dobimo 7.040 ur (47 %). Ker so ti učitelji z nenormalno veliko družbeno močjo sodelovali pri vodenju FPP (bili so tudi člani senata), lahko domnevamo, da se tudi pri ostalih predmetih niso upoštevali normativi in predpisi. Zaradi tega je mogoče, da se več kot 47 % študijskih programov FPP ni izvajalo po predpisih, zaradi česar je utemeljen sklep, da študentje niso pridobili niti minimalna s študijskim programom predpisana znanja.

Po kriteriju velikih obremenitev univerzitetnih učiteljev bi lahko šteli tudi delo formalno srednje vplivnih učiteljev, ki so si pridobili (ali pa so bili nagrajeni) 6 do 8 predmetov, med reprodukcijo neznanja. Njihov skupni obseg ur v študijskem letu 1997/98 je bil 2.385 ur. Če odštejemo že upoštevano reprodukcijo neznanja (395 ur), dobimo 1.990 ur dodatne reprodukcije neznanja.

Pogodbeno delo

Ostali učitelji, ki so poučevali po pogodbi (3.105 ur) so družbeno šibki, zato jih lahko po tem kriteriju (ne pa po zakonskih normativih) uvrstimo med producente neznanja¹⁰⁵.

Če upoštevamo strožje kriterije, kot so zakonski, dobimo še 5.095 ur (1.990 + 3.105) (34 %), kar je skupno 81 % (47 % + 34 %) reprodukcije neznanja.

Od 14.925 ur študijskih programov FPP je le 8 učiteljev izvajalo dejansko avtonomno in brez nerazumno velikih pedagoških obremenitev v obsegu 1.875 (1.995 – 120) ur (12,5 %). Te ure niso bile sporne po zakonskih normativih, po habilitaciji in po številu predmetov.

Študijske programe FPP so pregledale komisije UL in Svet za šolstvo RS. MŠŠ pa jih je financiralo. Ko so konec študijskega leta 1997/98 učitelji FPP ugotovili velike anomalije v izvajanju študijskih programov FPP, UL in ustrezni državni organi niso ukrepali za normalizacijo stanja. V študijskem letu 1998/99 je bilo stanje podobno tistemu iz predhodnega leta, nekatere opisane anomalije pa so se še poglobile.

4.6 Sklep

FPP je močno povečala svoj tržni delež (monopol) na področju visokega šolstva v RS. V preučevanem obdobju je narasel obseg ur njenih programov. Povečali so se prihodki, kar je povzročilo tudi spremembo družbene moči na FPP.

¹⁰⁵ Zakon omejuje obseg dela teh učiteljev na 1/3 vseh ur.

Na fakultetah naj bi si učitelji (po normativnih aktih) večali družbeno moč z naslednji primarni dejavniki:

Strokovna usposobljenost učitelja (merjena tudi z njegovim nazivom) vpliva na reprodukcijo znanja. Kvaliteta njihovega dela izvira predvsem iz kvalitete njihovega raziskovalnega dela na študijskem področju in izkušenj pri delu v visokem šolstvu.

Funkcija v organizaciji dela na fakulteti (dekan, prodekan, vodja katedre, član senata itd.) daje univerzitetnemu učitelju dodatno družbeno moč, ki izhaja iz normativnih aktov ustanove. Na primer, po normativih MŠŠ pridobiva vodja fakultete (dekan) za 50 % večjo plačo, kot jo normalen učitelj, zaposluje nove kadre itd. Po funkciji v organizaciji smo učitelje porazdelili v najvišje vodstvo, srednje vodstvo in učitelji brez vodstvenih funkcij.

Avtonomija univerzitetnemu učitelju omogoča, da relativno svobodno raziskuje, dela v javnosti in uporablja ustrezne pedagoške metode. Po zakonu pridobi to formalno avtonomijo z izvolitvijo v naziv (vsakih pet let). Učitelj, ki ni izvoljen v naziv univerzitetnega učitelja ali pa njegov naziv iz kakršnih koli razlogov ni ustrezen, nima ustrezne avtonomije in dovolj družbene moči za reprodukcijo znanja na ravni, ki jo določajo zakoni in predpisi, zato reproducira neznanje.

Redna zaposlitev je pomembna za stabilno delovanje inštitucije (za izvajanje študijskega programa zakon celo predvideva, da mora imeti inštitucija 2/3 redno zaposlenih učiteljev).

Opisani načini večanja družbene moči učiteljev vplivajo pozitivno na reprodukcijo znanja.

Družbeno moč učiteljev pa manjšajo naslednji dejavniki, ki izhajajo predvsem iz **statusa učiteljev**:

Pogodbeno delo (učenje) se na univerzi praviloma dogovarja za vsako šolsko leto posebej. Pogodbeni učitelj¹⁰⁶ je torej relativno nemočen v primerjavi z dekanom fakultete, s katerim sklepa pogodbo, saj lahko dekan drugo leto s pogodbenim učiteljem pogodbe ne obnovi.

Učitelji, ki imajo na fakulteti **nezakoniti status**, so v ekonomskem pogledu pripravljani delati za manjše plačilo, v pravnem pa so manj odporni na pritiske vplivnih (npr. za sodelovanje v nepravilnostih na ustanovi). V sloju teh učiteljev želimo posebej poudariti učitelje, ki nimajo ustreznega (ali so brez) naziva. Po zakonskih določbah nehabilitirani učitelji in sodelavci ne smejo neposredno sodelovati v pedagoškem delu, torej so obvezni pridobiti si naziv visokošolskega učitelja oziroma sodelavca.

Učitelji iz tujine so gostujoči učitelji. Njihovo delo je pogodbeno ali redno za določen čas. V nekaterih primerih imajo manjšo družbeno moč kot pogodbeni učitelji, saj pri predmetu le sodelujejo, zato nimajo niti avtonomije ocenjevalcev pri izpitih.

Velika večina **učiteljev na FPP iz ekonomsko šibke Hrvaške** povzroča neravnotežje v procesu prenosa znanja. Razumeti moramo, da so to predvsem učitelji z visokimi nazivi, zato je njihovo sodelovanje v pedagoškem in raziskovalnem procesu nujno in težko nadomestljivi v kratkem času. Drugi problem pa izhaja iz same discipline prometne znanosti. Ker gre za občutljivo področje narodnega gospodarstva, obstaja potencialna možnost, da se vpletajo v morebitne raziskovalne projekte hrvaški interesi in prenašajo s predavanji in z vajami na študente. Enostranska vplivnost skoraj izključno hrvaških

¹⁰⁶ Naveza med teorijo in prakso je pomembna prvina pedagoškega procesa, če je ta razumno vtkana v procese poučevanja in raziskovanja. Ker pa strokovnjaki iz prakse niso aktivno udeleženi v delu šole (npr. raziskovalnem delu), naj bi se praviloma njihov interes osredotočil na plačo, razen izjem. V tem smislu predstavljajo tudi oni obvladljiv segment.

učiteljev iz tujine lahko povzroči deformacije v razreševanju prometnih problemov naše države. Vsak izobraževalni sistem potrebuje vnose iz drugega okolja, da obogati lastna spoznanja, zato bi upravičeno pričakovali tudi gostujoče profesorje iz EU, saj se pogajamo za njeno polnopravno članstvo.

Upokojeni učitelji praviloma nimajo ustreznih psihofizičnih sposobnosti za intenzivno raziskovalno, strokovno in pedagoško delo. V primerjavi z drugimi pogodbenimi učitelji ne prinašajo niti znanj iz drugih sredin. Upravičeno torej domnevamo, da na mlajše prenašajo zastarelo znanje. Tudi upokojeni učitelji naj bi bili vezani na šolo predvsem zaradi povečanja lastnih dohodkov, zato predstavljajo večinoma sistemu lahko prilagodljiv segment.

Učitelji z manjšo družbeno močjo ne izpolnjujejo vseh minimalnih pogojev, ki jih določa zakon za avtonomno delo visokošolskega učitelja, zato reproducirajo neznanje.

Družbeno močan učitelj pa si večja družbeno moč tudi s prisvajanjem večjega števila predmetov, večjega števila raziskovalnih projektov, predsedovanjem na konferencah itd. V preučevanem primeru se omejujemo na preučevanje večanja družbene moči s **prisvajanjem predmetov**.

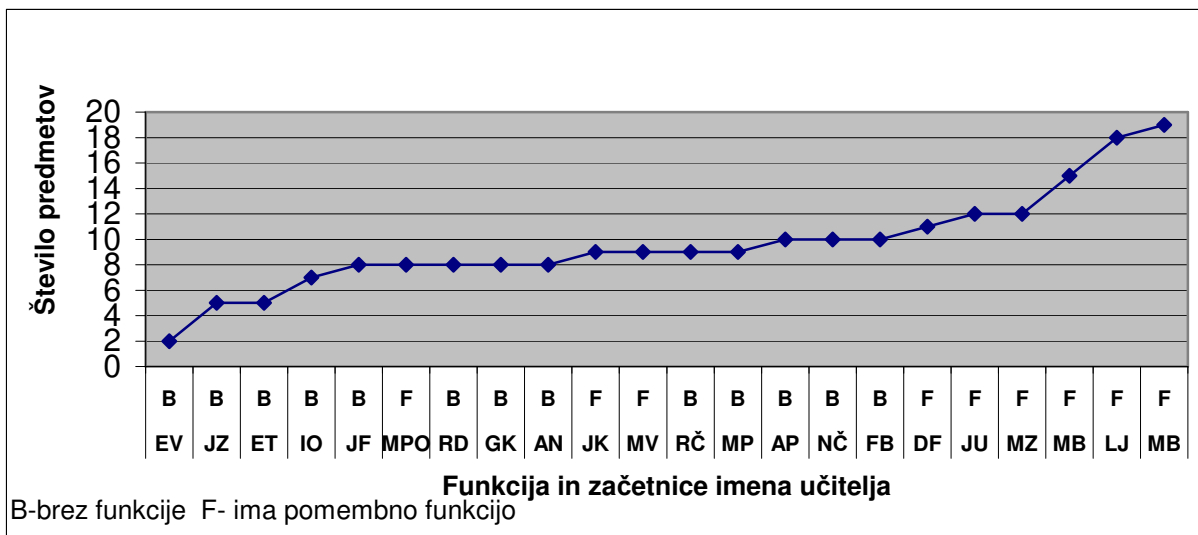
Motivi za prisvajanje predmetov so naslednji:

- pridobitništvo pri izvajanju izrednega študija,
- večanje pogajalske moči v primerjavi s študenti,
- boljši položaj pri strokovnem napredovanju,
- boljši položaj pri korupciji študentov,
- utrjevanje delovnega mesta.

Po kriteriju števila predmetov in števila ur v pedagoškem procesu, pri katerem naj bi sodelovali, smo redno zaposlene učitelje delili v 3 skupine: učitelji z velikim številom predmetov (9 in več), učitelji s srednje velikim številom predmetov (6 do 8) in učitelji z normalnim številom predmetov (5 ali manj). Do študijskega leta 1996/97 so imeli le redki učitelji FPP 3 do 4 predmete, v istem letu pa se je povečalo število predmetov na posameznega učitelja tudi za 3 do 4 krat. Analize so pokazale tesno povezavo med številom predmetov in funkcijo v organizaciji: **učitelji z visokimi formalnimi funkcijami so imeli tudi veliko število predmetov in ur**. Učitelji, ki niso imeli formalnih funkcij, pa so imeli majhno število predmetov. Iz Slike 4.4 je razvidno, da so **funkcije v organizaciji temeljni vir vplivnosti učiteljev. Le-ti so izkoristili svoje funkcije in si prisvojili veliko število predmetov, kar jim je omogočalo večanje zaslužkov in utrjevanje vplivnosti**.

Posebej obravnavamo skupino najmanj vplivnih redno zaposlenih učiteljev, čigar družbena nemoč izvira iz **neurejenega statusa**: nimajo habilitacije ali pa je le-ta sporna. Po zakonskih normativih učitelji s sporno habilitacijo ne bi smeli sodelovati v pedagoškem procesu. Z vidika širjenja neznanja njihovo delo lahko v celoti štejem v reprodukcijo neznanja.

V skupini učiteljev s sporno habilitacijo (izvolitvijo v naziv učitelja) so posebej zanimivi učitelji, ki imajo doktorat znanosti. V preučevanem primeru jih najdemo v samem vodstvu FPP in drugih najvišjih organih. Imajo tudi veliko število predmetov. Tem sicer družbeno nemočnim učiteljem so najvplivnejši učitelji domnevno protizakonito omogočili, da so si pridobili navidezno veliko družbeno moč (visoke funkcije), ki so jo uresničili s prisvajanjem velikega števila predmetov. Učitelji s sporno habilitacijo so (nerezistentno) delovali predvsem v interesu najvplivnejših učiteljev.

Opomba: Oznake pod X osjo so začetnice imen učiteljev.

Slika 4.4: Število predmetov redno zaposlenih učiteljev po Vlogah za pridobitev mnenja o novih študijskih programih članic univerze iz 1995/96

Reprodukcijo neznanja merimo z dvema kriterijema:

- s številom ur nadobremenitve, ki presega zakonske normative (letno 300, 400 oziroma 450 ur po učitelju). Po tem kriteriju je reprodukcija neznanja vsak učni proces, ki ga ne izvajamo skladno z zakonsko določeno minimalno kvaliteto.
- s številom predmetov na učitelja. Veliko število predmetov na učitelja slabša kvaliteto dela, saj učitelj ne more raziskovati številnih strokovnih področij, še posebej, če se iz leta v leto spreminjajo sezname teh predmetov. Za zgornjo mejo produkcije znanja po tem kriteriju smo izbrali 5 predmetov. To je zgornja meja števila predmetov, ki je na FPP prevladovala do študijskega leta 1995/96. Letno spreminjanje števila predmetov na učitelja pa naj ne bi presegalo en predmet. Ta kriterij ne izhaja neposredno iz zakonskih določil.

Oglejmo si, kakšna je bila reprodukcija neznanja posameznih vplivnih skupin iz našega primera v študijskem letu 1997/98, ko naj bi FPP izvajala 14.926 ur študijskih programov.

Redno zaposleni učitelji z visoko funkcijo, urejeno habilitacijo in velikim številom predmetov (9 in več)

V tej skupini je 5 učiteljev, ki so bili nosilci 64 predmetov s skupaj 4.365 urami. Ker normativi (po interpretaciji) dopuščajo učitelju največ 300 ur neposrednega pedagoškega dela, bi ta skupina morala biti obremenjena največ s 1.500 urami. Njihova skupna nadobremenitev je bila 2.865 (4.365 - 1.500) ur. Vsak učitelj iz te skupine je v povprečju obvladoval svojih 300 ur in dodatnih 573 (2.865/5) ur ali še 1,9 učitelja (573/300). Posamezni učitelji so neposredno obvladovali tudi tri učitelje. Po kriteriju nadobremenitev je njihova reprodukcija neznanja 2.865 ur.

Tabela 4.15: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. M. B.

Predm./Funkcije/Naziv/Dokt.	Smer	Vloge	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99
Σ predavanja, vaje		1220		165	255	195	375	1110	695
Reprodukcija neznanja		920		0	0	0	75	810	395
%reprodukcije neznanja		306		0	0	0	23	270	131
Število predmetov		19		2	4	4	6	14	14
Osnove statike, dinam. in trdn.	VŠT			X					
Tehniška mehanika I.	VŠP			X	X	X			
Mehanika	VŠT				X	X			
Tehniška mehanika II.	VŠP				X	X	X		
Ladijski konstrukcijski elem.	VŠP				X	X	X		
Mehanika	TEH	X					X	X	X
Matem. Metode in posl. račun	TEH	X							
Varnost.in tehn.anal. pr. nesr.	TEH	X						X	X
Varnost in tehn.anal. pr. nesr.	TEH	X							
Mehanika in hidromehanika	POM	X					X	X	X
Mehanika	UNI	X					X	X	X
Tehnična dokumentacija	UNI	X							
Matem. Metode v prometu	UNI	X							
Uporaba matem. metod v pr.	UNI	X					X		
Dinamika vozil	MAG	X						X	X
Integralni info.uprav. sistemi	MAG	X						X	X
Matem. Metode in posl. račun	ENE A	X							
Mehanika	ENE A	X						X	X
Tehnična dokumentacija	ENE A	X							
Konstrukcijski elementi	ENE A	X							
Matematične metode	ENE B	X							
Tehnična dokumentacija	ENE B	X						X	X
Mehanika in hidromehanika	ENE B	X						X	X
Konstrukcijski elementi	ENE B	X							
Matematične metode	POM N							X	
Matematične metode	POM L							X	X
Tehnična dokumentacija	POM L							X	X
Diplomski seminar	UNI							X	X
Varnost in tehn.anal.pr.nesr.	UNI							X	X
Matematika v navtiki	POM								X
Predstojnik VŠ		X		X	X	X	X		
Prodekan								X	
Magister		X		X	X	X			
Doktor							X	X	X
Višji predavatelj		X		X	X	X	X		
Docent								X	X
Član senata							X	X	
Sestavljaavec programov		X							

Vir: avtorja

Opombe: VŠT = višješolski program Tehnologije prometa; VŠP = višješolski program Pomorstvo II; TEH = visokošolski strokovni program Tehnologije prometa; POM visokošolski program Pomorstvo; POM N = visokošolski program Pomorstvo, smer navtika; POM L = visokošolski program Pomorstvo, smer ladijsko strojništvo; UNI = univerzitetni program Tehnologije prometa; MAG = Magistrski podiplomski študij Prometnih ved. ENE A = program Prometno-energetska tehnika, smer A; ENE B = program Prometno-energetska tehnika, smer B.

Na univerzi je vreden zaupanja tudi učitelj, ki strokovno odgovarja za obsežna področja, na primer, mehanika, ladjedelništvo, matematika, promet, tehnična dokumentacija, varnost, prometne nesreče in informatika (glej Tabelo 4.15).

Učitelj preprosto ne more raziskovati strokovnih področij večjega števila različnih predmetov, še posebej, če letno spremeni celo 4 predmete, zato lahko tako delo v celoti štejemo med reprodukcijo neznanja. **Po kriteriju števila predmetov je vseh 4.365 ur te vplivne skupine učiteljev le reprodukcija neznanja.**

Ogromna rast vpliva posameznih učiteljev (tudi do 300 %) je predvsem posledica pomanjkanja nadzora republiških organov. Le-ti so odobrili izvajanje obsežnih študijskih programov, ne da bi bilo zagotovljeno potrebno število kadrov in ustrezne strokovne osnove za njihovo spreminjanje.

Redno zaposleni učitelji s srednjo vodstveno funkcijo, z urejeno habilitacijo in z velikim številom predmetov (6 do 9)

V tej skupini je 5 učiteljev, ki so obvladovali 36 predmetov s 2.385 urami. Večina teh učiteljev je višjih predavateljev, ki imajo predpisane večje pedagoške obveznosti (240 ur je 100 %). Vzeli smo maksimalno še dopustne obremenitve 400 ur. Po kriteriju nadobremenitve je bila **reprodukcija neznanja učiteljev iz te skupine 395 ur.**

Vsi učitelji iz te skupine so imeli veliko število predmetov, zato njihovo delo (2.385 ur) po kriteriju števila predmetov na učitelja uvrščamo v reprodukcijo neznanja.

Redno zaposleni učitelji brez vodstvenih funkcij, z urejeno habilitacijo in z normalnim številom predmetov (do 5)

V tej skupini je 8 učiteljev, ki so obvladovali 32 predmetov s 1.995 urami. Dva učitelja sta nad obremenjena skupaj za 120 ur. Po kriteriju nadobremenitev je **reprodukcija neznanja torej 120 ur.** V tej skupini so sezname predmetov posameznih učiteljev relativno konstantni, zato v tej skupini ni reprodukcije neznanja zaradi številnih predmetov. V skupini je tudi učitelj zaposlen na FPP že več kot 20 let z doktoratom znanosti in le s 4 predmeti, kar dokazuje, da na FPP učitelji niso pridobivali predmetov zaradi visokih stopenj izobrazbe.

Redno zaposleni učitelji z vodstvenimi funkcijami, s sporno habilitacijo in z velikim številom predmetov (več kot 6)

V tej skupini so 4 učitelji s 1.860 urami in 27 predmeti. Imeli so visoke vodstvene funkcije, bili so tudi člani senata FPP. Ker so bili brez habilitacije ali so imeli neustrezno, je celotno njihovo pedagoško delo v obsegu **1.860 ur le reprodukcija neznanja.**

Redno zaposleni učitelji brez vodstvenih funkcij, s sporno habilitacijo in z majhnim številom predmetov (5 ali manj)

V tej skupini je en učitelj s 5 predmeti in **375 urami reproduciral neznanje.** Njegov primer kaže, da nevpilvni (nehabilitirani) učitelji ne pridobivajo velikega števila predmetov kar avtomatično, torej morajo ustrezati tudi dodatnim pogojem: imeti morajo interese po privzajanju predmetov, ustrezen status (doktorat, redna zaposlitev itd.).

Reprodukcijo neznanja po **kriteriju zakonskih normativov** posameznih skupin učiteljev v študijskem letu 1997/98 in njene deleže prikazujeta Tabela 4.16 in Slika 4.5. **Od 14.925 ur letnega programa v študijskem letu 1997/98 so reproducirali redno zaposleni učitelji (brez upokoencev itd.) 5.615 ur (37 %) neznanja. Pet formalno najvplivnejših učiteljev in pet najmanj vplivnih so skupaj reproducirali 91 % tega neznanja, 13 drugih učiteljev pa je reproduciralo 9% neznanja, od tega srednje vodstvo 7,0 %.**

Tabela 4.16: Obseg in deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98

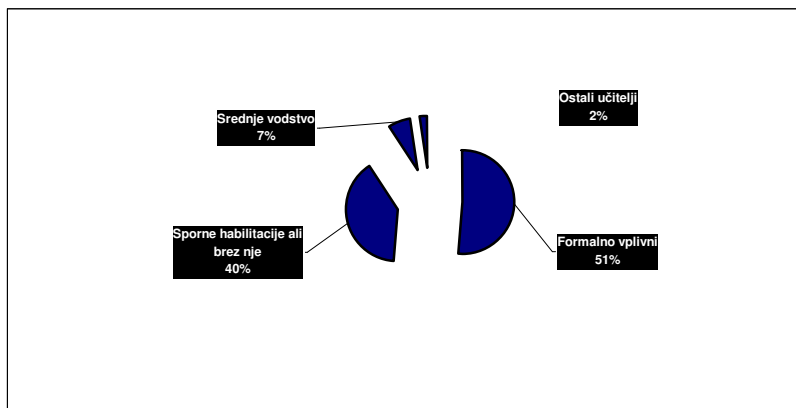
Učitelji	Število	Ure reprodukcije	%	Število predmetov	Število predmetov
----------	---------	------------------	---	-------------------	-------------------

	učitelj	neznanja			na učitelja
Formalno vplivni	5	2.865	51,0	64	12,8
Sporne habilitacije ali brez nje	5	2.235	39,9	32	6,4
Srednje vodstvo	5	395	7,0	36	7,2
Ostali učitelji	* 8	120	2,1	32	4,0
Skupaj	23	5.615	100,0	164	7,1
Od tega ponavljajoči se predmeti				41	
<i>Predmeti</i>					123

Vir: avtorja

Opomba: * = vključen je še 1 asistent, ki je pokrival tudi 75 ur predavanj. Druge (6) asistente nismo vključili v preglednico redno zaposlenih učiteljev (23 učiteljev + 6 asistentov = 29 redno zaposlenih učiteljev)

Obremenitve s predmeti niso porazdeljene enakomerno, kot je to običajno v šolah (tudi za FPP do študijskega leta 1995/96), marveč po družbeni moči: vplivni učitelji 12,8 predmetov, nevplivni 4. Le 8 od 23 učiteljev so imeli dovolj družbene moči (rezistence), da so bili nosilci manj kot 5 predmetov, kar jim je uspelo brez dodatne družbene moči, ki izvira iz funkcije v organizaciji.

Slika 4.5: Deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98

Vplivnost učiteljev temelji predvsem na funkciji v organizaciji, ki dejansko nima nobene zveze z učenjem¹⁰⁷, zato lahko govorimo o managerski delitvi pedagoških obveznosti, ne pa o pedagoški delitvi obveznosti, in managerski reprodukciji neznanja.

Vpliv učiteljev ne temelji na stopnji strokovne izobrazbe (doktoratu znanosti). Redno zaposleni učitelji z doktoratom znanosti so obvladovali 64 predmetov, kar na prvi pogled kaže na znatno družbeno moč učiteljev z nazivom doktor znanosti. Na drugi strani pa so učitelji z doktoratom znanosti in zelo skromno družbeno močjo, saj obvladujejo le 4 predmete. Doktorat znanosti (stopnja izobrazbe) je torej le potreben, ne pa zadosten pogoj za vplivnost. **Učitelj, doktor znanosti, si mora pridobiti tudi vodstveno funkcijo, da si zagotovi dovolj družbene moči, da lahko pridobiva nove predmete.**

Značilen je primer **učiteljev z nazivom doktor znanosti, ki pa nimajo habilitacij ali pa so le-te neustrezne**. Zaradi tega jih uvrščamo v razred družbeno najšibkejših učiteljev. V

¹⁰⁷ V nekaterih ustanovah večino teh funkcij opravlja manager.

normalnih šolskih sistemih bi ti nevpilvni učitelji opravljali kvečjemu zelo omejen obseg dela v zelo omejenem obdobju. V preučevanem primeru pa družbeno najšibkejši učitelji, ki domnevno ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za učenje, obvladujejo po 20 predmetov in opravljajo vodstvene funkcije na FPP. Pojav je mogoče pojasniti z interesi najvplivnejših učiteljev. **Vplivni učitelji so omogočili družbeno najšibkejšim (nerezistentnim) učiteljem, ki imajo nazive doktor znanosti:**

- Delo v senatu. V senatu, ki ima 8 članov, so bili domnevno protizakonito 4 učitelji brez ustreznih habilitacij, torej družbeno najšibkejših. Taka sestava senata je ugodna za najvplivnejše učitelje, saj jim ni treba deliti oblasti s srednje vplivnimi učitelji; če upravne funkcije delijo z najšibkejšimi, celo povečujejo svojo družbeno moč, ki izvira iz funkcije, ki jo opravljajo.
- Nosilstvo velikega števila predmetov. V študijskem letu 1998/99 so bili učitelji iz sloja družbeno najšibkejših nosilci 48 predmetov, kar je povprečno 12 predmetov na učitelja. Vplivni učitelji tako posredno preko družbeno najšibkejših učiteljev obvladujejo tudi druge predmete: zlahka jim jih odvzamejo ali dajo nove itd. Značilen je primer prof. dr. M. .Z., ki je imel v študijskem letu 1997/98 le 5 predmetov, že za naslednje leto pa je bilo objavljeno, da obvladuje 20. To je predvsem posledica javno objavljenega pojava "superučiteljev", zaradi česar so se morali vplivni univerzitetniki v študijskem letu 1998/99 odreči nekaterim predmetom. Svoje število predmetov so zmanjšali s 64 na 55, s preostalimi pa so obremenili manj vplivne, ki se jim je število predmetov skoraj podvojilo (iz 27 v študijskem letu 1997/98 na 48 v študijskem letu 1998/99).

V študijskem letu 1997/98 je 5 najvplivnejših učiteljev neposredno in posredno obvladovalo 91 (64 + 27) predmetov s 6.225 (4.365 + 1.860) urami. Vsak je torej obvladoval sebe (300ur) in še 3,15 učitelja. Iz podatkov izhaja, da družbena moč učitelja temelji predvsem na funkciji, ki jo ima na fakulteti, strokovni nazivi so le pogoj za zasedbo funkcije.

Z družbeno nemočnimi učitelji so vplivni učitelji nadzorovali fakulteto. Pa ne le to. **Ogrožali so tudi zakonitost delovanja FPP**, saj je določeno, da mora šola izvajati vsaj 2/3 programov z lastnimi habilitiranimi učitelji in sodelavci.

Komisija UL je konec leta 1999 ugotovila, da si morajo vsaj 4 učitelji FPP pridobiti veljavno habilitacijo UL. Ministrstvo za šolstvo vodi evidenco kadrov, v katero sodi tudi doseženi naziv. Dolžno je kontrolirati, če se na zavodih spoštujejo z zakonom predpisani normativi. Iz ugotovitev komisije izhaja, da **MŠŠ ni nadzoroval pogojev.**

5. EKONOMSKI VIDIK PRISVAJANJA MOČI

5.1 Javnost študija in minimalni standardi

Z ekonomskega vidika so informacije (znanje) lahko javna ali privatna dobrina. V formalnem smislu je to odvisno predvsem od tega, kdo financira njihovo reprodukcijo. Javne visokošolske in raziskovalne zavode v Republiki Sloveniji praviloma financira država preko proračunske porabe (izredni študij je temu izenačen). Informacije in znanje so zato **javna dobrina**, namenjena rasti družbene produktivnosti in s tem njene blaginje. Z drugimi besedami, država financira povečanje profesionalne in splošne ravni znanja in civilizacijskih vrednot, da bi okrepila potenciale razvoja družbene skupnosti.

Proces izobraževanja predstavlja spreminjanje študentove strukture in količine znanja. Šole pa so najpomembnejše družbene ustanove za pripravo mladih na njihovo produktivno vlogo v gospodarstvu. V poenostavljeni obliki je Arrow določil tri cilje univerzitetnega izobraževanja:

zadovoljitev družbenega povpraševanja po izučeni kadrih, celosten razvoj posameznih talentov in njihovih osebnosti in vzgoja družbenih vrednot.

Prvi cilj je najbližji ekonomskemu razmišljanju, ker je usmerjen v akumulacijo človeškega kapitala; skupaj z opredmetenim kapitalom proizvajamo nove dobrine¹⁰⁸. S financiranjem visokošolske dejavnosti družba investira v človeški kapital v pričakovanju visokega bodočega donosa v obliki bodoče povečane produktivnosti in povečane družbene blaginje.

Ekonomska učinkovitost izobraževanja je odvisna od razmerja med *inputi* in *outputi* v proizvodni funkciji izobraževanja. Na splošno merimo *outpute* s produktivno močjo izobraženih posameznikov in s povečano družbeno blaginjo. *Inputi* v izobraževalni proces so različne sestavine, kot so študenti, učitelji, učbeniki in njim podobni materiali, oprema, predavalnice, laboratoriji itd. Tehnologijo izobraževanja pa predstavljajo izobraževalni procesi v zavodih, ki vključujejo študijske programe, pedagoške metode, organizacijo šole, vodenje in kontrolo.

Tudi izvajanje izrednega študija vsebuje lastnosti javnega, čeprav ga financirajo študenti s šolninami. Javnost izhaja iz organizacije izobraževalnega procesa, ki se izvaja na javnem zavodu kot vzporedna dejavnost rednemu študiju. Oba delita javno veljavno spričevalo, ki je pridobljeno po postopkih, ki jih predpiše država. Študij se izvaja z organizacijsko strukturo in njegovo infrastrukturo, ki ju je preskrbela družba v mejah svojih zmožnosti.

Kot vidimo, se v visokošolskem izobraževanju vzpostavljajo temeljni ekonomski odnosi, ki veljajo za reprodukcijo. Ta naj bi se udejanjila na osnovi načela racionalnosti: minimalna vlaganja za maksimalni rezultat. Bistveni vložek v enostavno in razširjeno reprodukcijo znanja predstavljajo ustrezno usposobljeni učitelji z njihovim obveznim stalnim izpopolnjevanjem. Izobraževalna dejavnost je izrazito delovno intenzivna dejavnost. Delovni procesi se odvija v tesnem medsebojnem odnosu učitelj-učenc. Zaradi ekonomskih in drugih

¹⁰⁸ Arrow, K.J., (1993), *Excellence and Equity in Higher Education*, Education Economics, Recent Developments in the Economics of Education, Edited by Elchanan Cohn and Geraint Johnes, The International Library of Critical Writings in Economics, str. 5, 6.

razlogov je število učencev na enega učitelja večje. Standard v visokošolskem izobraževanju naj bi bil 20 študentov na 1 visokošolskega učitelja in sodelavca¹⁰⁹. Manjši vendar nepogrešljivi delež so *inputi* v materialno osnovo dela (predavalnice, knjižnice, laboratoriji, oprema itd.). Kot smo omenili, je *output* sistema pridobljeno znanje posameznega udeleženca. Ker kvantificiranje tega znanja presega cilje te razprave, nas zanima, **če se v sistemu proizvaja vsaj minimalno znanje, ki ga določajo predpisani standardi**. Predpostavljamo, da je država, z določitvijo minimalnih standardov, predhodno že določila (minimalni) obseg in (minimalno) kvaliteto znanja diplomantov v mejah razpoložljivih virov.

5.2 Velik obseg delovanja učiteljev z visokimi nazivi pri visokošolskem izrednem študiju

V predhodnem poglavju smo ugotovili zelo neobičajne količine ur in predmetov posameznih učiteljev, ki jih objavlja UL. Pokazali smo, da je to nenormalno stanje verjetno tudi posledica posebnih interesov pri izrednem študiju. Zato bomo to problematiko raziskali posebej.

Izhajamo iz koncepta integralnosti pedagoškega dela in iz odgovornosti nosilcev predmetov, ki jih kot minimalni standard predpisuje slovenska visokošolska zakonodaja. **Dani standardi nam predstavljajo merilo oz. razmejitev med reprodukcijo znanja in reprodukcijo neznanja.**

Ker ne moremo podati celostne podobe o pojavu številnih neobičajnih obremenitev na FPP¹¹⁰, podajamo primer izvedbe študijskega programa, ki le delno razgali problem prekomerne obremenitve.

Spomnimo se, da je FPP objavila, da bo v študijskem letu 1998/99 lahko izvajala 16.950 ur študijskih programov, in sicer Tehnologijo prometa (visokošolski in univerzitetni), visokošolska študijska programa Pomorstvo in Prometno-energetsko tehniko ter magistrski podiplomski študij¹¹¹. Za objavljene programe se je FPP obvezala, da jih bo, če bodo izpolnjeni pogoji vpisa, izvajala kot redni in / ali izredni študij. Konkretna izvedba programa pa bi morala biti razvidna iz urnikov predavanj in vaj za omenjeno študijsko leto. Ker je relativno težko zbrati vse podatke o izvajanju programov FPP, si kot primer pogledjmo, kaj se dogaja z obremenitvami učiteljev na visokošolskem programu Tehnologije prometa s splošnim modulom, ki ga je objavila FPP v Seznamu predavanj UL, pri izrednem študiju. Ta študijski program je še posebej primeren za analizo interesov vplivnih univerzitetnikov. Gre namreč za visoko strokovni študij, pri katerem sodelovanje učiteljev z visokimi nazivi (docent in višji) ni nujno, saj ga samostojno **lahko izvajajo predavatelji in višji predavatelji**. Ker FPP primanjkuje kadrov z visokimi nazivi, bi bilo racionalno izvesti program s predavatelji in višjimi predavatelji. Če v njem sodelujejo (v veliki meri) vplivni univerzitetniki, je to očitna posledica (subjektivnih pridobitniških...) interesov univerzitetne elite, ne pa strokovnih motivov.

Visokošolski program Tehnologija prometa se v tretjem letniku deli na več modulov (smeri): Splošni, Cestni promet, Železniški promet, Letalski promet, Pomorski promet, PTT in

¹⁰⁹ Free University of Amsterdam.

¹¹⁰ Omenili smo že programirane obremenitve doc. dr. M. B. (1.220 ur), medtem ko zakon določa 180 ur neposrednega pedagoškega dela, z možnim odstopanjem do 240 ur, interpretacija zakona pa je dovoljevala maksimalno obremenitev 300 ur. Njegova prekomerna obremenitev bi mu vsaj teoretično lahko nanesla tudi do 11 mio SIT avtorskega honorarja letno.

¹¹¹ Niso vštete ure dodatnih skupin za vaje.

Zavarovalna tehnika. Obseg ur visokošolskega programa Tehnologije prometa - splošni modul v tretjem letniku je 1.995 ur (brez obvezne prakse), torej nekaj več kot 11 % objavljenih programov rednega študija. Ta program se izvaja kot redni in izredni študij¹¹². Poglejmo si, kaj se je v praksi izrednega študija dogajalo s programom Tehnologije prometa s splošnim modulom v študijskem letu 1998/99. Omenjeni visokošolski program se je izvajal za izredne študente po planirani dinamiki v treh krajih istočasno (Portorož, Ljubljana in Celje).

V omenjenih centrih je FPP v študijskem letu 1998/99 izvajala skupaj 1.144 ur pedagoškega procesa za splošni modul. Tabela 5.1 prikazuje skupne obremenitve posameznih učiteljev pri njegovem izvajanju. Kot je že rečeno, govorimo le o visokošolskem programu Tehnologije prometa s splošnim modulom¹¹³, ki predstavlja 11 % ur vseh programov, ki jih objavlja FPP. Obremenitve v tabeli 5.1 torej ne zajemajo drugih izrednih študijev niti rednega študija.

Iz urnika predavanj lahko razberemo naslednje obremenitve pri izvajanju izrednega študija za konkretno študijsko leto, to je 1998/99, ki so prikazani v Tabeli 5.1:

Tabela 5.1: Razvrstitev programiranih obremenitev nosilcev po študijskem koledarju za izredni študij v študijskem letu 1998/99 za visokošolski program Tehnologije prometa, vključno s splošnim modulom

Visokošolski učitelji	Programirane ure predavanj	Normativ neposrednega pedagoškega dela	Indeks obremenitve na normativ
Senatorji oz. redni in izredni profesorji, docenti	664		
Prof. dr. M. B.	184	180	102,22
Doc. dr. M. B.	128	180	71,11
Prof. ddr. J. U.	128	180	71,11
Doc. dr. M. P.	64	180	35,56
Prof. dr. M. Z.	64	180	35,36
Prof. dr. L. J.	48	180	26,67
Prof. dr. J. F.	48	180	26,67
Drugi učitelji	480		
Mag. A. P., VP	96	240	40,00
Mag. A. N., VP	64	240	26,67
Mag. I. O., VP	64	240	26,67
Dr. I. S., VP	48	240	20,00
T. M.	48	270	17,18
M. T.	48	270	17,18
Mag. E. T., VP	48	240	20,00
Dr. M. P.	32	240	13,13
Mag. M. J., VP	32	240	13,13
Skupaj	1.144		

Vir. Študijski koledar za izredne študente po visokem strokovnem programu v letu 1998/99, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet, Portorož, 26.09.1998.

Iz Tabele 5.1 razberemo, da so na visokošolskem programu bili najbolj obremenjeni prof. dr. M. B.¹¹⁴, prof. ddr. J. U., doc. dr. M. B., mag. A. P., VP, doc. dr. M. P. in prof. dr. M. Z.. Izredna profesorja prof. dr. L. J. in prof. dr. J. F. pa sta glede na indeks enako obremenjena

¹¹² Ure izrednega dodiplomskega študija niso vštete v 16.950 urah.

¹¹³ Študijski koledar za izredne študente po visokem strokovnem programu v letu 1998/99, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet, Portorož, 26.09.1998.

¹¹⁴ Po tolmačenju dekana FPP, prof. dr. S. P. (dopis mag. I. O. z dne 20. 03. 2000), je to le spodnja meja ur, ki jih mora učitelj izvajati. Dejansko naj bi v praksi imel še vsaj 10 ur dela z vsako skupino (30) študentov. Ocenjujemo, da bi se v tem primeru število ur dela vsaj podvojilo. O teh urah dela v skupinah pa nimamo evidenc, zato niso upoštevane.

kot višja predavatelja mag. A. N. in mag. I. O.. Iz tabele je tudi razvidno, da so bili trije obremenjeni učitelji (od skupno 16) senatorji oz. učitelji z visokimi nazivi in vplivnim položajem, katerih sodelovanje pri visokošolskem študiju ni nujno, še posebno zato, ker šoli primanjkuje strokovnjakov s tako visokimi nazivi. Tabela kaže, da so ti trije senatorji oz. učitelji z nazivom docent in višjim pokrivali kar 38 % ur programa izrednega študija. Vseh senatorjev oz. učiteljev z nazivi docent in višjim je bilo pri izvajanju tega izrednega študija kar 7 (44 % od sodelujočih učiteljev). Izvedli so 58 % (planiranih) ur programa.

Poudariti velja, da so prav senatorji oz. učitelji z nazivi docent in višjim po najavah najbolj preobremenjeni s pedagoškimi obveznostmi že pri rednem študiju in zaradi tega že pri rednem študiju niso mogli zagotoviti minimalne kvalitete (znanja), ki jo določajo standardi.

Skratka: sodelovanje najbolj vplivnih univerzitetnikov pri tem visokošolskem programu ni bilo koristno (z vidika zagotavljanja minimalnih standardov znanja) še manj pa nujno, saj bi to delo lahko opravili ustrezno habilitirani predavatelji, ki jih ne primanjkuje (v taki meri) in jih šola poleg tega ne more angažirati pri univerzitetnem in podiplomskem študiju. Sodelovanje vplivnih učiteljev pri tem programu je torej možno razložiti le z osebnimi (tudi ekonomskimi) cilji univerzitetne elite, ne pa z objektivnimi potrebami.

Če 184 uram dela prof. dr. M. B. na izrednem visokošolskem študiju Tehnologije prometa s splošnim modulom (Tabela 5.1.) dodamo 300 ur obremenitve na rednem študiju (Kot rečeno v praksi lahko učitelji delajo pri rednem študiju tudi do plačanih 300 ur. To potrjuje tudi izjava prof. dr. M. B. /Superučitelji ali slaba matematika, Delo, 19.09.2000/, da profesor na rednem študiju tedensko lahko opravlja največ deset ur /300 ur letno/, plačan pa je le za osem /240 ur letno/. Zaradi že omenjenega nosilstva velikega števila predmetov lahko domnevamo, da je prof. dr. M. B. opravil te ure.), ugotovimo, da je neposredna obremenitev prof. dr. M. B. znašala lahko tudi 484 ur, to je 2,69 krat večja, kot je zakonska norma (180 ur). Vsaj teoretično (iz objav UL) lahko sklepamo, da se je v konkretnem primeru reproduciralo 169% več neznanja kot znanja (razmerje znanje : neznanje = 37 % : 63 %). Prof. dr. M. B. ima najvišji naziv na univerzi. Predvideno je, da se z višjimi nazivi zmanjšujejo pedagoške obremenitve učiteljev in večajo obremenitve z raziskovalnim delom. Kljub temu je bil prof. dr. M. B. na prvem mestu po obremenitvah na izrednem študiju. Ker je imel najvišji naziv, je mogoče izvajal tudi podiplomski študij na FPP ali na kakšni drugi fakulteti (Ekonomski, Fakulteti za gradbeništvo itd.), zato je 269 % spodnja meja njegovih pedagoških obremenitev.

Po podatkih UL (Ostan, I., Izpiti na fakulteti za pomorstvo bodo!, Delo, 08.06.1999) je vrednost pedagoške ure prof. dr. M. B., dekanice FPP, presegala 40.000 SIT. Če njene ure ovrednotimo po najnižji tarifi 30.000 SIT na pedagoško uro višjega predavatelja (Profesor pravi, da zasluži preveč, Delo, 09.03.2000), dobimo letni znesek 5.520.000 SIT (Niso všteti dohodki od vodstvenih funkcij in raziskovalnega dela). Bruto plača višjega predavatelja v letu 1999 je bila 3.881.000 SIT (Tabela 5.2). V primeru vplivnih univerzitetnikov so prihodki od rednega in izrednega študija vsaj v razmerju 41% : 59% (3.881.000 : 5.520.000) in skoraj dosegajo razmerje 37 % : 63 %, ki smo ga definirali kot razmerje med produkcijo znanja in neznanja pri prof. dr. M. B.. Po tem izračunu lahko sklenemo, da omenjeni vplivni univerzitetnik pridobi od skupnih letnih prihodkov iz pedagoškega dela (9.401.000 SIT), od tega pa z reprodukcijo neznanja kar 142 % več kot s produkcijo znanja (V konkretnem primeru smo ocenili spodnjo mejo prihodkov po objavljenih tarifah višjega predavatelja, zato je mogoče, da so družbeno močni univerzitetniki na monopoliziranem trgu dosegali še večji obseg reprodukcije neznanja.). Drugače povedano, vplivni univerzitetniki so materialno vsaj

42 % bolj motivirani, da reproducirajo neznanje kot pa znanje. Tabela 5.1 kaže, da je taka reprodukcija predvsem »privilegij« vplivnih univerzitetnikov in njihovega monopola.

Vplivni univerzitetniki, ki so praviloma imeli tudi vplivne funkcije v organizaciji (vodenje, predsedovanje ipd.), so ustvarjali pogoje, da so tudi nevpilvni učitelji reproducirali neznanje. Vodje lahko to dosežejo na več načinov. Oglejmo si naslednje primere, ki ilustrirajo nekaj takih metod:

5.3 Honorarji učiteljev pri izrednem študiju

Honorarji nekaterih učiteljev, ki so izvajali izredni študij na FPP, so bili zelo visoki. V poročilu inšpekcije UL na FPP dne 16. 12. 1999 je bilo podano, da je bilo dekanji prof. dr. M. B. izplačano 5.931.168 SIT za 144 ur predavanj izrednega študija, kar pomeni **bruto 41.190 SIT** na uro (vključno s potnimi stroški in stroški bivanja). Prorektor, prof. dr. J. V., in tajnica UL, ga. M. V., prisotna na tem sestanku, sta povedala, da so te tarife višje od tistih, ki jih predvideva pravilnik Univerze in da so pogodbe nezakonite¹¹⁵. Te tarife so tudi bistveno višje od bruto urnih postavk, ki jih zagotavlja Ministrstvo za šolstvo in šport za učitelja takih kvalifikacij.

Na drugi strani pa so bile tarife nekaterih drugih učiteljev nižje od tarif MŠŠ (za redni študij). Učitelj angleščine, N. Č., je na primer objavil¹¹⁶, da mu je FPP ponudila bruto postavko 5.300 SIT na uro za predavanja v Ljubljani (vključno s potnimi in bivanjskimi stroški). Bivši prodekan, doc. dr. M. B., je v javnem pismu¹¹⁷ objavil, da je leta 1997 **FPP plačala zunanji učitelji le 2.500 SIT bruto honorarja na uro predavanja**. Poudariti velja, da je bila bruto urna postavka MŠŠ v letu 1999/2000 za višjega predavatelja od 8.000 do 8.800 SIT¹¹⁸ in da se v dveh letih ni bistveno spremenila.

Vidimo torej, da so dohodki nekaterih zelo vplivnih učiteljev pri izrednem študiju zelo visoki (višji od tarif MŠŠ), prejemki nekaterih manj vplivnih pa zelo nizki (nižji od tarif MŠŠ) in pomenijo **ekonomsko izkoriščanje manj vplivnih učiteljev**.

5.4 Dobičkonosnost izrednega študija

Ekonomske koristi vplivnih univerzitetnikov pri izrednem študiju pa niso vezane le na (visoke) avtorske honorarje vplivnih univerzitetnikov za neposredno sodelovanje v pedagoškem procesu. Izredni študij je namreč dandanes dobičkonosen, saj so šolnine, ki jih zaračunava inštitucija izrednim študentom, mnogo višje od sredstev, ki jih porabi za njegovo izvajanje. Inštitucija sicer dobička ne sme izkazovati in ga tudi ne: s presežkom pridobljenih sredstev nad objektivno potrebnimi stroški pa razpolagajo vplivni univerzitetniki in ga razporejajo po merilih, ki jih praviloma določajo sami.

¹¹⁵ Glej zapisnik seje senata 12.3.1999.

¹¹⁶ Dopis z dne 18.11.1999 objavljen na oglasni deski sindikata FPP.

¹¹⁷ Z dne 12.11.1998.

¹¹⁸ Podatki iz pisma dekana FPP prof. dr. S. P. višjemu predavatelju mag. I. O. z dne 03.05.2000.

V tem oziru je značilen primer honorarja višjega predavatelja, mag. I. O., pri izrednem študiju v Celju. Kot je bilo javno objavljeno¹¹⁹, mu je FPP ponudila za izvajanje tečaja Ekonomike v Celju 991.569 SIT bruto avtorskega honorarja (za najmanj 32 ur predavanj, kar je 30.985 SIT na pedagoško uro). Kljub relativno visoki obračunski postavki je ostanek dohodka, ki ga prisvaja inštitucija pri tem predmetu še vedno zelo visok. Tečaj naj bi po objavljenih podatkih obiskovalo 140 študentov, od katerih je vsak plačal za predmet v povprečju vsaj 31.000 SIT. Celotni prihodek šole za predmet je tako 4.340.000 SIT. Ker je v visokošolskem študiju, ki je izrazito delovno intenzivna dejavnost, honorar učitelju največji strošek (za neposredno izvajanje šola praktično nima drugih omembe vrednih stroškov, kot je najem učilnice in stroškov administracije), ugotovimo, da je ostanek dohodka pri tem predmetu vsaj 2.350.000 SIT:

Kalkulacija prikritega dobička pri predmetu Ekonomika pri izrednem študiju v Celju v letu 1999-2000:

Prihodki:	(minimalno) 4.340.000 SIT
Odhodki:	
- bruto avtorski honorar učitelja (s stroški bivanja)	991.569 SIT
- drugi normalni odhodki	(maksimalno) 991.569 SIT
Ostanek dohodka	(minimalno) 2.356.862 SIT ali vsaj 54,3 % celotnega prihodka

Ugotovimo lahko torej, da je ekonomski interes vplivnih univerzitetnikov za organiziranje izrednega študija zelo velik, saj je **pri velikem številu študentov v predavalnici zanje to dobičkonosno celo v primeru, ko plačajo najetega učitelja zelo visoko**. Izračun pokaže, da znaša (prikriti) dobiček celo v obravnavanem primeru, ko je najeti učitelj dobro plačan, vsaj 54,3 % celotnega prihodka šole. Izredni študij je v teh pogojih oblika ekonomskega izkoriščanja izrednih študentov, saj jim je neprofitna univerza zaračunala šolnino, ki bistveno presega stroške izvajanja študija.

Poudariti velja, da je to izkoriščanje potekalo z vednostjo in z odobravanjem vodstva univerze in pristojnih državnih organov. Kot rečeno je vodstvo univerze že marca 1999. ugotovilo nepravilnosti pri izrednem študiju na FPP, prorektor, prof. dr. J. V., pa je takrat dejal, da bodo probleme uredili do pričetka novega šolskega leta. Ko je v novem šolskem letu mag. I. O. obvestil tudi MŠŠ o izkoriščevalskih pogojih izvajanja izrednega študija v Celju, je državni sekretar, dr. Z. M., dejal, da honorarji učiteljev pri izrednem študiju na FPP niso previsoki in da akumulacije sredstev iz morebitnega dobička univerza ne izvaja, čeprav je rektor UL, prof. dr. J. M., javno povedal ravno obratno¹²⁰. Namensko pridobljena sredstva za izvajanje izrednega študija študentov, ki so šolnine plačali, se torej na univerzi domnevno uporabljajo nenamensko z vednostjo in odobravanjem pristojnega ministrstva in vodstva univerze.

Skratka, izredni študij je dobičkonosen, prikriti dobiček, ki ga ne bi smelo biti, pa se uporablja nenamensko po volji vplivnih učiteljev – senatorjev oz. učiteljev z nazivi docent in višjim.

¹¹⁹ Šuligoj, B., *Učitelj pravi, da zasluži preveč*. – Delo. 09. 03. 2000

¹²⁰ Državni sekretar, dr. Z. M., je po navedbah novinarke R. Ivelja dejal o šolninah za izredni študij: " Postavke za investicijsko vzdrževanje po Medveševih besedah ne zajemajo. Ob tem je treba dodati, da je rektor za Dnevnik javno povedal: da gre denar za gradnjo prizidkov in drugega tudi iz šolnin za izredni študij!" (Ivelja, R., *Protestni pohod iz Kopra v Ljubljano*, Dnevnik, 23. 03. 2000).

5.5 Zmanjševanje plač manj vplivnim učiteljem pri rednem študiju

Avtorja pričujoče raziskave ne razpolagata s podatki, da bi lahko odgovorila, kam odteka denar iz (prikritega) domnevnega dobička pri izrednem študiju. Za to bi bilo potrebno posebno raziskovanje pooblaščenih inšpekcijskih organov. Domnevata pa, da se razporeja na podoben način kot (prikriti) dobiček iz rednega študija¹²¹. Domnevata, da je šlo pri tem za okoriščanje vplivnih učiteljev, saj je to razširjen pojav na Univerzi v Ljubljani¹²² in posega tudi na račun izplačevanja prenizkih plač manj vplivnih delavcev¹²³. Če pristojni nadzorni organi ne kontrolirajo in ne preprečujejo nepravilnosti pri izplačevanju plač učiteljem, se lahko dogaja sistematično izkoriščanje manj vplivnih učiteljev. Spodnji izračuni ponazarjajo tehniko oškodovanja manj vplivnih učiteljev. Podatki so vzeti iz prakse FPP.

Oglejmo si primer obračuna plače višjega predavatelja po drugi izvolitvi v naziv. Za lažje razumevanje postopka bodo simulirani obračuni plače podani »količinsko« in »vrednostno«. Razlikujejo se pri **obračunavanju nadobremenitev**: v prvem primeru obračun nadobremenitev izhaja iz urnega normativa, v drugem primeru pa se urni normativ prelevi v vrednostni. Le-ta pa nima zakonske osnove, ampak je posledica svobodne interpretacije določil določevalcev. Cena pedagoške ure bo podana v koeficientih, na osnovi katerih se določajo plače. Primerjava med načini obračuna plače pa bo podana z merilom koeficient/ura. Obračun izhaja izključno iz izhodiščnega koeficienta brez drugih elementov strukture plače, razen nadobremenitev.

Iz naslednjih obračunov je razvidna razlika med z zakonom predvideno plačo (vključno z nadobremenitvijo, za višjega predavatelja po drugi izvolitvi (0,0197 koeficient/ura) in dejansko obračunano plačo, na osnovi »nekih« interpretacij (0,0098 koeficient/ura), in znaša 0,0099 koeficient/ura (0,0197 – 0,0098), ali 50,25 % manj. Nevplivni univerzitetni učitelj je moral vsaj teoretično, merjeno po vrednosti, **narediti še 138 % nadobremenitve, da je dosegel svojo normalno plačo 0,0197 koeficienta/ura**. V tej varianti je bil obremenjen z velikim številom ur vaj in je že pri manjšem številu predmetov dosegel zakonsko predvideno 4/3 obremenitev. V simuliranem primeru je to predstavljalo 572 ur ali 238 % normalne obremenitve 240 ur. **Reprodukcija neznanja je v tem simuliranem primeru preseгла reprodukcijo znanja za 138 % in je nekoliko manjša kot v predhodnem poglavju o obračunanem primeru vplivnih univerzitetnikov (142 %).**

»Količinski« obračun nadobremenitve za višjega predavatelja izhaja iz zakonskega normativa, ki predvideva za višjega predavatelja 240 ur neposrednega pedagoškega dela (3/3 obremenitev). Ta obremenitev lahko doseže maksimalno vrednost 4/3, kar pomeni z dodatnimi 80 urami skupaj 320 ur neposredne pedagoške obremenitve letno. (Za rednega in izrednega

¹²¹ Bivši prodekan, doc. dr. M. B., je na primer objavil, da je po podatkih iz zaključnih računov ostalo FPP v letih 1996 in 1997 okoli 10 milijonov proračunskega denarja. (Batista, M., *Zavajanje gospe dekan o mojem zavajanju senata FPP*: javno pismo. - Portorož, 12.11.1998).

¹²² Po dokočnem sklepu Računskega sodišča za leto 1996 je bilo nezakonito razporejenih sredstev kar 1,15 milijarde tolarjev. Pri tem je šlo v veliki meri za prelivanje sredstev v korist vplivnih šolnikov "Največ napak so revizorji odkrili pri izplačevanju plač za vodilne delavce visokošolskih zavodov" (Delo, 14. 10. 1999).

¹²³ Bivši prodekan FPP, doc. dr. M. B., je ob svoji javni ugotovitvi, da FPP izplačuje nekatere pogodbene delavce manj, kot dobi zanje sredstev od MŠŠ, in da izkazuje FPP ostanek proračunskega denarja sklepal, "da je lahko ta višek (...) od premalo izplačanega honorarja pogodbenim delavcem (Batista, M., *Zavajanje gospe dekan o mojem zavajanju senata FPP*: javno pismo. - Portorož, 12.11.1998).

profesorja ter docenta znaša 3/3 obremenitev 180 ur, s 60 urami nadobremenitve pa skupaj 240 ur.)

Prvi primer obračuna »količinske« nadobremenitve izhaja iz zakonskih določil, kjer je v urah neposredne pedagoške obremenitve predvidena maksimalna 4/3-ska obremenitev, pri tem pa se upošteva 1/3-ska nadobremenitev kot nadurno delo¹²⁴.

	Ure	koeficient
Koeficient VP pri drugi izvolitvi v naziv za 3/3 obremenitev	240 ur	4,20
Koeficient VP nadobremenitve za 1/3	80 ur	1,40
50% povečanje za 1/3 nadurnega dela		0,70
Skupaj	320 ur	6,30 = 0,0197 koeficient/ura

Drugi primer obračuna »količinske« nadobremenitve upošteva splošno določilo, ki dopušča največ 20% nadurnega dela. Tak način obračunavanja je v veljavi od leta 1999 dalje, potem ko je Računsko sodišče opozorilo na nepravilnosti pri obračunavanju plač.

	Ure	koeficient
Koeficient VP pri drugi izvolitvi v naziv za 3/3 obremenitev	240 ur	4,20
Koeficient VP nadobremenitve za 20% nadobremenitev	48 ur	0,84
50% povečanje za 20% nadobremenitve		0,42
Skupaj	288 ur	5,46 = 0,0190 koeficient/ura

Tretji primer »količinskega« obračuna ne upošteva 1/3-sko nadobremenitev kot nadurno delo, kar bi moralo veljati od leta 2000 dalje.

	Ure	koeficient
Koeficient VP pri drugi izvolitvi v naziv za 3/3 obremenitev	240 ur	4,20
Koeficient VP nadobremenitve za 1/3	80 ur	1,40
Skupaj	320 ur	5,60 = 0,0175 koeficient/ura

Prvi primer obračuna »vrednostne« nadobremenitve ne upošteva nadobremenitev v urah, temveč v vrednosti. Nadobremenitev se obračuna v višini 50% vrednosti normalne obremenitve oz. za 2/3-sko nadobremenitev se priznava 1/3-sko plačilo¹²⁵.

	Ure	koeficient
Koeficient VP pri drugi izvolitvi v naziv za 3/3 obremenitev	240 ur	4,20
Nadobremenitev za enak koeficient	160 ur	1,40
Skupaj	400 ur	5,60 = 0,0140 koeficient/ura

Drugi primer obračuna »vrednostne« obremenitve upošteva strukturo pedagoškega dela, in sicer 50% predavanj po normativih VP in 50% vaj po normativih asistenta pri prvi

¹²⁴ To določilo odstopa od splošnega zakonskega določila, ki dopušča največ 20% nadurnega dela, vendar zakon izjemoma dovoljuje 1/3 nadobremenitev za znanstvene delavce in strokovnjake itd.

¹²⁵ Tak način je UL uporabljala v praksi do leta 1999. Računsko sodišče je ugotovilo, da je tak način nezakonit.

izvolitvi (300 ur neposredne pedagoške obremenitve, koeficient 3,25)¹²⁶. Obračun poteka v obratnem zaporedju kot predhodni.

Maksimalni izplačljiv koeficient za VP je 5,60 za 4/3 obremenitev s tem, da se nadobremenitev plača 50% vrednosti obremenitve.

	Ure	koeficient
Koeficient za 50% predavanj	120 ur	2,10
Vaje po normativih za asistenta 300 ur – koef. 3,25	194 ur	2,10
Nadobremenitev	258 ur	1,40
Skupaj	572 ur	5,60 = 0,0098 koeficient/ura

K zadnjemu primeru simulacije bomo dodali nov parameter, to je **število študentov v letniku**. S povečanjem števila študentov po skupini oz. zmanjševanjem skupin, se zadovoljuje postavljenemu zgornjemu limitu 5.60, višji predavatelj pa kljub temu mora pri delu upoštevati integralnost procesa, kar v simuliranem primeru pomeni 660 ur. Za to delo je **plačan komaj po 0,0081 koeficient/ura**.

Predpostavimo, da naj bi bilo v letniku 119 študentov, ki naj bi pri istemu višjem predavatelju poslušali tri predmete. Po učnem načrtu naj bi bila za 2 posamezna predmeta predvidenih 45 ur predavanj, za enega pa 30. Pri vseh treh predmetih pa naj bi bilo predvidenih 45 ur vaj. Medtem ko so predavanja skupna za celotno študentsko populacijo letnika, pa zakonski normativi predvidevajo za vaje skupine s 30 študenti. Hipotetični višji predavatelj naj bi opravil naslednji obseg dela: 120 ur predavanj (2-krat po 45 ur + 1-krat po 30 ur) in 540 ur vaj (119 študentov : 30 študentov/skupina = 4 skupine x 3 predmeti = 12 skupin x 45 ur vaj), kar znaša skupaj 660 ur. Za opravljanje neposrednih pedagoških obveznosti bi moral po drugi varianti "vrednostne" obremenitve dobiti plačo po koeficientu 6,07 ali 0,0091 koeficient/ura, kot je razvidno iz naslednjega obračuna.

Maksimalni izplačljiv koeficient za VP je 5,60 za 4/3 obremenitev s tem, da se nadobremenitev plača 50% vrednosti obremenitve.

	Ure	koeficient
Koeficient za 50% predavanj (2 x 45 = 90 + 30 = 120)	120 ur	2,10
Vaje ¹²⁷	194 ur	2,10
Nadobremenitev	346 ur	1,87
Skupaj	660 ur	6,07 = 0,0091 koeficient/ura

Maksimalno plačljiv koeficient za višjega predavatelja pa znaša, kot smo že omenili, 5,60. V ta namen je potrebno koregirati strukturo parametrov, ki vplivajo na plačo. Najprimernejši korektivni faktor strukture naj bi bil povečanje števila študentov v skupini za vaje ali zmanjševanje števila skupin. Torej, namesto 30 študentov v skupini smo vnesli v simulacijo 40 študentov po skupini. V tem primeru znašajo nominalne ure obremenitve hipotetičnega višjega predavatelja za predavanja 120 ur (2-krat po 45 ur + 1-krat po 30 ur) in

¹²⁶ Tudi ta način nima zakonske osnove, vendar se je uporabljal v praksi.

¹²⁷ Po normativih za asistenta 300 ur – koeficient pri prvi izvolitvi 3,25.

405 ur vaj (119 študentov : 40 študentov/skupina = 3 skupine x 3 predmeti = 9 skupin x 45 ur vaj), kar formalno znaša skupaj 525 ur¹²⁸.

	Ure	koeficient
Koeficient za 50% predavanj ($2 \times 45 = 90 + 30 = 120$)	120 ur	2,10
Vaje ¹²⁹	194 ur	2,10
<u>Nadobremenitev</u>	<u>211 ur</u>	<u>1,14</u>
Skupaj formalno	525 ur	5,34 = 0,0102 koeficient/ura
Skupaj dejansko	660 ur	5,34 = 0,0081 koeficient/ura

Za opravljanje neposrednih pedagoških obveznosti, ki vključuje integralnost procesa, bi moral hipotetični višji predavatelj dobiti plačo po koeficientu 6,07 ali 0,0091 koeficient/ura, kot je razvidno iz predhodnega obračuna. Maksimalno pa je višji predavatelj lahko plačan samo po koeficientu 5,60. **S povečanjem števila študentov po skupini oz. z zmanjševanjem skupin, se zadovoljuje postavljenemu zgornjemu limitu** (koeficient 5,60), višji predavatelj pa kljub temu mora pri delu upoštevati integralnost procesa, kar v simuliranem primeru pomeni 660 ur, to pomeni, da bi moral opraviti 660 ur, da bi študentom dal zakonsko predvidene ure. Za to delo je plačan po 0,0081 koeficient/ura. **Reprodukcija neznanja (420 ur) v simuliranem primeru presega reprodukcijo znanja (240 ur) za 175 % in je višja kot v prej obračunanem primeru vplivnih univerzitetnikov 142 %.**

Poleg destrukcije znanja so posledice takega načina dela tudi naslednje:

- Nevplivni učitelj je moral za normalno plačo delati tudi 138 % ur več kot določajo normativi. Imel pa je na voljo tudi drugo možnost: **plačo si je "popravljaj" z izrednim študijem** (prof. dr. J. .M., RTV SLO). Več o tem v nadaljevanju tega poglavja, ko bo prikazan konkreten primer. Domnevamo, da so še bolj drastična razmerja pri visokošolskih učiteljih z višjimi nazivi. Po navedbah dekanice, prof. dr. M. B., (Soočeni smo z nerazumljivimi obtožbami, Primorske novice, 25.09.1998) je prof. dr. J. Z. predaval na rednem študiju (predavanja in vaje, op. avt.) 465 ur ..., kar pomeni **2,58-kratno obremenitev**. Istočasno tudi navaja, da je obremenitev prof. ddr. J. U. znašala 390 ur letno (2,16-kratna obremenitev). V tem primeru bi bilo potrebno poznati koeficiente plač obeh profesorjev, torej njihove plačilne liste, iz katerih bi lahko preučili dogajanje bolj podrobno, a očitno oba znatno presegata zakonske normative.
- **Cena asistenta je bila 0.0108 koeficienta/ura. V prikazani simulaciji pa je bila cena višjega predavatelja le 0,0081 koeficienta/ura. Razlika kaže, da fakultete niso bile zainteresirane za zaposlovanje asistentov, saj so lahko "privarčevale" tako, da so preobremenile višje predavatelje.**

¹²⁸ Navajamo primer višjega predavatelja, dr. M. P., za leto 1995, ki je imel po urniku za predmete Cestni promet 110 študentov, 45 ur predavanj in $3 \times 45 = 135$ ur vaj, Poslovanje prometnih podjetij 197 študentov, 45 ur predavanj in $4 \times 15 = 60$ ur vaj, Organizacija in poslovanje ladjarja 32 študentov, 45 ur predavanj in 30 ur vaj. Če bi izvajal vaje v skupinah po 30 študentov, kakor določajo normativi, bi moral biti še 1 skupina po 45 ur in dve po 15 ur, to je 75 ur vaj. Skupaj bi znašala obremenitev (predavanja 135 ur in vaje 300 ur) 435 ur.

¹²⁹ Po normativih za asistenta 300 ur – koeficient pri prvi izvolitvi 3,25.

Plače po opisanem postopku pojasnjujejo, da vplivni univerzitetniki FPP v opazovanem obdobju niso imeli ekonomskega interesa, da bi sklepali redno delovno razmerje z asistenti.

Iz podanih obračunov lahko sklepamo, da **so se domnevno namenska sredstva iz proračuna prelivala**. To dokazuje izjava dekanice (Superučitelji na visokošolskih inštitucijah, Primorske novice, 11.09.1998), da je šola ustvarila **dobiček v višini 30 milijonov SIT**, kar je za neprofitno dejavnost nesprejemljivo. Tudi doc. dr. M. B. v dopisu sodelavcem (dopis z dne 12.11.1998) navaja, da je šola imela **10 milijonov dobička** (reprodukcije neznanja) na račun honorarno zaposlenih višjih predavateljev.

Prelivanje sredstev in “popravljanje” dohodkov učiteljev pri izrednem študiju

Naslednji primer je vzet iz univerzitetne prakse in kaže na domnevno prelivanje sredstev. Podatki so povzeti iz prijave za dohodnino dr. M. P. za posamezna leta, in sicer podatki o redni plači in avtorskem honorarju višjega predavatelja za izredni študij.

Tabela 5.2: Podatki o dohodkih za višjega predavatelja v obdobju 1991 – 1998

Leto	Bruto plača za redno delo*	Bruto avtorski honorar za izredni študij	Indeks AH izredni študij / redna plača	Verižni indeks rasti redne plače
1991	371.644	32.480	8,74	
1992	1.415.575	195.700	13,82	380,89
1993	2.148.790	99.200	4,62	151,80
1994	1.980.262	814.500	41,13	92,16
1995	2.397.067	2.148.686	89,64	121,05
1996	2.807.554	374.614	13,34	117,12
1997	2.942.573	3.239.912	110,10	104,81
1998	3.167.771	467.024	14,74	107,65
Σ 1995 – 1998	11.314.965	6.230.236	55,06	...
1999	3.881.830	15.600	0,40	122,54

Vir: Iz Prijave dohodnine za posamezna leta.

Opombe: * redno delo vključuje tudi nadobremenitev. AH = Avtorski honorar.

V zadnjem stolpcu Tabele 5.2 je podan indeks rasti redne plače od 1991 do 1999. Vidimo, da je plača v drugem letu opazovanega obdobja skokovito zrasla. Razlogi, o katerih nismo poizvedovali, pa v tem kontekstu niso niti pomembni. Vsa naslednja leta pa je rast plače umirjena; izrazite oscilacije izhajajo iz posameznih iz leta v leto spreminjajočih se elementov za obračun plače, zaradi obremenitev, izvolitve v naziv in drugih razlogov. Zato bi lahko sklepali, da je rast v mejah normale.

Če pa vzporedno opazujemo absolutno in relativno višino avtorskega honorarja, vidimo, da je višina avtorskega honorarja v prvih letih relativno nizka. Znatno se poveča 1994. leta, ko se je redna plača celo znižala v primerjavi s predhodnim letom. Torej, od leta 1994 dalje opažamo nizko rast redne plače in visoke vrednosti avtorskih honorarjev (Razlog, da le-ti niso enakomerno porazdeljeni po letih, je v neenakomernem programiranju predavanj na izrednem študiju). Za obdobje od leta 1995 do leta 1998 znašajo avtorski honorarji skupaj SIT 6.230.236, to je približna vrednost razlike med dejansko izplačano plačo in plačo, glede na zakonska določila, ki bi jo dr. M. P. moral prejemati.

Iz navedb v predhodnem odstavku lahko sklepamo, da je **FPP domnevno financirala avtorske honorarje za izredni študij iz redne plače visokošolskih učiteljev s šibko družbeno močjo.**

Iz Tabele 5.2 je razvidno, da so že pri nevplivnem višjem predavatelju lahko bili prihodki od izrednega študija večji kot tisti iz rednega. Pojave na FPP in UL je treba torej pojasniti predvsem v luči dogajanj na izrednem študiju.

Dva primera domnevnega poskusa prisile učiteljev za sodelovanje pri izrednem študiju

Prikazan način domnevnega prelivanja sredstev iz redne plače v avtorski honorar pa je tudi zagotavljal brezpogojno sodelovanje nevplivnih visokošolskih učiteljev v izvajanju izrednega študija, kar potrjuje naslednje: Iz Tabele 5.2 je razvidno, da je v letu 1998 avtorski honorar relativno nizek, ker je učitelj odklonil podpis pogodbe za izredni študij. Sočasno z odklonitvijo podpisa pogodbe o avtorskem delu so se začeli tudi zapleti pri habilitacijskem postopku dr. M. P.. S statusom nehabilitiranega visokošolskega učitelja se je zmanjšala družbena moč dr. M. P., s tem naj bi se moč prisile še bolj povečala. Po sklepu Senata FPP z dne 13.01. in 24.03.1999 naj bi delo opravljal na osnovi »venia docendi«, torej anonimno in ubogljivo. Učitelj domnevno protizakonitega delovanja v pedagoškem procesu¹³⁰ ni hotel sprejeti, saj je opozoril, da ne sme v predavalnico in niti ocenjevati študentov na izpitih. Posledice niso le manjši avtorski honorar. Dekan, prof. dr. S. P., je dne 15.03.2000 celo proti njemu sprožil uvedbo disciplinskega postopka.

Drugi primer je sklep Senata FPP, ki prof. dr. J. Z. ni odobril 244.160 SIT za izobraževanje ..., ker ni podpisal pogodbe za izvajanje izrednega študija¹³¹ (Upravni odbor FPP, oktober 1999).

5.8 Sklep

Javne visokošolske in raziskovalne zavode v Republiki Sloveniji praviloma financira država preko proračunske porabe. Informacije in znanje so **javna dobrina**, namenjena rasti družbene produktivnosti in s tem njene blaginje. Tudi izvajanje izrednega študija vsebuje lastnosti javnega, čeprav ga financirajo študenti s šolninami. Javnost izhaja iz organizacije izobraževalnega procesa in iz javno veljavnega spričevala.

Izobraževalna dejavnost je izrazito delovno intenzivna dejavnost, saj se odvija v tesnem medsebojnem odnosu učitelj učenec. *Output* sistema je pridobljeno znanje posameznega udeleženca. Zanima nas, **če se v sistemu proizvaja z minimalno predpisanimi standardi**: Predpostavljamo, da je država, z določitvijo minimalnih standardov, predhodno že določila obseg in kvaliteto znanja diplomantov v mejah razpoložljivih virov.

Izhajamo iz koncepta integralnosti pedagoškega dela in iz odgovornosti nosilcev predmetov, ki jih kot minimalni standard predpisuje slovenska visokošolska zakonodaja. **Dani**

¹³⁰ O domnevno protizakonitih postopkih sta bila osebno in preko dnevnega tiska seznanjena ministra za šolstvo in šport, dr. S. G. in dr. P. Z.. Oba je dr. M. P. prosil za tolmačenje zakonskih določil, ki pa jih do sedaj še ni dobil. Tudi rektor UL, prof. dr. J. M., je bil tekoče seznanjen z omenjenimi nepravilnostmi.

¹³¹ Konkretni primeri kažejo, da pri nekaterih učiteljih ni bilo povpraševanja po izvajanju donosnega izrednega študija. V teh primerih je bila uporabljena prisila.

standardi nam predstavljajo merilo oz. razmejitev med reprodukcijo znanja in reprodukcijo neznanja.

Pedagoška destrukcija, ki se kaže najbolj v velikem številu predmetov in v izredno visokih nadobremenitvah, tipičnih prav za najvplivnejše učitelje, je posledica **pridobitništva vplivnih univerzitetnikov**. To je v praksi FPP najbolj vidno iz dogajanja pri **izrednem študiju**:

Visokošolski program Tehnologija prometa se v tretjem letniku deli na več modulov (smeri): Splošni, Cestni, Železniški, Letalski in Pomorski promet, PTT in Zavarovalna tehnika. Obseg ur programa Tehnologije prometa s splošnim modulom v tretjem letniku je 1.995 ur (brez obvezne prakse), torej obsega nekaj več kot 11 % objavljenih programov šole (16.950 ur). Izvaja se kot redni in izredni študij¹³². FPP je v šolskem letu 1998/99 izvajala skupaj 1.144 ur neposrednega pedagoškega dela tega programa na izrednem študiju v centrih Portorož, Ljubljana in Celja, kar je podano v Tabeli 5.3.

Tabela 5.3: Razvrstitev programiranih obremenitev nosilcev po študijskem koledarju za izredni študij v študijskem letu 1998/99 za visokošolski program Tehnologije prometa, vključno s splošnim modulom

Visokošolski učitelji	Programirane ure predavanj	Normativ neposrednega pedagoškega dela	Indeks obremenitve na normativ
Senatorji oz. redni in izredni profesorji, docenti	664		
Prof. dr. M. B.	184	180	102,22
Doc. dr. M. B.	128	180	71,11
Prof. ddr. J. U.	128	180	71,11
Doc. dr. M. P.	64	180	35,56
Prof. dr. M. Z.	64	180	35,36
Prof. dr. L. J.	48	180	26,67
Prof. dr. J. F.	48	180	26,67
Drugi učitelji	480		
Mag. A. P., VP	96	240	40,00
Mag. A. N., VP	64	240	26,67
Mag. I. O., VP	64	240	26,67
Dr. I. S., VP	48	240	20,00
T. M.	48	270	17,18
M. T.	48	270	17,18
Mag. E. T., VP	48	240	20,00
Dr. M. P.	32	240	13,13
Mag. M. J., VP	32	240	13,13
Skupaj	1.144		

Vir. Študijski koledar za izredne študente po visokem strokovnem programu v letu 1998/99, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet, Portorož, 26.09.1998.

Večino visokošolskega programa (TP) so izvajali vplivni univerzitetniki, saj so 3 senatorji oz. učitelji z nazivom docent in višje pokrivali kar 38 % ur, vseh 7 sodelujočih senatorjev oz. docentov in višje (v šolskem letu 1998/99 je bilo pri tem izrednem študiju 16 vseh sodelujočih učiteljev) pa 44 % ur, čeprav so le-ti bili najbolj obremenjeni z rednim pedagoškim delom in bi lahko izredni študij prepustili za to kvalificiranim predavateljem in višjim predavateljem.

¹³² Ure izrednega dodiplomskega študija niso vštete v 16.950 urah.

Če 184 uram dela¹³³ prof. dr. M. B. na izrednem visokošolskem študiju Tehnologije prometa s splošnim modulom dodamo 300 ur obremenitve na rednem študiju¹³⁴, ugotovimo, da je neposredna obremenitev prof. dr. M. B. znašala lahko tudi 484 ur, ali 2,69 krat več, kot je zakonska norma (180 ur). Vsaj teoretično (iz objav UL) lahko sklepamo, da se je v konkretnem primeru reproduciralo 1,69 krat več neznanja¹³⁵ kot znanja. Visokošolski študij v obsegu 184 ur bi lahko izvajal tudi predavatelj brez naziva doktor znanosti, zato razlog za izredno veliko obremenitev ne moremo iskati v pomanjkanju strokovnjakov.

Vplivni univerzitetniki si izplačujejo na izrednem študiju honorarje, ki presegajo normative univerze in MŠŠ (tudi 41.190 SIT bruto na pedagoško uro). Mnogim manj vplivnim predavateljem pa izplačujejo zelo nizke honorarje (tudi 5.300 SIT in celo manj) in so nižji od normativov (MŠŠ in univerze). V primeru vplivnih univerzitetnikov so njihovi prihodki od rednega in izrednega študija vsaj v razmerju 1 : 1,42 (3.881.000 SIT bruto¹³⁶ : 5.520.000 SIT bruto¹³⁷) in skoraj dosegajo razmerje 1: 1,69, ki smo ga definirali kot razmerje med produkcijo znanja in neznanja. Po tem izračunu lahko sklenemo, da **vplivni univerzitetniki pridobijo od skupnih letnih prihodkov iz pedagoškega dela bistveno več s produkcijo neznanja, kot s produkcijo znanja**¹³⁸. Dobički inštitucije so tako veliki, da vplivni univerzitetniki tudi manj vplivnim (avtonomnim) učiteljem izplačujejo dovolj visoke honorarje za izredno skromen obseg pedagoškega dela, ki so ga le-ti opravili s študenti.

Izredni študij prinaša zelo velik (prikrit) dobiček (pri nekaterih predmetih tudi več kot 54 % celotnega prihodka iz šolnin), s katerim tudi razpolagajo vplivni učitelji (senatorji oz. učitelji z nazivom docent in višjim).

Ekonomski interes vplivnih učiteljev je tako velik, da kaznujejo manj vplivne učitelje, ki ne želijo sodelovati pri izrednem študiju (čeprav so slednji preobremenjeni z rednim študijem in je zato dodatna nadobremenitev očitno produkcija neznanja).

Izkoriščanje manj vplivnih učiteljev poteka tudi pri **rednem študiju**, saj primeri izračuna plač manj vplivnim učiteljem kažejo, da jim Univerza izplačuje bistveno nižje plače, kot dobi zanje proračunskega denarja. Za razliko plače z rednega študija, npr. za višjega predavatelja, med koeficientom/ura 0,0197 (za 320 ur neposrednega pedagoškega dela) in 0,0091 koeficient/ura (za 660 ur neposrednega pedagoškega dela) se »popravljajo« dohodki učiteljev na izrednem študiju. Da bi zaslužili normalno plačo so **manj vplivni učitelji prisiljeni sprejemati obvezo pri izrednem študiju, čeprav so praviloma preobremenjeni že z rednim.**

Visokošolski študij, ki je podrejen ekonomskim ciljem in ciljem vplivnih univerzitetnikov, vodi **v destrukcijo znanja tako pri izrednem kot rednem študiju, ter**

¹³³ Po tolmačenju dekana FPP, prof. dr. S. P., je to le spodnja meja ur, ki jih mora učitelj izvajati. Dejansko naj bi v praksi imel še vsaj 10 ur dela z vsako skupino 30 študentov. Ocenjujemo, da bi se v tem primeru število ur dela vsaj podvojilo.

¹³⁴ V praksi lahko učitelji delajo pri rednem študiju tudi do plačanih 300 ur. To potrjuje tudi izjava prof. dr. M. B. (Superučitelji ali slaba matematika, Delo, 19.9.2000), da profesor na rednem študiju tedensko lahko opravlja največ deset ur (300 ur letno), plačan pa je le za osem (240 ur letno). Zaradi že omenjenega nosilstva velikega števila predmetov lahko domnevamo, da je prof. dr. M. B. opravil te ure.

¹³⁵ Preseganje normativov pomeni manjšo kvaliteto dela. To delo smo definirali kot reprodukcijo neznanja.

¹³⁶ Bruto plača višjega predavatelja v letu 1999 je bila 3.881.000 SIT.

¹³⁷ Po podatkih UL je vrednost pedagoške ure prof. dr. M. B., dekanice FPP, presegala 40.000 SIT. Če njene ure ovrednotimo po najnižji tarifi 30.000 SIT na pedagoško uro višjega predavatelja, dobimo letni znesek 5.520.000 SIT

¹³⁸ V konkretnem primeru smo ocenili spodnjo mejo prihodkov po objavljenih tarifah višjega predavatelja, zato je mogoče, da so družbeno močni univerzitetniki na monopoliziranem trgu dosegali še večjo reprodukcijo neznanja.

izločanjem (sankcioniranjem) učiteljev, ki se tej logiki upirajo. Vse to poteka z vednostjo in tihim pristankom (nereagiranjem) MŠŠ in vodstva univerze.

Ekonomski interesi iz opisanih postopkov pojasnjujejo, da vplivni univerzitetniki FPP v opazovanem obdobju niso imeli ekonomskega interesa po sklepanju rednega delovnega razmerja z asistenti. S tem so reprodukcijo znanja zožili na usposabljanje možganov za »prebavo«¹³⁹ informacij in reprodukcijo »fotokopij znanja«, oz. pospešili so reprodukcijo neznanja.

¹³⁹ Študentom je potrebno dajati občutek, da v procesu izobraževanja pridobivajo znanja, ki pa so “sterilna”, v obliki “fotokopij”, ki so sposobna multiplicirati “fotokopije”.

6. ZAKLJUČEK

Predajanje znanja in širjenje vedenja o novih tehnologijah sloni na vse večjem vključevanju človeške ustvarjalnosti v te procese. Z izkoriščanjem multiplikativnih in konvertibilnih lastnosti informacij in znanja povečujemo bogastvo tistega ali tistih, ki so za proizvodnjo in porabo informacij usposobljeni. Monografija izhaja iz predpostavke, da so predajanje znanja in širjenje vedenja ter uporaba znanja nujne prvine uspešnega in hitrega razvoja RS, zato ima univerza (visoko šolstvo), ki zaposluje velik delež raziskovalno usposobljenega kadra v RS, odgovorno nalogo nosilca gospodarskega in družbenega razvoja.

Monografija je vsaj na enem konkretnem primeru, vzetem iz prakse visokošolskega izobraževanja v RS, na primeru FPP, pokazala, da **so se študenti in javnost v RS ustrezno odzvali na politiko RS, da izboljša kadrovske strukturo in mrežo reprodukcije znanja.** FPP je od študijskih let 1992/93 do 1998/99 povečala število rednih študentov za indeks 314 (od 347 na 867), število izrednih pa za indeks 390 (od 191 na 745). Relativno je raslo predvsem število izrednih študentov, ki sami plačujejo šolnino. **Pogoji za šolanje so bili zelo neugodni, saj je bilo leta 1997 v Republiki Sloveniji le 8.223 kadrovske študentov v primerjavi z letom 1990, ko jih je bilo 20.054. Vzporedno s tem pa se je v državi izvajalo socialno prestrukturiranje, ki je že leta 1998 razdelilo populacijo slovenskih državljanov na dve skupini: 10 % državljanov je prejelo 70 % vseh prihodkov, 90 % pa preostalih 30 %. V tem obdobju je državni dolg na prebivalca dosegel že 2.700 ameriških dolarjev¹⁴⁰. Podatki iz te monografije kažejo, da država ni usmerjala prejetih kreditov v razširjeno reprodukcijo znanja (vsaj v konkretnem primeru).**

Iz navedenega sledi preprosta kalkulacija na primeru številnih izrednih študentov: dohodki študentov (ali tistih, ki jih vzdržujejo) so se močno zmanjšali, za šolanje so odšteli vsaj 800.000 SIT (če računamo še študijsko literaturo, potne stroške itd., so bili njihovi izdatki še večji), država pa se je zadolžila za 2.700 \$USA (okrog 580.000 SIT). V času šolanja sta država in univerza neposredno obremenili izredne študente za vsaj 1.380.000 SIT.

Družbeno zelo močna univerza in njen partner država, pa so jim (družno) pripravili:

1. Destruktivne pogoje študija in zaslužkarske cene pedagoške storitve

Učitelji na relativno nenadzorovanem izrednem študiju lahko zaslužijo tudi 1 mio SIT mesečnega honorarja (3 weekende po 8 ur je 24 ur krat 41.000 SIT je 984.000 SIT= cca 1 mio SIT). Tu niso všteti redna plača in honorarji iz raziskovalnega dela itd.,

Pri rednem študiju lahko učitelj za 2-3 ure pedagoškega dela (8-12 ur na teden) zasluži mesečno bruto cca. 350.000 SIT, pri izrednem študiju pa za isti obseg izključno pedagoškega dela prejme cca. 600.000 SIT bruto. Reprodukcijska neznanja je mnogo donosnejša kot reprodukcija znanja. Reprodukcijska neznanja je tesno povezana z vplivnostjo učitelja, le-ta pa temelji predvsem na vodstveni funkciji v organizaciji.

Po zakonskih normativih MŠŠ imajo učitelji za polno plačo obveznost povprečno 2-3 ure neposrednega dela v predavalnici na dan. Če delajo 1,3 do 2 krat več, to je 4 ure dnevno, imajo povprečen delavnik 16 ur na dan in zaslužijo vsaj 1.35 mio SIT bruto (redna plača in pogodbeno pedagoško delo). Tako »dvojno« količino pedagoškega dela je težko

¹⁴⁰ Po podatkih Ekonomskega inštituta pravne fakultete, MAG 14/2000.

uresničevalo kontinuirano eno leto ali več, seveda se o kvaliteti sploh ne smemo spraševati. Da bi se izognil takemu v kvantitativnem in kvalitativnem pogledu spornemu načinu dela, je zakonodajalec predpisal povprečno 2-3 ure dnevno predavanj in/ali vaj (8 – 12 ur na teden). S tako obveznostjo je še mogoča kvalitetna reprodukcija znanja, zato **pedagoške ure nad povprečno 2-3 ure dnevno (8-12 ur na teden) uvrščamo v reprodukcijo neznanja**. V strožji varianti pa delo nad »6 oz. 8 urami na teden« že uvrščamo v reprodukcijo neznanja. V najstrožji varianti bi lahko rekli, da ni kvalitetno delo tistih, ki delajo celo leto povprečno »16 ur na dan« in da v normalnih tržnih pogojih ne bi mogli prodati niti delčka svoje storitve. Torej je njihovo celotno delo ničvredno, v šolstvu pa s tem destruktivnim početjem lahko zaslužijo mesečno 1,35 mio SIT bruto.

Razmerje med reprodukcijo znanja in reprodukcijo neznanja pri vplivnih učiteljih presega razmerje 42 : 58, pri nevplivnih pa dosega tudi 36 : 64. Že letni prihodki iz pedagoškega dela nevplivnih višjih predavateljev lahko presegajo 9.400.000 SIT, ob tem pa visokošolska inštitucija izkazuje tudi nad 30 milijonov SIT dobička.

Čeprav je predvideno, da opravijo učitelji z višjimi nazivi manj pedagoških ur (večja kvaliteta dela), podatki kažejo, da opravijo prav oni največ »nadur« in da jim cena ure raste z večanjem števila ur: za delo povprečno 2 uri dnevno prejmejo mesečno po 350.000 SIT bruto, za povprečno 2 uri nad omenjenimi (2-3 urami) pa prejmejo mesečno kar 600.000 SIT bruto.

2. Študijske programe z reprodukcijami neznanja v praksi šol

Študijske programe obvladujejo vplivni univerzitetniki, ki družbeno moč pridobivajo s tem, da programe izvajajo tudi neavtonomni učitelji, kot so anonimni izvajalci, upokojenci, ceneni učitelji (le) s Hrvaške, učitelji brez habilitacije in učitelji brez ustrezne habilitacije... .

Univerza (sistematično, več let) objavlja podatke, da za 15 ali 18 ali celo 19 predmetov skrbi en sam visokošolski učitelj, praviloma tisti z večjo družbeno močjo, ki izvira iz funkcije pri vodenju šole. Le-ti imajo po zakonskih normativih manjše pedagoške obveznosti. Praksa pa kaže ravno obratno: obvladujejo tudi do 19 predmetov. Letnih 300 nadur, ki jih opravijo z rednim (ali izrednim) študijem pomeni tako veliko obremenitev, da jo štejem za produkcijo neznanja, saj dobijo njihovi študentje tako površno znanje, da so tudi diplome po mednarodnih merilih dvomljive.

V takih pogojih dela pridobivajo učitelji družbeno moč tako, da ne spoštujejo pravnega reda, da zaničujejo univerzitetno etiko, da ustvarjajo zaslužke na račun reprodukcije neznanja.

Neprofesionalno spreminjanje študijskih programov se izkaže tudi v povečanju števila ur v dveh letih (študijski leti 1997/98 – 1995/96). Na eni inštituciji narastejo kar za 187 %. V istem obdobju se je število študentov povečalo za indeks 128,72 ¹⁴¹, medtem ko so se redno zaposleni visokošolski učitelji in sodelavci povečali za indeks 121,74 ¹⁴². Za ekonomiko znanja to pomeni prelivanje javnih sredstev (proračunskih in prihodkov iz izrednega študija) v individualno porabo družbeno močnih visokošolskih učiteljev.

¹⁴¹ Število študentov na FPP za študijsko leto 1995/96 = 1.316; za študijsko leto 1997/98 = 1.694.

¹⁴² Redno zaposleni visokošolski učitelji in sodelavci na FPP za študijsko leto 1995/96 = 23; za študijsko leto 1997/98 = 28. Skupaj visokošolski učitelji in sodelavci na FPP za študijsko leto 1995/96 = 53; za študijsko leto 1997/98 = 66. Skupaj zaposleni redni in izredni profesorji in docenti za polni delovni čas na FPP za študijsko leto 1995/96 = 9, za študijsko leto 1997/98 = 10. Zaposleni višji predavatelji za polni delovni čas na FPP za študijsko leto 1995/96 = 9, za študijsko leto 1997/98 = 8.

Zasluzki vplivnih univerzitetnikov od izrednega študija so veliki. Kljub temu, da bi morali omenjeni podatki biti javni, vsaj za sindikat, saj se trošijo javna sredstva, jih odgovorni subjekti ne objavljajo. Celotni subjekti nadzora ne reagirajo ali reagirajo zelo počasi pri ugotavljanju njihovega obsega.

Vlaganja v infrastrukturo so izredno skromna, kot bi reševali videz in ne dejanskih potreb. Knjižnice, oprema in laboratoriji so revni ali pa jih sploh ni.

Odgovorni za vse to ne odgovarjajo. Univerza že več kot dve leti ni rešila niti tistih problemov, ki so v celoti v njeni pristojnosti. To so npr.: habilitacije učiteljev in usposabljanje mladih visokošolskih učiteljev.

Očitno politika razvoja RS, vsaj v konkretnem primeru iz prakse, krepi korist državnega aparata in univerz, kar je za študente, bodoče ustvarjalce, dolgoročno katastrofalno. Študentje ostajajo strokovno nepismeni, četudi se izobražujejo, usposabljujejo in celo diplomirajo. Še več, v svojem okolju bodo širili vzorce njihovega šolanja ter preprečevali inovacije in poskuse razvoja, ki jih sami ne bodo znali obvladovati.

Navidezna nemoč odgovornih pri reševanju problema FPP kažejo, da primer verjetno ni osamljen. Konkreten »primer FPP« je le eden od načinov dela na univerzi in visokem šolstvu v RS. Dozdeva se, da je pozornost vplivnih visokošolskih učiteljev usmerjena predvsem k pridobivanju in zadrževanju monopolnega položaja. Naloge, ki jih imajo v družbeni delitvi dela, pa so za njih in za državni aparat le demagoška pretveza, s katero obvladujejo dogajanja v imenu »dosežene stopnje znanja«, dokazljive z nazivom.

7. PREDLOGI ZA NADALJNJO PREUČEVANJE

Deklarirano uresničevanje dolgoročnih ciljev razvoja RS z visokošolsko politiko za izboljšane kadrovske strukture v RS se v praksi uresničuje kot prvobitna akumulacija kapitala. Pravno priznanje pravic do materialnih in energetskih virov in vseh koristi, ki jih ti dajejo, je pretežno zaključeno oz. bo zaključeno v spopadih interesov v procesu lastninjenja. Desetina prebivalstva RS si prilašča 70 % prihodkov. Znanje in usposobljenost posameznika pa si ni možno prisvajati in lastniti. Lastninska pravica do svojega znanja in usposobljenosti je vir človekove spodbude, da investira v učenje in usposabljanje tako, da sprejema nižjo plačo (plača – šolnina in drugi stroški šolanja) v času učenja in usposabljanja. Lastninski pravici do materialnih in energetskih virov sta v sedanjem času šibkejši v odnosu do lastninske pravice do znanja in usposobljenosti zaradi prej omenjenih lastnosti informacije (znanja). Morda ni neupravičen sum, da vplivni družbeni sloj omejuje posamezniku znanje in s tem intelektualni družbeni kapital. Za take namere pa je spodbudno, če se istočasno sprožijo še procesi prelivanja kapitala preko šolnin.

Zakon o visokem šolstvu je normiral negativno selekcijo v visokem šolstvu. Tako razumemo zakonsko določilo, da redni profesorji so izvoljeni v naziv za neomejeno dobo. Univerza sicer izostri merila za izvolitev v naziv, vendar se rednih profesorjev ponovno ne preverja (po novih merilih), razen če sami tega ne zahtevajo. Redni profesorji pa so člani univerzitetnih in fakultetnih senatov ter senatov drugih visokih šol. Senat pa je strokovni organ visokošolskih zavodov. Izjemoma so člani senata tudi drugi visokošolski učitelji, če niso v senatu zastopane vse znanstvene in umetniške discipline ter strokovna področja zavoda. Tako formuliran zakon teoretično omogoča, da manj strokovni ocenjevalci z višjimi nazivi ocenjujejo bolj usposobljene z nižjimi nazivi. Zakon torej daje prednost hierarhiji pred vsebino, kar bistveno ovira razširjeno reprodukcijo znanja. Zato se postavlja vprašanje: Zakaj je zakonodajalec spregledal za reprodukcijo znanja tako očitno oviro? Dozdeva se, da nam praksa ponuja zelo transparentno odgovor. V državnih organih na vseh ravneh, v političnih strankah in na univerzah ter njenih članicah so neposredno prisotni isti subjekti z veliko vplivno močjo. Ti subjekti prehajajo za določen čas v zakonodajne, izvršilne in sodne oblasti in se ponovno vračajo v šolske sisteme, od koder so izšli. Lahko pa jih najdemo istočasno na obeh straneh. Zato razvedenijo objektivni kriteriji in ločnica med državo in visokošolskimi sistemi. Dozdeva se, da nastaja novi sloj, tim. **akademokracija**, ki v politiki, gospodarstvu in v družbi na sploh poudarja odločilno vlogo znanja kot dogmo in ne kot razvijajoči se segment družbene stvarnosti.

Potrebno bi bilo preučiti, kako se odziva sistem (družbe, ministrstev, nadzora itd) na opozorjene nepravilnosti. V teku raziskave smo namreč ugotovili, da se na naša opozorila niso odzivali pa tudi nobene reakcije nadzornih organov ni bilo. V redkih primerih, ko so bila odstopanja javno objavljena, so odzivi delovali bolj represivno kot kurativno.

Posebno občutljiv segment populacije so študenti in njihov kreativen potencial. Visokošolsko izobraževanje bi moralo biti usmerjeno v spodbujanju sposobnosti mladih in njihovih življenjskih ciljev. Razvijati kritično mislečo inteligenco in spodbujati kreativnost je naloga najodgovornejših družbenih subjektov. Zato bi bilo potrebno preučiti vzroke utesnenosti visokošolskega izobraževanja in pripraviti norme, ki naj bi obvezovale usposabljanje študentov za samorealizacijo v življenju in na delovnem mestu.

Iz rezultatov Monografije se sprašujemo, če niso diplome razvrednotene. Pred vstopom v EU bi bilo potrebno analizirati vrednost diplom in morda predlagati njihovo sanacijo. Glede

na to, da Evropa spremlja, kako spoštujemo standarde, ki smo jih sami sprejeli, se utegne zgoditi, da diplome naših študentov ne bodo enako cenjene kot diplome drugih evropskih univerz. To pa pomeni, da bodo naši študenti v slabšem konkurenčnem položaju pri iskanju dela. Posebno bo ta problem očiten, ko bo sproščena mobilnost delovne sile. Po številu prebivalcev, v primerjavi z našimi razvitimi sosedi, nas je malo, premalo, da bi razsipali z intelektualnim potencialom ob ciljih, ki bi jih morali uresničiti v kratkem času.

Preučiti je treba tudi druge primere iz prakse slovenskih univerz. Opazno je, da so na nekaterih fakultetah prisotni tudi problemi podobremenitve, ki utegnejo povzročati še težje probleme, kot v primeru nadobremenitev.

Raziskati je potrebno tudi vzroke, zakaj ne delujeta notranja in zunanja kontrola, jih odpraviti in vpeljati zanesljive mehanizme, kako izboljšati kakovost visokošolskega izobraževalnega sistema v Republiki Sloveniji.

PRILOGE

NORME POVEZANE Z VISOKOŠOLSКИMI KADRI V REPUBLIKI SLOVENIJI

1. Splošno

Analiza zakonskih določil, ki urejajo kadrovske vidike v visokem šolstvu v Sloveniji, je pomembna iz najmanj dveh razlogov: prvič, izobraževalna dejavnost je delovno intenzivna dejavnost, kar pomeni, da stroški plač in drugih osebnih prejemkov predstavljajo bistveno postavko v proračunskih izdatkih, in drugič, visokošolski učitelji in sodelavci so najbolj občutljivi segment pri razširjanju vedenja in prenosu znanja. Od njih je odvisno, ali se bodo uresničevali multiplikativni učinki znanja.

Visokošolski sistem se v družbi prepoznava najprej preko njegove zakonske ureditve, kjer sta določeni tudi položaj in vloga visokošolskih učiteljev in sodelavcev. V Sloveniji urejuje kadrovske vidike v visokem šolstvu visokošolska, delovna in proračunska zakonodaja: Preko vsebovanih določil vplivajo na organizacijo, ekonomiko in financiranje visokošolskega kadra in na njihovo proračunsko porabo. Ker so visokošolski učitelji in sodelavci prevladujoč faktor v organizaciji in ekonomiki izobraževanja, njihov položaj in vloga vplivata na organizacijo in ekonomiko izobraževanja in naprej na usklajenost z organizacijo in ekonomiko znanja.

Zakonska določila iz omenjenih področij nam predstavljajo organizacijske in ekonomske standarde za primerjalno analizo družbene ustreznosti vzgojno-izobraževalnih sistemov in procesov v danem časovnem obdobju. Želimo ugotoviti morebitne odklone in njihove posledice za družbeni in gospodarski razvoj.

V nadaljevanju so iz veljavne visokošolske in delovne zakonodaje izpisani ali vsebinsko podani posameznih členi zakonov, ki urejajo neposredno ali posredno minimalne standarde kadrovskega zahtev v visokem šolstvu. Druge zakonske določbe iz obravnavane zakonodaje so za ta del raziskave nebitne. Normativne akte Univerze v Ljubljani in Fakultete za pomorstvo in promet smo le delno omenili glede na rezultate analize kadrovskega stanja na FPP, ki predvidoma zrcali ljubljansko univerzo.

2. Visoko šolstvo kot proračunski uporabnik

Financiranje visokošolskega izobraževanja je najprej globalno opredeljeno s proračunsko porabo v *Zakonu o izvrševanju proračuna Republike Slovenije*¹⁴³.

Zakon ter njegove spremembe in dopolnitve določajo, da se uporabnikom proračuna zagotavljajo sredstva iz proračuna. Le-ta se smejo uporabljati le za namene, ki so določeni s proračunom, in če so izpolnjeni vsi z zakonom ali z drugim aktom predpisani pogoji za njihovo uporabo (6. člen).

Proračunski uporabniki smejo uporabljati sredstva iz naslova opravljanja lastne dejavnosti v skladu z realizacijo prihodkov in prevzetimi obveznostmi iz naslova opravljanja lastne dejavnosti ter tekoče vplačevati v proračun presežke prihodkov nad odhodki (11. člen).

Zakon tudi predvideva, da se sredstva za plače in druge osebne prejemke delavcev v javnih zavodih zagotavljajo v skladu s kolektivno pogodbo in z zakonom (33. člen). Ustanovitelj javnega zavoda lahko izda tudi soglasje za povečano delovno uspešnost skladno

¹⁴³ Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 5/96, 78/97, 87/97, 34/98).

z zakonom¹⁴⁴, če javni zavod opravlja storitve javne službe v dogovorjenem obsegu in kvaliteti, oziroma na podlagi sprejetih programov dela, tekoče pozitivno posluje in ne izkazuje izgube iz preteklih let in v polni ceni storitev zaračunava plače kot element cene le v obsegu kot ga predvideva zakon¹⁴⁵, kar pomeni brez povečane delovne uspešnosti. Obseg sredstev za povečanje delovne uspešnosti med letom ne sme presegati ugotovljene razlike med prihodki in odhodki iz prodaje proizvodov in storitev ustvarjene na trgu na podlagi javnih razpisov. Vlada določi kriterije, po katerih se ugotavljajo odhodki javnega zavoda, ki se nanašajo na prihodke iz prodaje proizvodov in storitev, ustvarjenih na trgu ali na podlagi javnih razpisov (85. c člen).

Osebe, ki so pooblaščenice za razpolaganje s sredstvi pri uporabnikih, so odredbodajalci in odgovarjajo za zakonitost, gospodarnost, upravičenost in namembnost uporabe proračunskih sredstev (61. člen).

Nadzor nad finančnim, materialnim in računovodskim poslovanjem uporabnikov ter nad zakonitostjo in namembnostjo porabe proračunskih sredstev opravlja Ministrstvo za finance. Naloge nadzora pa opravljajo njegovi proračunski inšpektorji (67. člen).

V proračunu univerza in njene fakultete niso vnesene kot neposredni uporabniki. Vključene so v proračunsko porabo Ministrstva za šolstvo in šport. Ker pa so v bistvu proračunski uporabniki, veljajo tudi za nje omenjena določila.

Iz omenjenega lahko povzamemo, da morajo biti proračunska sredstva namensko uporabljena za plače visokošolskih učiteljev in sodelavcev kot jih predvidevajo posamezni zakoni in kolektivne pogodbe. Namenskost sredstev je obvezna tudi za izredni študij.

3. Zakonsko urejanje visokošolske dejavnosti v Republiki Sloveniji

*Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja*¹⁴⁶ ureja pogoje za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti, opredeljuje javno službo v vzgojno-izobraževalni dejavnosti ter ureja način njenega opravljanja in financiranja (1. člen).

Vzgojno-izobraževalno dejavnost definira kot organizirano, načrtno in sistematično posredovanje znanja ter občin civilizacijskih in kulturnih vrednot. To dejavnost se med drugim opravlja tudi na ravneh višjega, visokega ter podiplomskega izobraževanja, vendar njihovo organizacijo in financiranje ureja posebni zakon (2. člen). Dokler ne bo s posebnim zakonom določena javna služba v višjem in visokem izobraževanju ter na univerzi, se za javno službo šteje izobraževanje po dodiplomskih in podiplomskih študijskih programih, sprejetih v skladu z zakonom, raziskovalno delo, povezano z razvojem strok, in izvajanje študijskih programov in delovanje univerz (rektoratov, knjižnično-dokumentacijska infrastruktura) (predhodne in končne določbe).

V splošnih določbah *Zakona o visokem šolstvu*¹⁴⁷ so definirane njegova vsebina, vrste visokošolskih zavodov, univerze, fakultete in umetniške akademije, visoke strokovne šole, avtonomija visokošolskih zavodov, izobraževanje pod enakimi pogoji in učni jezik.

¹⁴⁴ Tretji odstavek 18. člena Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti (Ur. l. RS, št. 18/94 in 3/96).

¹⁴⁵ Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti (Ur. l. RS, št. 18/94 in 3/96).

¹⁴⁶ Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 12/91).

¹⁴⁷ Zakon o visokem šolstvu (Ur. l. RS, št. 67/93).

Iz vsebine zakona je razvidno, da ureja statusna vprašanja visokošolskih zavodov, pogoje za opravljanje visokošolske dejavnosti, opredeljuje javno službo v visokem šolstvu in ureja način njenega financiranja (1. člen). Visokošolski zavodi so univerze, fakultete, umetniške akademije in visoke strokovne šole (2. člen).

Univerza zagotavlja razvoj znanosti, strokovnosti in umetnosti ter prek fakultet, umetniških akademij in visoko strokovnih šol posreduje spoznanja z več znanstvenih oziroma umetniških področij in disciplin (3. člen). Fakulteta opravlja pretežno znanstveno-raziskovalno in izobraževalno dejavnost s področja ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih znanstvenih disciplin in skrbi za njihov razvoj (4. člen). Visoka strokovna šola opravlja izobraževalno dejavnost s področja ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih strok in skrbi za njihov razvoj. Lahko opravlja tudi raziskovalno delo, če je tako določeno z ustanovitvenim aktom (5. člen).

Visokošolski zavodi delujejo po načelih avtonomije, ki jim zagotavljajo svobodno raziskovanje in posredovanje znanja, samostojno urejanje notranje organizacije in delovanje s statutom v skladu z zakonom, sprejemanje meril za izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev, volitve v naziv in izbiro visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev za zasedbo delovnih mest, izdelavo in sprejem študijskih in znanstveno-raziskovalnih programov, določanje študijskega režima ter določanje oblik in obdobjev preverjanja znanja študentov, podeljevanje strokovnih, akademskih in znanstvenih naslovov v skladu z zakonom, volitve, imenovanja in odpoklic organov v skladu s statuti in drugimi akti, odločanje o oblikah sodelovanja z drugimi organizacijami, upravljanje s premoženjem v skladu z namenom, za katerega je bilo pridobljeno (6. člen).

Pogoji za ustanovitev visokošolskega zavoda so opredeljena študijska področja in znanstveno-raziskovalne discipline, za katere se ustanavlja, zagotovljeni ustrezni prostori in oprema za izvedbo programa in zagotovljeni visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, potrebni za izvedbo programa (14. člen).

Zakon opredeljuje izobraževalno, znanstveno-raziskovalno in umetniško delo s tem, da definira javno veljavno visokošolsko izobrazbo, študijske programe, izvajalce študijskih programov, sestavine študijskih programov, trajanje študija, študijsko leto in obseg predavanj, pogoje za vpis, prehode, razpise, omejitve vpisa ter znanstveno-raziskovalno in umetniško delo. Med njimi je potrebno izpostaviti naslednje:

Javno veljavna visokošolska izobrazba se pridobi po študijskih programih, ki jih sprejme senat visokošolskega zavoda. Senat članice univerze si mora pred sprejemom programa pridobiti soglasje senata univerze. Kdor opravi vse obveznosti po programu za pridobitev izobrazbe, dobi diplomu, ki je javna listina (32. člen).

Študij na visokošolskih zavodih poteka po študijskih programih za pridobitev izobrazbe in programih za izpopolnjevanje. Izvajajo se kot redni študij, **kadar narava študijskega programa to dopušča, pa tudi kot izredni študij** (33. člen). Študijske programe izvajajo univerze, fakultete in umetniške akademije, kakor tudi visoke strokovne šole (34. člen).

Študijsko leto traja od 1. oktobra do 30. septembra. Dodiplomski študijski programi obsegajo najmanj 20 in največ 30 ur predavanj, seminarjev in vaj tedensko in 30 tednov letno. Če narava študija to omogoča se študijskim programom lahko prilagodita organizacija in časovna razporeditev predavanj, seminarjev in vaj možnostim študentov (izredni študij). Prilagoditev se opravi na način in po postopku, določenem v statutu (37. člen).

Vpis v študijske programe z javno veljavnostjo, ki jih izvajajo javni zavodi, se opravi na podlagi javnega razpisa. O vsebini razpisa si mora visokošolski zavod pred objavo pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije (40. člen). Visokošolski zavod lahko omeji vpis v dodiplomske študijske programe, ki se izvajajo v okviru javne službe, če število prijav za vpis bistveno presega število razpisanih mest oziroma njegove zmogljivosti (kadrovske, prostorske, opreme idr.). Visokošolski zavod si mora k omejitvi vpisa pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije, ki se javno objavi (41. člen).

Visokošolski zavodi organizirajo in izvajajo znanstveno-raziskovalno delo ter skrbijo za razvoj strok. Tisti zavodi, ki opravljajo javno službo, izvajajo znanstveno-raziskovalno delo v skladu s programom, ki ga sprejme in objavi senat visokošolskega zavoda po postopku, določenem za sprejem in objavo študijskih programov. Visokošolski zavodi izvajajo temeljno-raziskovalne, aplikativno-raziskovalne ter razvojne in druge projekte v skladu z zakonom, ki ureja raziskovalno dejavnost ter opravljajo svetovalne in druge storitve.

Šesto poglavje zakona obravnava visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske sodelavce. Visokošolski učitelji so docent, izredni profesor in redni profesor, na visokih strokovnih šolah oziroma programih pa še predavatelji in višji predavatelji.

Visokošolski učitelji so nosilci izobraževalnega, umetniškega in raziskovalnega programa. Pri svojem delu sledijo in prispevajo k razvoju znanosti, umetnosti in stroke na področju, za katerega so izvoljeni, **samostojno razvijajo določeno področje znanosti**, umetnosti oziroma stroke in skrbijo za prenos tega znanja (52. člen). Visokošolski sodelavci so asistent, lektor, strokovni svetnik, višji strokovni svetnik, strokovni sodelavec in učitelj veččin. Visokošolski sodelavci sodelujejo pri izvajanju izobraževalnega, znanstveno-raziskovalnega in umetniškega dela (54. člen).

Neposredna pedagoška obveznost v času organiziranega študijskega procesa v visokošolskem izobraževanju, ki se izvaja kot javna služba, znaša za docenta, izrednega in rednega profesorja do šest ur (180 ur letno – op. avt.), za višjega predavatelja in predavatelja do devet ur, za asistenta pa do deset ur tedensko (63. člen).

Osmo poglavje zakona obravnava financiranje, in sicer: vire financiranja, financiranje javne službe, sistemizacijo delovnih mest, normative, visokošolske sklade, šolnine in druge prispevke in razpolaganje s presežki.

Sistemizacijo delovnih mest v javnem visokošolskem zavodu določi rektor na podlagi obsega pedagoškega, raziskovalnega, umetniškega in drugega dela, potrebnega za izvedbo visokošolske dejavnosti kot javne službe, delovne in pedagoške obveznosti delavcev, standardov za opravljanje visokošolske dejavnosti ter normativov za financiranje nacionalnega programa. Za vsako sistemizirano mesto visokošolskega učitelja se sistemizira vsaj eno asistentsko mesto. K taki sistemizaciji da soglasje minister, pristojen za visoko šolstvo (74. člen).

V prehodnih in končnih določbah dobimo prevzem ustanoviteljstva, akt o preoblikovanju univerz, organe, uskladitev statutov in študijskih programov, premoženje, sprememba imen, uveljavitev mature, razpis za vpis, začasno financiranje javne službe, rok za ustanovitev Sveta za visoko šolstvo Republike Slovenije in komisije za kvaliteto, veljavnost nazivov, rok za sprejem normativov, rok za sprejem podzakonskih aktov, uskladitev evidenc, prenehanje veljavnosti ZUI in uveljavitev zakona.

Do sprejema normativov za financiranje nacionalnega programa v visokem šolstvu se uporabljajo normativi in standardi za opravljanje izobraževalne dejavnosti v višjem in visokem šolstvu (96. člen).

Merila in postopki za ocenjevanje študijskih programov in visokošolskih zavodov¹⁴⁸ določajo vsebino in pričetek postopka, merila za ocenjevanje visokošolskih zavodov, merila za oblikovanje mnenj k merilom za izvolitev v naziv, merila za ocenjevanje utemeljenosti študijskih programov z vidika njihove mednarodne primerljivosti in trajanja študija, merila za ocenjevanje študijskih programov. Pri obravnavanju vloge in postopkov Merila opredeljujejo vlogo za pridobitev mnenja o ustanovitvi visokošolskega zavoda, vlogo za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze, vlogo za soglasje k programom samostojnih visokošolskih zavodov, sestavine študijskih programov.

Merila za ocenjevanje študijskih programov (6. člen) določajo, da pri oblikovanju mnenja o uvedbi novega študijskega programa se upoštevajo: ustreznost raziskovalnih podlag študijskega programa visokošolskega zavoda ter **kadrovski in materialni pogoji za njegovo izvedbo**, ustreznost formalne strukturiranosti programa, ustreznost vsebinske strukturiranosti programa, ustreznost načinov in oblik študija, ustreznost študijskih virov, ustreznost načinov preverjanja in ocenjevanja znanja, ustreznost pogojev za napredovanje in dokončanje študija, ustreznost strokovnega, akademskega oziroma znanstvenega naslova, ustreznost evalvacijskih postopkov programa, ustreznost programa za obvladovanje znanj, ki jih potrebuje gospodarstvo oziroma delodajalci, možnosti za zaposlitev diplomantov, **okvirna ocena finančnih sredstev potrebnih za uvedbo študijskega programa** in predvideni viri.

*S Sklepom o normativih in standardih za opravljanje izobraževalne dejavnosti v višjem in visokem šolstvu*¹⁴⁹ se določajo normativi in standardi kot podlaga za sistemizacijo delovnih mest v visokošolskem zavodu in določitev obsega sredstev dohodka ter materialnih stroškov za izvedbo izobraževalnih programov za redni študij. Elementi za sistemiziranje delovnih mest vključujejo delo pedagoških delavcev, druga dela, kot poslovodna dela in knjižnice, ter skupne naloge univerze. Dalje obravnava normative za izvajanje študijskih programov in elemente za materialne stroške in druga sredstva.

Sklep opredeljuje delo pedagoških delavcev z naslednjo določbo: Visokošolska dejavnost integralno vključuje in obsega vse oblike in vsebine dela (tako pedagoškega kot tudi temeljnega znanstveno raziskovalnega oziroma umetniškega, potrebnega za spremljanje razvoja stroke in vzdrževanje osebne strokovne kontinuitete), ki jih opravijo visokošolski zavod oziroma pedagoški delavci v polnem delovnem času, in sicer: predavanja, seminarji, seminarske in druge oblike teoretskih vaj, lektorske vaje, laboratorijske in klinične vaje, individualno umetniško delo in usposabljanje, sprejemni izpiti, preizkus usposobljenosti in umetniške nadarjenosti, izpiti, diplome (višješolske in visokošolske), seminarske naloge, nastopi, hospitacije, terensko delo, konzultacije, govorilne ure, priprava učbenikov in skript, spremljanje stroke, sodelovanje na strokovnih in znanstvenih srečanjih ter drugo raziskovalno delo, ki je vezano na pedagoški proces.

Za izvajanje študijskih programov mora imeti visokošolski zavod 2/3 redno zaposlenih pedagoških kadrov. Osnova za opredelitev delovnih mest in potrebnega števila pedagoških delavcev je študijski program z učnim načrtom ter število vseh redno vpisanih študentov oziroma število redno vpisanih študentov v posamezen letnik. Element za sistemizacijo delovnih mest učiteljev je tedensko število ur predavanj in seminarjev v času trajanja organiziranega pouka, za druge pedagoške delavce pa tedensko število ur vaj:

¹⁴⁸ Merila in postopki za ocenjevanje študijskih programov in visokošolskih zavodov, Ur. l. RS št. 29/94).

¹⁴⁹ Sklep o normativih in standardih za opravljanje izobraževalne dejavnosti v višjem in visokem šolstvu (Ur. l. RS, št. 39/92).

Tabela 1: Elementi za sistemizacijo delovnih mest na visokošolskem zavodu

Učitelji in sodelavci	Število študentov v letniku				
	Predavanja do 120	120 – 400	Nad 400	vaje: seminarske po 30	laboratorijske Po 15
Redni, izredni profesor, docent 1.	6 ur	5 ur	4 ure		
Višji predavatelji 1.	8 ur	7 ur	6 ur		
Asistent 2.				10 ur	10 ur
Asistent stažist 2.				najmanj 3 ure	Najmanj 3 ure
Učitelj tujega jezika, veščin, lektorja 3.				9 ur 4	
Asistent višješolski programi				12 ur	12 ur
Strokovni sodelavci 5.					16 ur
Laborant 5.					21 ur

Opombe:

V to kvoto lahko visokošolski učitelj vključi tudi seminar v skladu s predmetnikom, vendar ne več kot eno skupino v semestru.

Delovna mesta asistentov se sistemizirajo v povezavi s številom učiteljev (1 učitelj – 1 asistent) ter številom skupin.

Za vsako nadaljnjo skupino 30 študentov pri istem učitelju oziroma lektorju se število ur poveča za 50%.

Pri predavanjih ali vajah.

Eno delovno mesto laboranta in drugih tehničnih sodelavcev se sistemizira na dve delovni mesti asistentov.

Visokošolskemu učitelju, ki je imenovan za dekana, prodekana za študijske zadeve ali predstojnika oddelka, ki je organizacijska enota zavoda in ima pooblastila v pravnem prometu, se šteje polovična letna urna obremenitev kot polna obremenitev.

Pri izračunu števila delovnih mest po opredeljenih normativih se uporabljajo zaokrožitve na najbližje celo število. Posamezno delovno mesto se sistemizira, če je dejanska povprečna tedenska obremenitev najmanj 2/3 normativne obremenitve. **Dejanska povprečna tedenska obremenitev posameznika ne sme presegati 4/3 normativne obremenitve** oziroma z zakonom določenega neposrednega izobraževalnega dela s študenti.

Normativi za izvajanje študijskih programov predvidevajo naslednje:

Visokošolski zavod prične z izvajanjem dodiplomskega študijskega programa, če je v 1. letniku posameznega programa vpisanih vsaj 30 študentov.

Najvišje možno število predmetov v posameznem letniku (pred delitvijo v smeri) je omejeno na največ 8 predmetov in do 10 predmetov po delitvi v smeri. Izbirni predmeti so praviloma v zadnjem semestru študija.

V skupinah izbirnih predmetov je pri posameznem predmetu lahko tudi manjše število študentov v skupini, vendar ne manj kot 10.

Teoretske oziroma seminarske vaje se izvajajo v skupinah z najmanj 30 študenti, če je turnusov več, mora biti v zadnji skupini najmanj 20 študentov. Laboratorijske – eksperimentalne vaje se izvajajo v skupinah z najmanj 15 študenti; če je turnusov več, mora biti v zadnji skupini najmanj 10 študentov.

Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani¹⁵⁰ določa, da je ustanovitelj Univerze v Ljubljani Republika Slovenije. Ustanoviteljske pravice in obveznosti izvršuje Vlada Republike Slovenije (1. člen).

Univerza zagotavlja razvoj znanosti, strok in umetnosti ter prek fakultet, umetniških akademij ali visokih strokovnih šol v izobraževalnem procesu posreduje spoznanja z naravoslovnega, tehniškega in tehnološkega, medicinskega, kmetijskega, družboslovnega in humanističnega znanstvenega oziroma strokovnega področja ter s področja umetnosti. Neposredno lahko organizira izvajanje znanstveno-raziskovalnih in študijskih interdisciplinarnih programov ter organizira in usklajuje izvajanje omenjenih dejavnosti (7. člen).

Fakultete in umetniške akademije razvijajo znanstvene in umetniške discipline, na katerih temeljijo njihovi študijski programi, ter znanstvene in umetniške discipline s sorodnih

¹⁵⁰ Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani (Ur. l. RS, št. 82/94, 77/95, 72/97).

ali interdisciplinarno povezanih področij. Članice lahko organizirajo oziroma izvajajo tudi dejavnosti, ki so potrebne za uresničevanje dejavnosti, določenih v tem in v 8. členu (9. člen). Izvajajo temeljno-raziskovalne, aplikativno-raziskovalne, razvojne in druge projekte, umetniško delo ter javna pooblastila. Lahko opravijo tudi strokovno, razvojno in svetovalno delo ter druge dejavnosti, opredeljena s statutom, če to ne ovira izvajanje prej omenjenih dejavnosti in se zagotovijo povračilo stroškov, nastalih pri njihovem opravljanju. Za ta dela članice pripravljajo predračune in obračune stroškov v skladu z računovodskimi standardi (10. člen), kar se podrobneje opredeli s statutom (11. člen).

Univerza in članice pridobivajo sredstva za opravljanje svojih dejavnosti iz proračuna RS, iz šolnin in drugih prispevkov za študij, s plačili za opravljanje storitve, iz dotacij, dediščin in daril in iz drugih virov (14. člen). Ustanovitelj zagotavlja materialne pogoje za delo univerze na način in pod pogoji, določenimi z zakonom, ter izvaja druga upravičenja v skladu z zakonom (20. člen). Ob koncu poslovnega leta je univerza dolžna ustanovitelju predložiti poslovno poročilo in temeljne računovodske izkaze (21. člen).

Sklep o financiranju visokošolskega izobraževanja glede na trajanje in urni obseg študijskih programov¹⁵¹ navaja, da izobraževanje po študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe traja od treh do štirih let. Poleg predavanj, seminarjev in vaj ti programi vsebujejo tudi praktično usposabljanje. Iz proračuna se financira študijske programe v letnem obsegu največ 750 ur, skupni obseg predavanj za posamezni triletni študijski program ne sme presegati 1000 ur (50% programa), za štiriletni pa 1125 ur. Krijejo se stroški za plačo učitelja veščin, ki je mentor študentom na praktičnem usposabljanju.

4. Delovna zakonodaja

Zakon o delovnih razmerjih¹⁵² določa, da delovna razmerja delavcev, ki delajo pri organizacijah in delodajalcih v Republiki Sloveniji, se urejajo v skladu z ratificiranimi mednarodnimi konvencijami, zakonom o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja, tem zakonom, kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom. Ta določila veljajo tudi za delavce v organizacijah, ki opravljajo zadeve ali dejavnost posebnega družbenega pomena (1. člen).

Za vrsto in stopnjo strokovne izobrazbe za določeno vrsto poklica, določeno kot poseben pogoj za opravljanje dela, se šteje javno veljavna strokovna izobrazba, izpolnitev strokovne izobrazbe oziroma usposobljenost po vzgojno-izobraževalnih programih, ki so oblikovani v skladu z zakonom, ter usposobljenost, ki se izkazuje z javno listino. Za znanje in zmožnosti kot posebni pogoj za opravljanje dela se šteje izpopolnitev oziroma usposobitev po programih, ki jih izvajajo delavci v organizacijah in skupnostih za svoje potrebe in potrebe drugih organizacij in skupnosti, ter psihofizične, delovne ter druge sposobnosti, ki so potrebne za opravljanje določenega dela (6. člen).

Med trajanjem delovnega razmerja delavec ne sme za svoj ali tuj račun opravljati del in sklepati poslov, ki sodijo v delovno področje ali dejavnost organizacije oziroma delodajalca, če bi to lahko vplivalo na interese organizacije oziroma delodajalca. To pomeni hujšo kršitev delovne obveznosti, za katero se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja (7. člen).

Delodajalec in delavec skleneta pogodbo o zaposlitvi, s katero se v skladu s kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom dogovorita o tistih pravicah in posebnostih, ki se nanašajo

¹⁵¹ Sklep o financiranju visokošolskega izobraževanja glede na trajanje in urni obseg študijskih programov (Ur. l. RS, št. 47/94).

¹⁵² Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 14/90, 5/91, 29/92, 71/93, 2/94).

na delovno mesto, za katero delavec sklepa delovno razmerje (11. člen). Delavec ne more začeti delati pri delodajalcu, če ni sklenil pogodbe o zaposlitvi (12. člen).

Delavec je lahko s svojo privolitvijo razporejen začasno ali trajno na delovno mesto, za katero se zahteva nižja stopnja strokovne izobrazbe (21. člen). Delavec je dolžan opravljati delo na delovnem mestu, za katere se zahteva nižja stopnja strokovne izobrazbe v primerih izjemnih okoliščin, določenih s kolektivno pogodbo oziroma s splošnim aktom, ko je mogoče z drugačno razporeditvijo delavcev na delo zagotoviti njihovo zaposlitev ter omogočiti nemoteno opravljanje dela, in sicer toliko časa, dokler trajajo take okoliščine (primeri višje sile, reševanje človeških življenj in zdravja in podobno (22. člen). Sklep o razporeditvi delavca, za katerega se ugotovi, da nima potrebnega znanja in zmožnosti za opravljanje del delovnega mesta, h katerim je razporejen, oziroma ki ne dosega pričakovanih rezultatov dela, na drugo delovno mesto, ustrezno njegovemu znanju in zmožnostim, sprejme poslovodni organ na podlagi dokumentiranega in strokovno utemeljenega predloga. Možen je ugovor zoper sklep (23. člen).

Delodajalec lahko organizira delo na domu, če narava dela to dopušča (26. člen). Pogoje določa kolektivna pogodba oz. splošni akt (27. člen).

Delovni čas je lahko med letom neenakomerno razporejen, če to zahteva narava dejavnosti oziroma organizacija dela, boljše izkoriščanje delovnih sredstev, smotrnejša izraba delovnega časa ter dokončanje del oziroma nalog v določenih rokih. Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa se upošteva določen polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost delavca v obdobju, ki ne sme biti daljše od enega leta (40. člen). Delovni čas delavcev, katerih delo glede na naravo in organizacijo zahteva, da je v njihov delovni čas poleg neposrednega dela vključena tudi obvezna priprava na delo, obsega poleg časa neposrednega opravljanja dela tudi čas, ki je potreben za pripravo na delo, ki se lahko opravi tudi zunaj organizacije, kadar je to v skladu z naravo dela (43. člen).

Delavec, ki dela polni delovni čas, sme izjemoma delati v drugi organizaciji, vendar največ tretjino polnega delovnega časa, po poprejšnjem soglasju organizacije, kjer je zaposlen polni delovni čas, če gre za opravljanje zahtevnejših strokovnih, znanstvenih, pedagoških ali raziskovalnih del. O tem se dogovorijo skupaj delavec in organizaciji (47. člen).

Izjemoma sme trajati delo preko polnega delovnega časa v primerih naravne ali druge nesreče, ki zadene organizacijo, vendar samo toliko časa, dokler je nujno, da se rešijo človeška življenja, obvaruje zdravje občanov ali obvarujejo materialna sredstva pred nepopravljivo škodo (48. člen). Poslovodni organ lahko odloči, da morajo delavci delati preko polnega delovnega časa tudi če nastane potreba po takem delu zaradi nepričakovane odsotnosti ali pomanjkanja delavcev, če splošni interes in narava dejavnosti terjajo, da se brez prekinitve opravijo določena dela oziroma naloge v skladu s pogoji, ki jih določajo posebni zakon in v drugih izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, določenih s kolektivno pogodbo oziroma z aktom (49. člen). Delo preko delovnega časa se ne sme uvesti, če je delo mogoče opraviti z ustrezno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali zaposlitvijo novih delavcev. Delo lahko traja samo toliko časa, kolikor je to nujno potrebno, vendar največ 8 ur na teden ali 20 ur na mesec ali 180 ur na leto (50. člen).

Delavec ima pravico do odsotnosti z dela s pravico do nadomestila plače, tudi kadar ga organizacija napoti na izobraževanje ali izpopolnjevanje (61. člen). Nadomestilo plače med drugim gre delavcu zaradi izobraževanja in izpopolnjevanja v skladu s kolektivno pogodbo oz. splošnim aktom ter v drugih primerih, določenih z zakonom, kolektivno pogodbo ali splošnim aktom. Delavcu gre nadomestilo plače za tiste dni in za toliko ur, kolikor znaša delovna obveznost na dan, ko zaradi opravičene odsotnosti z dela ne dela. Osnova za nadomestilo in

višina nadomestila plače se določita z zakonom, s kolektivno pogodbo oz. splošnim aktom (68. člen).

Delavec ima pravico in dolžnost do stalnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja v skladu s potrebami delovnega procesa, z namenom ohranitve zaposlitve in zaradi napredovanja. S kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom se določijo pogoji za uresničevanje pravice in obveznosti delavcev do izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja ter pravice in obveznosti delavcev in organizacij oziroma delodajalcev ter njihov obseg. Medsebojne obveznosti se podrobneje določijo v pogodbi. Za neupravičeno odklonitev izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja, ki ga zahteva delovni proces, ali za neupravičeno kršenje prevzetih pogodbenih obveznosti v zvezi z izobraževanjem, je delavec disciplinsko in odškodninsko odgovoren (69. člen).

Delodajalec sme z enim ali več prevzemniki dela skleniti pogodbo o delu za opravljanje začasnih oziroma občasnih del, ki lahko trajajo največ 60 dni v koledarskem letu in za opravljanje trajnejših kratkoročnih del za največ 8 ur tedensko. Pogodbo o delu po tem zakonu in zakonu o obligacijskih razmerjih ni mogoče skleniti, če gre za dela, za katera je mogoče skleniti delovno razmerje za določen čas ali za delovni čas, krajši od polnega delovnega časa ali če gre za avtorska dela (107. člen).

Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji¹⁵³ določa, da pred sprejemom odločitev poslovodni organ in organi upravljanja zagotavljajo obveščanje delavcev o vseh zadevah, ki vplivajo na socialno-ekonomski položaj in pravice ter obveznosti iz dela in delovnega razmerja, zlasti o spremembah dejavnosti oz. programih zavoda, spremembah organiziranosti, organizacije dela in delovnih postopkov, letnih programih dela in poslovanja in njihovem uresničevanju, spremembah obstoječih zakonov, o novih zakonih, drugih predpisih in splošnih aktih, ki zadevajo delavce in dejavnosti, predvidenih kadrovskih spremembah in razloge zanje, letni razporeditvi in občasni prerazporeditvah delovnega časa, kriterijih in merilih za ugotavljanje skupinske in posamične delovne uspešnosti, specifičnih za zavod, kriterijih in merilih za spodbujanje inovativnosti, ukrepov za zdravo in varno delovno okolje (12. člen). Kadar organ upravljanja oziroma direktor odloča o pravicah in obveznostih delavcev iz dela, si mora predhodno pridobiti njihove mnenje med drugim o politiki zaposlovanja in odpuščanja delavcev, uvajanju novih načinov ugotavljanja delovne uspešnosti in določanju plač in drugih osebnih prejemkov na tej osnovi (13. člen).

Z aktom o sistemizaciji se za posamezno delovno mesto ali področje dela določijo aktivnosti in posebni pogoji za sklenitev delovnega razmerja, če niso določeni s posebnimi predpisi (21. člen). S pogodbo o zaposlitvi delavec in zavod pisno uredita naslednja vprašanja: sklenitev in trajanje delovnega razmerja, delovno mesto, za katerega delavec sklepa delovno razmerje, poskusno delo (če se zahteva), kraj opravljanja dela, delovni čas, odmor, počitek, dopust, ukrepe za posebno varstvo delavca, izobraževanje, plače in nadomestila plače, način spremembe pogodbe, druge pravice in obveznosti zavoda ter delavca (22. člen).

Delavci imajo pravico izobraževati se v svojem interesu ali v interesu zavoda, zavod pa ima pravico delavca napotiti na izobraževanje. Delavec se je dolžan izobraževati, če ga zavod napoti na izobraževanje. Če je izobraževanje organizirano med delovnim časom, se čas izobraževanja šteje v redni delovni čas, delavec pa ima enake pravice, kot če bi delal. Obseg delovnega časa, namenjenega za izobraževanje, se določi glede na dolžino in vrsto izobraževanja s pogodbo. Delavec, ki se izobražuje v interesu zavoda, in delavcu, ki je na izobraževanje napoten, pripadajo poleg plačanih delovnih dni še povračila stroškov povezanih

¹⁵³ Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 18/91, 34/93).

z izobraževanjem: prevoz, kotizacija, šolnina in stroški bivanja. Zavod mora delavca, ki ga je napotil na izobraževanje, razporediti v skladu s pridobljeno izobrazbo takoj po končanem izobraževanju, delavca, ki se je izobraževal v interesu zavoda pa v času, določenem s pogodbo o izobraževanju (32. člen).

Uspešnost delavca se meri s specifičnimi, za dejavnost in poklic značilnimi osnovami in merili, opredeljenimi v področnih zakonih oziroma drugih ustreznih dokumentih, ki so podlaga za pridobitev strokovnega naziva oziroma napredovanja. Podrobnejša opredelitev meril je predmet panožnih kolektivnih pogodb. Plačo na podlagi svoje individualne uspešnosti delavec pridobi dodatno k osnovni plači, povečani za dodatke (37. člen).

Določbe *Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji*¹⁵⁴ se uporabljajo kot splošni akt v smislu zakona o delovnih razmerjih, če ni s statutom ali drugim splošnim aktom urejeno ugodnejše (2. člen). Delavci sodelujejo pri upravljanju zavoda kot posamezniki in preko predstavnikov v zavodu (15. člen). Delavec kot posameznik ima pravico do pobud, ki se nanašajo na njegovo delovno mesto, delovno ali organizacijsko enoto in odgovor na te pobude; biti pravočasno obveščen o spremembah na svojem delovnem področju; povedati svoje mnenje o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na njegovo delovno mesto ali organizacijo dela; zahtevati, da mu pooblaščen delavec pojasni vprašanja s področja plač in drugih področjih delovnega razmerja (16. člen). Med drugim mora biti obveščen o spremembah dejavnosti oziroma programov zavoda; spremembah organiziranosti, organizacije dela in delovnih postopkih; letnih programih dela in poslovanja in njihovem uresničevanju; spremembah veljavnih zakonov, o novih zakonih, drugih predpisih in splošnih aktih, ki zadevajo delavce v dejavnosti; predvidenih kadrovskih spremembah in razlogih zanje; letni razporeditvi in občasni prerazporeditvah delovnega časa; kriterijih in merilih za ugotavljanje skupinske in posamične delovne uspešnosti delavcev; merilih za spodbujanje inovativnosti; predlogu letnega delovnega načrta in sistemizaciji delovnih mest in to najkasneje osem dni pred sprejemom odločitev (17. člen).

Z aktom o sistemizaciji se za posamezno delovno mesto določijo posebni delovni pogoji za sklenitev delovnega razmerja (20. člen). Polni delovni čas je 40 ur tedensko (44. člen). Kot dnevi letnega dopusta se štejejo delovni dnevi. V dneve letnega dopusta se ne všttevajo sobote (48. člen).

Delavci imajo pravico do stalnega strokovnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja. Stroške strokovnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja, vključno z nadomestilom plače, plača zavod, kot potne stroške, kotizacijo in stroške bivanja (53. člen). Delavci imajo pravico do izobraževanja za pridobitev javno veljavne izobrazbe v svojem interesu ali v interesu zavoda, zavod pa ima pravico delavce napotiti na takšno izobraževanje. Delavec se je dolžan izobraževati, če ga zavod napoti na izobraževanje za pridobitev javno veljavne izobrazbe. Delavec, ki se za pridobitev javno veljavne izobrazbe izobražuje v interesu zavoda in delavec, ki je na takšno izobraževanje napoten, sklene z zavodom pogodbo, s katero se uredijo medsebojne pravice in obveznosti (54. člen). Delavcu, ki se izobražuje za pridobitev javno veljavne izobrazbe v interesu zavoda, in delavcu, ki je na izobraževanje napoten s strani zavoda, pripadajo prosti delovni dnevi. Če je izobraževanje organizirano med delovnim časom, se čas izobraževanja šteje v redni delovni čas, delavec pa ima enake pravice, kot če bi delal (55. člen). Delavci imajo pravico in dolžnost, da se izobražujejo pri ustreznih

¹⁵⁴ Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 52/94, 49/95, 34/96, 51/98).

izobraževalnih zavodih v Sloveniji. V primerih, ko v Sloveniji ni ustreznih izobraževalnih zavodov, se lahko napoti delavca na izobraževanje v tujino.

V pogodbi o zaposlitvi zavod in delavec določita osnovno plačo delavca v skladu z zakonom. Za normalne delovne pogoje se štejejo pogoji kot jih opredeljujejo normativi za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti (76. člen). Plača delavca se določi tako, da se k njegovi osnovni plači prištejejo dodatki v skladu z merili, opredeljenimi v zakonu in kolektivni pogodbi (77. člen). **Plače delavcev po določitih te pogodbe so javne (78. člen).**

Vsem zaposlenim v vzgojno-izobraževalnih zavodih in na univerzi pripada dodatek za delo z otroki, mladostniki oziroma študenti v višini 0,15 količnika (80. d člen). Zaposlenim na posameznih delovnih mestih v visokošolskem zavodu pripada dodatek zaradi obveznosti izvolitve v naziv v višini: asistentu 0,75 količnika, predavatelju tujega jezika, lektorju 0,80, asistentu s specializacijo oziroma magisterijem 0,85, asistentu z doktoratom in višjemu predavatelju 0,90, docentu 1,00, izrednemu profesorju 1,10 in rednemu profesorju 1,20 količnika. Dodatek iz tega člena in dodatek iz 80.d člena se izključujeta (80. e člen). Strokovnim sodelavcem pa pripada dodatek v višini učitelju veččin v visokošolskem zavodu 0,45 količnika, laborantu oziroma strokovnemu delavcu in bibliotekarju na fakulteti 0,25 količnika (80. f člen).

Za delo preko polnega delovnega časa pripada delavcu dodatek najmanj v višini 50 % osnovne plače (89. člen). Delavcu se lahko plača poveča do 20 % zaradi doseganja nadpovprečnih delovnih rezultatov. Kriteriji za ugotavljanje delovne uspešnosti so zlasti preseganje pričakovanih rezultatov, nadpovprečna obremenitev, samostojnost pri delu. Kriterije in merila za ugotavljanje delovne uspešnosti sprejme svet zavoda. Delovna uspešnost se ugotavlja mesečno (91. člen).

Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in v organih lokalnih skupnosti¹⁵⁵ v svojih splošnih določbah določa, da se na podlagi tega zakona določajo in izplačujejo plače med drugim tudi plače javnih zavodov s področja šolstva (1. člen). Sredstva za plače, ki se zagotavljajo iz proračunov in drugih javnih sredstev, se zagotavljajo po merilih, določenih s tem zakonom (2. člen). Plača je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov.

Osnovna plača se določi na podlagi osnove za obračun plač in količnikov, določenih v skladu s tem zakonom. Osnova za obračun plače je izhodiščna plača za I. tarifni razred, dogovorjena s kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti (3. člen).

V drugem poglavju zakona so določeni razponi količnikov za določitev osnovne plače. V 5. členu je razpon podan za znanstveno raziskovalne zavode od 4,50 do 8,50, pri vzgojno varstvenih zavodih pa je izključeno višje in visoko šolstvo. Razpon za te zavode pa lahko posredno dobimo iz priloge zakona »Količniki za določitev osnovnih plač«.

Količniki za določitev osnovnih plač delovnih mest za druge zaposlene so odvisni od zahtevane strokovne izobrazbe in zahtevnosti dela. Razvrščajo se v tarifne skupine glede na stopnjo zahtevane strokovne izobrazbe. Znotraj tarifnih skupin se količniki razvrščajo v plačilne razrede. Količniki oziroma plačilni razred se določijo v razponu od 1,00 do 9,00 (6. člen). Količnik za določitev osnovne plače zaposlenega je odvisen od količnika za določitev osnovne plače delovnega mesta oziroma količnika, ki ga lahko zaposleni pridobi z napredovanjem (7. člen). Količniki za določitev osnovne plače delovnih mest delavcev, ki so po statusu izenačeni z višjimi upravnimi delavci v republiški upravi, so od 4,20 do 6,80.

¹⁵⁵ Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in v organih lokalnih skupnosti (Ur. l. RS, št. 18/94, 36/96).

Količnik za določitev osnovne plače delovnega mesta tajnika višješolskega zavoda je 4,70, tajnika visokošolskega zavoda 5,30 in tajnika univerze 6,00 (8. člen). Količniki za določitev osnovne plače delovnih mest, ki niso določeni s tem zakonom, se določijo v javnem zavodu. Pri tem se upoštevajo količniki za določitev osnovne plače delovnih mest podobne stopnje zahtevnosti, določeni s tem zakonom. Uporabljajo se kriteriji, ki so določeni z zakoni za posamezno področje in s predpisi, izdanimi na podlagi teh zakonov. Količnik določi pristojen organ (11. člen).

V drugem poglavju zakon ureja napredovanje. Zaposleni lahko napredujejo na bolj zahtevno delovno mesto, če je tako določeno z zakonom oziroma aktom o sistemizaciji delovnih mest (12. člen). O tem odloča pristojen organ. Če zaposleni izpolnjujejo predpisane pogoje, vsaka tri leta lahko napredujejo na svojem delovnem mestu v višji plačilni razred in največ za pet plačilnih razredov (13. člen). Pogoji za napredovanje na delovnih mestih so dodatna funkcionalna znanja, interdisciplinarna usposobljenost delavca samostojnosti in zanesljivost, ustvarjalnost, nadpovprečna delovna uspešnost. S pravilnikom se podrobneje določita postopek in način preverjanja izpolnjevanja pogojev za napredovanje. Pravilnik za visokošolske zavode izda pristojni organ univerze, ki si mora pridobiti mnenje pristojnih sindikatov (14. člen).

Del plače za delovno uspešnost pripada zaposlenemu, ki bistveno presega pričakovane delovne rezultate ali je nadpovprečno delovno obremenjen. Ta del plače lahko znaša največ 20 % osnovne plače. Merila za ugotavljanje delovne uspešnosti zaposlenih se določijo v aktu javnega zavoda, za direktorja pa pristojen minister (17. člen). Skupen obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti mesečno lahko znaša 3 % sredstev za plače v javnem zavodu. Javni zavodi, ki pridobijo del sredstev s prodajo blaga in storitev na trgu ali na podlagi javnih razpisov, lahko v soglasju z ustanoviteljem povečajo obseg teh sredstev. Tu se ne štejejo plačila ali doplačila za storitve, ki se financirajo ali sofinancirajo iz javnih sredstev in sodijo v okvir javne službe. Kot del sredstev, pridobljen na podlagi javnih razpisov, se štejejo sredstva, ki jih raziskovalni in visokošolski zavodi pridobijo za izvajanje projektov, ki presegajo z zakonom ali drugim predpisom oziroma aktom določen obseg dejavnosti zavoda (18. člen).

Zaposlenim v javnih zavodih pripadajo dodatek za delovno dobo, dodatek za manj ugodne delovne pogoje, dodatek za delo v manj ugodnem delovnem času in drugi dodatki določeni s kolektivno pogodbo, zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom (19. člen). Izplačujejo se v višini, določeni s kolektivno pogodbo, zakonom itd. Osnova za obračun je osnovna plača zaposlenega.

Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja na podlagi metodologije, ki jo predpiše minister, pristojen za delo, računsko sodišče.

Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih¹⁵⁶ opredeljuje osnove za določitev obsega sredstev za plače in druge prejemke delavcev, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno in drugo delo v javnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v okviru dejavnosti, ki se financira iz proračunskih sredstev, osnove in merila za določitev plače in drugih prejemkov delavcev v zavodih (1. člen).

Obseg sredstev za plače v zavodih se določi na podlagi osnove za določitev plače, vrst in števila delovnih mest, v okviru katerih delavci opravljajo delo v zavodih, koeficientov, določenih za delovna mesta, odstotkov oziroma koeficientov za povečanje osnovnih plač na podlagi meril, določenih s tem zakonom, odstotkov za vrednotenje delovne dobe delavcev in nadomestil plač (2. člen).

¹⁵⁶ Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih (Ur. l. RS, št. 16/92, 42/93, 18/94).

Delavcu, imenovanemu na funkcijo, se h koeficientu za določitev osnovne plače prišteje koeficient: 1,20 rektorju, 0,70 dekanu, 0,70 prorektorju, 0,60 prodekanu in predstojniku organizacijske enote v visokem izobraževanju, ki ima pooblastilo v pravnem prometu, 0,30 vodji organizacijske enote. Če tak delavec izpolnjuje pogoje za delo na več delovnih mestih v zavodu, za katerega so določeni različni koeficienti, se za določitev osnovne plače upošteva najvišji koeficient med koeficienti za ustrezna delovna mesta (7. člen).

Učitelj, ki ima z letnim delovnim načrtom zavoda določen manjši obseg neposrednega vzgojnoizobraževalnega dela od predpisanega, pripada plača v sorazmerju z opravljenimi učnimi urami. Delo, opravljeno v obsegu, zmanjšanem do treh učnih ur od predpisanega, se šteje za delo s polnim delovnim časom (12. člen).

Ministrstvo, pristojno za šolstvo, zbira osebne podatke o delavcih, ki opravljajo vzgojnoizobraževalno in drugo delo v zavodih zaradi ugotavljanja obsega dela in zaradi obračunavanja plač ter drugih prejemkov delavcev. Ti podatki se lahko uporabljajo tudi za ugotavljanje izpolnjevanja kadrovskih pogojev (20. člen). Ministrstvo vodi evidenco kadrov, ki vsebuje ime in priimek, spol in rojstvo, enotno matično številko občana, prebivališče, izobrazbo delavca in usposobljenost za delo ter o poklicu, delovno mesto, na katero je delavec razporejen, vrsto delovnega razmerja, trajanje delovnega časa delavca, delovno obremenitev, dosežen naziv, delovno dobo. Za pravilnost in pravočasnost posredovanja osebnih podatkov je odgovoren poslovodni organ zavoda (22. člen).

ANALITIČNI PRIKAZ OBREMENITEV POSAMEZNIH VISOKOŠOLSKIH UČITELJEV IN SODELAVCEV NA FAKULTETI ZA POMORSTVO IN PROMET PO POSAMEZNIH ANALIZIRANIH ŠTUDIJSKIH LETIH GLEDE NA SEZNAME PREDAVANJ UNIVERZE V LJUBLJANI

1. Metoda izdelava tabel in ugotavljanja obremenitev

Podatki v tabelah so povzeti iz Seznamov predavanj Univerze v Ljubljani za posamezna študijska leta, ki jih za vsako akademsko leto objavlja UL. Izhodišče za postavljanje metodologije pri izdelavi analitičnih pregledov obremenitev so bili podatki objavljeni v Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1998/99. Izenačiti smo morali pristop k izdelavi tabel za vsa študijske leta v opazovanem obdobju, pri čemer smo morali definirati prikazovanje nekonsistentnih podatkov. Objavljeni programi v vseh svojih elementih predstavljajo ponudbo FPP na tržišču izobraževanja. Bistveni element predstavljajo visokošolski učitelji in sodelavci z lastnostmi oz. referencami, ki jih predvideva visokošolska zakonodaja Republike Slovenije.

Pri posameznih objavljenih programih Fakultete za pomorstvo in promet in pri Vlogah za pridobitev mnenja o novih programih članic Univerze smo upoštevali predvidene in zapisane izvajalce po seznamu učiteljev in sodelavcev, naj so bili redno zaposleni ali pogodbeno ali gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

Pri posameznem predmetu pa smo upoštevali zapisanega visokošolskega učitelja in morebiti sodelavca. Pri drugih visokošolskih učiteljih in sodelavcih iz seznamov smo porazdelili obremenitve samo, če je bilo izrecno navedena znanstvena ali strokovna disciplina.

Seznami predavanj niso konsistentni v opazovanem obdobju. Včasih pa je bilo odstopanja težko uskladiti. Odločili smo se za naslednjo porazdelitev obremenitev:

- Označenega predavatelja v stolpcu "predavatelj" smo upoštevali kot nosilca predmeta in ga praviloma obremenili s predvidenim fondom ur za predavanja in za vaje.
- V primeru, ko je bil v Seznamu naveden asistent za določeno področje ali predmet, smo vaje dodelili asistentu, nosilcu pa samo predavanja.
- V primeru, da je bilo za nosilca predmeta navedenih več imen, smo pedagoške obremenitve pri posameznem predmetu proporcionalno razdelili med nosilce oz. nosilce z višjimi nazivi smo obremenili s predavanji, visokošolske učitelje z nižjim nazivom pa z vajami.
- Pri obremenitvah smo upoštevali samo eno skupino vaj, ponavljajoče skupine smo spustili. To pomeni, da v podatkih niso prikazane obremenitve z dodatnimi skupinami vaj. Z drugimi besedami, dejanske obremenitve bi morale biti večje kot so zapisane v tej analizi.
- Izjemo predstavljajo pedagoške obveznosti za tuji jezik. Le-te se morajo izvajati v skupinah po 30 študentov, zato smo za vsakega predavatelja praviloma upoštevali to porazdelitev, če je bilo v letniku zadostno število študentov. Če je bilo število študentov manjše od predvidenih nosilcev, smo upoštevali toliko nosilcev, kolikor naj bi bilo skupin.
- Skupne predmete smo upoštevali samo tam, kjer je bilo to izrecno navedeno, na primer v Seznamu predavanj za študijsko leto 1995/96 za program Pomorstvo II, kjer so navedeni skupni predmeti za obe smeri (Navtiko in Ladijsko strojništvo).

- V primeru, da skupni predmeti pri posameznih študijskih programih niso bili izrecno navedeni kot skupni predmeti za vse smeri po posameznih letih študija, jih nismo upoštevali kot skupne predmete. Navajali smo jih ločeno za vsako smer in letnik kot je to bilo zapisano v Seznamu predavanj UL. Sklepali smo, da izhaja sprememba načina objave iz spremembe dejanske izvedbe programov. To pomeni, da dejansko naj ne bi bili predvideni skupni predmeti. Pri tem velja poudariti, da utegnejo biti morebitna odstopanja le za predavanja v primeru, da smo nepravilno interpretirali objavo. Obremenitve z vajami pa je potrebno upoštevati za vsako smer posebej (npr. program pomorstvo vključuje smer Navtike z najmanj 30 študenti in smer Ladijskega strojništva ravno tako z najmanj 30 študenti). Morebitna odstopanja v urah predavanja pa bistveno ne vplivajo na obremenitve, ker nismo v analizah prikazali obremenitev za ponavljajoče se skupine.
- Obremenitve za vaje po skupinah smo praviloma upoštevali, kjer je bilo to izrecno zapisano, na primer pri univerzitetnem programu Tehnologije prometa ter pri predavanjih angleškega jezika. V vseh drugih primerih obremenitve za ponavljajoče skupine niso upoštevane. To pomeni, da vnesene pedagoške obremenitve praviloma vključujejo predavanja in vaje za eno skupino.

Pri posameznih nosilcih se pojavljajo predmeti z istim nazivom, vendar za različne študijske programe in smeri. V takih primerih smo predmet večkrat navajali. Razlogi za tako zajemanje podatkov so: Vsak program ima svoje cilje, kar pomeni, da se mora vsebina in metoda učnega programa predmeta uskladiti s postavljenimi cilji študijskega programa. Upošteva se tudi integralnost pedagoškega procesa, kar pomeni, da mora nosilec oz. izvajalec predmeta raziskovati in razvijati znanstveno disciplino, ki jo s predmetom pokriva, v smeri interdisciplinarnega povezovanja s študijskim programom. Tak način zajemanja podatkov pa bistveno ne vpliva na pojav prekomerne obremenitve. Na primer, prof. dr. L. J. je bil po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1997/98 obremenjen s 1.035 urami. Predmet Transportni sistemi je v tabelaričnem prikazu vnesen štirikrat pri univerzitetnem študiju Tehnologije prometa, pri VSS Tehnologije prometa, pri programu Prometno-energetska tehnika za smeri A in B. Glede na obseg ur bi utegnili sklepati, da se pri slednjih treh programih predmet izvaja skupaj, kar bi pomenilo, da se ločeno ne izvaja 135 ur neposrednega pedagoškega dela, temveč le 45. Če od skupne obremenitve (1.035) odštejemo 90 ur (navideznega podvajanja pedagoške obremenitve) dobimo 945 ur v Seznamu zapisane obremenitve. Odstopanje znaša manj kot 10 %. Skupnih predavanj za VSS Tehnologije prometa in za program Prometno-energetske tehnike za smer A in B ne more biti, ker praviloma je vpis na VSS Tehnologije prometa omejen. V nekaterih primerih pa se za predmete z istim nazivom pojavljajo različni obsegi predvidenih ur predavanj in / ali vaj.

2. Tabelarični prikaz obremenitev

Tabela 1P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1992 – 1993

Visokošolski učitelji in sodelavci	Področje habilit.	Predmet	Ure			Σ obrem.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
<i>Redni profesor</i>			60	45			105
Dr. Ratko Zelenika *		Špedicija	30	30			VŠT 2
Dr. Juraj Madjarič *		Cestni promet	30	15			VŠT 2
<i>Izredni profesor</i>			255	120			375
Dr. Franc Cvetaš *		Osnove statike, dinamike in trdnosti	45				VŠT 1
		Tehniška mehanika I.	60	30			VŠP 1 LST
(P 135 + V 60 = Σ 1195 ur)		Tehniška mehanika II.	30	30			VŠP 2 LST
Dr. Dušan Kernev *, **							
Dr. Dragan Marušič		Matematične metode	75	60			VŠT 1
(P 120 + V 60 = Σ 180 ur)		Matematika	45				VŠP 1 VSM
<i>Docent</i>			345	150			495
Dr. Vojin Balaban		Ladijski konstrukcijski elementi	30	60			VŠP 2 LST
Dr. Jadran Faganelli		Tehnologija goriv, maziv in vode	30	30			VŠP 1 LST
Dr. Livij Jakomin		Transportni sistemi	45				VŠT 1
(P 60 ur)		Transportni sistemi	15				VŠP 1 VSM
Mag. Vinko Kokot *		Železniški promet	60				VŠT 2
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika in ladijski parni postroji	60				VŠP 1 LST
Dr. Joisp Zohil		Informatika v transportu	45				VŠT 2
(P 105 + V 60 = Σ 165 ur)		Operacijske raziskave in statistika	60	60			VŠT 2
<i>Višji predavatelj</i>			1470	1185			2655
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	30	30			VŠT 1
		Ladijski elektrotehniški sistemi	30	15			VŠP 2 VSM
		Ladijski elektrotehniški sistemi (N)	30	15			VŠP 2 NAV
		Ladijski elektrotehniški sistemi (S)	30	45			VŠP 2 LST
(P 150 + V 135 = Σ 285 ur)		Osnove regulacije in avtomatizacije	30	30			VŠP 2 LST
Mag. Franc Dežnarič*, **							
Dr. Ratimnir Dovečar		Transportni sistemi	45				VŠT 1
		Pom. promet, pristan. in terminali	60	45			VŠT 2
		Prometni praktikum	15	30			VŠT 2
(P 135 + V 75 = Σ 210 ur)		Transportni sistemi	15				VŠP 1 VSM
Mag. Dušan Fabe		Angleščina I	60	30			VŠT 1
		Angleščina za pomorce	30	30			VŠP 1 VSM
		Angleščina za pomorce	30	15			VŠP 2 VSM
		Angleščina za pomorce (N)	30	15			VŠP 2 NAV
(P 180 + V 105 = Σ 285 ur)		Angleščina za pomorce (S)	30	15			VŠP 2 LST
Dr. Vladimir Fatur *		Termodinamika in ladijski parni postroji		30			VŠP 1 LST
Mag. Zdravko Klasek		Energetika in pogonski stroji	60				VŠT 1
		Ladijski pomožni stroji I.		30			VŠP 1 LST
		Ladijski pomožni stroji II.	45	15			VŠP 2 LST
		Ladijski pogonski stroji	90	60			VŠP 2 LST
(P 225 + V 135 = Σ 360 ur)		Vodenje ladijskega postroja	30	30			VŠP 2 LST
Mag. Gilbert Koncilja		Oceanografija in meteorologija	45	30			VŠP 1 NAV
		Navigacija	60	45			VŠP 2 NAV
(P 135 + V 135 = Σ 270 ur)		Navigacijske in komunikacijske naprave	30	60			VŠP 2 NAV
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	30	30			VŠP 1 NAV
Dr. Miro Lozej *		Informatika v transportu		45			VŠT 3
(V = 45 ur)		Matematične metode					VŠT 1
Mag. David Malnič *, **							
Mag. Andrej Novak		Matematika	60	45			VŠP 1 VSM
(P 90 + V 105 = Σ 195 ur)		Računalništvo in informatika	30	60			VŠP 2 VSM
Mag. Iztok Ostan		Uvod v ekonomiko	60	30			VŠT 1
(P 90 + V 60 = Σ 150 ur)		Politična ekonomija	30	30			VŠT 2
Mag. Norbert Petrovič*		Nauk o ladji I	45	30			VŠP 1 VSM
(P 90 + V 75 = Σ 165 ur)		Nauk o ladji II.	45	45			VŠP 2 NAV
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	30	15			VŠT 2
		Pomorsko in gospodarsko pravo	45				VŠP 1 VSM
		Pomorsko in gospodarsko pravo	15	30			VŠP 1 NAV
(P 150 + V 75 = Σ 225 ur)		Pravo	60	30			VŠP 2 NAV

Mag. A. Podgorelec *, **						
Mag. Roman Povše *		Energetika in pogonski stroji		30		VŠT 1
Mag. Majda Prijon		Poslovanje prometnih podjetij	45	15		VŠT 1
		Cestni promet	15	30		VŠT 2
		Organizacija in poslovanje ladjarja	45	30		VŠP 1 NAV
(P 150 + V 75 = Σ225 ur)		Ekonomika pomorstva	45			VŠP 2 NAV
Ignac Rupnik *		Gospodarsko in prometno pravo	15	15		VŠT 2
Vojko Starovič		Zračni promet	30	30		VŠT 2
Mag. Jože Stropnik		Osnove statike, dinamike in trdnosti		30		VŠT 1
<i>Učitelj jezika</i>						
Irena Pogačar-Zavrl *, **						
<i>Asistent</i>				165		165
Mag. Blagomir Černe *		Železniški promet		45		VŠT 2
Mag. Igor Trupac *		Ekonomika pomorstva		30		VŠP 2 NAV
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi		60		VŠT 1
(V = 90 ur)		Transportni sistemi		30		VŠP 1 VSM
<i>Nedoločen učitelj</i>			45	30		75
		Ravnanje s tovorom	45	30		VŠP 2 NAV
S K U P A J			2175	1530		3705

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1992 – 1993, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1992

Opombe: VŠT = Višješolski program Tehnologije prometa; VŠP= višješolski program Pomorstva; TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; PrP = Promet in pomorstvo III; SMA = smer A, SMBC = smer B in C; IZB = izbirni predmeti,

* Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.

Tabela 2P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1993 – 1994

Visokošolski učitelji in sodelavci	Področje habilit.	Predmet	Ure			Σ obre m.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
<i>Redni profesor</i>			45	45			90
Dr. Ivan Turk *		Upravljalno računovodstvo	45	45			PrP 3
Dr. Ratko Zelenika *, **							
Dr. Juraj Madjarič *, **							
<i>Izredni profesor</i>			180	180			360
Dr. Marija Bogataj		Operacijske raziskave in statistika	30	30			VŠT 2
(P 75 + V 75 = Σ 150 ur)		Metode oper.raziskav in statist. II	45	45			PrP3
Dr. Franc Cvetaš *		Tehniška mehanika II.	30	30			VŠP2 LST
Dr. Jadran Faganelli		Tehnologija goriv, maziv in vode	30	30			VŠP 1 LST
(P 75 + V 75 = Σ 150 ur)		Varstvo okolja v prometu	45	45			PrP 3
Dr. Dušan Kernev *, **							
<i>Docent</i>			705	435			1140
Dr. Vojin Balaban *		Ladijski konstrukcijski elementi	30	60			VŠP 2 LST
Dr. Livij Jakomin *		Transportni sistemi	30				VŠT 1
(P 45 ur)		Transportni sistemi	15				VŠP 1 VSM
Mag. Vinko Kokot *		Železniški promet	60				VŠT 2
Dr. Miroslav Odar *		Logistika v prometu	60	30			PrP 3
Dr. Marko Pavliha *		Mednarodno pomorsko in promet. pravo	60	60			PrP 3
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika in ladijski parni postroji	60				VŠP 1 LST
Dr. Milojka Počuča		Ekonomika prometnih sistemov	45	45			PrP 3
Dr. Janez Usenik		Matematične metode	75	60			VŠT 1
(P 120 + V 105 = Σ 225 ur)		Uporaba matematičnih modelov	45	45			PrP 3
Dr. Miran Zgonik		Energetika in pogonski stroji	60				VŠT 1
(P 150 + V 60 = Σ 210 ur)		Ladijski pogonski stroji	90	60			VŠP 2 LST
Dr. Joisp Zohil		Informatika v transportu	45	45			VŠT 2
(P 75 + V 75 = Σ 150 ur)		Operacijske raziskave in statistika	30	30			VŠT 2
<i>Višji predavatelj</i>			1575	1080			2655
Mag. Milan Batista		Osnove statike, dinamike in trdnosti	30	45			VŠT 1
(P 90 + V 75 = Σ 165 ur)		Tehniška mehanika I.	60	30			VŠP 1 LST
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	30	30			VŠT 1
		Ladijski elektrotehniški sistemi	30	15			VŠP 2 VSM
		Ladijski elektrotehniški sistemi (N)	30	15			VŠP 2 NAV
		Ladijski elektrotehniški sistemi (S)	30	45			VŠP 2 LST
(P 150 + V 135 = Σ 285 ur)		Osnove regulacije in avtomatizacije	30	30			VŠP 2 LST
Mag. Franc Dežnarič*, **							
Dr. Ratimnir Dovečar		Transportni sistemi	30	45			VŠT 1
		Pomorski promet, pristan. in terminali	60	45			VŠT 2
		Prometni praktikum	15	30			VŠT 2
(P 120 + V 135 = Σ 255 ur)		Transportni sistemi	15	15			VŠP 1 VSM
Mag. Dušan Fabe		Angleščina za pomorce	60				VŠP 1 VSM
		Angleščina za pomorce	45				VŠP 2 VSM
		Angleščina za pomorce (N)	45				VŠP 2 NAV
		Angleščina za pomorce (S)	45				VŠP 2 LST
(P 285 ur)		Angleški jezik III.	90				PrP 3
Dr. Vladimir Fatur *, **							
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	30	30			VŠT 2
Mag. Zdravko Klasek *		Nauk o ladji I	15	15			VPŠ 1 VSM
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	30	15			VŠP 1 VSM
		Meteorologija in oceanografija	45	30			VŠP 1 NAV
		Ravnanje s tovorom	45	30			VŠP 2 NAV
(P 180 + V 120 = Σ 300 ur)		Navigacija	60	45			VŠP 2 NAV
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	30	30			VŠP 1 NAV
Mag. David Malnič *, **							
Mag. Peter Marn *		Zračni promet	30				VŠT 2
Mag. Andrej Novak		Matematika	105	45			VŠP 1 VSM
		Računalništvo in informatika	30	60			VŠP 2 VSM
		Nauk o ladji II.	45	45			VŠP 2 NAV
(P 210 + V 210 = Σ 420 ur)		Navigacijske in komunik. naprave	30	60			VŠP 2 NAV
Mag. Iztok Ostan		Uvod v ekonomiko	60	30			VŠT 1
(P 90 + V 60 = Σ 150 ur)		Politična ekonomija	30	30			VŠP 1 VSM
Mag. Norbert Petrovič*, **							
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	30	15			VŠT 2

		Pomorsko in gospodarsko pravo I	45			VŠP 1 VSM
		Pomorsko in gospodarsko pravo II	15	30		VŠP 1 NAV
(P 165 + V 90 = Σ 225 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo II	60	30		VŠP 2 NAV
Mag. Alfonz Podgorelec *						
Mag. Roman Povše		Energetika in pogonski stroji		30		VŠT 1
Mag. Majda Prijon		Poslovanje prometnih podjetij	45	15		VŠT 1
		Cestni promet	45	45		VŠT 2
		Organizacija in poslovanje ladjarja	45	30		VŠP 1 NAV
(P 180 + V 120 = Σ 300 ur)		Ekonomika pomorstva	45	30		VŠP 2 NAV
Ignac Rupnik *		Gospodarsko in prometno pravo	15	15		VŠT 2
Vojko Starovič		Zračni promet		30		VŠT 2
<i>Učitelj jezika</i>			180			180
Neva Čebtron		Angleški jezik I	90			VŠT 1
(P 180 ur)		Angleški jezik III.	90			PrP 3
Irena Pogačar-Završl *, **						
<i>Asistent</i>				135		135
Mag. Franc Bernard		Termodinamika in ladijski parni postroji		30		VŠP 1 LST
Mag. Blagomir Černe *		Železniški promet		45		VŠT 2
Mag. Igor Trupac *		Transportni sistemi		15		VŠT 1
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi		30		VŠT 1
(V 45 ur)		Transportni sistemi		15		VŠP 1 VSM
<i>Nedoločen učitelj</i>			75	75		150
		Ladijski pomožni stroji I.		30		VŠP 1 LST
		Ladijski pomožni stroji II.	45	15		VŠP 2 LST
(P 75 + V 75 = Σ 150 ur)		Vodenje ladijskega postroja	30	30		VŠP 2 LST

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1993 – 1994, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1993

Opombe: VŠT = Višješolski program Tehnologije prometa; VŠP= višješolski program Pomorstva; TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; PrP = Promet in pomorstvo III; SMA = smer A, SMBC = smer B in C; IZB = izbirni predmeti,

* Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.

Tabela 3P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1994 – 1995

Visokošolski učitelji in sodelavci	Področje habilit.	Predmet	Ure			Σ obrem.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
<i>Redni profesor</i>			390	270			660
Dr. Marija Bogataj		Operacijske raziskave in statistika I	60	60			VŠT 2
		Operacij. raziskave in stat. v prom. II	60	30			PrP 3 SMA
(P 150 + V 120 = Σ 270 ur)		Modeli in simulacije	30	30			PrP 4 SMA
Dr. Franc Koselj *		Mehanika	15				VŠT 1
Dr. Alojz Kralj *		Regulacija in optimizac. tehničn. sistem.	45				PrP 4 SMA
Dr. Juraj Madjarič *		Cestni promet	15	15			PrP 4 IZB
Ddr. Željko Radačić *		Zračni promet	15	15			PrP 4 IZB
Dr. P. Stanković *, **							
Dr. Mitja Tavčar *		Upravljanje in ravnanje v prometu	30	30			PrP 4 SMA
(P 45 + V 45 = Σ 90 ur)		Trženje v prometu	15	15			PrP 4 SMA
Dr. Ferdinand Trošt *, **		Mednarodna menjava	30				PrP 4 SMA
Dr. Vlasto Zemljčič *		Cestni promet	30	30			PrP 4 IZB
Dr. Bogdan Zgonc *		Železniški promet	45	45			PrP 4 IZB
<i>Izredni profesor</i>			195	195			390
Dr. Jadran Faganelli		Goriva, maziva in voda	30	30			VŠP 1 LST
(P 75 + V 75 = Σ 150 ur)		Varstvo okolja v prometu	45	45			PrP 3 SMA
Dr. Tone Hrastelj *		Mednarodna menjava	15	30			PrP 4 SMA
Dr. Joisp Zohil		Informatika v transportu I	45	45			VŠT 2
(P 105 + V 90 = Σ 195 ur)		Informatika v transportu II	60	45			PrP 4 SMA
<i>Docent</i>			945	675			1620
Dr. Livij Jakomin		Transportni sistemi	30				VŠT 1
		Transportni sistemi	15				VŠP 1 SM
		Logistika v prometu	60	30			PrP 3 SMA
		PTT promet	45				PrP 4 IZB
		Pomorski promet	45	45			PrP 4 IZB
		Pristanišča in terminali	45	45			PrP 4 IZB
(P 285 + V 165 = Σ 450 ur)		Notranji transport in skladiščenje	45	45			
Mag. Vinko Kokot *		Železniški promet	60	45			VŠT 2
Dr. Franko Milost *		Upravljalno računovodstvo in finance	45	45			PrP 3 SMA
Dr. Miroslav Odar *		Zračni promet	30	30			PrP 4 IZB
Dr. Marko Pavliha *		Mednarodno pom. in promet. pravo	60	60			PrP 3 SMA
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika in ladijski parni postroji	60				VŠP 1 LST
Dr. Milojka Počuča		Ekonomika pomorstva	45	30			VŠP 2 NAV
		Vodenje ladijskega postroja	15	15			VŠP 2 LST
		Ekonomika prometn. sistemov	45	45			PrP 3 SMA
(P 120 + V 105 = Σ 225 ur)		Trženje v prometu	15	15			PrP 4 SMA
Dr. Janez Usenik		Matematične metode	75	60			VŠT 1
		Uporaba matemat. metod v prom. sist.	60	30			PrP 3 SMA
(P 135 + V 135 = Σ 270 ur)		Regulacija in optimizac. tehničn. sistem.		45			PrP 4 SMA
Dr. Miran Zgonik		Energetika in pogonski stroji	60	30			VŠT 1
(P 150 + V 90 = Σ 240 ur)		Ladijski pogonski stroji	90	60			VŠP 2 LST
<i>Višji predavatelj</i>			1665	1035			2700
Mag. Milan Batista		Mehanika	30	30			VŠT 1
		Tehniška mehanika I.	60	30			VŠP 1 LST
		Tehniška mehanika II.	30	30			VŠP 2 LST
(P 135 + V 120 = Σ 255 ur)		Ladijski konstrukcijski elementi	15	30			VŠP 2 LST
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	15	15			VŠT 1
		Ladijska elektronika	30	15			VŠP 2 VSM
		Ladijska elektronika	30	15			VŠP 2 NAV
		Ladijska elektronika II.	30	45			VŠP 2 LST
(P 135 + V 120 = Σ 255 ur)		Ladijska avtomatika	30	30			VŠP 2 LST
Dr. Ratimnir Dovečar		Transportni sistemi	30				VŠT 1
		Vodni promet in terminali	60	45			VŠT 2
		Prometni praktikum	15	30			VŠT 2
(P 120 + V 105 = Σ 225 ur)		Transportni sistemi	15	30			VŠP 1 VSM
Mag. Dušan Fabe		Angleščina za pomorce	60				VŠP 1 VSM
		Angleščina za pomorce	45				VŠP 2 VSM
		Angleščina za pomorce (N)	45				VŠP 2 NAV
		Angleščina za pomorce (S)	45				VŠP 2 LST
		Angleški jezik III.	90				PrP 3 SMA

(P 375 ur)		Angleški jezik	90			PrP 4 SMA
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	30	30		VŠT 2
Mag. Zdravko Klasek *		Ladijski pomožni stroji I.		15		VŠP 1 LST
		Ladijski pomožni stroji II.	30			VŠP 2 LST
(P 45 + V 30 = Σ 75 ur)		Vodenje ladijskega postroja	15	15		VŠP 2 LST
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	45	30		VŠP 1 VSM
		Meteorologija in oceanografija	45	30		VŠP 1 NAV
		Nauk o ladji II.	45	45		VŠP 2 NAV
		Ravnanje s tovorom	45	30		VŠP 2 NAV
(P 240 + V 180 = Σ 420 ur)		Navigacija	60	45		VŠP 2 NAV
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	30	30		VŠP 1 NAV
Mag. Peter Marn *		Zračni promet	30	30		VŠT 2
Mag. Andrej Novak		Matematika I+II	105	45		VŠP 1 VSM
(P 135 + V 105 = Σ 240 ur)		Računalništvo in informatika	30	60		VŠP 2 VSM
Mag. Iztok Ostan		Uvod v ekonomiko	60	30		VŠT 1
(P 90 + V 60 = Σ 150 ur)		Politična ekonomija	30	30		VŠP 1 VSM
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	45	30		VŠT 2
		Pomorsko in gospodarsko pravo I	45			VŠP 1 VSM
		Pomorsko in gospodarsko pravo II	15	30		VŠP 1 NAV
(P 165 + V 90 = Σ 255 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo III.	60	30		VŠP 2 NAV
Mag. Alfonz Podgorelec *		PTT promet		45		PrP 4 IZB
Mag. Majda Prijon		Poslovanje prometnih podjetij	45	15		VŠT 1
		Cestni promet	45	45		VŠT 2
(P 135 + V 90 = Σ 225 ur)		Organizacija in poslovanje ladjarja	45	30		VŠP 1 NAV
Dr. Ivan Smerdu *, **						
<i>Učitelj jezika</i>			180			180
Neva Čebtron		Angleški jezik I	90			VŠT 1
(P 180 ur)		Angleški jezik III.	90			PrP 3 SMA
Irena Pogačar-Zavrl *, **						
<i>Asistent</i>			15	150		165
Mag. Franc Bernard		Termodinamika in ladijski parni postroji		30		VŠP 1 LST
		Ladijski pomožni stroji I.		15		VŠP 1 LST
(P 15 + V 60 = Σ 75 ur)		Ladijski pomožni stroji II.	15	15		VŠP 2 LST
Mag. Igor Trupac *		Transportni sistemi		45		VŠT 1
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi		45		VŠT 1
<i>Znanstveni sodelavec</i>			30	45		75
Dr. Marko Valič		Avtomatika	15	15		VŠT 1
(P 30 + V 45 = Σ 75 ur)		Ladijski konstrukcijski elementi	15	30		VŠP 2 LST
<i>Nedoločeno</i>			90	15		105
		Človeški viri	30	15		PrP 4 SMA
(P 90 + V 15 = Σ 105 ur)		Diplomski seminar	60			PrP 4 SMA

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1994 – 1995, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1994

Opombe: VŠT = Višješolski program Tehnologije prometa; VŠP= višješolski program Pomorstva; TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; PrP = Promet in pomorstvo III; SMA = smer A, SMBC = smer B in C; IZB = izbirni predmeti,

* Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.

*** V Programu so navedeni, ni jih v seznamu učiteljev in sodelavcev.

Tabela 4P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1995 – 1996

Visokošolski učitelji in sodelavci	Podr. habilit.	Predmet	Ure			Σ obrem.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
Redni profesor			825	135			960
Dr. Marija Bogataj		Operacijske raziskave in statistika v pr. I	60				VŠT 2
		Operacijske raziskave in stat. v pr. II	60				PrP 3 SMA
		Modeli in simulacije	30				PrP 4 SMA
(P 195 ur)		Operacijske raziskave in stat. v pr. II	45				PrP 3 SMBC
Dr. Jurij Kolenc		Logistika v prometu	30				PrP 3 SMA
		Cestni promet – seminar	45				PrP4 IZB
(P 165 ur)		Notranji transp. in skladišč. - seminar	90				PrP 4 IZB
Dr. Franc Kosel *		Mehanika	15				VŠT 1
(P 45 ur)		Tehniška mehanika I.	30				VŠP 1 LST
Dr. Alojz Kralj *		Regulacija in optimiz. tehničnih sistem.	45				PrP 4 SMA
Dr. Kumar *, ***		Mednarodna menjava	45	30			PrP 4 SMA
Dr. D. Martinović *, **							
Ddr. Željko Radačić *		Zračni promet - seminar	45				PrP 4 IZB
Dddr. Rupnik *, ***		Diplomski seminar	60				PrP4 SMA
Dr. Predrag Stanković *		Mednarodno pomor. in promet. pravo	30	30			PrP 3 SMA
(P 60 + V 60 = Σ 120 ur)		Mednarodno pomor. in promet. pravo	30	30			PrP 3 SMBC
Dr. Mitja Tavčar *		Človeški viri v prometu	15	15			PrP 4 SMA
		Upravljanje in ravnanje v prometu	30	30			PrP 4 SMA
(P 75+ V 45 = Σ 120 ur)		Trženje v prometu	30				PrP 4 SMA
Dr. Ferdinand Trošt *, **							
Dr. Vlasto Zemljčič *		Cestni promet - seminar	45				PrP4 IZB
Dr. Bogdan Zgonc *		Železniški promet	45				PrP 4 IZB
Izredni profesor			480	210			690
Dr. Jadran Faganelli		Goriva, maziva in voda	30	30			VŠP 1 LST
		Varstvo okolja v prometu	45				PrP 3 SMA
(P 120 + V 30 = Σ 150 ur)		Zaščita materialov	45				PrP 3 SMBC
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika in ladij. parni postroji	60				VŠP 1 LST
Dr. Marko Valič		Avtomatika	15				VŠT 1
		Tehniška mehanika II.	15	15			VŠP 2 LST
(P 45 + V 45 = Σ 90 ur)		Ladijski konstrukcijski elementi	15	30			VŠP 2 LST
Dr. Miran Zgonik		Energetika in pogonski stroji	60	30			VST 1
(P 150 + V 90 = Σ 240 ur)		Ladijski pogonski stroji	90	60			VŠP 2 LST
Dr. Joisp Zohil		Informatika v transportu I	45				VŠT 2
(P 105 + V 45 = Σ 150 ur)		Informatika v prometu	60	45			PrP 4 SMA
Docent			915	630			1545
Dr. Livij Jakomin		Transportni sistemi	60				VŠT 1
		PTT promet	45				PrP 4 IZB
		Pomorski promet	45	45			PrP 4 IZB
(P 195 + V 90 = Σ 285 ur)		Pristanišča in terminali	45	45			PrP 4 IZB
Mag. Vinko Kokot *		Železniški promet	60	45			VŠT 2
Dr. Vlado Malačič *, ***		Oceanografija in ekologija morja	45	45			PrP 3 SMBC
Dr. Janez Mayer *, **		Človeški viri v prometu	15				PrP 4 SMA
Dr. Franko Milost *		Upravljalno računovodstvo in finance	45	45			PrP 3 SMA
Dr. Marko Munih *		Regulacija in optimiz. tehničnih sistem.		45			PrP 4 SMA
Dr. Miroslav Odar *		Logistika v prometu	30				PrP 3 SMA
		Zračni promet - seminar	45				PrP 4 IZB
(P 120 ur)		Logistika v prometu	45				PrP 3 SMBC
Dr. Marko Pavliha *		Mednarodno pomor. in promet. pravo	30	30			PrP 3 SMA
(P 60 + V 60 = Σ 120 ur)		Mednarodno pomor. in promet. pravo	30	30			PrP 3 SMBC
Dr. Milojka Počuča		Ekonomika pomorstva	45	30			VŠP 2 NAV
		Vodenje ladijskega postroja	15	15			VŠP 2 LST
		Ekonomika prometnega sistema	45	45			PrP 3 SMA
		Zunanje-trgovinsko in devizn. posl.	45	30			PrP4 SMA
(P 195 + V 165 = Σ 360 ur)		Ekonomika prometnega sistema	45	45			PrP 3 SMCB
Dr. Janez Usenik		Matematične metode	75	60			VŠT 1
		Uporaba matem. metod v prom. sistemih	60	30			PrP 3 SMA
(P 180 + V 135 = Σ 315 ur)		Uporaba matem. metod v prom. sistemih	45	45			PrP 3 SMBC
Višji predavatelj			1635	1035			2670
Mag. Milan Batista		Mehanika	30	30			VŠT 1
		Tehniška mehanika I.	30	30			VŠP 1 LST
		Tehniška mehanika II.	15	15			VŠP 2 LST

(P 90 + V 105 = Σ 195 ur)		Ladijski konstrukcijski elementi	15	30		VŠP 2 LST
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	15			VŠT 1
		Ladijska elektrotehnika I	30	15		VŠP 2 VSM
		Ladijska elektronika	30	15		VŠP 2 NAV
		Ladijska elektrotehnika II.	30	45		VŠP 2 LST
(P 135 + V 75 = Σ 210 ur)		Ladijska avtomatika	30			VŠP 2 LST
Dr. Ratimir Dovečar		Vodni promet in terminali	60	45		VŠT 2
		Prometni praktikum	15	30		VŠT 2
(P 105 + V 105 = Σ 210 ur)		Transportni sistemi	30	30		VŠP 1 VSM
Mag. Dušan Fabe		Angleščina za pomorce	60		60	VŠP 1 VSM
		Angleščina za pomorce II	45		90	VŠP 2 VSM
		Angleščina za pomorce (N)	45		45	VŠP 2 NAV
		Angleščina za pomorce (S)	45		45	VŠP 2 LST
		Angleški jezik III	90		90	PrP 3 SMA
(P 375 ur)		Angleški jezi IV	90		90	PrP 4 SMA
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	30	30		VŠT 1
Mag. Zdravko Klasek *		Ladijski pomožni stroji I		15		VŠP 1 LST
		Ladijski pomožni stroji II.	30			VŠP 2 LST
(P 45 + V 30 = Σ 75 ur)		Vodenje ladijskega postroja	15	15		VŠP 2 LST
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	45	30		VŠP 1 VSM
		Meteorologija in oceanografija	45	30		VŠP 1 NAV
		Nauk o ladji II	45	45		VŠP 2 NAV
		Ravnanje s tovorom	45	30		VŠP 2 NAV
		Navigacija	60	45		VŠP 2 NAV
(P 255 + V 210 = Σ 465 ur)		Navigacijske in komunikacijske naprave	15	30		VŠP 2 NAV
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	30	30		VŠP 1 NAV
Mag. Peter Marn *		Zračni promet	30	30		VŠT 2
Mag. Andrej Novak		Matematika I	30	15		VŠP 1 VSM
		Računalništvo in informatika	30	60		VŠP 2 VSM
		Matematika II	75	30		VŠP 2 VSM
(P 150 + V 135 = Σ 285 ur)		Navigacijske in komunikacijske naprave	15	30		VŠP 2 NAV
Mag. Iztok Ostan		Uvod v ekonomiko	60	30		VŠT 1
(P 90 + V 60 = Σ 150 ur)		Politične ekonomija	30	30		VŠP 1 VSM
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	45	30		VŠT 2
		Pomorsko in gospodarsko pravo I	45			VŠP 2 VSM
		Pomorsko in gospodarsko pravo II	15	30		VŠP 1 NAV
(P 165 + V 90 = Σ 255 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo III.	60	30		VŠP 2 NAV
Mag. Alfonz Podgorelec *		PTT promet		45		PrP 4 IZB
Mag. Majda Prijon		Poslovanje prometnih podjetij	45	15		VŠT 1
		Cestni promet	45	45		VŠT 2
(P 135 + V 90 = Σ 225 ur)		Organizacija in poslovanje ladjarja	45	30		VŠP 1 NAV
Predavatelj			0	105		105
Mag. Aleksander France *		Avtomatika		30		VŠT 1
(V 69 ur)		Ladijska avtomatika		30		VŠP 2 LST
Kobal		Zaščita materialov		45		PrP 3 SMBC
Učitelj jezika						
Neva Čebtron		Angleški jezik I	90		90	VŠT 1
(P 180 ur)		Angleški jezik III	90		90	PrP 3 SMBC
Šarlota Godnič **, **						
Irena Pogačar-Zavrl **, **		Nemški jezik III	90		90	PrP 3 SMA
Asistent			15	555		570
Mag. Oliver Bajt **, **		Varstvo okolja v prometu		45		PrP 3 SMA
Dr. Franc Bernard		Ladijski pomožni stroji I		15		VŠP 1 LST
		Ladijski pomožni stroji II.	15	30		VŠP 2 LST
(P 15 + V 75 = Σ 90 ur)		Termodinamika in ladij. parni postroji		30		VŠP 1 LST
Mag. Samo Drobne		Modeli in simulacije		30		PrP 4 SMA
		Operacijske raziskave in statistika v pr. I		60		VŠT 2
		Operacijske raziskave in stat. v pr. II		30		PrP 3 SMA
(V 150 ur)		Operacijske raziskave in stat. v pr. II		30		PrP 3 SMBC
Mag. Igor Trupac *		Logistika v prometu		30		PrP 3 SMA
(V 75 ur)		Logistika v prometu		45		PrP 3 SMBC
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi		90		VŠT 1
Mag. Evelin Vatovec		Informatika v transportu I		45		VŠT 2
Mag. Peter Verlič *		Železniški promet		45		PrP 4 IZB
Dr. Robert Vodopivec *		Trženje v prometu		30		PrP 4 SMA

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1995 - 1996, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1995, str. 637-642. **Opombe:** VŠT = Višješolski program Tehnologije prometa; VŠP= višješolski program Pomorstva; TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika - VSS, LST = Ladijsko strojništvo - VSS; PrP = Promet in pomorstvo III; SMA = smer A, SMBC = smer B in C; IZB = izbirni predmeti, ; * Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in

sodelavci; ** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.; *** V Programu so navedeni, ni jih v seznamu učiteljev in sodelavcev.

Tabela 5P: Razvid kadrovskih pogojev iz Vlog za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze

Visokošolski učitelji in sodelavci	Področje habilit.	Predmet	Ure			Σ obrem.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
Redni profesor			2355	330			2685
Dr. Marija Bogataj		Operacijske raziskave in statistika	60				TEH 2
		Računalniško podprti modeli logistike	45	15			TEH 3 SPL
		Poslovni in aktuarski račun	30	15			TEH 3 ZAV
		Aktuarska statistika	60	45			TEH 3 ZAV
		Poslovni in aktuarski račun	30	15			TEH 4 ZAV
		Življenjsko zavarovanje	60	30			TEH 4 ZAV
		Promet in prostor	45				UNI 1
		Operacijske raziskave in statistika I	75				UNI 2
		Operacijske raziskave in statistika II	60				UNI 3
		GIS modeli in simulacije	45	30	60		UNI 4
		Stohastični procesi	60				MAG OBV
		Teorija lokacije in planir. transp. mrež	90				MAG IZB
		Aktuarski račun	60				MAG IZB
		Planiranje postrojenj in vzdrževanje	60				ENE 3 SMA
(P 870 + V 150 = Σ 1020 ur)		Planiranje postrojenj in vzdrževanje	90				ENE 3 SMB
Dr. Jurij Kolenc		Tehno. in organiz. cestnega prometa	60	30			TEH 3 CES
		Prevozn. sredstva in njihova eksploat.	30	15			TEH 3 CES
		Logistika v prometu	60				MAG OBV
		Metodologija znanstvenega dela	15				MAG OBV
		Promet v izrednih razmerah	60				MAG IZB
		Teorija prometne varnosti	60				MAG IZB
		Teorija upravljanje cestnega prometa	60				MAG USM
		Prevozna sredstva	45	30			ENE 2 SMB
(P 420 + V 90 = Σ 510 ur)		Cestna vozila	30	15			ENE 2 SMB
Dr. Alojz Kralj *		Regulacija in optimiz. prom. sistemov	45				UNI 4
Dr. Franc Koselj *		Mehanika	45				UNI 1
(P 75 ur)		Dinamika vozil	30				MAG OBV
Dr. Juraj Madjarić *		Osnove prometnih tehnologij	15				UNI 2
(P 30 ur)		Cestni promet	15				UNI 4 IZB
Dr. Stanislav Pavlin *		Infrastruktura zračnega prometa	30	15			TEH 3 ZRA
Ddr. Željko Radačić *		Tehnolog. in organ. zračnega prometa	60	30			TEH 3 ZRA
		Ekonomika zračnega prometa	30				TEH 3 ZRA
		Osnove prometnih tehnologij	15				UNI 2
		Zračni promet	15				UNI 4 IZB
		Transportno-ekonomska analiza	30				MAG OBV
		Izbrana poglavja ekonomike prometa	15				MAG IZB
(P 225 + V 30 = Σ 255 ur)		Teorija upravljanja v letalskem prometu	60				MAG USM
Dddr. Viljem Rupnik *		Diplomski seminar	90				TEH 4 ZAV
		Diplomski seminar	60				UNI 4
(P 225 ur)		Splošna teorija sistemov:determin.sist.	75				MAG OBV
Dr. Predrag Stanković *		Mednarodno prometno pravo	60	45			TEH 4 ZAV
		Gospodarsko in prometno pravo	15				UNI 2
		Mednarodno pomorsko in promet.pravo	45				UNI 3
(P 150 + V 45 = Σ 195 ur)		Pravo multimodalnega prevoza tovora	30				
Dr. Ferdinand Trošt *		Mednarodna menjava	30				UNI 4
Dr. Ratko Zelenika *		Mednarodna špedicija	45				UNI 3
Dr. Vlasto Zemljič *		Osnove prometnih tehnologij	15				UNI 2
(P 45 ur)		Cestni promet	30				UNI 4 IZB
Dr. Bogdan Zgonc *		Osnove prometnih tehnologij	15				UNI 2
		Železniški promet	30				UNI 4 IZB
(P 105 ur)		Teorija upravljanja železnišk. prometu	60				MAG USM
Vabljeni profesor *		Geografski informacijski sistemi	60				MAG IZB
Izredni profesor			1380	765			2145
Ddr. Ludvik Bogataj *		Teorija rizika in upravljanje premoženja	75	75			TEH 4 ZAV
(P 105 + V 75 = Σ 180 ur)		Teorija upravljanja zalog	30				MAG USM
Dr. Jadran Faganelli		Varstvo okolja in poznavanje blaga	60	60			TEH 1
		Tehnologija goriv, maziv in vode	30	45			POM 2 LST
		Varstvo okolja in blago	75	45	90		UNI 3
		Onesnaževanje morja	60				MAG IZB
		Nevarne snovi v transportu	60				MAG IZB
		Varstvo okolja in poznavanje blaga	60	60			ENE 1 SMA

		Varstvo okolja II	30	15			ENE 3 SMA
(P 405 + V 240 = Σ 645 ur)		Varstvo okolja II	30	15			ENE 3 SMB
Dr. Anton Hrastel j *		Mednarodna menjava	15	15	30		UNI 4
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika	30	30			POM 1 LST
		Ladijski parni postroji	30	30			POM 3 LST
		Termodinamika	30	30			ENE 2 SMA
(P 120 + V 90 = Σ 210 ur)		Termodinamika	30				ENE 1 SMB
Dr. Mitja Tavčar *	IP	Človeški viri v prometu	30				TEH 3 VSM
		Management v prometu	75				UNI 4
(P 150 ur)		Trženje v prometu	45				UNI 4
Dr. Marko Valič		Tehniška dokumentacija	30	45			POM 1 LST
		Fizikalne meritve	30	30			POM 1 LST
		Konstruktivski elementi	60	60			POM 2 LST
	Post IP	Mehanika		10	30		UNI 1
	Post IP	Tehnična dokumentacija		20	120		UNI 1
	IP	Sodobne merilne metode v prometu	60				MAG IZB
	IP	Konstruktivski elementi	60				ENE 2 SMA
	IP	Fizikalne meritve	30	30			ENE 1 SMB
(P 330 + V 195 = Σ 525 ur)		Konstruktivski elementi	60				ENE 2 SMB
Dr. Joisp Zohil		Informatika	45	45			TEH 1
		Informatika v zavarovanju	60	60			TEH 4 ZAV
		Informatika v prometu	45				UNI 2
		Informatika v prometu II	60				UNI 4
(P 255 + V 150 = Σ 405 ur)		Informatika	45	45			ENE 1 SMA
Docent			3165	915			3285
Dr. Livij Jakomin	Post IP	Transportni sistemi	45				TEH 1
	IP	Transportna sredstva	45	45			TEH 2
	IP	Logistika v prometu	60				TEH 3 VSM
	IP	Prevozna sredstva v pomorskem prom.	30	15			TEH 3 POM
	DO	Transportni sistemi	45				UNI 1
	RP	Osnove prometnih tehnologij	30				UNI 2
	DO	Osnove prometnih tehnologij	30				UNI 2
	DO	Pomorski promet	45				UNI 4 IZB
	DO	Pristanišča in terminali	45				UNI 4 IZB
	DO	Poštni promet	45	45			UNI 4 IZB
	DO	Notranji transport in skladiščenje	45	45			UNI 4 IZB
	DO	Teorija integral. in multim. transporta	60				MAG OBV
	DO	Prometna politika	60				MAG OBV
	DO	Tehno. procesi v pristan. in terminalih	60				MAG USM
	DO	Teorija upravljanja v pomorsk.podjetjih	60				MAG USM
	DO	Teorija upravljanja v poštnem prometu	60				MAG USM
	post IP	Transportni sistemi	45				ENE 1 SMA
	DO	Transportna sredstva	45	45			ENE 2 SMA
(P 885 + V 195 = Σ 1080 ur)	post IP	Transportni sistemi	30				ENE 1 SMB
Mag. Vinko Kokot *		Tehnolog. in organ. železnišk. Prometa	60	30			TEH 3 ŽEL
		Osnove prometnih tehnologij	15				UNI 2
(P 90 + V 30 = Σ 120 ur)		Železniški promet	15				UNI 4 IZB
Dr. Vlado Malačič *		Pomorska meteorologija	45	30			POM 1 NAV
Dr. Franko Milost *		Upravljalno računovodstvo in finance	60	30			TEH 3 ZAV
(P 105 + 60 V = Σ 165 ur)		Upravljalno računovodstvo in finance	45	30	60		UNI 2
Dr. Marko Munih *		Regulacija in optimiz. prom. sistemov		45	90		UNI 4
Dr. Miroslav Odar *		Logistika v prometu		30			TEH 3 VSM
		Seminar transportne logistike	15				TEH 3 SPL
		Prevozna sredstva v zračnem prometu	30	15			TEH 3 ZRA
		Osnove prometnih tehnologij	15				UNI 2
		Logistika v prometu	60	30	60		UNI 3
(P 150 + V 75 = Σ 225 ur)		Zračni promet	30				UNI 4 IZB
Dr. Marko Pavliha *		Gospodarsko in prometno pravo	15				UNI 2
		Mednarodno pomorsko in promet.pravo	30				UNI 3
(P 105 ur)		Zavarovanje in pozav. v medn. transp.	60				MAG IZB
Dr. Milojka Počuča		Mednarodna trgovina in carina	60	30			TEH 3 SPL
		Ekonomika pomorsk. prometn. Sistema	45				TEH 3 POM
		Ekonomika	45				UNI 1
		Organizacija in ekon. prom. podj.	60				UNI 1
		Ekonomika prometnega sistema	60				UNI 3
		Zunanjetrgovinsko in devizno poslov.	45	15	30		UNI 4

		Transportno-ekonomska analiza	30			MAG OBV
(P 360 + V 45 = Σ 405 ur)		Izbrana poglavja ekonomike prometa	15			MAG IZB
Dr. Ivan Polajnar *		Materiali in varjenja	15	30		ENE 2 SMA
(P 30 + V 60 = Σ 90 ur)		Materiali in varjenje	15	30		ENE 2 SMB
Dr. Janez Usenik	post IP	Matematične metode in poslovni račun	90			TEH 1
	DO	Seminar transportne logistike	15			TEH 3 SPL
	DO	Poslovni in aktuarski račun	30	30		TEH 3 ZAV
	DO	Poslovni in aktuarski račun	30	30		TEH 4 ZAV
	DO	Matematične metode	60	60		POM 1 NAV
	DO	Matematične metode	60	60		POM 1 LST
	DO	Matematične metode v prometu	120			UNI 1
	DO	Uporaba matematičnih metod v prometu	60			UNI 3
	DO	Upravljanje prometnih sistemov	75			MAG OBV
	DO	Integralni info.upravljalni sistemi	60			MAG IZB
	post IP	Matematične metode in poslovni račun	90			ENE 1 SMA
(P 750 + V 180 = Σ 930 ur)	post IP	Matematične metode	60			ENE 1 SMB
Dr. Miran Zgonik	IP	Energija v prometu	45	30		TEH 2
		Ladijski pogonski stroji I	45	15		POM 3 NAV
		Materiali in varjenje	15	30		POM 2 LST
		Ladijski pogonski stroji I + II	60	30		POM 3 LST
	DO	Tehnična dokumentacija	30			UNI 1
	DO	Energetski in pogonski stroji	60			UNI 2
	IP	Pogoni in okolje	150			MAG IZB
	IP	Energija v prometu	60	30		ENE 2 SMA
	IP	Motorji	45			ENE 3 SMA
	IP	Prenos toplote, zgorev. in alternat.viri	45	45		ENE 3 SMA
	IP	Motorji	45			ENE 2 SMB
(P 645 + V 225 = Σ 870 ur)	IP	Prenos toplote, zgorev. in alternat.viri	45	45		ENE 3 SMB
Višji predavatelj			3510	2975		6485
Mag. Milan Batista		Mehanika	45	30		TEH 1
		Matematične metode in poslovni račun		60		TEH 1
		Varnostna in tehn. analiza prom. nesreč	60	30		TEH 3 SPL
		Varnost in tehn. analiza prom. nesreč	60	30		TEH 4 ZAV
		Mehanika in hidromehanika	60	60		POM 1 LST
		Mehanika		10	30	UNI 1
		Tehnična dokumentacija		10	60	UNI 1
		Matematične metode v prometu		60	180	UNI 1
		Uporaba matematičnih metod v prometu		30	60	UNI 3
		Dinamika vozil	30			MAG OBV
		Integralni info.upravljalni sistemi	60			MAG IZB
		Matematične metode in poslovni račun		60		ENE 1 SMA
		Mehanika	45	30		ENE 1 SMA
		Tehnična dokumentacija	30	45		ENE 2 SMA
		Konstruktivski elementi		60		ENE 2 SMA
		Matematične metode		60		ENE 1 SMB
		Tehnična dokumentacija	30	45		ENE 1 SMB
		Mehanika in hidromehanika	60	60		ENE 1 SMB
(P 480 + V 740 = Σ 1220 ur)		Konstruktivski elementi		60		ENE 2 SMB
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	30	30		TEH 1
		Ladijski elektro sistemi I	30	15		POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi N	15	30		POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi I	30	15		POM 1 LST
		Ladijski elektro sistemi LS	15	30		POM 1 LST
		Regulacija in avtomatika	45	45		POM 2 LST
		Avtomatika	30	30		ENE 1 SMA
		Ladijski elektro sistemi I	30	15		ENE 1 SMB
(P 240 + V 240 = Σ 480 ur)		Ladijski elektro sistemi II	15	30		ENE 1 SMB
Mag. Ratimir Dovečar		Luke in terminali	30	15		TEH 3 POM
		Promet po notranjih plovnih poteh	30			TEH 3 POM
		Transportni sistemi	30	30		POM 1 NAV
		Transportni sistemi	30	30		POM 1 LST
		Transportni sistemi		30	90	UNI 1

		Osnove prometnih tehnologij		30	60		UNI 2
		Pomorski promet		45	45		UNI 4 IZB
(P 120 + V 225 = Σ 345 ur)		Pristanišča in terminali		45	45		UNI 4 IZB
Mag. Dušan Fabe		Tuj jetik	90			90	TEH 1
		Tuj jezik	60			60	TEH 2
		Angleški jezik	90			90	TEH 4 ZAV
		Angleščina za pomorce	60			60	POM 1 NAV
		Angleščina za pomorce	60			60	POM 1 LST
		Tuj jezik I	90			135	UNI 1
		Tuj jezik II	75			75	UNI 2
		Tuj jezik III	75			75	UNI 3
		Tuj jezik IV.	60			60	UNI 4
		Tuj jezik	90			90	ENE 1 SMA
(P 810 ur)		Angleščina za pomorce	60			60	ENE 1 SMB
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	45	30			TEH 2
(P 45 + V 60 = Σ 105 ur)		Mednarodna špedicija		30	60		UNI 3
Mag. Zdravko Klasek *		Delovni, hladilni in pomožni stroji	60				ENE 2 SMA
(P 120 ur)		Delovni, hladilni in pomožni stroji	60				ENE 2 SMB
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	30	30			POM 1 NAV
		Navigacija	60	45			POM 2 NAV
		Nauk o ladji II	45	45			POM 2 NAV
		Ravnanje s tovorom	30	45			POM 2 NAV
		LPG tankerji in prevoz kemikalij	30	15			POM 3 NAV
		Nauk o ladji I	30	30			POM 1 LST
		LPG tankerji in prevoz kemikalij	30	15			POM 3 LST
(P 285 + V 255 = Σ 540 ur)		Nauk o ladji I	30	30			ENE 1 SMB
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	45	60			POM 1 NAV
Mag. Peter Marn *		Varnost v zračnem prometu	30	15			TEH 3 ZRA
(P 30 + V 60 = Σ 90 ur)		Zračni promet		45	45		UNI 4 IZB
Mag. Andrej Novak		Matematika v navtiki	30	45			POM 1 NAV
		Računalništvo in informatika	30	60			POM 2 NAV
		Navigacijske naprave	45	45			POM 2 NAV
		Pomorski informacijski sistem	30	30			POM 3 NAV
		Komunikacijske naprave	15	30			POM 3 NAV
		Računalništvo in informatika	30	45			POM 2 LST
		Pomorski informacijski sistem	30	30			POM 3 LST
(P 240 + 345 V = Σ 585 ur)		Računalništvo in informatika	30	60			ENE 2 SMB
Mag. Iztok Ostan		Ekonomika	45	30			TEH 1
		Ekonomika	30	15			POM 2 NAV
		Ekonomika	30	15			POM 2 LST
		Ekonomika		15	45		UNI 1
		Organizacija in ekonomika prom. podj.		15	45		UNI 1
		Management v prometu		30	60		UNI 4
(P 150 + V 150 = Σ 300 ur)		Ekonomika	45	30			ENE 1 SMA
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	45	30			TEH 2
		Mednarodno prometno pravo	60	45			TEH 3 SPL
		Transp. zavarovanje in zavarov. pravo	60	30			TEH 3 ZAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I N	30	15			POM 1 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo II	45	45			POM 2 NAV
		Pomorsko pravo	30	15			POM 3 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I LS	30	15			POM 1 LST
		Gospodarsko in prometno pravo		30	60		UNI 2
		Mednarodno pomorsko in promet.pravo		45	90		UNI 3
(P 330 + V 285 = Σ 615 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo	30	15			ENE 1 SMB
mag.A. Podgorelec*		Tehnologija dela pošte	60	45			TEH 3 POŠ
		Organizacija in eksploatacija pošte	60	45			TEH 3 POŠ
		Kontrola poštnega prometa	30				TEH 3 POŠ
(P 150 + V 105 = Σ 255 ur)		Osnove prometnih tehnologij		15	30		UNI 2
Dr. Majda Prijon		Poslovanje in finance v prometnih podj.	45	45			TEH 2
		Ekonomika cestnega prometa	30				TEH 3 CES
		Organizacija in poslovanje	30	30			POM 1 NAV
		Ekonomika pomorstva	30	45			POM 2 NAV
		Vodenje ladijskih postrojenj	30	15			POM 3 LST
		Ekonomika		15	45		UNI 1
		Organizacija in ekonomika prom. podj.		15	45		UNI 1
		Ekonomika prometnega sistema		30	60		UNI 3

(P 165 + V 240 = Σ 405 ur)		Cestni promet		45	45		UNI 4 IZB
mag. Tomislav Šibenik *		Prometna infrastruktura	45	45			TEH 2
		Signalnovarn. in telekom. naprave	30	15			TEH 3 ŽEL
		Infrastruktura cestnega prometa	30	15			TEH 3 CES
		Varnost v cestnem promet	30	15			TEH 3 CES
		Varnost v prometu	45	15			TEH 3 ZAV
		Prometna infrastruktura	45	45			ENE 2 SMA
		Prometna infrastruktura	45	45			ENE 2 SMB
(P 300 + V 210 = Σ 510 ur)		Signalnovarn. in telekom. naprave	30	15			ENE 3 SMB
Predavatelj			180	165			345
M. Kraševac *	post PR	Vlečna vozila in vozovi	30	15			TEH 3 ŽEL
Maraspin *		Tankerji za nafto	30	15			POM 3 NAV
(P 60 + V 30 = Σ 90 ur)		Tankerji za nafto	30	15			POM 3 LST
Vladimir Repič *	Post PR	Protipožarna varnost	15	15			POM 3 NAV
		Praktikum na ladji ali PL				375	POM 3 NAV
		Protipožarna varnost	15	15			POM 3 LST
		Praktikum na ladji ali PL				375	POM 3 LST
		Motorji		30			ENE 3 SMA
		Protipožarna varnost	15	15			ENE 3 SMA
		Praktikum				375	ENE 3 SMA
		Motorji		30			ENE 2 SMB
		Protipožarna varnost	15	15			ENE 3 SMB
(P 60 + V 120 = Σ 180 ur)		Praktikum				375	ENE 3 SMB
J. Štelec *	Nedef.	Ekonomika poštnega prometa	30				TEH 3 POŠ
Učitelj jezika			1170				1170
Neva Čebtron		Tuj jezik	90			90	TEH 1
		Tuj jezik	60			60	TEH 2
		Angleščina za navtike	90			90	POM 2 NAV
		Angleščina za ladijske strojnike	90			90	POM 2 LST
		Tuj jezik I	90			135	UNI 1
		Tuj jezik II	75			75	UNI 2
		Tuj jezik III	75			75	UNI 3
		Tuj jezik IV.	60			60	UNI 4
		Tuj jezik	60			60	ENE 2 SMA
(P 780 ur)		Angleščina za ladijske strojnike	90			90	ENE 2 SMB
Irena Zavrl *		Tuj jezik	90			90	TEH 1
		Tuj jezik	60			60	TEH 2
		Tuj jezik I	90			90	UNI 1
		Tuj jezik II	75			75	UNI 2
(P 390 ur)		Tuj jezik III	75			75	UNI 3
Asistent			360	1030			1390
Dr. Franc Bernard	AD	Ladijski pomožni stroji	30	15			POM 3 NAV
		Motorji	45	30			POM 2 LST
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	60	60			POM 2 LST
		Mehanika		10	30		UNI 1
	AD	Energetski in pogonski stroji		30	120		UNI 2
	Post DO	Delovni, hladilni in pomožni stroji		60			ENE 2 SMA
	Post DO	Sanitarne in energetske naprave	30	45			ENE 3 SMA
		Termodinamika		30			ENE 1 SMB
	Post DO	Delovni, hladilni in pomožni stroji		60			ENE 2 SMB
(P 195 + V 385 = Σ 580 ur)	Post DO	Sanitarne in energetske naprave	30	45			ENE 3 SMB
Mag. Samo Drobne *	Post VP	Operacijske raziskave in statistika		60			TEH 2
	VP	Prostorski sistemi in kartografski prikazi	45	30			TEH 2
	AM	Promet in prostor		45	135		UNI 1
	AM	Operacijske raziskave in statistika I		45	90		UNI 2
(P 45 + V 210 = Σ 255 ur)	AM	Operacijske raziskave in statistika II		30	60		UNI 3
Mag. Elen Twrdy	AS	Transportni sistemi		45			TEH 1
	Post VP	Tehno. in organ. pom. prometa	60	30			TEH 3 POM
	AS	Transportni sistemi		15	45		UNI 1
	AS	Transportni sistemi		45			ENE 1 SMA
(P 60 + V 165 = Σ 225 ur)	AS	Transportni sistemi		30			ENE 1 SMB
Mag. Evelin Vatovec	AS	Informatika v prometu		45	180		UNI 2
(V 90 ur)		Informatika v prometu II		45	180		UNI 4

Mag. Peter Verlič *		Železniške proge, postaje in zgradbe	30	15			TEH 3 ŽEL
	AM	Osnove prometnih tehnologij		45	90		UNI 2
(P 30 + V 105 = Σ135 ur)	AM	Železniški promet		45	45		UNI 4 IZB
Mag. Robert Vodopivec	VP	Človeški viri v prometu		15			TEH 3 VSM
	VP	Ekonomika železniškega prometa	30				TEH 3 ŽEL
	AM	Management v prometu		30	60		UNI 4
(P 30 + V 75 = Σ105 ur)	AM	Trženje v prometu		30	60		UNI 4
<i>Nedoločeni učitelj</i>						1950	1950
		Praksa v podjetju				375	TEH 3 SPL
		Praksa ... in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 ŽEL
		Praksa in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 CES
		Praksa ... in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 POM
		Praksa ... in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 POŠ
		Vodena praksa v zavarovalništvu				450	TEH 3 ZAV

Viri:

Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze – Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe – Pomorstvo, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola Piran;

Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze – Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe – Tehnologija prometa, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola Piran;

Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze – Program za pridobitev Univerzitetne izobrazbe – Tehnologija prometa, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola Piran;

Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze – Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe – Prometno-energetska tehnika, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola Piran;

Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze – Magistrski podiplomski študij PROMETNIH VED, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola Piran;

Opombe: TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, SPLO = splošna smer, POM = pomorski promet, ZRA = zračni promet, ŽEL = železniški promet, CES = cestni promet, POŠ = poštni promet, ZAV = zavarovalna tehnika; POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; UNI = Tehnologija prometa - univerzitetni študij, ZAV = zavarovalna tehnika; ENE = prometno energetska tehnika, SMA = VSS smer A, SMB = VSS smer B; MAG = magistrski študij, OBV = obvezni predmeti, IZB = izbirni predmeti, USM = usmeritveni predmeti, post = postopek;

Tabela 6P : Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1996 – 1997

Visokošolski učitelji in sodelavci	Področje habilit.	Predmet	Ure			Σ obrem.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
<i>Redni profesor</i>							
Dr. Marija Bogataj		Operacijske razisk. in statist. v prom. I	60	60			VŠT 2
		Promet in prostor	45				UNI 1
		Operacijske raziskave in statistika II.	60				UNI 3
(P 195 + V 60 = Σ 255 ur)		Modeli in simulacije	30				UNI 4 SMA
Dr. B. Bonifačič *, ***		Ladijski sistemi in ekon.. izkorišč. ladje	30	45			UNI 4 SMBC
Dr. Jurij Kolenc		Cestni promet - seminar	45				UNI 4 IZB
(P 135 ur)		Notranji transp. in skladišč.– seminar	90				UNI 4 IZB
Dr. Franc Kosel *		Mehanika	45				UNI 1
Dr. Alojz Kralj *		Regulacija in optimizacija tehničnih sist.	15				UNI 4 SMA
(P 30 ur)		Regulacija in optimizacija tehničnih sist.	15				UNI 4 SMBC
Dr. Kumar *, ***		Mednarodna menjava	45	30			UNI 4 SMA
Dr. D. Martinović *, **							
Ddr. Željko Radačić *		Zračni promet - seminar	45				UNI 4 IZB
Ddr. .Rupnik *, ***		Diplomski seminar	60				UNI 4 SMA
Dr. Predrag Stanković *		Mednarodno pomorsko in prom. pravo	45				UNI 3
Dr. Dušan Strahinja *, **							
Dr. Mitja Tavčar *		Človeški viri v prometu	15	15			UNI 4 SMA
		Upravljanje in ravnanje v prometu	30	30			UNI 4 SMA
		Trženje v prometu	30				UNI 4 SMA
		Človeški viri v prometu	45	15			UNI 4 SMBC
(P 165 + V 90 = Σ 255 ur)		Upravljanje in ravnanje v prometu	45	30			UNI 4 SMBC
Dr. Ferdinand Trošt *, **							
Dr. Vlasto Zemljčič		Cestni promet - seminar	45				UNI 4 IZB
Dr. Bogdan Zgonc *		Železniški promet	45				UNI 4 IZB
<i>Izredni profesor</i>							
Dr. Jadran Faganelli		Varstvo okolja in poznavanje blaga	60	30			TEH 1
(P 135 + V 75 = Σ 210 ur)		Varstvo okolja in blago	75	45			UNI 3
Dr. Dušan Kernev *, ***		Avtomatizacija	45	45			UNI 4 SMBC
(P 90 + V 90 = Σ 180 ur)		Avtomatizacija ladijskega pogona	45	45			UNI 4 SMBC
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika	30				POM 1 LST
(P 90 + V 30 = Σ 120 ur)		Varnost sistema ladje	60	30			UNI 4 SMBC
Dr. Marko Valič		Tehniška dokumentacija	30	45			POM 1 LST
		Fizikalne meritve	30	30			POM 1 LST
		Tehniška mehanika II.	15	15			VŠP 2 LST
		Ladijski konstrukcijski elementi	15	30			VŠP 2 LST
(P 105 + V 135 = Σ 240 ur)		Tehnična dokumentacija	15	15			UNI 1
Dr. Miran Zgonik		Ladijski pogonski stroji	90	60			VŠP 2 LST
(P 105 + V 75 = Σ 180 ur)		Tehnična dokumentacija	15	15			UNI 1
Dr. Joip Zohil		Informatika v transportu I	45				VŠT 2
		Informatika v prometu II	60	45			UNI 4 SMA
(P 165 + V 90 = Σ 255 ur)		Informatika v prometu II	60	45			UNI 3 SMBC
<i>Docent</i>							
Dr. Livij Jakomin		Transportni sistemi	45				TEH 1
		Transportni sistemi	45				UNI 1
		PTT promet	45				UNI 4 IZB
		Pomorski promet	45	45			UNI 4 IZB
(P 225 + V 90 = Σ 315 ur)		Pristanišča in terminali	45	45			UNI 4 IZB
Mag. Vinko Kokot *		Železniški promet	60				VŠT 2
Dr. Vlado Malačič *, ***		Oceanografija in ekologija morja	45	45			UNI 4 SMBC
Dr. Janez Mayer *, **		Človeški viri v prometu	15				UNI 4 SMA
Dr. Franko Milost *		Upravljalno računovodstvo in finance	45	30			UNI 3
Dr. Marko Munih *		Regulacija in optimizacija teh. sistemov	30				UNI 4 SMA
(P 60 ur)		Regulacija in optimizacija teh. sistemov	30				UNI 4 SMBC
Dr. Miroslav Odar *		Logistika v prometu	60				UNI 3
(P 105 ur)		Zračni promet - seminar	45				UNI 4 IZB
Dr. Marko Pavliha *		Mednarodno pomorsko in prom. pravo	30	45			UNI 3
Dr. Milojka Počuča		Ekonomika pomorstva	45	30			VŠP 2 NAV
		Vodenje ladijskega postroja	30				VŠP 2 LST
		Ekonomika	45				UNI 1
		Organizacija in ekonomika prom.podj.	60				UNI 1
		Ekonomika prometnega sistema	60				UNI 3

(P 285 + V 60 = Σ 345 ur)		Zunanje-trgov.in devizno poslovanje	45	30		UNI 4 SMA
Dr. Drago Sever *, **						
Dr. Tomaž Tolazzi *, **						
Dr. Janez Usenik		Matematične metode in poslovni račun	90	60		TEH 1
		Matematične metode v prometu	120			UNI 1
(P 270 + V 60 = Σ 330 ur)		Uporaba matematičnih metod v prometu	60			UNI 3
Vičinič *, ***		Upor in propulzija ladje	60	30		UNI 4 SMBC
Molnar *, ***		Diagnostika okvar	30	30		UNI 4 SMBC
<i>Višji predavatelj</i>						
Dr. Milan Batista		Mehanika	60	60		TEH 1
		Mehanika in hidromehanika	60	60		POM 1 LST
		Tehniška mehanika II.	15	15		VŠP 2 LST
		Ladijski konstrukcijski elementi	15	30		VŠP 2 LST
		Mehanika		30		UNI 1
(P 150 + V 225 = Σ 375 ur)		Uporaba matematičnih metod v prometu		30		UNI 3
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	30			TEH 1
		Ladijski elektro sistemi I.	30	15		POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi (N)	15	30		POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi I	30	15		POM 1 LST
		Ladijski elektro sistemi (LS)	15	30		POM 1 LST
		Ladijska elektrotehnika I	30	15		VŠP 2 VSM
		Ladijska elektronika	30	15		VŠP 2 NAV
		Ladijska elektrotehnika II.	30	45		VŠP 2 LST
(P 240 + V 165 = Σ 405 ur)		Ladijska avtomatika	30			VŠP 2 LST
Magr. Ratimir Dovečar		Vodni promet in terminali	60	45		VŠT 2
		Prometni praktikum	15	30		VŠT 2
		Transportni sistemi	30	30		POM 1 NAV
(P 135 + V 135 = Σ 270 ur)		Transportni sistemi	30	30		POM 1 LST
Mag. Samo Drobne *		Promet in prostor		45		UNI 1
		Operacijske raziskave in statistika II.		30		UNI 3
(V 105 ur)		Modeli in simulacije		30		UNI 4 SMA
Mag. Dušan Fabe		Angleščina za pomorce	60		60	POM 1 NAV
		Angleščina za pomorce	60		60	POM 1 LST
		Angleščina za pomorce (N)	45		45	VŠP 2 NAV
		Angleščina za pomorce (S)	45		45	VŠP 2 LST
		Tuj jezik	90		90	UNI 1
		Tuj jezik III	75		75	UNI 3
		Angleški jezik IV	90		90	UNI 4 SMA
(P 555 ur)		Angleški jezik	90		90	UNI 4 SMBC
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	30	30		VŠT 2
Mag. Zdravko Klasek *		Ladijski pomožni stroji II.	45			VŠP 2 LST
		Vodenje ladijskega postroja		30		VŠP 2 LST
(P 75 + V 75 = Σ 150 ur)		Vzdrževanje ladje	30	45		UNI 4 SMBC
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	30	30		POM 1 NAV
		Pomorska meteorologija	45	30		POM 1 NAV
		Nauk o ladji I	30	30		POM 1 LST
		Nauk o ladji II	45	45		VŠP 2 NAV
		Ravnanje s tovorom	45	30		VŠP 2 NAV
(P 255 + V 210 = Σ 465 ur)		Navigacija	60	45		VŠP 2 NAV
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	45	60		POM 1 NAV
Mag. Peter Marn *		Zračni promet	30	30		VŠT 2
Mag. Andrej Novak		Matematične metode	60	60		POM 1 NAV
		Matematika v navtiki	30	45		POM 1 NAV
		Matematične metode	60	60		POM 1 LST
		Računalništvo in informatika	30	60		VŠP 2 VSM
		Matematika II	75	30		VŠP 2 VSM
(P 285 + V 315 = Σ 600 ur)		Navigacijske in komunikacijske naprave	30	60		VŠP 2 NAV
Mag. Iztok Ostan		Ekonomika	45	30		TEH 1
(P 45 + V 60 = Σ 105 ur)		Ekonomika		30		UNI 1
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	45	30		VŠT 2
		Pomorsko in gospodarsko pravo I. (N)	30	15		POM 1 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I. (LS)	30	15		POM 1 LST
(P 165 + V 90 = Σ 255 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo III.	60	30		VŠP 2 NAV
Mag. Alfonz Podgorelec *		PTT promet		45		UNI 4 IZB
Mag. Majda Prijon		Poslovanje in finance v prom. podjetjih	45	45		TEH 1
		Cestni promet	45	45		VŠT 2

		Organizacija in poslovanje	30	30		POM 1 NAV
		Organizacija in ekonomika prom. podj.		30		UNI 1
(P 120 + V 180 = Σ 300 ur)		Ekonomika prometnega sistema		30		UNI 3
Mag. T. Šibenik *, **						
<i>Predavatelj</i>						
Mag. Aleksander France *		Avtomatika		30		TEH 1
(V 60 ur)		Ladijska avtomatika		30		VŠP 2 LST
<i>Učitelj jezika</i>						
Neva Čebtron		Tuji jezik	90		90	TEH 1
		Tuj jezik	90		90	UNI 1
(P 255 ur)		Tuj jezik III	75		75	UNI 3
Šarlota Godnič *, **						
Mag. B. Kosel *, **						
Irena Pogačar-Zavrl *, **						
Marija Trdan *		Tuji jezik	90		90	TEH 1
		Tuj jezik	90		90	UNI 1
(P 255 ur)		Tuj jezik III	75		75	UNI 3
<i>Asistent</i>						
Dr. Oliver Bajt *, **						
Dr. Franc Bernard		Termodinamika		30		POM 1 LST
(V 60 ur)		Ladijski pomožni stroji II.		30		VŠP 2 LST
Mag. Tomaž Karčnik *		Regulacija in optimizacija teh. sistemov		45		UNI 4 SMA
(V 90 ur)		Regulacija in optimizacija teh. sistemov		45		UNI 4 SMBC
Mag. Igor Trupac *		Logistika v prometu		30		UNI 3
Danijela Tuljak		Matematične metode v prometu		60		UNI 1
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi		45		TEH 1
(V 90 ur)		Transportni sistemi		45		UNI 1
Mag. Evelin Vatovec		Informatika v transportu I		45		VŠT 2
Mag. Peter Verlič *		Železniški promet		45		VŠT 2
(V 90 ur)		Železniški promet		45		UNI 4 IZB
Dr. Robert Vodopivec *		Trženje v prometu		30		UNI 4 SMA

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1996 – 1997, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1996

Opombe: VŠT = Višješolski program Tehnologije prometa; VŠP= višješolski program Pomorstva; TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, POM = program Pomorstvo, NAV = Navigacija – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; UNI = Tehnologija prometa - univerzitetni študij, SMA = smer A, SMBC = smer B in C; IZB = izbirni predmeti,

* Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.

*** V Programu so navedeni, ni jih v seznamu učiteljev in sodelavcev.

Tabela 7P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1997 – 1998

Visokošolski učitelji in sodelavci	Področje habilit.	Predmet	Ure			Σ obrem.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
<i>Redni profesor</i>			2385	420			2805
Dr. Marija Bogataj		Operacijske raziskave in statistika	60				TEH 2
		Prostorski sistemi in kartografski prikazi	15				TEH 2
		Računalniško podprti modeli logistike	45	15			TEH 3 SPL
		Poslovni in aktuarski račun	30	15			TEH 3 ZAV
		Aktuarska statistika	60	45			TEH 3 ZAV
		Promet in prostor	45				UNI 1
		Operacijske raziskave in statistika I	75				UNI 2
		Operacijske raziskave in statistika II.	60				UNI 3
		GIS Modeli in simulacije	45				UNI 4
		Poslovni aktuarski račun	60	45			UNI 4 ZAV
		Življensko zavarovanje	60	30			UNI 4 ZAV
		Stohastični procesi	60				MAG OBV
		Teorija lokacije in planiranje tran. mrež	90				MAG IZB
(P 765 + V 150 = Σ 915 ur)		Aktuarski račun	60				MAG IZB
Ddr. Ludvik Bogataj *		Teorija rizika in upravljanje premoženja	75	75			UNI 4 ZAV
(P 135+ V 75 = Σ 210 ur)		Teorija upravljanja zalog	60				MAG USM
Dr. Jurij Kolenc		Prometna infrastruktura	45				TEH 2
		Tehnologija in organ. cestnega prometa	60				TEH 3 CES
		Prevozna sredstva in njihova eksploat.	30	15			TEH 3 CES
		Osnove prometnih tehnologij	30	15			UNI 2
		Logistika v prometu	60				UNI 3
		Cestni promet – seminar	90				UNI 4 IZB
		Logistika v prometu	60				MAG OBV
		Metodologija znanstvenega dela	15				MAG OBV
		Promet v izrednih razmerah	60				MAG IZB
		Teorija prometne varnosti	60				MAG IZB
(P 570 + V 30 = Σ 600 ur)		Teorija upravljanja cestnega prometa	60				MAG USM
Dr. Alojz Kralj *		Regulacija in optimiz. prom. sistemov	30				UNI 4
Dr. Franc Kosel *		Dinamika vozil	30				MAG OBV
Dr. D. Martinovič * **							
Ddr. Željko Radačić *		Tehno. in organiz. zračnega prometa	60	30			TEH 3 ZRA
		Ekonomika zračnega prometa	30				TEH 3 ZRA
		Osnove prometnih tehnologij	30	15			UNI 2
		Zračni promet - seminar	90				UNI 4 IZB
		Transportno ekonomska analiza	30				MAG OBV
		Izbrana poglavja ekon. transporta	15				MAG IZB
(P 315 + V 45 = Σ 360 ur)		Teorija upravljanja v letalskem prometu	60				MAG USM
Dr. Predrag Stanković *		Gospodarsko in prometno pravo	15				UNI 2
		Medn. pomorsko in prom. pravo	60				UNI 3
		Mednarodno prometno pravo	60	45			UNI 4 ZAV
(P 165 + V 45 = Σ 210 ur)		Pravo multimod. prevoza tovora	30				MAG IZB
Dr. Dušan Strahinja *		Mednarodna menjava	45	15			UNI 4
Dr. Mitja Tavčar *		Človeški viri v prometu	30	15			TEH 3 VSM
		Management v prometu	75				UNI 4
(P 150 + V 15 = Σ 165 ur)		Trženje v prometu	45				UNI 4
Dr. Ratko Zelenika *		Mednarodna špedicija	45	30			UNI 2
Dr. Bogdan Zgonc *		Osnove prometnih tehnologij	30	15			UNI 2
		Železniški promet	45				UNI 4 IZB
(P 135+ V 15= Σ 150 ur)		Teorija upravljanja v železn. prometu	60				MAG USM
<i>Izredni profesor</i>			2130	795			2925
Dr. Jadran Faganelli		Varstvo okolja in poznavanje blaga	60				TEH 1
		Goriva, maziva in voda	30	45			POM 2 LST
		Varstvo okolja in blago	75	45			UNI 3
		Onesnaževanje morja	60				MAG IZB
		Nevarne snovi v transportu	60				MAG IZB
(P 345 + V 150 = Σ 495 ur)		Varstvo okolja in poznavanje blaga	60	60			ENE 1 SMA
Dr. Livij Jakomin		Transportni sistemi	45				TEH 1
		Transportna sredstva	45	45			TEH 2
		Logistika v prometu	45				TEH 3 VSM
		Prevozna sredstva v pomorskem prom.	30	15			TEH 3 POM
		Transportni sistemi	45				UNI 1

		Osnove prometnih tehnologij	30	30		UNI 2
		Pomorski promet	45			UNI 4 IZB
		Pristanišča in terminali	45	45		UNI 4 IZB
		Poštni promet	45	45		UNI 4 IZB
		Notranji transport in skladiščenje	90			UNI 4 IZB
		Teorija integralnega in multimod. tran.	60			MAG OBV
		Prometna politika	60			MAG OBV
		Tehnološki procesi v prist. in terminalih	60			MAG USM
		Teorija upravljanja v pom. podjetjih	60			MAG USM
		Teorija upravljanja v pošt. prom.	60			MAG USM
		Transportni sistemi	45			ENE 1 SMA
(P 855 + V 180 = Σ 1035 ur)		Transportni sistemi	45			ENE 1 SMB
Dr. Alenka Malej *, **						
Dr. Franko Milost *		Upravljalno računovodstvo in finance	60	30		TEH 3 ZAV
(P 105 + V 60 = Σ 165 ur)		Upravljalno računovodstvo in finance	45	30		UNI 3
Dr. Stanislav Pavlin *		Infrastruktura zračnega prometa	30	15		TEH 3 ZRA
Dr. Stojan Petelin *		Termodinamika	30			POM 1 LST
(P 60 ur)		Termodinamika	30			ENE 1 SMB
Dr. Marko Valič		Fizikalne meritve	30	30		POM 1 LST
		Konstrukcijski elementi	60	60		POM 2 LST
		Diplomski seminar	15			UNI 4
		Sodobne merilne metode v prometu	60			MAG IZB
(P 195 + V 120 = Σ 315 ur)		Fizikalne meritve	30	30		ENE 1 SMB
Dr. Miran Zgonik		Energija v prometu	45	30		TEH 2
		Motorji	45	30		POM 2 LST
		Tehnična dokumentacija	30	30		UNI 1
		Energetika in pogonski stroji	60	30		UNI 2
(P 330 + V 120 = Σ 450 ur)		Pogoni in okolje	150			MAG IZB
Dr. Joisp Zohil		Informatika v prometu I	45	45		UNI 2
		Informatika v prometu II	60	45		UNI 4
		Informatika v zavarovanju	60	60		UNI 4 ZAV
(P 210 + V 195 = Σ 405 ur)		Informatika	45	45		ENE 1 SMA
Docent			1905	840		2745
Dr. Milan Batista		Mehanika	45	30		TEH 1
		Varnost in tehnična analiza prom. nesreč	60	30		TEH 3 SPL
		Matematične metode	60	60		POM 1 NAV
		Matematične metode	60	60		POM 1 LST
		Tehniška dokumentacija	30			POM 1 LST
		Mehanika in hidromehanika	75	60		POM 1 LST
		Mehanika	45	30		UNI 1
		Diplomski seminar	15			UNI 4
		Varnost in tehn. analiza prom. nesreč	60	30		UNI 4 ZAV
		Integr. info. upravljavski sistem	60			MAG IZB
		Dinamika vozil	30			MAG OBV
		Mehanika	45	30		ENE 1 SMA
		Mehanika in hidromehanika	60	60		ENE 1 SMB
(P 675 + V 435 = Σ 1110 ur)		Tehnična dokumentacija	30	45		ENE 1 SMB
Mag. Vinko Kokot *		Tehnologija in organizacija žel. prometa	60			TEH 3 ŽEL
Dr. Vlado Malačič *		Diplomski seminar	15			UNI 4
Dr. Janez Mayer *, **						
Dr. Marko Munih *, **						
Dr. Miroslav Odar *		Prevozna sredstva v zračnem prometu	30	15		TEH 3 ZRA
(P 60 + V 30 = Σ 90 ur)		Osnove prometnih tehnologij	30	15		UNI 2
Dr. Marko Pavliha *		Gospodarsko in prometno pravo	15	30		UNI 2
		Mednarodno pomorsko in prom. pravo	15	45		UNI 3
(P 90 + V 75 = Σ 165 ur)		Zavarov. in pozavar. v medn. tran.	60			MAG IZB
Dr. Milojka Počuča		Mednarodna trgovina in carina	60	30		TEH 3 SPL
		Ekonomika pomorskega prom. sistema	45			TEH 3 POM
		Ekonomika	45			UNI 1
		Organizacija in ekonom. prom. podj.	60			UNI 1
		Ekonomika prometnega sistema	60	30		UNI 3
		Zunanje-trgov. in devizno poslovanje	45	15		UNI 4
		Transportno ekonomska analiza	30			MAG OBV
(P 360 + V 75 = Σ 435 ur)		Izbrana pogl. ekonomike prometa	15			MAG IZB
Dr. Drago Sever *, **						
Dr. Tomaž Tolazzi *, **						

Ddr. Janez Usenik		Matematične metode in poslovni račun	90				TEH 1
		Seminar iz transportne logistike	30				TEH 3 SPL
		Poslovni in aktuarski račun	30	30			TEH 3 ZAV
		Matematične metode v prometu	120	60			UNI 1
		Uporaba matematičnih metod v prometu	60	30			UNI 3
		Regulacija in optimiz. promet. sistemov	15	45			UNI 4
		Diplomski seminar	15				UNI 4
		Upravljanje prometnih sistemov	75				MAG OBV
		Integr. info. upravljavski sistem	60				MAG IZB
		Matematične metode in poslovni račun	90				ENE 1 SMA
(P 645 + V 225 = Σ 870 ur)		Matematične metode	60	60			ENE 1 SMB
Višji predavatelj			2430	1395			3825
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	30				TEH 1
		Ladijski elektro sistemi I.	30	15			POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi	15	30			POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi I	30	15			POM 1 LST
		Ladijski elektro sistemi (LS)	15	30			POM 1 LST
		Regulacija in avtomatika	45	45			POM 2 LST
		Avtomatika	30				ENE 1 SMA
		Ladijski elektro sistemi I.	30	15			ENE 1 SMB
(P 240+ V 180 = Σ 420 ur)		Ladijski elektro sistemi II	15	30			ENE 1 SMB
Dr. Ratimnir Dovečar		Luke in terminali	30	15			TEH 3 POM
		Promet po notranjih plovnih poteh	30				TEH 3 POM
		Transportni sistemi	30	30			POM 1 NAV
(P 120 + V 75 = Σ 195 ur)		Transportni sistemi	30	30			POM 1 LST
Mag. Samo Drobne *		Prostorski sistemi in kartografski prikazi	30				TEH 2
Mag. Dušan Fabe		Angleščina za pomorce	60			60	POM 1 NAV
		Angleščina za navtike	90			90	POM 2 NAV
		Angleščina za pomorce	60			60	POM 1 LST
		Tuj jezik	90			90	UNI 1
		Tuj jezik II	75			75	UNI 2
		Tuj jezik III	75			75	UNI 3
		Angleški jezik IV	60			60	UNI 4
(P 600 ur)		Angleški jezik	90			90	UNI 4 ZAV
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	45	30			TEH 2
Mag. Z. Klasek *, **							
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	30	30			POM 1 NAV
		Pomorska meteorologija	45	30			POM 1 NAV
		Navigacija	60	45			POM 2 NAV
		Nauk o ladji II	45	45			POM 2 NAV
		Ravnanje s tovorom	30				POM 2 NAV
		Nauk o ladji I	30	30			POM 1 LST
(P 270 + V 210 = Σ 480 ur)		Nauk o ladji	30	30			ENE 1 SMB
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	45	60			POM 1 NAV
Mag. Peter Marn *		Varnost v zračnem prometu	30	15			TEH 3 ZRA
Mag. Andrej Novak		Informatika	45				TEH 1
		Matematika v navtiki	30	45			POM 1 NAV
		Računalništvo in informatika	30	60			POM 2 NAV
		Navigacijske naprave	45	45			POM 2 NAV
(P 180 + V 210 = Σ 390 ur)		Računalništvo in informatika	30	60			POM 2 LST
Mag. Iztok Ostan		Ekonomika	45	30			TEH 1
		Ekonomika	30	15			POM 2 NAV
		Ekonomika	30	15			POM 2 LST
		Ekonomika		30			UNI 1
(P 150 + V 120 = Σ 270 ur)		Ekonomika	45	30			ENE 1 SMA
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	45	30			TEH 2
		Mednarodno prometno pravo	60	45			TEH 3 SPL
		Transp. zavarovanje in zavarov. pravo	60	30			TEH 3 ZAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I. (N)	30	15			POM 1 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo II.	45	45			POM 2 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I. (LS)	30	15			POM 1 LST
(P 300 + V 195 = Σ 495 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo	30	15			ENE 1 SMB
Mag. Alfonz Podgorelec *		Tehnologija dela pošte	60	45			TEH 3 POŠ
		Organizacija in eksploat. pošte	60	45			TEH 3 POŠ
(P 150 + V 90 = Σ 240 ur)		Kontrola poštnega prometa	30				TEH 3 POŠ
Dr. Majda Prijon		Poslovanje in finance v prom. podj.	45	45			TEH 2

		Ekonomika cestnega prometa	30				TEH 3 CES
		Organizacija in poslovanje	30	30			POM 1 NAV
		Ekonomika pomorstva	30	45			POM 2 NAV
(P 135 + V 150 = Σ 285 ur)		Organizacija in ekon. prom. podjetij		30			UNI 1
Mag. Tomislav Šibenik *		Signalnovarnostn. in telekom. naprave	30	15			TEH 3 ŽEL
		Infrastruktura cestnega prometa	30	15			TEH 3 CES
		Varnost v cestnem prometu	30	15			TEH 3 CES
(P 135 + V 60 = Σ 195 ur)		Varnost v prometu	45	15			TEH 3 ZAV
Predavatelj				150			150
Mag. Aleksander France *		Avtomatika		30			TEH 1
(V 60 ur)		Avtomatika		30			ENE 1 SMA
Valter Suban		Ravnanje s tovorom		45			POM 2 NAV
(V 90 ur)		Pomorski promet		45			UNI 4 IZB
Učitelj jezika			1230				1230
Neva Čebtron		Tuji jezik I	90		180		TEH 1
		Tuji jezik II	60		120		TEH 2
		Tuj jezik	90		90		UNI 1
		Tuje jezik II	75		75		UNI 2
		Angleški jezik IV	60		60		UNI 4
(P 465 ur)		Tuj jezik	90		90		ENE 1 SMA
Šarlota Godnič *, **							
Thomas Mutz		Tuji jezik I	90		90		TEH 1
		Angleščina za pomorce	60		60		POM 1 NAV
		Angleščina za ladijske strojnike	90		90		POM 2 LST
		Tuj jezik III	75		75		UNI 3
(P 375 ur)		Tuj jezik	60		60		ENE 1 SMB
Marija Trdan *		Tuji jezik I	90		90		TEH 1
		Tuji jezik II	60		60		TEH 2
		Tuj jezik I	90		90		UNI 1
		Tuj jezik II	75		75		UNI 2
(P 390 ur)		Tuj jezik III	75		75		UNI 3
Asistent			75	840			915
Dr. Oliver Bajt *		Varstvo okolja in poznavanje blaga		60			TEH 1
Dr. Franc Bernard		Tehniška dokumentacija		30			POM 1 LST
		Materiali in varjenje	15	30			POM 2 LST
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	60	60			POM 2 LST
		Termodinamika		30			POM 1 LST
(P 75 + V 180 = Σ 255 ur)		Termodinamika		30			ENE 1 SMB
Medeot Marino *, **							
Dr. Patricija Mozetič *, **							
Štefan Novak *		Prometna infrastruktura		45			TEH 2
(V 75 ur)		Tehnologija in organ. cestnega prometa		30			TEH 3 CES
Mateja Oblak *		Prostorski sistemi in kartografski prikazi		30			TEH 2
Dr. Igor Trupac		Logistika v prometu		30			TEH 3 VSM
		Transportni sistemi		45			UNI 1
(V 105 ur)		Logistika v prometu		30			UNI 3
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi		45			TEH 1
		Transportni sistemi		45			ENE 1 SMA
(V 135 ur)		Transportni sistemi		45			ENE 1 SMB
Mag. Evelin Vatovec		Informatika		45			TEH 1
(V 90)		Informatika		45			ENE 1 SMA
Mag. Peter Verlič *		Železniški promet		45			UNI 4 IZB
(V 75 ur)		Tehnologija in organizacija žel. prometa		30			TEH 3 ŽEL
Dr. Robert Vodopivec *		Management v prometu		60			UNI 4
(V 90 ur)		Trženje v prometu		30			UNI 4
Stožist				285			285
Dean Paliska		Operacijske raziskave in statistika		60			TEH 2
		Operacijske raziskave in statistika I		45			UNI 2
		Operacijske raziskave in statistika II.		30			UNI 3
(V 165 ur)		GIS Modeli in simulacije		30			UNI 4
Danijela Tuljak		Matematične metode in poslovni račun		60			TEH 1
(V 120 ur)		Matematične metode in poslovni račun		60			ENE 1 SMA

<i>Mladi raziskovalec</i>				45			45
Daša Fabjan		Promet in prostor		45			UNI 1
<i>Nedoločeno</i>			330	60			390
		Praksa v podjetju				375	TEH 3 SPL
		Tehnologija in organiz. pom. prometa	60	30			TEH 3 POM
		Praksa in izdelava sem. naloge				375	TEH 3 POM
		Praksa in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 ZRA
		Železniške proge, postaje in zgradbe	30	15			TEH 3 ŽEL
		Vlečna vozila in vozovi	30	15			TEH 3 ŽEL
		Ekonomika železniškega prometa	30				TEH 3 ŽEL
		Praksa in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 ŽEL
		Praksa in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 CES
		Ekonomika poštne prometa	30				TEH 3 POŠ
		Praksa in izdelava seminarske naloge				375	TEH 3 POŠ
		Vodena praksa v zavarovalništvu				450	TEH 3 ZAV
		Diplomski seminar	90				UNI 4 ZAV
(P 330 + V 60 = Σ 390 ur)		Geografski informacijski sistemi	60				MAG IZB

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1997 – 1998, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1997, str. 347 – 362.

Opombe: TEH = VSS Tehnologija prometa, VSM = vse smeri, SPLO = splošna smer, POM = pomorski promet, ZRA = zračni promet, ŽEL = železniški promet, CES = cestni promet, POŠ = poštni promet, ZAV = zavarovalna tehnika; POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; UNI = Tehnologija prometa - univerzitetni študij, ZAV = zavarovalna tehnika; ENE = prometno energetska tehnika, SMA = VSS smer A, SMB = VSS smer B; MAG = magistrski študij, OBV = obvezni predmeti, IZB = izbirni predmeti, USM = usmeritveni predmeti.

* Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.

Tretji letnik programa POMORSTVO smer Navtika in Ladijsko strojništvo ni bilo razpisano.

Drugi in tretji letnik programa PROMETNO-ENERGETSKA TEHNIKA nista bila razpisana.

Tabela 8P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1998 – 1999

Visokošolski učitelji in sodelavci	Opombe	Predmet	Ure			Σ obreme m.	Program Letnik
			P	V	Σ V		
Redni profesor			2355	390			2745
Dr. Marija Bogataj		Operacijske raziskave in statistika	30				TEH 2
		Računalniško podprti modeli logistike	45	15			TEH 3 SPL
		Aktuarska statistika	60	45			TEH 3 ZAV
		Življenjsko zavarovanje	30				UNI 4 ZAV
		Operacijske raziskave in statistika I	75				UNI 2
		Operacijske raziskave in statistika II	30				UNI 3
		GIS Modeli in simulacije	15				UNI 4
		Stohastični procesi	40				MAG OBV
		Teorija lokac. in plan. transportnih mrež	90				MAG IZB
(P 475 + V 60 = Σ 535 ur)		Aktuarski račun	60				MAG IZB
Ddr. Ludvik Bogataj *		Teorija rizika in upravljanje premoženja	60				UNI 4 ZAV
(P 120 ur)		Teorija upravljanja zalog	60				MAG USM
Dr. Peter Kochel *		Operacijske raziskave in statistika II	30				UNI 3
(P 45 ur)		GIS Modeli in simulacije	15				UNI 4
Dr. Jurij Kolenc		Prometna infrastruktura	45	45			TEH 2
		Tehnologija in organizacija cestn. prom.	60				TEH 3 CES
		Infrastruktura cestnega prometa	15				TEH 3 CES
		Varnost v cestnem prometu	30	15			TEH 3 CES
		Osnove prometnih tehnologij	30				UNI 2
		Logistika v prometu	60	30			UNI 3
		Cestni promet - seminar	90				UNI 4 IZB
		Notranji transport in skladiščenje – sem.	90				UNI 4 IZB
		Prometna infrastruktura	45	45			ENE 2 SMA
		Prometna infrastruktura	45	45			ENE 2 SMB
		Logistika v prometu	40				MAG OBV
		Metodologija znanstvenega dela	15				MAG OBV
		Promet v izrednih razmerah	60				MAG IZB
		Teorija prometne varnosti	60				MAG IZB
(P 745 + V 180 = Σ 925 ur)		Teorija upravljanja v cestnem prometu	60				MAG USM
Dr. Franc Kosel *		Varnost in tehnična analiza prom. nesreč	30				TEH 3 SPL
		Varnost in tehnična analiza prom. nesreč	30				UNI 4 ZAV
(P 80 ur)		Dinamika vozil	20				MAG OBV
Dr. Dragan Martinović *	Hrvaška	Materiali in varjenje		15			POM 1 LST
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	30				POM 2 LST
		Ladijski pogonski stroji I + II	30				POM 3 LST
		Materiali in varjenje		15			ENE 2 SMA
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	30				ENE 2 SMA
		Materiali in varjenje		15			ENE 2 SMB
(P 120 + V 45 = Σ 165 ur)		Delovni, hladilni in pomožni stroji	30				ENE 2 SMB
Ddr. Željko Radačić *	Hrvaška	Tehnologija in organ. zračnega prometa	30				TEH 3 ZRA
		Infrastruktura zračnega prometa	15	15			TEH 3 ZRA
		Osnove prometnih tehnologij	30				UNI 2
		Transportno-ekonomska analiza	20				MAG OBV
		Zračni promet - seminar	90				UNI 4 IZB
		Izbrana poglavja ekonomike prometa	15				MAG IZB
(P 260 + V 15 = Σ 275 ur)		Teorija upravljanja v letalskem prometu	60				MAG USM
Dr. Branko Rojc *		Promet in prostor	45				UNI 1
Dr. Predrag Stanković *	Hrvaška	Pomorsko pravo	30	15			POM 3 NAV
		Gospodarsko in prometno pravo	15				UNI 2
		Mednarodno pomorsko in promet. pravo	75				UNI 3
		Mednarodno pomorsko in promet. pravo	75	45			UNI 4 ZAV
(P 225 + V 45 = Σ 270 ur)		Pravo multimodalnega prevoza tovora	30				MAG IZB
Dr. Dušan Strahinja *	Hrvaška	Mednarodna menjava	45	15			UNI 4
Dr. Bogdan Zgonc *		Žel. proge, postaje in zgradbe	30	15			TEH 3 ŽEL
		Vlečna vozila in vozovi	30	15			TEH 3 ŽEL
		Osnove prometnih tehnologij	30				UNI 2
		Železniški promet	45	45			UNI 4 IZB
(P 195 + V 30 = Σ 225 ur)		Teorija upravljanja v železn. prometu	60				MAG USM
Izredni profesor			3260	1050			4310
Dr. Jadran Faganelli		Varstvo okolja in poznavanje blaga	60				TEH 1
		Goriva, maziva in voda	30				POM 2 LST

		Varstvo okolja in blago	75			UNI 3
		Varstvo okolja in poznavanje blago	60			ENE 1 SMA
		Onesnaževanje morja	60			MAG IZB
	(P 345 ur)	Nevarne snovi v transportu	60			MAG IZB
	Dr. Livij Jakomin *	Tehnologija in organizacija pom. prom.	60			TEH 3 POM
		Tehnologija dela pošte	60			TEH 3 POŠ
		Transportni sistemi	45			UNI 1
		Osnove prometnih tehnologij	60			UNI 2
		Pomorski promet	45	45		UNI 4 IZB
		Pristanišča in terminali	45	45		UNI 4 IZB
		Transportni sistemi	45			ENE 1 SMA
		Transportni sistemi	30			ENE 1 SMB
		Teorija integr. in multimod. transp.	40			MAG OBV
		Prometna politika	40			MAG OBV
		Tehnološki procesi v pristan. in term.	60			MAG USM
		Teorija upravljanja v pomorskih podj.	60			MAG USM
	(P 650 + V 90 = Σ 740 ur)	Teorija upravljanja v poštnem prmetu	60			MAG USM
	Dr. Alenka Malej *, **					
	Dr. Franko Milost *	Upravljalno računovodstvo in finance	60	30		TEH 3 ZAV
	(P 105 + V 60 = Σ 165 ur)	Upravljalno računovodstvo in finance	45	30		UNI 2
	Dr. Stanislav Pavlin *	Infrastruktura zračnega prometa	15			TEH 3 ZRA
	Dr. Stojan Petelin	Tehniška dokumentacija	30			POM 1 LST
		Termodinamika	30	30		POM 1 LST
		Ladijski parni stroji	30	30		POM 3 LST
		Tehnična dokumentacija	30			UNI 1
		Tehnična dokumentacija	30			ENE 2 SMA
		Termodinamika	30	30		ENE 2 SMA
	(P 210 + V 120 = Σ 330 ur)	Termodinamika	30	30		ENE 1 SMB
	Ddr. Janez Usenik	Matematične metode in poslovni račun	90			TEH 1
		Seminar iz transportne logistike	15			TEH 3 SPL
		Matematične metode v prometu	120			UNI 1
		Uporaba matematičnih metod v prometu	60			UNI 3
		Regulacija in optimiz. promet. sistemov	45			UNI 4
		Matematične metode in poslovni račun	90			ENE 1 SMA
		Matematične metode	60			ENE 1 SMB
		Upravljanje prometnih sistemov	45			MAG OBV
	(P 585 Σ ur)	Integr.info upravljaljski sistemi, I. del	60			MAG IZB
	Dr. Marko Valič	Fizikalne meritve	30	30		POM 1 LST
		Konstruktivski elementi	60	60		POM 2 LST
		Diplomski seminar	15			UNI 4
		Konstruktivski elementi	60	60		ENE 2 SMA
		Fizikalne meritve	30	30		ENE 1 SMB
		Konstruktivski elementi	60	60		ENE 2 SMB
	(P 315 + V 240 = Σ 555 ur)	Sodobne merilne metode v prometu	60			MAG IZB
	Dr. Miran Zgonik	Energija v prometu	45	30		TEH 2
		Prevozna sredstva v zračnem prometu	15			TEH 3 ZRA
		Prevozna sredstva in njihova eksploat.	15			TEH 3 CES
		Ladijski pogonski stroji I	45	15		POM 3 NAV
		Motorji	45	30		POM 2 LST
		Materiali in varjenje	15	15		POM 2 LST
		Ladijski pogonski stroji I + II	30	30		POM 3 LST
		Energetika in pogonski stroji	60	30		UNI 2
		Diplomski seminar	15			UNI 4
		Energija v prometu	60	30		ENE 2 SMA
		Materiali in varjenje	15	15		ENE 2 SMA
		Motorji	45	30		ENE 3 SMA
		Varstvo okolja II	30	15		ENE 3 SMA
		Prenos toplote, zgorevanje in alter. viri	45	45		ENE 3 SMA
		Materiali in varjenje	15	15		ENE 2 SMB
		Motorji	45	30		ENE 2 SMB
		Prevozna sredstva in njihova eksploat.	15			ENE 2 SMB
		Varstvo okolja II	30	15		ENE 3 SMB
		Prenos toplote, zgorevanje in alter. viri	45	45		ENE 3 SMB
	(P 780 + V 390 = Σ 1170 ur)	Pogoni in okolje	150			MAG IZB
	Dr. Joisp Zohil	Informatika	45			TEH 1
		Informatika v prometu I	45	45		UNI 2

		Informatika v prometu II	60	45		UNI 4
		Informatika v zavarovalništvu	60	60		UNI 4 ZAV
	(P 255 + V 150 = Σ 405 ur)	Informatika	45			ENE 1 SMA
Docent			1570	570		2140
Dr. Milan Batista		Mehanika	45	30		TEH 1
		Varnost in tehnična analiza prom.nesreč	30	30		TEH 3 SPL
		Matematične metode	60			POM 1 NAV
		Matematika v navtiki	15			POM 1 NAV
		Matematične metode	60			POM 1 LST
		Mehanika in hidromehanika	45			POM 1 LST
		Mehanika	45			UNI 1
		Diplomski seminar	15			UNI 4
		Varnost in tehnična analiza prom.nesreč	30	30		UNI 4 ZAV
		Mehanika	45			ENE 1 SMA
		Mehanika in hidromehanika	75			ENE 1 SMB
		Tehnična dokumentacija	30	30		ENE 1 SMB
		Dinamika vozil	20			MAG OBV
	(P 575 + V 120 = Σ 695 ur)	Integr.info upravljavski sistemi, II del	60			MAG IZB
Dr. Ivan Bošnjak *		Organizacija in ekploacija pošte	60			TEH 3 POŠ
	(P 105 + V 45 = Σ 150 ur)	Poštni promet II	45	45		UNI 4 IZB
Mag. Vinko Kokot *		Tehnologija i organizacija žel. prometa	60			TEH 3ŽEL
Dr. Vlado Malačič		Mehanika in hidromehanika	30			POM 1 LST
	(P 45 ur)	Diplomski seminar	15			UNI 4
Dr. Miroslav Odar *		Logistika v prometu	45			TEH 3 SPL
Dr. Marko Pavliha		Življenjsko zavarovanje	30	30		UNI 4 ZAV
		Gospodarsko in prometno pravo	15	30		UNI 1
		Mednarodno pomorsko in promet. pravo		45		UNI 3
		Teorija rizika in upravljanje premoženja	15	75		UNI 4 ZAV
	(P 120 + V 180 = Σ 400 ur)	Zavar. in pozavar. v medn. transportu	60			MAG IZB
Dr. Milojka Počuča		Mednarodna trgovina in carina	60	30		TEH 3 SPL
		Ekonomika pomorskega prometa	45			TEH 3 POM
		Ekonomika pomorstva	30			POM 2 NAV
		Ekonomika	45	30		UNI 1
		Organizacija in ekonomika porm. podj.	60			UNI 1
		Ekonomika prometnega sistema	60	30		UNI 3
		Zunanjetrgovinsko in devizno poslov.	45	15		UNI 4
		Transportno ekonomska analiza	20			MAG OBV
	(P 380 + V 105 = Σ 485 ur)	Izbrana poglavja ekonomike prometa	15			MAG IZB
Dr. Tomaž Tolazzi ***		GIS Modeli in simulacije	15			UNI 4
Dr. Robert Vodopivec		Ekonomika zračnega prometa	30			TEH 3 ZRA
		Ekonomika železniškega prometa	30			TEH 3 ŽEL
		Mednarodna špedicija	45	30		UNI 3
		Management v prometu	75	60		UNI 4
	(P 225 + V 120 = Σ 345 ur)	Trženje v prometu	45	30		UNI 4
Višji predavatelj			3150	1695		4845
Mag. Rudi Čop		Avtomatika	30	30		TEH 1
		Signalnovarn. in telekomunik. naprave	30	15		TEH 3 ŽEL
		Ladijski elektro sistemi I.	30			POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi (N)	15			POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi I	30			POM 1 LST
		Ladijski elektro sistemi (LS)	15			POM 1 LST
		Regulacija in avtomatika	45	45		POM 2 LST
		Avtomatika	30	30		ENE 1 SMA
		Ladijski elektro sistemi I.	30			ENE 1 SMB
		Ladijski elektro sistemi II	15			ENE 1 SMB
	(P 300 + V 135 = Σ 435 ur)	Signalnovarn. in telekomunik. naprave	30	15		ENE 3 SMB
Dr. Ratimir Dovečar		Luke in terminali	30	15		TEH 3 POM
		Promet po notranjih plovnih poteh	30			TEH 3 POM
		Transportni sistemi	30	30		POM 1 NAV
	(P 120 + V 75 = Σ 195 ur)	Transportni sistemi	30	30		POM 1 LST
Mag. Samo Drobne *		Operacijske raziskave in statistika	30			TEH 2
	(P 75 ur)	Prostorski sistemi in kartografski prikazi	45			TEH 2
Mag. Dušan Fabe		Tuji jezik I	90			TEH 1
		Angleščina za pomorca	60			POM 1 NAV
		Angleščina za navtike	90			POM 2 NAV
		Angleščina za pomorce	60			POM 1 LST

		Angleščina za ladijske strojnike	90			POM 2 LST
		Tuj jezik II	75			UNI 2
		Tuj jezik III	75			UNI 3
		Tuj jezik IV	60			UNI 4
		Angleški jezik	90			UNI 4 ZAV
		Tuj jezik	90			ENE 1 SMA
		Angleščina za pomorce	60			ENE 1 SMB
(P 930 ur)		Angleščina za ladijske strojnike	90			ENE 2 SMB
Mag. Milan Jelenc *		Špedicija	45	30		TEH 2
Mag. Zdravko Klasek *		Ladijski pomožni stroji	30	15		POM 3 NAV
		Protipožarna varnost	15	15		POM 3 NAV
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	30	60		POM 2 LST
		Protipožarna varnost	15	15		POM 3 LST
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	30	60		ENE 2 SMA
		Protipožarna varnost	15	15		ENE 3 SMA
		Delovni, hladilni in pomožni stroji	30	60		ENE 2 SMB
(P 180 + V 255 = Σ 435 ur)		Protipožarna varnost	15	15		ENE 3 SMB
Mag. Gilbert Koncilja		Nauk o ladji I	30	30		POM 1 NAV
		Pomorska meteorologija	45	30		POM 1 NAV
		Navigacija	60			POM 2 NAV
		Nauk o ladji II	45	45		POM 2 NAV
		Ravnanje s tovorom	30	45		POM 2 NAV
		Nauk o ladji I	30	30		POM 1 LST
(P 270 + V 210 = Σ 480 ur)		Nauk o ladji	30	30		ENE 1 SMB
Mag. Šime Kopilovič *		Ladijsko zdravstvo	45	60		POM 1 NAV
Mag. Peter Marn *		Varnost v zračnem prometu	30	15		TEH 3 ZRA
Mag. Andrej Novak *		Matematika v navtiki	15	45		POM 1 NAV
		Računalništvo in informatika	15			POM 2 NAV
		Navigacijske naprave	45			POM 2 NAV
		Pomorski informacijski sistemi	30			POM 3 NAV
		Komunikacijske naprave	15			POM 3 NAV
		Računalništvo in informatika	15			POM 2 LST
		Pomorski informacijski sistemi	30			POM 3 LST
(P 240 ur)		Računalništvo in informatika	30			ENE 2 SMB
Mag. Iztok Ostan		Ekonomika	45	30		TEH 1
		Človeški viri v prometu	30	15		TEH 3 VSM
		Ekonomika	30	15		POM 2 NAV
		Ekonomika	30	15		POM 2 LST
(P 180 + V 105 = Σ 285 ur)		Ekonomika	45	30		ENE 1 SMA
Mag. Andrej Pirš		Gospodarsko in prometno pravo	45	30		TEH 2
		Mednarodno prometno pravo	60	45		TEH 3 SPL
		Transportno zavarovanje in zav. Pravo	60	30		TEH 3 ZAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I. (N)	30			POM 1 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo II	45			POM 2 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I. (LS)	30			POM 1 LST
(P 300 + V 105 = Σ 405 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo	30			ENE 1 SMB
Mag. Alfonz Podgorelec *		Tehnologija dela pošte		45		TEH 3 POŠ
		Organizacija in ekploat. Pošte		30		TEH 3 POŠ
(P 30 + V 75 = Σ 105 ur)		Kontrola poštnega prometa	30			TEH POŠ
Dr. Majda Prijon		Poslovanje in finance v prometnih podj.	45	45		TEH 2
		Ekonomika cestnega prometa	30			TEH 3 CES
		Ekonomika poštnega prometa	30			TEH 3 POŠ
		Organizacija in poslovanje	30	30		POM 1 NAV
		Ekonomika pomorstva		45		POM 2 NAV
(P 135 + V 150 = Σ 285 ur)		Ekonomika in organizacija pro. podj.		30		UNI 1
Dr. Ivan Smerdu		Transportna sredstva	45	45		TEH 2
		Prevozna sredstva v zračnem prometu	15	15		TEH 3 ZRA
		Prevozna sredstva in njihova ekploat.	15	15		TEH 3 CES
		Transportna sredstva	45	45		ENE 2 SMA
		Transportna sredstva	45	45		ENE 2 SMB
(P 180 + V 180 = Σ 360 ur)		Prevozna sredstva in njihova ekploat.	15	15		ENE 2 SMB
Mag. Tomislav Šibenik *		Infrastruktura cestnega prometa	15	15		TEH 3 CES
(P 60 + V 30 = Σ 90 ur)		Varnost v prometu	45	15		TEH 3 ZAV
Mag. Elen Twrdy		Transportni sistemi	45	45		TEH 1
(P 45 + V 75 = Σ 120 ur)		Tehnologija in organizacija pom. prom.		30		TEH 3 POM
Mag. Evelin Vatovec		Informatika		45		TEH 1

		Informatika		45			ENE 1 SMA
		Računalništvo in informatika	15				POM 2 NAV
		Računalništvo in informatika	15				POM 2 LST
	(P 30 + V 150 = Σ 180 ur)	Računalništvo in informatika		60			ENE 2 SMB
	Predavatelji		330	285			615
	Mag. Branko Lučovnik *	Tehnologija in organizacija zračn. prom.	30	30			TEH 3 ZRA
	Edvard Roškar	Komunikacijske naprave		30			POM 3 NAV
		Tehniška dokumentacija		30			POM 1 LST
		Vodenje ladijskih postrojenj	30	15			POM 3 LST
		Tehnična dokumentacija		30			UNI 1
		Tehnična dokumentacija		45			ENE 2 SMA
		Planiranje postrojenj in vzdrževanje	60				ENE 3 SMA
	(P 150 + V 150 = Σ 300 ur)	Planiranje postrojenj in vzdrževanje	60				ENE 3 SMB
	Valter Suban	Prevozna sredstva v pom. Prometu	30	15			TEH 3 POM
		Pomorski informacijski sistemi		30			POM 3 NAV
		Tankerji z nafto	30	15			POM 3 NAV
		LPG Tankerji in prevoz kemikalij	30	15			POM 3 NAV
		Tankerji z nafto	30	15			POM 3 LST
	(P 150 + V 105 = Σ 255 ur)	LPG tankerji in prevoz kemikalij	30	15			POM 3 LST
	Učitelj jezika		1350				1350
	Neva Čebtron	Tuji jezik II	60				TEH 2
		Tuj jezik	90				UNI 1
		Tuj jezik II	75				UNI 2
		Tuj jezik IV	60				UNI 4
		Tuj jezik	60				ENE 1 SMA
	(P 405 ur)	Tuj jezik	60				ENE 2 SMA
	Violeta Jurkovič	Tuji jezik I	90				TEH 1
	Thomas Mutz	Angleščina za pomorce	60				POM 1 NAV
		Angleščina za pomorce	60				POM 1 LST
		Angleščina za ladijske strojnike	60				POM 2 LST
		Tuj jezik III	75				UNI 3
		Tuj jezik	90				ENE 1 SMA
	(P 405 ur)	Angleščina za pomorce	60				ENE 1 SMB
	Marija Trdan *	Tuji jezik I	90				TEH 1
		Tuji jezik II	60				TEH 2
		Tuj jezik	90				UNI 1
		Tuj jezik II	75				UNI 2
		Tuj jezik III	75				UNI 3
	(P 450 ur)	Tuj jezik	60				ENE 2 SMA
	Asistent		15	885			900
	Dr. Oliver Bajt	Varstvo okolja in poznavanje blaga		60			TEH 1
		Varstvo okolja in poznavanje blaga		60			ENE 1 SMA
	(V 165 ur)	Goriva, maziva in voda		45			POM 2 LST
	Mag. Franc Dimc	Ladijski elektro sistemi I.		15			POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi (N)		30			POM 1 NAV
		Ladijski elektro sistemi I		15			POM 1 LST
		Ladijski elektro sistemi (LS)		30			POM 1 LST
		Regulacija in optim. prom. Sistemov		45			UNI 4
		Ladijski elektro sistemi I.		15			ENE 1 SMB
	(V 180 ur)	Ladijski elektro sistemi II		30			ENE 1 SMB
	Dr. Patricija Mozetič *	Varstvo okolja in blago		45			UNI 3
	Štefan Novak *	Tehnologija in organizacija cestn. prom.		30			TEH 3 CES
		Varnost v cestnem prometu		15			TEH 3 CES
	(V 90 ur)	Osnove prometnih tehnologij		45			UNI 2
	Mateja Oblak	Promet in prostor		45			UNI 1
		Operacijske raziskave in statistika I		45			UNI 2
	(V 120 ur)	Prostorski sistemi in kartografski prikazi		30			TEH 2
	Dr. Igor Trupac	Logistika v prometu		30			TEH 3 VSM
		Seminar iz transportne logistike	15				TEH 3 SPL
		Transportni sistemi		45			UNI 1
		Transportni sistemi		45			ENE 1 SMA
	(P 15 + V 150 = Σ 165 ur)	Transportni sistemi		30			ENE 1 SMB
	Mag. Peter Verlič *	Tehnologija i organizacija žel. prometa		30			TEH 3 ŽEL
		Žel. proge, postaje in zgradbe		15			TEH 3 ŽEL

		Osnove prometnih tehnologij		45			UNI 1
(V 135 ur)		Železniški promet		45			UNI 4 IZB
Stožist				1260			1260
Tone Magister		Matematične metode		60			POM 1 NAV
		Matematične metode		60			POM 1 LSR
		Mehanika in hidromehanika		60			POM 1 LST
		Mehanika		30			UNI 1
		Mehanika		30			ENE 1 SMA
(V 300 ur)		Mehanika in hidromehanika		60			ENE 1 SMB
Dean Paliska		Operacijske raziskave in statistika		60			TEH 2
		Prostorski sistemi in kartografski prikazi		30			TEH 2
		Operacijske raziskave in statistika I		45			UNI 2
		Operacijske raziskave in statistika II		30			UNI 3
(V 195 ur)		GIS Modeli in simulacije		30			UNI 4
Marko Perkovič		Operacijske raziskave in statistika		60			TEH 2
		Računalništvo in informatika		60			POM 2 NAV
		Navigacijske naprave		45			POM 2 NAV
		Računalništvo in informatika		60			POM 2 LST
(V 285 ur)		Računalništvo in informatika		60			ENE 2 SMB
Mag. Jelenko Švetak		Navigacija		45			POM 2 NAV
		Navigacijske naprave		45			POM 2 NAV
(V 120 ur)		Pomorski informacijski sistemi		30			POM 3 LST
Danijela Tuljak		Matematične metode in poslovni račun		60			TEH 1
		Matematične metode v prometu		60			UNI 1
		Uporaba matematičnih metod v prometu		30			UNI 3
		Matematične metode in poslovni račun		60			ENE 1 SMA
(V 270 ur)		Matematične metode		60			ENE SMB
Patrick Vlačič		Pomorsko in gospodarsko pravo I (N)		15			POM 1 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo II		45			POM 2 NAV
		Pomorsko in gospodarsko pravo I (LS)		15			POM 1 LST
(V 90 ur)		Pomorsko in gospodarsko pravo		15			ENE 1 SMB
Mladi raziskovalec				75			75
Daša Fabjan		Operacijske raziskave I		45			UNI 2
(V 75 ur)		Operacijske raziskave II		30			UNI 3
Nedoločeno				345	180		525
		Praksa v promet. podjetju ali carinarnici				375	TEH 3 SPL
		Praksa in izdelava sem. Naloge				375	TEH 3 POM
		Praksa in izdelava sem. Naloge				375	TEH 3 ZRA
		Praksa in izdelava sem. Naloge				375	TEH 3 ŽEL
		Praksa in izdelava sem. Naloge				375	TEH 3 CES
		Poslovni in aktuarski račun	60	45			TEH 3 ZAV
		Praksa v zavarovalništvu				450	TEH 3 ZAV
		Poslovni in aktuarski račun	75	45			UNI 4 ZAV
		Diplomski seminar	90				UNI 4 ZAV
		Praktikum na ladji				375	POM 3 NAV
		Praktikum na ladji				375	POM 3 LST
		Sanitarne in energetske naprave	30	45			ENE 3 SMA
		Praktikum				375	ENE 3 SMA
		Sanitarne in energetske naprave	30	45			ENE 3 SMB
		Praktikum				375	ENE 3 SMB
(P 345 + V 180 = Σ 525 ur)		Geografski informacijski sistemi	60				MAG IZB

Vir: Seznam predavanj za študijsko leto 1998 – 1999, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1998, str. 249 – 260.

Opombe: TEH = VSS Tehnologija prometa, VSN = vse smeri, SPLO = splošna smer, POM = pomorski promet, ZRA = zračni promet, ŽEL = železniški promet, CES = cestni promet, POŠ = poštni promet, ZAV = zavarovalna tehnika; POM = program Pomorstvo, NAV = Navtika – VSS, LST = Ladijsko strojništvo – VSS; UNI = Tehnologija prometa - univerzitetni študij, ZAV = zavarovalna tehnika; ENE = prometno energetska tehnika, SMA = VSS smer A, SMB = VSS smer B; MAG = magistrski študij, OBV = obvezni predmeti, IZB = izbirni predmeti, USM = usmeritveni predmeti.

* Pogodbeni in gostujoči visokošolski učitelji in sodelavci.

** V Seznamu učiteljev in sodelavcev so navedeni, ni pa razvidni njihovo sodelovanje v programih FPP.

*** Ni naveden v seznamu učiteljev in sodelavcev, je pa naveden v programih FPP.

Literatura

A. Knjige, strokovni članki, študije, vzgojnoizobraževalni programi

- Arrow, K., J., (1993), *Excellence and Equity in Higher Education*, *Education Economics*, Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Becker, G., S., (1996), *Investment in Human Capital: Effects on Earnings*, *The Economics of Training*, Volume I, Edited by Ashenfelter, O., C., LaLonde, R., J., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Bishop, J., (1992), *Occupational Training in High School: When Does It Pay Off?*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Blaug, M., (1992), *The Empirical Status of Human Capital Theory, A Slightly Jaundiced Survey*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Blaug, M., (1992), *Where Are We Now in the Economics of Education?*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Carnoy, M., (1992), *Education and Economic Development, The First Generation*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Chubb, J., E., Moe, T., M., (1994), *Politics, Markets, and the Organization of Schools*, *Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics*, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Črnetič, M., (1998), *Razvoj človeških virov – primer podiplomskega študija v Sloveniji*, *Organizacija*, letnik 31, štev. 7, september 1998.
- Dolton, P., J., (1994), *The Economics of UK Teacher Supply, The Graduate's Decision*, *Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics*, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Ehrenberg, R., Kasper, H., Rees, D., (1994), *Faculty Turnover at American Colleges and Universities: Analyses of AAUP Data*, *Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics*, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Fields, G., S., (1992), *Higher Education and Income Distribution in a Less Developed Country*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Gundlach, E., (1999), *Investment in Education: Some Lessons from the International Evidence for the Baltic States*, *Kiel Discussion Papers*, Institut für Weltwirtschaft, Kiel.
- Hanushek, E., A., (1992), *The Economics of Schooling: Production and Efficiency in Public Schools*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Johnson, G., E., (1994), *Subsidies for Higher Education*, *Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics*, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Kaltnekar, Z., Zohil, J., Hanžel, S., (1982), *Integralni transport in izobraževanje, VŠOD, VPŠ, Kranj, Portorož. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani*, *Uradni list RS*, štev. 75/95.
- Katz, E., Ziderman, A., (1996), *Investment in General Training: The Role of Information and Labour Mobility*, *The Economics of Training*, Volume I, Edited by Ashenfelter, O., C., LaLonde, R., J., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Levin, H., M., (1992), *Measuring Efficiency in Educational Production*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Lommeerud, K., E., (1994), *Educational Subsidies When Relative Income Matters*, *Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics*, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Lott, J., R., Jr., (1992), *Why is Education Publicly Provided?, A Critical Survey*, *The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education*, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.

- Mincer, J., (1992), *Human Capital and the Labor Market, A Review of Current Research*, The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Ostan, I. (1995), *Teorija industrijske reprodukcije*, (četrti izdaja) Višja pomorska in prometna šola, Portorož.
- Popper, K., R., (1998), *Logika znanstvenega odkritja*, Studia humanitatis, Ljubljana.
- Prijon, M., Zohil, J., Ostan, I., Petrovič, N., (1991), *Hipoteza o optimalnem izobraževanju in znanstvenem usposabljanju inženirjev prometa v Republiki Sloveniji* (poročilo o raziskavi), VPPŠ, Portorož.
- Prijon, M., koordinator, (1992), *Vzgojnoizobraževalni program Promet in pomorstvo III*, Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola v Piranu, Portorož.
- Psacharopoulos, G., (1992), *Returns to Education: A further International Update and Implications*, The Economic Value of Education: Studies in the Economics of Education, Edited by Blaug, M., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Rus, V., Adam, F. (1989), *Moč in nemoč samoupravljanja*, Globus, Zagreb.
- Tancing, P., (2000), *Javni apel na poslanke in poslance Državnega zbora*, Združenje raziskovalcev Slovenije, Ljubljana.
- Tsang, M., C., (1994), *Cost Analysis for Educational Policymaking: A Review of Cost Studies in Education in Developing Countries*, Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Verstegen, D., A., Ward, G., J., (1994), *The Economics of Justice in Education*, Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Vickery, B., Vickery, A., (1987), *Information Science in Theory and Practice*, Butterworths, London.
- Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze, Program za pridobitev univerzitetne izobrazbe TEHNOLOGIJA PROMETA, (1995), Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola, Portorož.
- Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze, Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe TEHNOLOGIJA PROMETA, (1995), Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola, Portorož.
- Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze, Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe TEHNOLOGIJA PROMETA, (1995), Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola, Portorož.
- Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze, Program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe POMORSTVO, (1995), Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola, Portorož.
- Vloga za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze, Magistrski podiplomski študij PROMETNIH VED, (1996), Univerza v Ljubljani, Visoka pomorska in prometna šola, Portorož.
- Zohil, J., et al., (1985), *Znanje in inovacijska dejavnost na Obali*, VPŠ, Portorož.
- Walter, Y., (1996), *Labor as a Quasi-fixed Factor*, The Economics of Training, Volume I, Edited by Ashenfelter, O., C., LaLonde, R., J., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.
- Weale, M., (1994), *Externalities from Education*, Recent Developments in the Economics of Education: The International Library of Critical Writings in Economics, Edited by Cohn, E., Johnes, G., Edward Elgar Publishing Limited, Glos.

B. Časopisni članki

- Alkalaj, M., Delo, 02.04.2000.
- Ivelja, R., *Protestni pohod iz Kopra v Ljubljano*, Dnevnik, 28.03.2000
- Kontler – Salamon, J. (1999), *Z anonimko proti dekanji*, Delo, 26.02.1999.
- Ostan, I., *Podkupljeni univerzitetniki*, Primorske novice, 12.02.1999.
- Ostan, I., *Etatiistični neomerkantilizem*, Delo, 27.02.1999.
- Ostan, I., *Profesor pravi, da zasluži preveč*, Delo, 09.03.2000.
- Pajnik, M., *Dober visokošolski program je boljši kot slaba fakulteta*, Primorske novice, 09.04.1999.
- Prašnikar, J., *Slabi signali z vrha kvarijo ljudi*, Delo, 15.02.2000.
- Prijon, M., *Desna roka destruktivne univerze*, Delo 27.02.1999.
- Šuligoj, B., *Superučitelji ali slaba matematika?* Delo, 15.09.1998
- Zohil, J., *Superučitelji na visokošolskih inštitucijah*, Primorske novice, 11.09.1998.
- Zohil, J., *Kako lahko visokošolski učitelj dobro zasluži*, Primorske novice, 23.10.1998.

Izpiti na Fakulteti za pomorstvo bodo!, Delo, 08.06.1999.
Soočeni smo z nerazumljivimi obtožbami, Primorske novice, 25.09.1998.

C. Zakoni in drugi normativni akti

Council of Europe, (april 1998), *Protokol h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin*, Slovenija, Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope, narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana.
Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji, Uradni list RS, številki 18/91, 34/93.
Kolektivna pogodba za dejavnosti vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, Uradni list RS, številki 52/94, 49/95, 34/96, 51/98.
Kolektivna pogodba za raziskovalno dejavnost, Uradni list RS, številki 45/92, 50/92, 50/94, 45/96.
Merila in postopki za ocenjevanje študijskih programov in visokošolskih zavodov, Uradni list RS, številki 29/94.
Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani, Uradni list RS, številki 82/94, 77/95, 72/97.
Resolucija o pomorski orientaciji Republike Slovenije, Uradni list RS, številki 10/91.
Pravilnik o šolninah in drugih prispevkih v visokem šolstvu, Uradni list RS, številki 40/94.
Sklep o financiranju visokošolskega strokovnega izobraževanja glede na trajanje in urni obseg študijskih programov, Uradni list RS, številki 47/94.
Sklep o normativih in standardih za opravljanje izobraževalne dejavnosti v višjem in visokem šolstvu, Uradni list RS, številki 39/92.
Zakon o delovnih razmerjih, Uradni list RS, številki 14/90, 5/91, 29/92, 71/93, 2/94.
Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije, Uradni list RS, številki 5/96, 78/97, 87/97, 34/98.
Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Uradni list RS, številki 12/91.
Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih, Uradni list RS, številki 16/92, 42/93, 18/94.
Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti, Uradni list RS, številki 18/94 in 3/96.
Zakon o ustanovitvi Višje pomorske šole Piran, Uradni list LRS, številki 23/60.
Zakon o ustanovitvi Visoke pomorske in prometne šole v Piranu, Uradni list RS, številki 13/92.
Zakon o visokem šolstvu, Uradni list RS, številki 67/93.

D. Druge publikacije

Statistični letopis Republike Slovenije leto 1993, Ljubljana.
Statistični letopis Republike Slovenije leto 1994, Ljubljana.
Statistični letopis Republike Slovenije leto 1995, Ljubljana.
Statistični letopis Republike Slovenije leto 1996, Ljubljana.
Statistični letopis Republike Slovenije leto 1997, Ljubljana.
Statistični letopis Republike Slovenije leto 1998, Ljubljana.
Statistični letopis Republike Slovenije leto 1999, Ljubljana.
Študijski koledar za izredne študente po visokem strokovnem programu v letu 1998/99, (1998), Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet, Portorož.
Univerza v Ljubljani, (1992), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1992 – 1993*, Ljubljana.
Univerza v Ljubljani, (1993), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1993 – 1994*, Ljubljana.
Univerza v Ljubljani, (1994), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1994 – 1995*, Ljubljana.
Univerza v Ljubljani, (1995), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1995 – 1996*, Ljubljana.
Univerza v Ljubljani, (1996), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1996 – 1996*, Ljubljana.
Univerza v Ljubljani, (1997), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1997 – 1998*, Ljubljana.
Univerza v Ljubljani, (1998), *Seznam predavanj UL, študijsko leto 1998 – 1999*, Ljubljana.

Seznam tabel

- Tabela 3.2.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1992/93.
Tabela 3.2.2: Razvid obremenitev po nazivih, poreklu in vrsti obremenitve za študijsko leto 1992/93.
Tabela 3.2.3: Struktura obremenitve po nazivih, poreklu in vrsti obremenitve za študijsko leto 1992/93.
Tabela 3.3.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1993/94.
Tabela 3.3.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1993/94.
Tabela 3.3.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1993/94.
Tabela 3.4.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1994/95.
Tabela 3.4.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1994/95.
Tabela 3.4.3: Strukturni deleži predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1994/95.
Tabela 3.5.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1995/96.
Tabela 3.5.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1994/95.
Tabela 3.5.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1995/96.
Tabela 3.6.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v vlogah za pridobitev mnenj o novih programih članic univerze iz 1995/96.
Tabela 3.6.2: Obremenjenost posameznih izvajalcev vzgojnoizobraževalnih programov po Vlogah .. iz 1995/96.
Tabela 3.6.3: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu iz Vlog za pridobitev mnenja o novih programih članic iz 1995/96
Tabela 3.6.4: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu iz Vlog za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze iz 1995/96.
Tabela 3.7.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1996/97.
Tabela 3.7.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1996/97.
Tabela 3.7.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1996/97.
Tabela 3.8.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1997/98.
Tabela 3.8.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1997/98.
Tabela 3.8.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1997/98.
Tabela 3.9.1: Obremenitve posameznih visokošolskih učiteljev in sodelavcev v študijsko leto 1998/99.
Tabela 3.9.2: Razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1998/99.
Tabela 3.9.3: Strukturni razvid predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1998/99.
Tabela 3.10.1: Razvid razlik predvidenih obremenitev po nazivih in poreklu za študijsko leto 1996/97 in študijsko leto 1997/98.
Tabela 3.10.2: Normalne in maksimalne obremenitve redno zaposlenih učiteljev in izpolnjevanja zakonskih pogojev za izvajanje pedagoškega procesa v študijskem letu 1997/98.
Tabela 4.1: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. M. B..
Tabela 4.2: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. L. J.
Tabela 4.3: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. ddr. J. U.
Tabela 4.4: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. M. B.
Tabela 4.5: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. M. P.
Tabela 4.6: Družbena moč in obseg pedagoškega dela mag. A. N., višji predavatelj.
Tabela 4.7: Družbena moč in obseg pedagoškega dela mag. Z. K., višji predavatelj
Tabela 4.8: Družbena moč in obseg pedagoškega dela mag. I. O., višji predavatelj
Tabela 4.9: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. J. K.
Tabela 4.10: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. J. F.
Tabela 4.11: Družbena moči in obseg pedagoškega dela prof. dr. M. V..
Tabela 4.12: Družbena moč in obseg pedagoškega dela prof. dr. M. Z..
Tabela 4.13: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. R. V.
Tabela 4.14: Obseg in deleži neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98
Tabela 4.15: Družbena moč in obseg pedagoškega dela doc. dr. M. B.
Tabela 4.16: Obseg in deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98
Tabela 5.1: Razvrstitev programiranih obremenitev nosilcev po študijskem koledarju za izredni študij v študijskem letu 1998/99 za visokošolski program Tehnologije prometa, vključno s splošnim modulom.
Tabela 5.2: Podatki o dohodkih za višjega predavatelja v obdobju 1991 – 1998.

Tabela 5.3: Razvrstitev programiranih obremenitve nosilcev po študijskem koledarju za izredni študij v študijskem letu 1998/99 za visokošolski program Tehnologije prometa, vključno s splošnim modulom.

Tabela 1: Elementi za sistemizacijo delovnih mest na visokošolskem zavodu

Tabela 1P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1992 – 1993.

Tabela 2P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1993 – 1994.

Tabela 3P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1994 – 1995.

Tabela 4P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1995 – 1996.

Tabela 5P: Razvid kadrovskih pogojev iz Vlog za pridobitev mnenja o novih programih članic univerze.

Tabela 6P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1996 – 1997.

Tabela 7P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1997 – 1998.

Tabela 8P: Obremenitve na FPP po Seznamu predavanj UL za študijsko leto 1998 – 1999.

Seznam slik

Slika 4.1: Število predmetov redno zaposlenih učiteljev po Vlogah za pridobitev mnenja o novih študijskih programih članic univerze iz 1995/96

Slika 4.2: Število ur pedagoškega dela redno zaposlenih učiteljev po Vlogah za pridobitev mnenja o novih študijskih programih članic univerze iz 1995/96

Slika 4.3: Deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98

Slika 4.4: Število predmetov redno zaposlenih učiteljev po Vlogah za pridobitev mnenja o novih študijskih programih članic univerze iz 1995/96

Slika 4.5: Deleži reprodukcije neznanja po kriteriju zakonskih normativov po posameznih skupinah redno zaposlenih učiteljev na FPP v študijskem letu 1997/98